

FISKERIDIREKTORATET

Årsrapport

Klikk for å starte >

Innhold

Del 1 Leders beretning	3	Akvakulturforvaltning	40	Overgripende fagområder	71
Del 2 Introduksjon til virksomheten og hovedtall	6	• Salg og lønnsomhet	41	• Statistikk og data	71
Del 3 Årets aktiviteter og resultater	17	• Tildeling av tillatelser	43	• Klagesaksenheten	72
Havressursforvaltning	18	• Havbruk til havs	46	• Digitalisering og informasjonsforvaltning	74
• Utvikling i fiskeriene – bærekraftig høsting	18	• Akvakulturportalen	47	• Kommunikasjon	80
• Deltakelse i fiskeriene	24	• Trafikklyssystemet – vekst i næringen	47	Del 4 Styring og kontroll i virksomheten	84
• Årlige reguleringer	25	• Auksjoner	48	Del 5 Vurdering av framtidssutsikter	99
• Forskrifter og høringer	26	• Rømming fra oppdrettsanlegg	53	Del 6 Årsregnskap	102
• Kvoteregisteret	27	• Miljø	58	Vedlegg	122
• Tilskuddsordningen for fiskeriforskning	28	• NYTEK23 – tekniske krav til anlegg	60		
• Prioriterte bestander og utviklingstiltak	28	• Landbasert akvakultur	60		
• Fritids- og turistfiske	30	• Driftsplaner	60		
• Internasjonalt samarbeid	32	Marin arealforvaltning	61		
• Fiskerikontroll	34	• Sameksistens – stadig trangere om plassen	62		
• Tverretatlig samarbeid og forebygging av kriminalitet	39	• Havvind	63		
		• Marin forsøpling	64		
		• Areal – tiltak og prosjekter	67		
		• Kartverktøyet Yggdrasil	70		

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

1

Leders beretning

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Leders beretning

Fiskeridirektoratet fikk offisielt ny organisering 1. november 2022, og 2023 er det første hele året i ny drakt. Vi har kjent på det, følt oss frem og justert der det har vært nødvendig.

Den første endringen var at vi tok bort avdelingsdirektørene i divisjonene og heller forsterket stabene til divisjonsdirektørene. Et grep som nå ser ut til å virke bra.

Noen andre utfordringer med å gå over til ny organisasjon har vært gjenkjennelige:

| Hvem er vi og hvem gjør hva?

Vi ser oss rundt internt, og mange eksterne spør om det samme. Vi har etter hvert klart å gi gode svar på dette.

Visjonen, samfunnsoppdraget, hovedinstruksen, statsbudsjettet og de årlige tildelingsbrevene fra Nærings- og fiskeridepartementet gir føringer for driften vår. Dette foredles videre i form av strategier, risikovurderinger og RAMO (roller, ansvar, myndighet og oppgaver), og gir oss klare mål. Føringsbrevene for avdelinger og divisjoner sier noe om hvordan vi når målene. Regelmessig rapportering på drift gir oss også muligheten til å gjøre nødvendige korrigeringer underveis.

Gjennom året har organisasjonen satt seg bedre og bedre.

Frank Bakke-Jensen
Fiskeridirektør

Del 1
Leders beretning

Del 2
Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3
Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4
Styring og kontroll av virksomheten

Del 5
Vurdering av framtidutsikter

Del 6
Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

De to divisjonene fremstår som tunge verktøy i et funksjonsorganisert direktorat. Både gjennom NOUen og analysearbeidet i forkant av omorganiseringen, ble det varslet om utfordringer på flere felt. Dette er tatt tak i ved at vi har satt i gang større og mindre utviklingsprosjekter. En flatere struktur, kombinert med kompetanse fordelt på kontorene våre, gjør det lettere å sette sammen komplementære grupper for å løse forskjellige oppgaver. Denne effekten har vi allerede sett flere eksempler på. Dette vil styrke seg etter som arbeidet skrider frem.

Styringsavdelingen og hr-staben er bedre og bedre rustet for oppgavene sine. Begge får gode tilbakemeldinger fra ledere som har brukt dem til for eksempel personalsaker eller regnskapsstøtte.

Kommunikasjonsavdelingen fremstår som mer solid både når det gjelder intern og ekstern kommunikasjon. Vi har lyktes med kommunikasjonsarbeidet gjennom omorganiseringen, og når vi nå har driftet i ny drakt vel et år, ser vi at dette arbeidet ikke blir mindre viktig fremover. Informasjonsbehovet gir seg ikke når man har dedikerte medarbeidere.

It-avdelingen er organisert med sikte på å være bedre rustet for utviklingsarbeidet. De har i samarbeid med hr-staben gjort en stor jobb med å konvertere 10 medarbeidere fra eksterne til interne stillinger. Et arbeid så vellykket at vi forsøker med ytterligere 10 stillinger i 2024, der et team på fem lokaliseres til kontoret i Tromsø. Vårt nye porteføljekontor og innføringen av porteføljestyring skal gi direktoratet bedre kontroll på digitaliseringsprosjektene. Dette er nødvendig all den tid digitalisering er blitt en helt naturlig del av vår drift og utvikling.

For sjøtjenesten har det vært utfordringer både av teknologisk art og med et betydelig høyere kostnadsnivå. Det gjøres nødvendige justeringer i driften for 2024, slik at vi holder budsjettene også for denne aktiviteten. Samtidig er dette en viktig arena for vårt samfunnsoppdrag, og også for kontakt med forskningsmiljøene og andre aktører.

Til sist noen ord om klagesaksenheten. Med støtte fra begge divisjonene har de gjort en stor jobb med å ta unna restansene. I tillegg har de vært utfordret av Sivilombudets gjennomgang av hvordan klager på innsynsbegjæringer behandles i en rekke statlige etater. Vi har gjort noen korrigeringer for å tilpasse oss kravene fra Sivilombudet, og vi gjør nye grep i året som kommer.

Årets nyord for 2023 er KI-generert. ChatGPT og andre verktøy som utnytter kunstig intelligens har vært på alles lepper det siste året. Det har nok gitt både usmak og bismak, men for enkelte også mersmak. Vi har vedtatt retningslinjer for vår bruk av KI. Dette er nødvendig, slik at vi rammer inn og tilpasser bruken til den sikkerhetskulturen vi søker. Mulighetene KI gir er både visjonære og spennende, men vi må vite hva vi gjør.

2023 ble et spennende år for Fiskeridirektoratet. Et år der vi med ny drakt forsøkte å holde målene i sikte. Det har vi i stort klart, selv om det gjenstår en del. Vi blir ikke arbeidsledige.

Fiskeridirektoratet, 22. februar 2024

Frank Bakke-Jensen, Fiskeridirektør

2

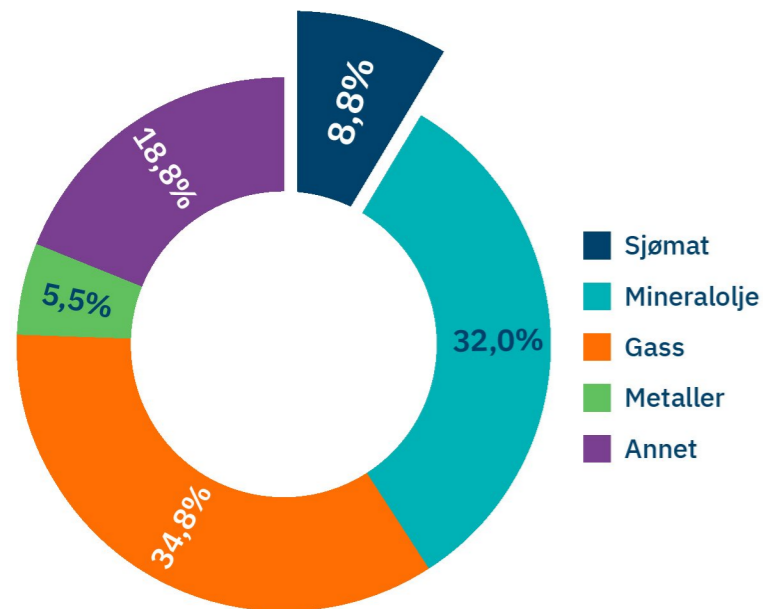
Introduksjon til virksomheten og hovedtall

Samfunnsoppdraget	7
Mål	8
FNs bærekraftsmål	8
Samarbeid med andre	11
Resultatkjeden	12
Organisasjonen	13
Ny organisering	14
Økonomiske hovedtall og årsverk	15

Introduksjon til virksomheten og hovedtall

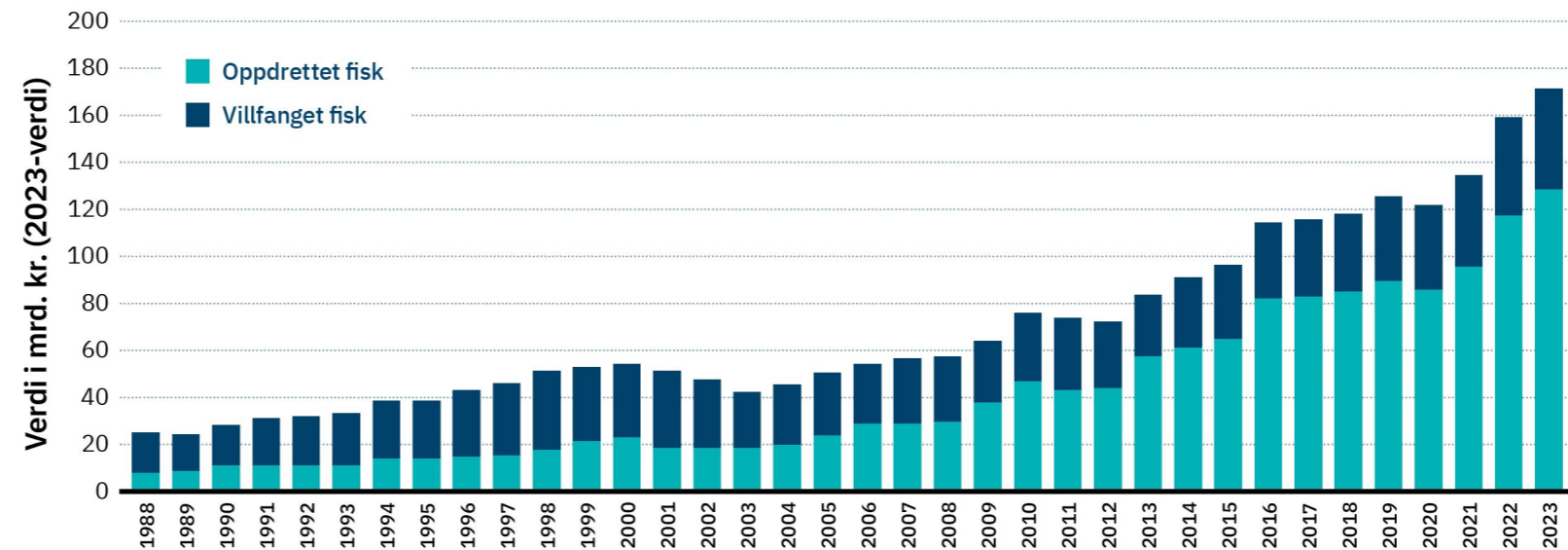
Sjømatnæringene gir grunnlag for arbeidsplasser, bosetting langs kysten, store eksportinntekter og dekker matbehov. I 2023 eksporterte Norge sjømat til en verdi av 171,7 milliarder kroner, og næringen er Norges tredje største eksportnæring. En god forvaltning av fiskeriene, akvakultur og marint areal, basert på lang erfaring, god kunnskapsutveksling og satsing på forskning er en grunnpilar for utviklingen.

Figur 1: Sjømatnæringens andel av norsk eksport i 2023. Kilde: SSB – utenrikshandel med varer

Samfunnsoppdraget

Fiskeridirektoratet skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Fiskeridirektoratet er det sentrale rådgivende og utøvende forvaltningsorganet for fiskeri- og akvakulturnæringen, og er underlagt Nærings- og fiskeridepartementet (NFD). Direktoratet gir kunnskapsbaserte råd som bidrar til å utvikle og iverksette politikken innen akvakultur, fiskeri og marin arealforvaltning.

Figur 2: Norsk eksport av sjømat 1988–2023*. Kilde: Norges Sjømatråd. *) Tallene er foreløpige.

Sjømat til en verdi av
171,7
milliarder kroner eksportert

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Mål

Direktoratets samfunnsoppdrag er nærmere konkretisert i sentrale mål.

I havressursforvaltningen skal direktoratet arbeide for:

- regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet
- høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer

I akvakulturforvaltning skal direktoratet arbeide for:

- regelverk og tillatelsessystemer som fremmer bærekraft og lønnsomhet
- akvakultur i tråd med fastsatte krav

I marin arealforvaltning skal direktoratet arbeide for:

- en balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen og havområdene, med utviklingsmuligheter for marine næringer

I utvikling og drift av virksomheten skal direktoratet arbeide for:

- en brukerrettet og effektiv saksbehandling
- fremtidsrettede og rasjonelle it-løsninger

Direktoratet reviderte i 2023 virksomhetsstrategien. Strategien har blant annet nye satsinger og mål, og du kan lese mer om denne på fiskeridir.no.

FNs bærekraftsmål

Gjennom fiske og fiskeoppdrett er Norge en stor leverandør av sjømat til verdensmarkedet. For å opprettholde denne posisjonen er det avgjørende at næringene er tilpasset klimaendringene, at de slipper ut så lite klimagasser som mulig og at det marine biomangfoldet opprettholdes. Klimatilpasning, klimatiltak og bevaring av marint naturmangfold er også sentralt i flere av FNs bærekraftsmål.

Fiskeridirektoratet har i mange år hatt bærekraft som en del av samfunnsoppdraget, og det har vært et naturlig grunnelement i vår forvaltning. I løpet av høsten 2023 har vi utviklet en ny strategi der bærekraft er ett av fem satsingsområder, og således gjør vi det tydeligere at dette er noe vi skal arbeide enda mer med. I årsrapportens del 3 rapporterer vi i mer detalj om hvordan direktoratet følger opp bærekraftsperspektivet. I det følgende omtales de mest relevante bærekraftsmålene og vi adresserer kort direktoratets rolle, aktivitet og utfordringer knyttet til relevante mål, klima og naturrisiko.

2 Utrydde sult

Mesteparten av sjømaten vi produserer blir eksportert, og Norge er ofte rangert som den nest største eksportøren av sjømat i verden, målt i verdi. I mange av de markedene der norsk fisk selges, står konsumentene neppe overfor sult om norsk fisk uteblir, men vi er likevel en betydelig matvareleverandør til verdenssamfunnet. Om vi ikke hadde produsert millioner av tonn med sjømat hvert år, måtte denne matvarekilden vært erstattet av annen matvareproduksjon.

Det er derfor avgjørende at sjømatproduksjonen reguleres for å oppnå maksimalt langtidsutbytte, at vi sikrer at kvoter ikke overfiskes og at oppdrett drives etter metoder med minst mulig negativ effekt på naturen og ville arter.

Rolle, aktivitet og utfordringer:

- Store deler av Fiskeridirektoratets innsats går til å sikre bærekraftig forvaltning av sjømatressursene. Direktoratet gir råd og følger opp at aktiviteten foregår i henhold til fastsatte regler.
- Statistisk Sentralbyrå (SSB) har ansvar for å rapportere hvordan Norge ligger an med [oppfølgingen av bærekraftsmålene](#).

Fiskeridirektoratet rapporterte for første gang i 2023 til SSB på [flere indikatorer under bærekraftsmål 2](#).

- Endringer i klima og tap av marint naturmangfold utgjør en risiko for at vi ikke klarer å opprettholde bærekraftig høsting på samme høye nivå som nå. Direktoratet har utfordringer med å få et tilstrekkelig kunnskapsnivå for å kunne håndtere denne risikoen.

12 Ansvarlig forbruk og produksjon

Delmål 12.2 under dette bærekraftsmålet lyder: «**Innen 2030 oppnå bærekraftig forvaltning og effektiv bruk av naturressurser.**»

Fisk og andre arter er en naturressurs, og for å sikre effektiv bruk av ressursen må det som fiskes, fangstes eller produseres i akvakultur utnyttes fullt ut. Det som ikke kan gå til menneskemat bør i første rekke brukes i fôr til matproduserende dyr. I norske fiskerier har vi lenge hatt et utkastforbud, hvilket innebærer at all fangst som er død, eller døende, skal bringes i land og registreres. For kvoteregulerte fiskerier skal fangsten avregnes på kvoten. Det er imidlertid fortsatt kapp og avskjær som ikke bringes i land eller utnyttes. Store mengder restråstoff sendes også ut av Norge grunnet lav foredlingsgrad.

Rolle, aktivitet og utfordringer:

- Fiskeridirektoratet bruker store ressurser på kontroll og tilsyn med at fiske og akvakultur utøves på en ansvarlig måte.
- Direktoratet har deltatt i arbeidet til Norges Forskningsråd med samfunnsoppdrag om bærekraftig fôr. Forslag til mål og organisering for samfunnsoppdraget ble overlevert 3. november 2023.
- Vi har vært observatør i Matsvinnutvalget som leverte sin rapport 3. januar 2024, og har også deltatt i en arbeidsgruppe som foreslo definisjoner av matsvinn og matavfall og at SSB skulle være ansvarlig for inn-samling av data og statistikk på området.

13 Stoppe klimaendringene

Store deler av de norske fiskeriene og fiskeoppdrett har klimautslipp per produsert enhet som ligger lavt i forhold til sammenlignbar matproduksjon. De største utslippene kommer fra råvarer og produksjon av fôr til oppdrettsnæringen og fra fiskefartøyenes motorer. Som verdens nest største fiskeeksportør er det også vesentlige utslipp av klimagasser fra transport av fiskeprodukter ut til markedene. Dette gjelder spesielt flyfrakt av fersk laks. Utslipp av klimagasser fra fiskeri og fiskeoppdrett foregår derfor både i Norge og i utlandet.

Rolle, aktivitet og utfordringer:

- Fiskeridirektoratets ansvarsområde dekker ikke alle relevante utslipp av klimagasser fra fiskeri og oppdrett, eksempelvis utslipp ved produksjon av fôr og fôrråvarer, eller utslipp ved eksport av fiskeprodukter. I lys av vår nye strategi, der bærekraft er et av satsingsområdene, vil vi imidlertid aktivt søke samarbeid med næringene og andre etater for å få ned samlet utslipp av klimagasser fra fiskeri og havbruk.
- Vi har, som nevnt over, deltatt i arbeidet til Norges Forskningsråd med samfunnsoppdrag om bærekraftig fôr. Regjeringens mål for samfunnsoppdraget er at alt fôr til oppdrettsfisk og husdyr skal komme fra bærekraftige kilder og gi reduserte klimagassutslipp. Vi har også bidratt i flere andre prosesser og utredninger med innspill.
- Reduksjon av klimagassutslipp fra fiskeflåten kan innebære endringer i reguleringer og avgiftspolitik. I 2023 har direktoratet fokusert på å hente inn eksterne foredragsholdere for å øke egen kunnskap om utslipp av klimagasser fra fiskeri og oppdrett.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

14 Livet i havet

Dette bærekraftsmålet sammenfaller i stor grad med Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag og har i mange år vært del av vår visjon Livet i havet – vårt felles ansvar. I havet ser vi økende grad av klimaendringer og redusert naturmangfold. Det kan være hyppigere og kraftigere uvær, økte havtemperaturer, endringer i arters utbredelsesområder og nye arter i norske farvann. Disse endringene truer mulighetene for sunn og trygg sjømatproduksjon.

For å møte utfordringene vi står overfor er det spesielt viktig å redusere sjømatnæringenes negative påvirkning på naturen og dens økosystemtjenester, og sikre best mulig klimatilpasning innenfor sjømatsektoren. Det er også viktig for direktoratet å ivareta sjømatnæringenes behov for rene og rike hav når andre påvirker disse negativt.

Innen fiskeriene er det viktig å ha god kunnskap om hvordan klimaendringer kan påvirke fiskebestandenes produktivitet og utbredelse, slik at årlig kvotefastsettelse baseres på denne kunnskapen. Klimaendringer merkes også for akvakulturnæringen. Miljøforholdene kan endre seg på den enkelte oppdrettslokaliteten, noe som i økende grad kan bli problematisk både for virksomhetene og forvaltningen. Det kan videre vise seg at tålegrensene for miljøpåvirkning synker i et område, eller at oppdrettsmiljøet blir mer ugunstig. Dette kan øke behovet for endringer når det gjelder lokalisering og hvilken teknologi som kan benyttes. Som forvaltere må vi bidra med å tilpasse regelverk og endre egne prioriteringer i takt med klimaendringene.

Etter hvert som kunnskapen om næringenes påvirkninger på klima og naturmangfold blir stadig bedre, utløses også handlingsplikten. For direktoratet er det derfor sentralt å følge med i kunnskapsutviklingen og overvåke negative effekter på en effektiv måte. Dette danner grunnlaget for å sette inn nye eller forsterkede tiltak der dette er nødvendig.

Negativ påvirkning av havet skyldes også mange andre kilder og årsaker. For høsting og produksjon av sjømat er det særs viktig at økosystemene er høyproduktive og inneholder minst mulig miljøgifter. Fiskeridirektoratet ser at vi må øke innsatsen for å sikre at havområdene i framtiden kan levere mer og trygg mat.

Rolle, aktivitet og utfordringer:

- Fiskeridirektoratet gir råd om bærekraftig forvaltning av fiskeri og akvakultur, og driver kontroll og tilsyn med at næringsaktiviteten foregår innenfor fastsatte regler.
- Samtlige kommersielle matfisktillatelser for laks, ørret og regnbueørret i sjø er innplassert i produksjonsområder. Trafikklyssystemet skal sørge for forutsigbar og bærekraftig vekst i havbruksnæringen og legger opp til vekst innenfor en moderat risikoprofil på seks prosent annethvert år.
- Direktoratet gjennomfører årlige tokt for å hente opp fiskeredskap som er mistet, noe som bidrar til et renere hav og redusert uregistrert fiske.
- Vi har utviklet en handlingsplan mot marin forsøpling, og har årlige aktiviteter i henhold til denne.
- Vi driver et regionalt pilotprosjekt for bærekraftig høsting av kystnære fiskebestander.
- Regjeringen oppnevnte 22. juni 2022 et utvalg som skal beskrive naturrisiko (Naturrisikoutvalget), og utvalget skal levere sin utredning innen 1. februar 2024. Som forvalter av to store naturbaserte næringer leverte Fiskeridirektoratet en omfattende uttalelse.
- Direktoratet rapporterte for første gang i 2023 til Verdens Matvareorganisasjon (FAO) og SSB på [andelen fiskebestander på et bærekraftig nivå og andelen fiskebestander som ble høstet bærekraftig](#).

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

17 Samarbeid for å nå målene

Fiskeridirektoratets visjon **Livet i havet – vårt felles ansvar** er en erkjennelse av behovet for samarbeid. Vi er avhengig av gode kunnskapsleverandører for å kunne gjennomføre en faglig solid forvaltning. Samarbeid med FoU-sektoren er dermed avgjørende. Videre er utfordringene vi nå står overfor med hensyn til klimarisiko, bevaring av marint naturmangfold og oppfylging av FNs bærekraftsmål delvis sektorovergrepene. Der flere myndigheter er relevante for å løse en problemstilling, vil direktoratet gå inn i et samarbeid.

Rolle, aktivitet og utfordringer:

- Fiskeridirektoratet har allerede en god dialog med sentrale forskningsinstitutter, men for å løse utfordringene innen miljørisiko er det naturlig å inkludere flere forskningsmiljø.
- Vi har årlige kontaktmøter med en rekke andre direktorat. Felles utfordringer innen klima- og naturrisiko kan løftes i slike møter. Dette skjer delvis i dag.
- Vi har utfordringer med kapasiteten til å utvikle oss til en tung og relevant bestiller av den kunnskapen som er nødvendig for å løse de utfordringene som ligger i klima- og naturkrisen.

Videre utvikling

Fiskeridirektoratet er nå i prosess med å kartlegge egne arbeidsoppgaver inn mot FNs bærekraftsmål. Dette, sammen med vår nye strategi, vil utgjøre basisen for hvordan vi skal utvikle oss videre på dette feltet.

Samarbeid med andre

For å lykkes med å nå målene har Fiskeridirektoratet et nært samarbeid med både private og offentlige aktører. Innen offentlig sektor samarbeider vi blant annet med Havforskningsinstituttet, Kystvakten, Mattilsynet, Kystverket, Sjøfartsdirektoratet, Miljødirektoratet, Kartverket, Økokrim, Skatteetaten, Tolletaten, Norges vassdrags- og energidirektorat, fylkeskommunene, Sametinget og BarentsWatch. Vi samarbeider også med salgslagene, Sjømat Norge, Norges fiskarlag, Pelagisk forening, Norges kystfiskarlag, Sjømatbedriftene, Kystrederiene og Norsk industri, for å nevne noen. Vi samarbeider også mye internasjonalt.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgrepene fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

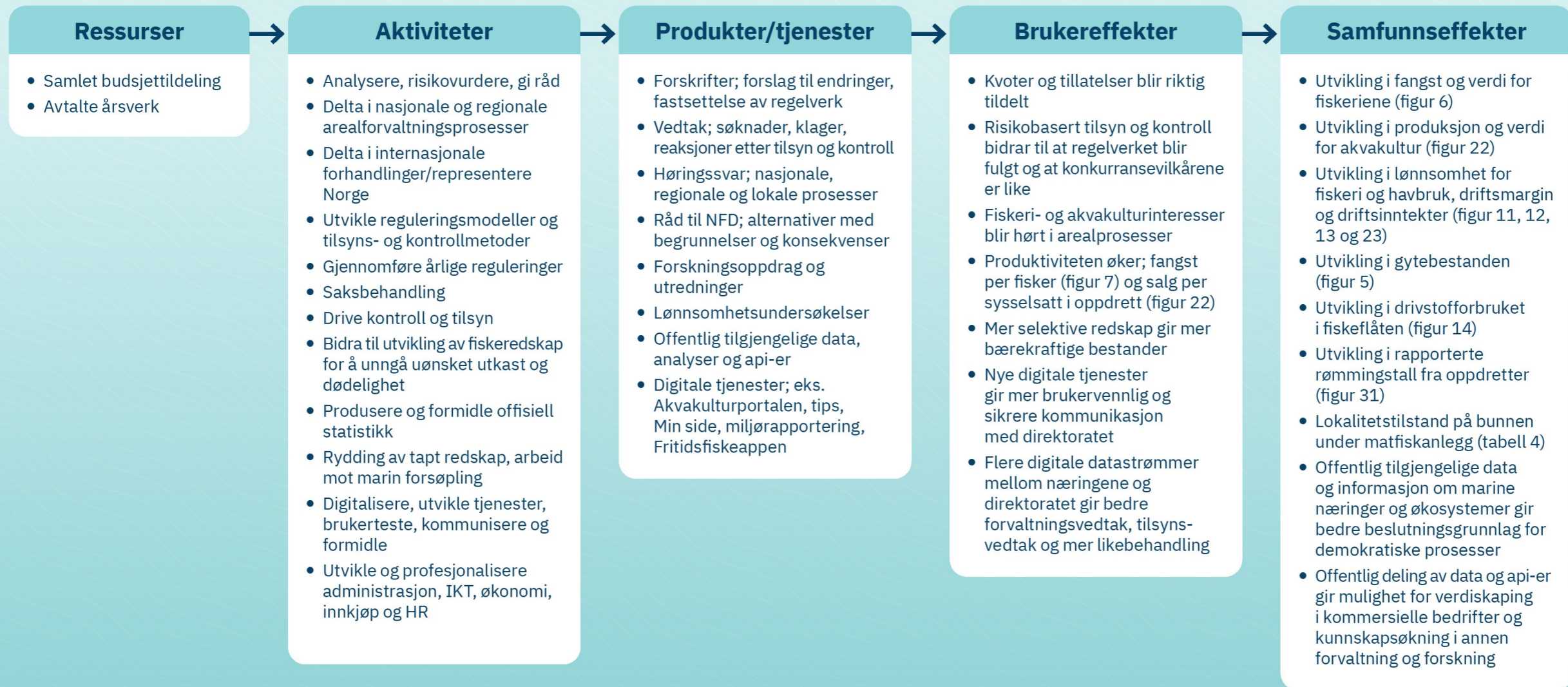
Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Resultatkjeden

Resultatkjeden illustrerer hvordan Fiskeridirektoratet jobber for å sikre at våre ressurser, gjennom planlagte aktiviteter, gir produkter og tjenester til direktoratets brukere. Effekter for fellesskapet skisseres under samfunnseffekter.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Organisasjonen

Fiskeridirektoratets hovedkontor ligger i Bergen. Direktoratet har 20 kontorer langs kysten. Ledelsesfunksjonene er samlet i tre lederklynger i henholdsvis Bergen, Bodø og Tromsø. I 2023 hadde vi i snitt 415 avtalte årsverk. Havressursforvaltningen utgjør hoveddelen av årsverkene, med 213 årsverk. Deretter kommer akvakulturforvaltning med 82 årsverk. 29 årsverk brukes til marin arealforvaltning. 80 årsverk går til IKT, administrasjon og kommunikasjon. Innen IKT har antall årsverk gått opp som følge av at direktoratet i 2023 har erstattet innleide med flere fast ansatte it-utviklere.

Fordeling av avtalte årsverk 2023*

*) I tillegg kommer fravær og permisjon med lønn på 11 årsverk.

720

mill. i samlet tildeling

415

avtalte årsverk

20

kontorer

Ny organisering

*) Seksjonen byttet 1.1.24 navn til seksjon informasjonsforvaltning

Del 1
Leders beretning

Del 2
Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3
Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4
Styring og kontroll av virksomheten

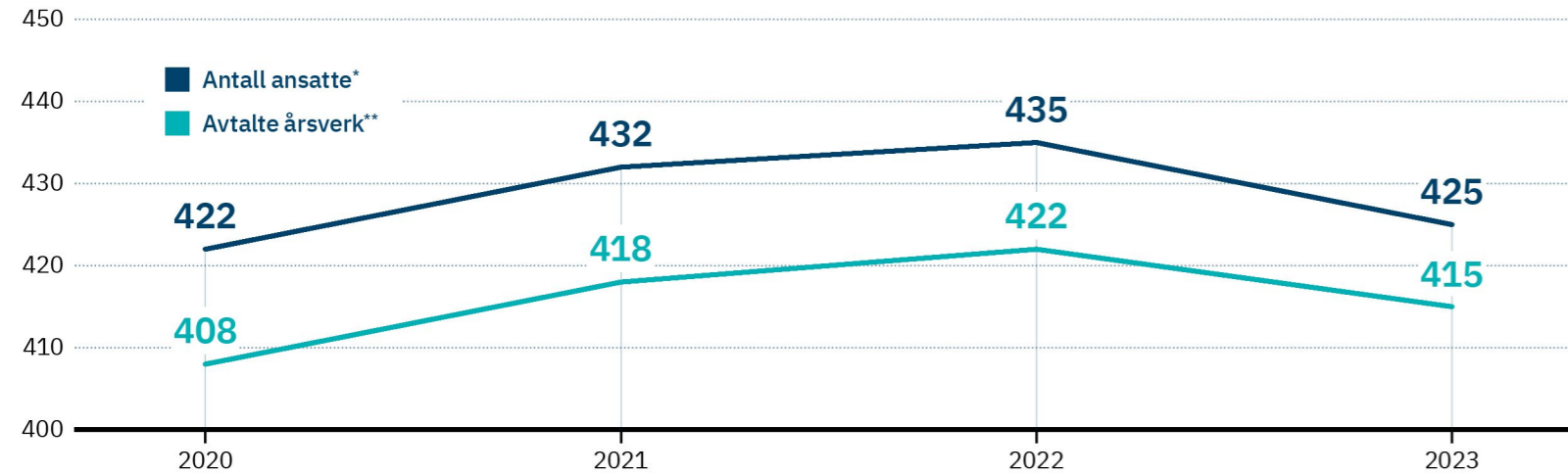
Del 5
Vurdering av framtidutsikter

Del 6
Årsregnskap

Vedlegg

Økonomiske hovedtall og årsverk

Antall ansatte og avtalte årsverk, 2020–2023

De fleste som jobber i direktoratet er ansatt i full stilling. Det er derfor relativt liten forskjell på antall ansatte og antall avtalte årsverk. Antall avtalte årsverk har vært stabilt i perioden, og antallet er i 2023 om lag på samme nivå som i 2021.

Sentrale nøkkeltall fra årsregnskapene, 2020–2023

	2020	2021	2022	2023
Antall utførte årsverk*	376	381	388	383
Samlet tildeling post 01-45	593 943 402	672 425 469	710 015 000	719 584 000
Utnyttelsesgrad post 01	94 %	97 %	96 %	97 %
Driftskostnader 01-45	504 238 336	567 824 555	644 892 344	654 559 095
Lønnsandel driftskostnader	64 %	60 %	57 %	60 %
Lønnskostnader per utførte årsverk	845 000	911 000	955 000	1 018 000

Direktoratet har holdt seg innenfor den tildelte økonomiske rammen for 2023. Ikke benyttede midler på post 01 søkes overført til 2024. Lønn som andel av totale driftskostnader har vært relativt stabil i perioden.

*) Antall ansatte: Ansatte omfatter alle som mottar kompensasjon for arbeid i form av lønn o.l. Ansatte omfatter ikke frilansere, oppdragstakere og personer som mottar honorar. For ansatte med flere arbeidsforhold er ett av arbeidsforholdene fastsatt som det viktigste (hovedarbeidsforholdet).

***) Avtalte årsverk: Avtalte årsverk omfatter det man forventer å arbeide ifølge arbeidskontrakten, og man tar ikke hensyn til overtid og ulike typer fravær. Avtalte årsverk defineres som summen av antall jobber (arbeidsforhold) omregnet til heltidsjobber.

*) Antall utførte årsverk følger av definisjon i PM-2019-13.

Ved beregning av antall utførte årsverk kommer reisetid, overtid og annet betalt merarbeid, som er avtalt og godkjent, til utbetaling i tillegg. Tillegg for merarbeid skal være i forhold til den ansattes arbeidstidsavtale, målt opp mot en full stilling. Beregningen av utførte årsverk påvirkes ikke av ferieavvikling, hjemmekontor, eller opparbeiding og avvikling av reisetid, overtid og fleksitid til avspasering. Fravær på mindre enn en dag regnes ikke med ved beregning av utførte årsverk. Alt annet fravær på en dag eller mer kommer til fratrekk ved beregning av utførte årsverk. Om fraværet er med eller uten lønn har ingen betydning (lovdata.no/dokument/SPHPM/pm-2019-13)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssutsikter

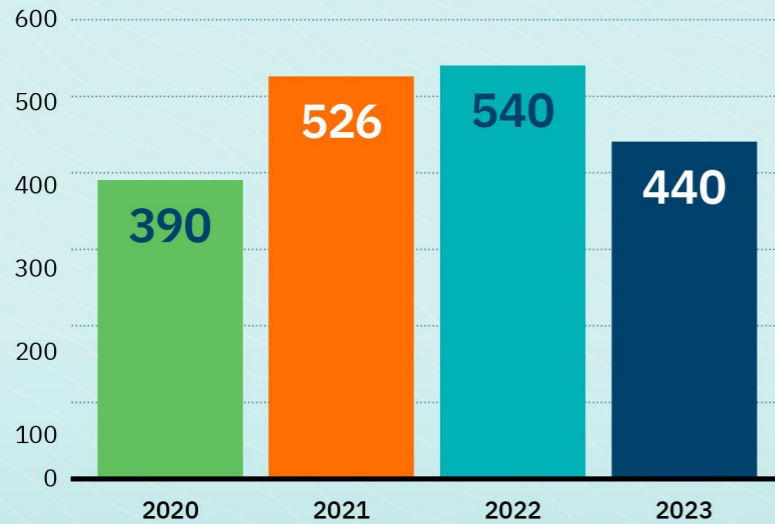
Del 6

Årsregnskap

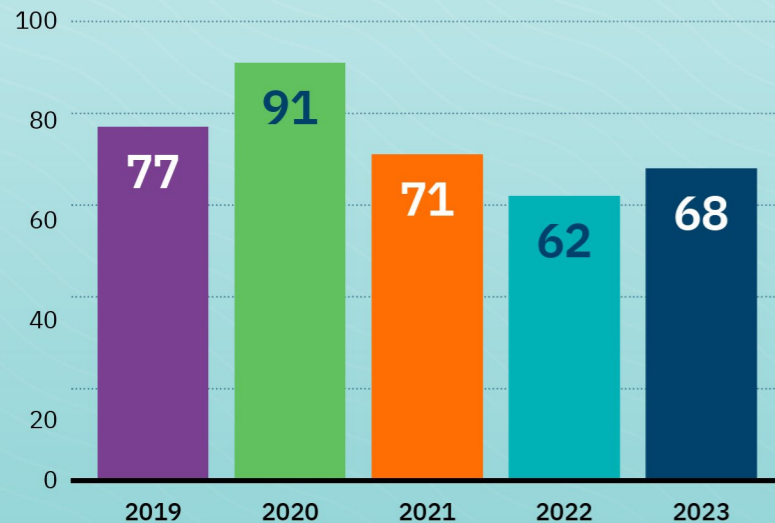
Vedlegg

Kontroll og tilsyn

Fullkontroller 2020–2023

Tilsyn med oppdrettsselskap 2019–2023

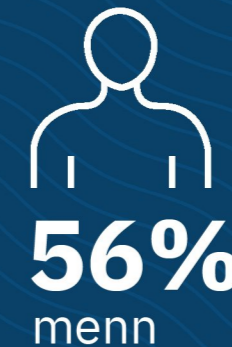
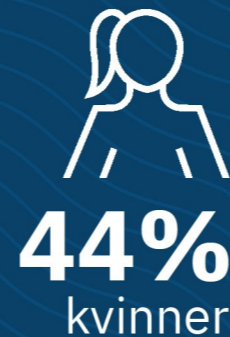
Lønnsandel og driftskostnader 2023

60% lønnsandel

654 559 095 driftskostnader

Antall ansatte fordelt på kjønn 2023

3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning	18
• Utvikling i fiskeriene – bærekraftig høsting	18
• Deltakelse i fiskeriene	24
• Årlige reguleringer	25
• Forskrifter og høringer	26
• Kvoteregisteret	27
• Tilskuddsordningen for fiskeriforskning	28
• Prioriterte bestander og utviklingstiltak	28
• Fritids- og turistfiske	30
• Internasjonalt samarbeid	32
• Fiskerikontroll	34
• Tverretattlig samarbeid og forebygging av kriminalitet	39
Akvakulturforvaltning	40
• Salg og lønnsomhet	41
• Tildeling av tillatelser	43
• Havbruk til havs	46
• Akvakulturportalen	47
• Trafikklyssystemet – vekst i næringen	47
• Auksjoner	48
• Rømming fra oppdrettsanlegg	53
• Miljø	58
• NYTEK23 – tekniske krav til anlegg	60
• Landbasert akvakultur	60
• Driftsplaner	60
Marin arealforvaltning	61
• Sameksistens – stadig trangere om plassen	62
• Havvind	63
• Marin forsøpling	64
• Areal – tiltak og prosjekter	67
• Kartverktøyet Yggdrasil	70
Overgripende fagområder	71
• Statistikk og data	71
• Klagesaksenheten	72
• Digitalisering og informasjonsforvaltning	74
• Kommunikasjon	80

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Årets aktiviteter og resultater

Samfunnets interesse for hvordan de felles marine ressursene og kystområdene blir forvaltet øker og utviklingstakten i næringene er stor. Dette setter stadig større krav til Fiskeridirektoratets kunnskap og hvordan vi løser samfunnsoppdraget.

I 2023 eksporterte Norge sjømat til en verdi av 171,7 milliarder kroner, og næringen er Norges tredje største eksportnæring. Andelen av samlet eksportverdi som kommer fra sjømatnæringene har over tid vært økende og viser betydningen denne næringen har for norsk økonomi. Eksportinntektene fra olje og gass var veldig høye i 2022 og dette fikk betydning for sjømatnæringens andel. Næringens andel av eksportverdien økte igjen fra 2022 til 2023.

Havressursforvaltning

Forvaltningen har bidratt til lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig forvaltning av marine ressurser og marint miljø. Fiskeridirektoratet mener at målet for havressursforvaltningen er innfridd på overordnet nivå, men det legges til grunn at bedre dokumentasjon på ressursuttaket ville bidratt til økt lønnsomhet, verdiskaping og bærekraft. I 2023 brukte direktoratet 213 årsværk på havressursforvaltningen.

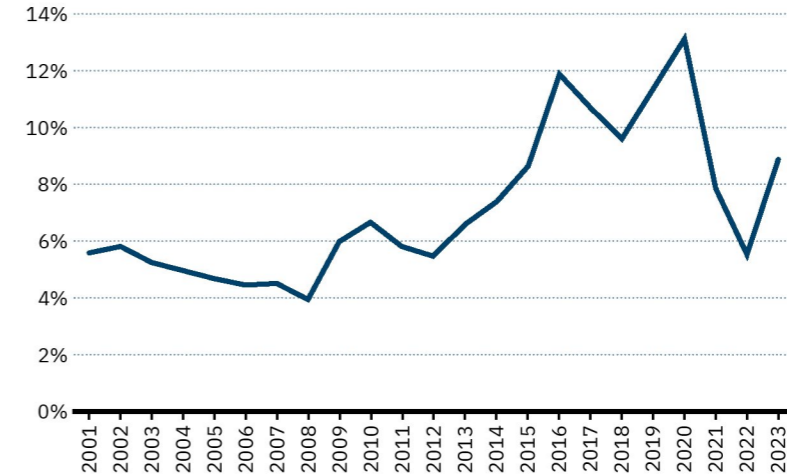
Utvikling i fiskeriene – bærekraftig høsting

Målet for havressursforvaltningen er å regulere fiske og fangst på en måte som skaper langsiktig balanse mellom høsting og beskyttelse av ressursene, og slik ivareta både næringsinteresser og miljøhensyn, og gjennom ulike tiltak sikre at regelverket blir fulgt.

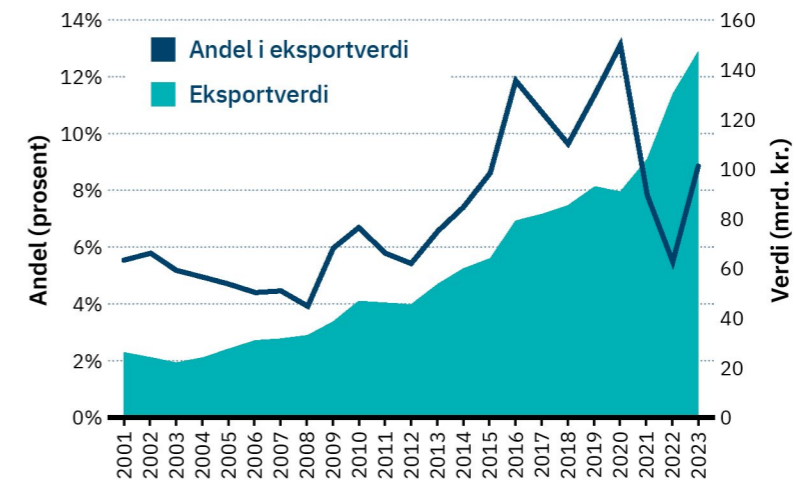
Dette er konkretisert i to delmål:

- 1) Regelverk og reguleringsmodeller som sikrer bærekraft og lønnsomhet
- 2) Høsting av marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer

For å drive bærekraftig forvaltning av fiskeressursene baserer fiskeriforvaltningen seg på råd fra Havforskningsinstituttet (HI) og Det Internasjonale råd for havforskning (ICES). Direktoratet gir råd om og fastsetter reguleringstiltak, og følger opp regulerings-tiltakene med kontroll og håndhevelse. Dette for å sikre et helhetlig forvaltningsregime.

Figur 3: Sjømatnæringens andel av norsk eksport 2001–2023. Kilde: SSB.

Figur 4: Sjømatnæringens andel av norsk eksport og verdi for sjømat 2001–2023. Kilde: SSB og Norges sjømatråd

Del 1
Leders beretning

Del 2
Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3
Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

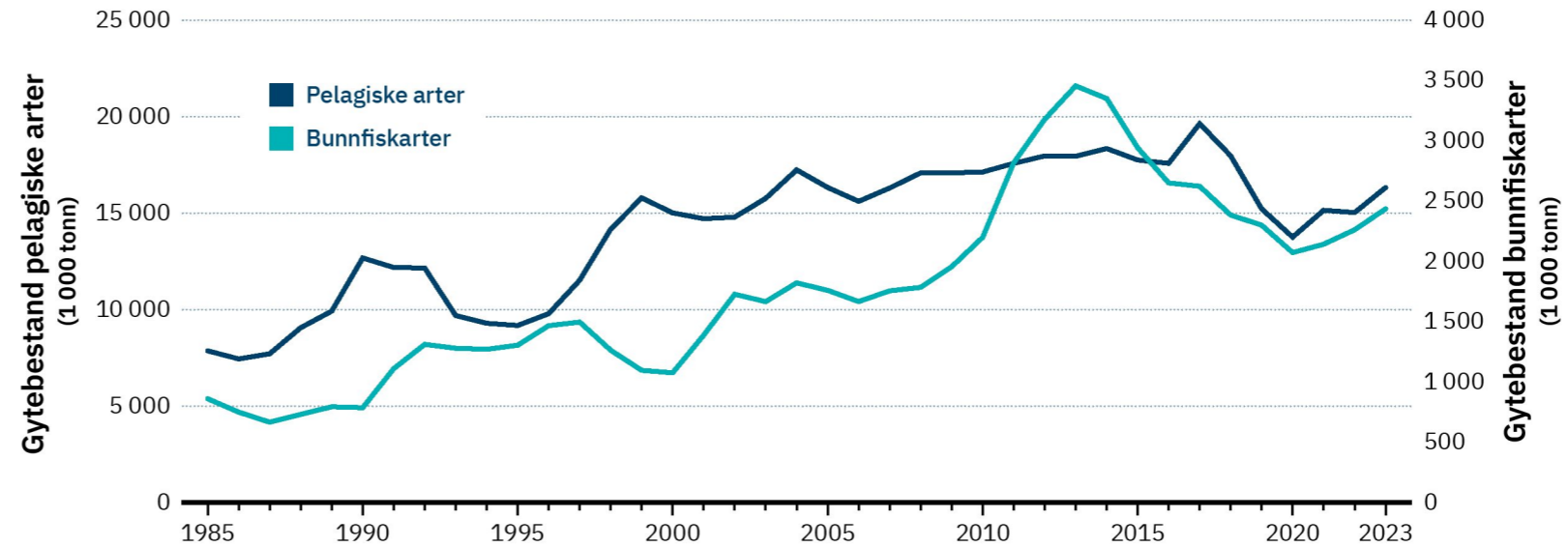
Del 4
Styring og kontroll av virksomheten

Del 5
Vurdering av framtidutsikter

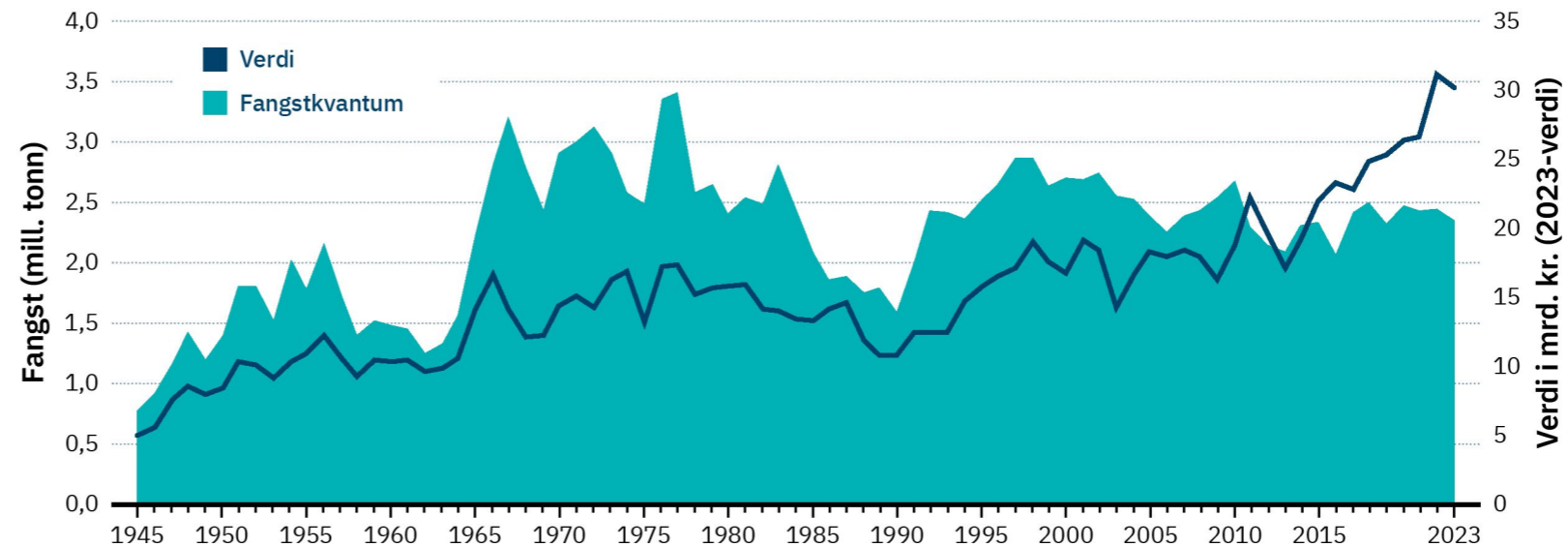
Del 6
Årsregnskap

Vedlegg

Figur 5 viser utviklingen i gytebestanden for de økonomisk viktigste fiskeriene, og den dokumenterer at det er god balanse mellom høsting og beskyttelse. Naturlige svingninger vil påvirke utviklingen, mens god forskning og forvaltning vil kunne dempe svingningene. Historisk sett er gytebestandene på et svært høyt nivå, selv om det har vært litt mer varierende de senere årene. Foreløpige tall viser at norske fiskere landet fisk for over 30 milliarder kroner i 2023. Når vi tar hensyn til inflasjonen er fangstverdien i 2023 likevel noe lavere enn i 2022. Foreløpige tall viser at landet kvantum (uten tang og tare) er noe lavere i 2023 sammenlignet med 2022; 2,34 millioner tonn. Det er den kraftige prisøkningen, spesielt innenfor pelagisk sektor (sild, makrell, kolmule mv.), som bidro til de høye verditallene. Det er torsk, sild, makrell, sei og hyse som er de viktigste artene i forhold til fangstverdi. Figur 6 viser utviklingen i kvantum og førstehandsverdi for de norske fiskeriene.

Figur 5: Utviklingen i gytebestand 1985–2023. Kilde: ICES og The Joint Russian-Norwegian group on Arctic Fisheries.

Figur 6: Norsk fangst 1945–2023. Kvantum og verdi. Foreløpige tall 2023.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssutsikter

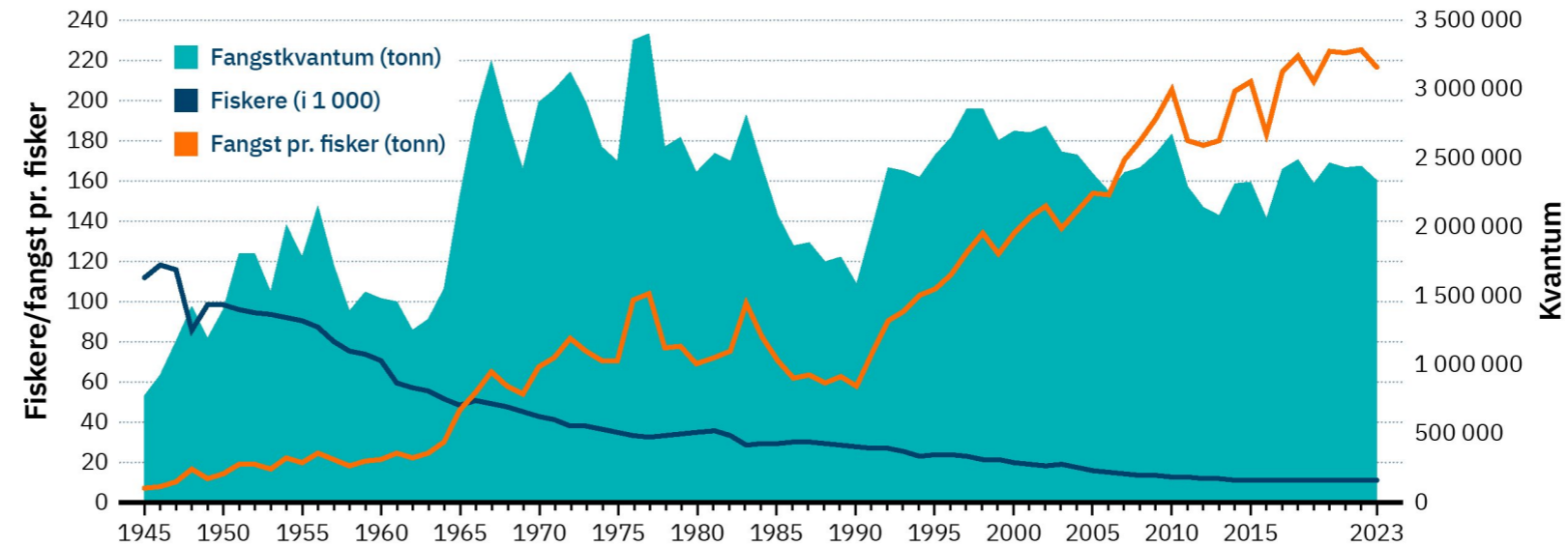
Del 6

Årsregnskap

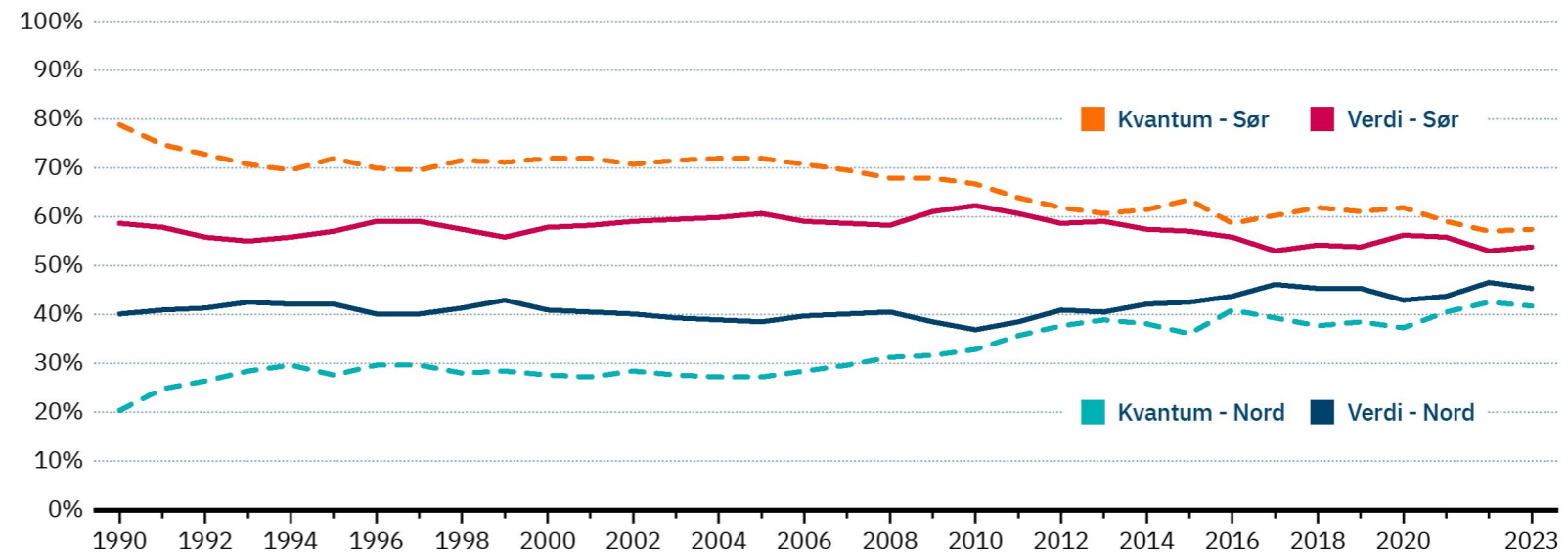
Vedlegg

Figur 7 viser at fangsteffektiviteten har økt fra 6-7 tonn per fisker i 1945 til over 200 tonn i dag. I 2023 var fangst per fisker 217 tonn. Økningen er spesielt tydelig etter 1990.

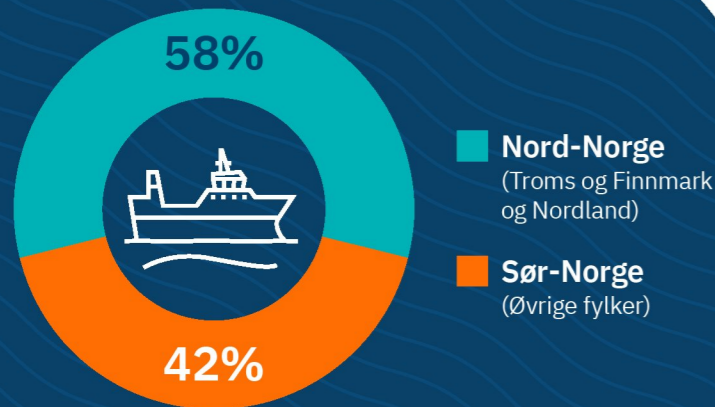
Effektiviseringen i fiskeriene har over tid ført til færre fiskere og fiskefartøy. I 2023 er 58 prosent av alle registrerte fartøy hjemmehørende i Nord-Norge (Troms og Finnmark og Nordland), mens 42 prosent er hjemmehørende i Sør-Norge (øvrige fylker). Figur 8 viser utviklingen i andelen av totalt fangstkvantum og første-håndsverdi fordelt på fartøy hjemmehørende i nord og sør i perioden 1990–2023. Fordelingen av fangstverdien er relativt stabil, mens andelen landet kvantum for fartøy hjemmehørende i nord har økt betraktelig.

Figur 7: Norsk fangst 1945–2023. Fiskere og fangst. Foreløpige tall for 2023.

Figur 8: Andel av fangstkvantum og førstehåndsverdi, fordelt på fartøy hjemmehørende i nord og sør. 1990–2023.

Del 1
Leders beretning

Del 2
Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3
Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4
Styring og kontroll av virksomheten

Del 5
Vurdering av framtidssikter

Del 6
Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

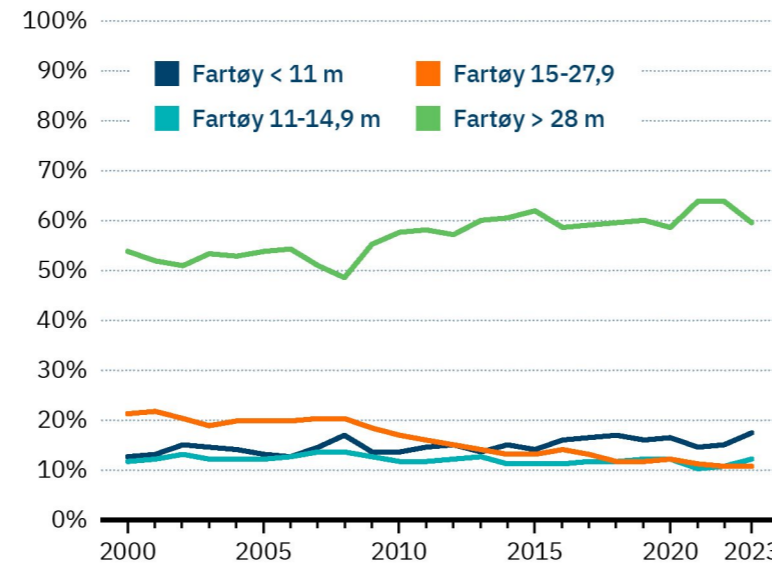
Årsregnskap

Vedlegg

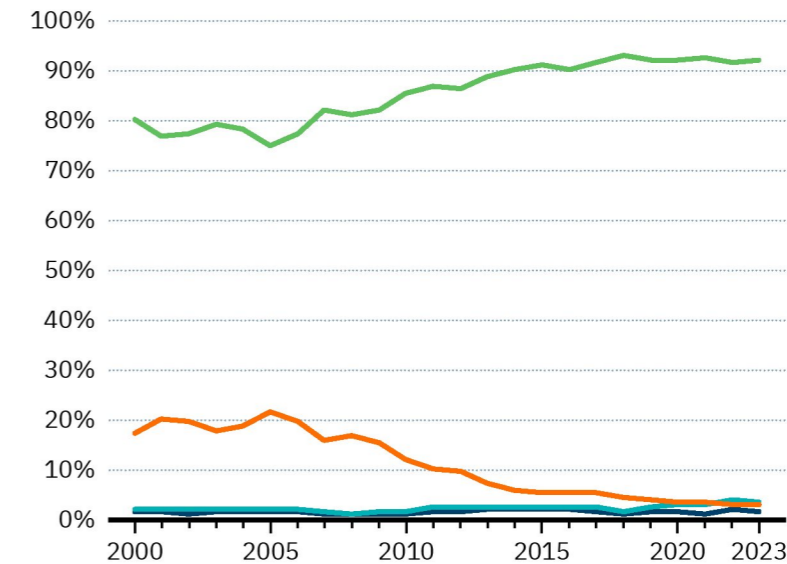
Det er et uttrykt mål å ha en variert fiskeflåte med rom for både små og store fartøy. Antall fiskefartøy er som nevnt redusert over tid. Foreløpige tall fra merkeregisteret viser at det ved utgangen av 2023 var totalt 5607 fiskefartøy, en økning på 104 fartøy sammenlignet med forrige årsskifte.

Figur 9 viser andelen av førstehåndsverdi av bunnfisk fordelt på ulike lengdegrupper i perioden 2000–2023. Figur 10 viser tilsvarende tall for pelagisk fiskeri. I begge sektorene har det vært en utvikling der fartøy over 28 meter står for en økende andel av fangstverdien, men utviklingen er særlig stor for pelagisk sektor. For bunnfisk har fartøy under 11 meter sin andel av fangstverdien variert mellom 12 og 17 prosent i denne perioden. I 2023 var den 17 prosent. Både for pelagisk og bunnfisk er det særlig fartøy i gruppen 15-27,9 meter sin andel av fangstverdien som er redusert de siste 20 årene.

Driftsmarginen gir et inntrykk av lønnsomheten i fiskeriene ved å vise hvor mye som tjenes for hver 100 kroner solgt. Det er naturlig med variasjoner fra år til år, men figur 11 viser at fiskeflåten over tid har hatt vekst i driftsmarginen. I 2022 oppnådde fiskeflåten en driftsmargin på 18,1 prosent, mens driftsmarginen i 2021 var 17,6 prosent. Etter et par år med nedgang økte driftsmarginen igjen fra 2021 til 2022. Samtidig skal man være klar over at det er ganske store variasjoner i lønnsomheten mellom ulike fartøygrupper.

Figur 9: Andel av førstehåndsverdi for ulike lengdegrupper - bunnfisk. 2000–2023.

Figur 10: Andel av førstehåndsverdi for ulike lengdegrupper - pelagiske fiskeslag, 2000–2023.

Figur 11: Gjennomsnittlig driftsmargin og totale driftsinntekter, 1990–2022.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

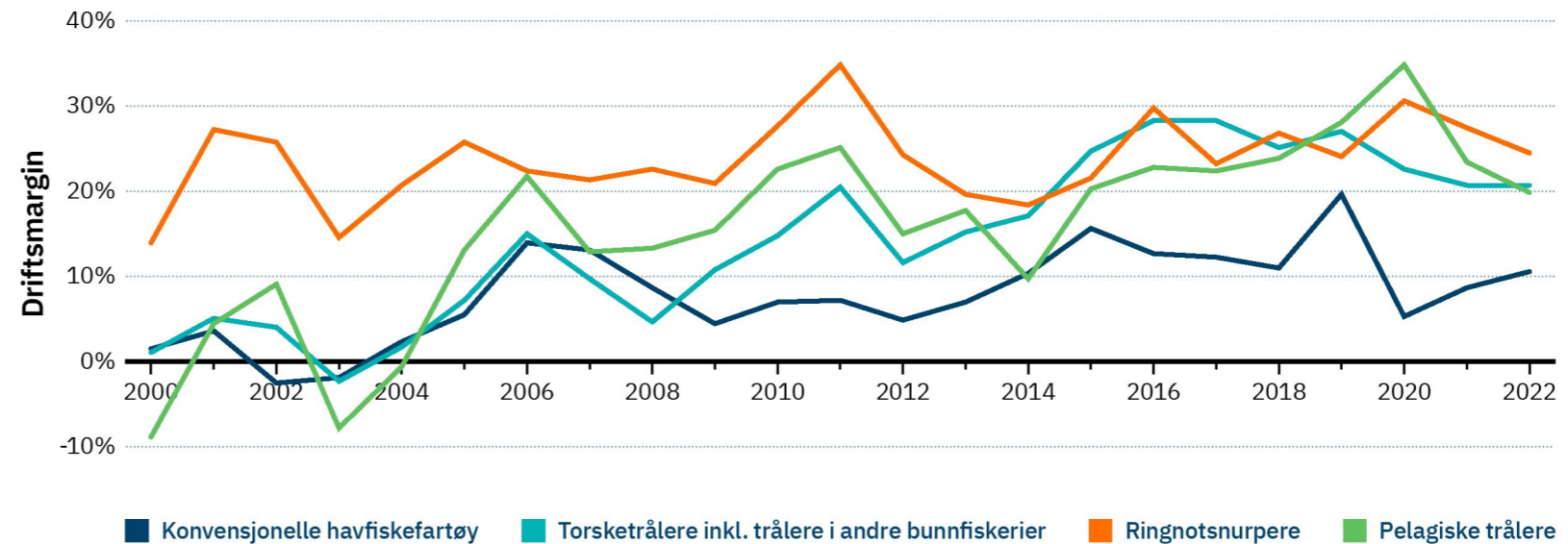
Del 6

Årsregnskap

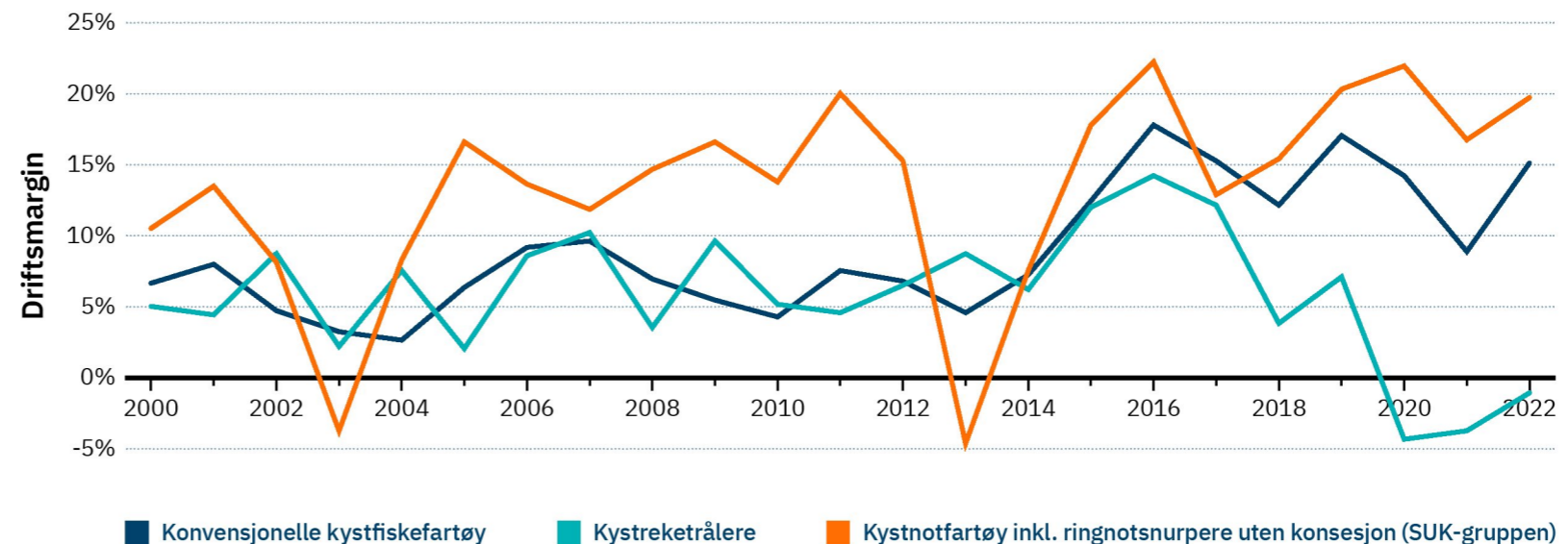
Vedlegg

Figur 12 og 13 viser driftsmarginen for fiskeflåten fordelt på fartøygrupper. I 2022 var det fortsatt ringnotsnurperne, pelagiske trålere og torsketrålere som oppnådde høyest driftsmargin, selv om driftsmarginen for ringnotsnurpere og pelagiske trålere ble redusert fra 2021 til 2022. Kystfiskefartøyene og den konvensjonelle havfiskeflåten ligger noe lavere i driftsmargin. Havgående krabbefartøy, som hovedsakelig driver fangst etter snøkrabbe, oppnådde i 2021 for første gang en positiv driftsmargin. I 2022 var situasjonen endret og lønnsomheten var igjen negativ.

Vi har data for drivstofforbruk til fartøy som står for cirka 90 prosent av norsk fangst. Drivstofforbruket har i perioden 2001 til 2022 vist en nedadgående trend, men de senere årene har det vært en økning i forbruket av drivstoff blant fartøyene som inngår i lønnsomhetsundersøkelsen for fiskeflåten. Dette har snudd i 2022 og fra 2021 til 2022 har forbruket av drivstoff blitt redusert med 7 prosent. Kostnadene til drivstoff vil være avhengig av pris og forbruk, hvor forbruket igjen vil være avhengig av faktorer som tilgjengelighet til fisken og værforhold. Kostnadene til drivstoff økte kraftig fra 2021 til 2022 til tross for en reduksjon i forbruket.

Figur 12: Driftsmargin for utvalgte havfiskegrupper 2000–2022.

Figur 13: Driftsmargin for kystfiskegrupper 2000–2022.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Nedgang i antall fartøy, sammen med den teknologiske utviklingen, har over tid bidratt til redusert drivstofforbruk, som igjen innebærer en reduksjon av klimagassutslippene fra de norske fiskeriene. I 2022, som i 2021, hadde den norske fiskeflåten manglende soneadgang til å fiske i britisk sone hvor norske fartøy tradisjonelt har fisket et betydelig kvantum, spesielt av makrell. Dette har medført endret fangstmønster for mange fartøy og har betydd økt forbruk av drivstoff. I 2022 ble det fisket større kvantum av makrell, mens kvantum av torsk ble redusert sammenlignet med 2021. Variasjon i drivstofforbruket henger mye sammen med intensiteten og deltakelsen i ulike fiskerier, noe som vil kunne variere med bestands- og kvotestørrelse. Det er også til dels store forskjeller mht. drivstofforbruk pr. fangstenhet ved bruk av ulike typer redskap. Drivstofforbruket pr. kg fangst i f.eks. notfiske er betydelig lavere enn drivstofforbruket i trålfiske.

Figur 14: Drivstofforbruk i fiskeflåten, 2001–2022. (Indeks, 2001=100).

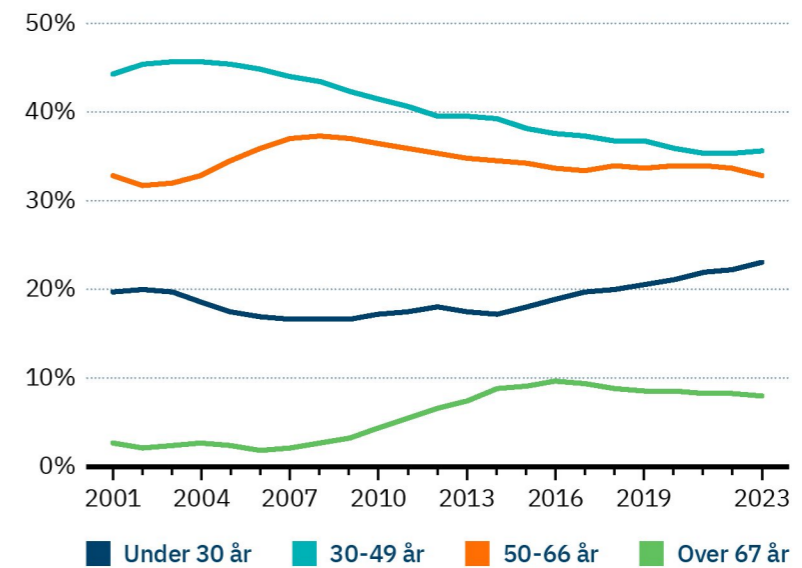
Det er økt behov for gode data om forbruk av drivstoff i fiskeflåten som i andre næringer. Fiskeridirektoratets lønnsomhetsundersøkelse er en utvalgsundersøkelse og vi har dermed «bare» data som kan benyttes til å si noe om trender i næringen. Det er behov for å ha gode data på forbruk fra det enkelte fartøy. Hvordan dette skal gjøres i fremtiden er noe vi må jobbe videre med i 2024 sammen med ulike interessenter.

Antall fiskere

Ved utgangen av 2023 var totalt 9640 personer registrert med fiske som hovedyrke i fiskermanntallet, en liten økning fra 9597 i 2022. Dette er det høyeste antallet siden 2012, da det var registrert 9825 fiskere. Antall som var registrert med fiske som biyrke var 1163 ved utgangen av 2023, mot 1233 i 2022.

Ved utgangen av 2023 var det registrert 485 kvinner med fiske som hovedyrke. Det vil si at antallet kvinner fremdeles er lavt, men økende. I 2022 var det registrert 436 kvinner med fiske som hovedyrke. Det er blant de yngste at økningen er størst. Ved utgangen av 2023 var det registrert 153 kvinnelige fiskere under 30 år, mens tilsvarende tall ved forrige årsskifte var 138.

Det blir i offentligheten ofte tegnet et bilde av en næring som er preget av forgubbing. Utviklingen de siste årene viser tvert imot at det er grunn til å være optimist med tanke på rekruttering og fremtiden til fiskeryrket.

Figur 15: Andel heltidsfiskere (begge kjønn) fordelt på aldersgrupper.

9 640
har fiske som hovedyrke

1 163
har fiske som biyrke

5 858

fartøy- og manntallssaker

10,5%

økning saker knyttet til
fartøy og deltaker

1 201

saker om ervervstillatelser

105

saker om leiefartøy

667

endringer/slettinger
i merkeregisteret

Deltakelse i fiskeriene

Fiskeridirektoratet tildeler tillatelser til å delta i fiskeriene, kontrollerer at vilkårene for tillatelsene blir overholdt og behandler saker for de ulike ordningene med leiefartøy, strukturering og slumpfiske. Vi behandlet 5858 fartøy- og manntallssaker i 2023, og mange av disse er komplekse. Av disse utgjør manntallssaker inkludert hovedrullering 2325, ervervstillatelser 1201, leiefartøysaker 105, tildeling av tillatelser 217, søknader om å delta i fangst av kongekrabbe 183 og endringer/slettinger i merke-registeret 667. I løpet av 2023 har vi sendt ut over 10 800 brev i forbindelse med saksbehandling av fartøy- og manntallssaker, herunder henvendelser om saksfeltet. I 2022 behandlet hovedkontoret, med unntak av klagesaker, og regionene samlet cirka 5300 saker. Det har altså vært 10,5 prosent økning i antall saker knyttet til feltet fartøy og deltaker.

Effektiv saksbehandling i fartøysaker hindrer unødvendige driftsavbrudd, noe som kan ha betydning for lønnsomheten i fiskeflåten. Hovedtyngden av sakene behandles innenfor den fastsatte saksbehandlingsgarantien, men saksbehandlingstiden i de travleste periodene har økt en del. Dette kan skyldes stort frafall i antall ansatte på dette saksfeltet, men flere nyansettelser og effektiviserings-tiltak er iverksatt for å holde saksbehandlingstiden så lav som mulig. Vi antar at dette vil bedre seg i løpet av 2024.

Etter omorganiseringen har fartøy- og deltakerseksjonen fokusert på likebehandling. Vi har arbeidet systematisk det siste året og har kommet langt i arbeidet.

Forberedelser til rulleringen av manntallet i 2023 ble gjennomført innenfor fastsatt plan, og arbeidet med selve gjennomføringen ble igangsatt i november, dog noe forsinket da nødvendige tall fra Skatteetaten kom sent. Vi har i 2023 satt i gang arbeidet med å modernisere fiskermanntallet. Arbeidet organiseres som et prosjekt innenfor porteføljestyringen.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Årlige reguleringer

Fiskeridirektoratet utarbeider forslag til, og fastsetter eller gir departementet råd om, årlige reguleringer for fiskeriene. Direktoratet har styrket kapasiteten innenfor kjerneområdet fiskeriregulering, med ansatte både i Bergen og i Troms.

Det ble også i 2023 gjennomført et reguleringsmøte med inviterte deltakere. Offentligheten kunne følge møtet via strømming på nett. Totalt ble det behandlet 31 reguleringer for 2024, hvor fisket etter torsk, hyse og sei var den mest omfattende saken. Det utarbeides grundige utredninger til hver sak, og vi mottar en rekke skriftlige innspill, i tillegg til kommentarer og innspill i selve møtet. Samlet sett sikrer reguleringsmøtet bred involvering av de berørte partene, også samiske interesser og fritidsfiskere. Bred involvering, sammen med et godt kunnskapsgrunnlag og godt forberedte saker, gir reguleringer som har god samfunns effekt. Vi har også god kontakt med næringsorganisasjonene og andre interessegrupper, noe som bidrar til at reguleringene om nødvendig kan justeres i løpet av året, for eksempel for å sikre at kvotene blir utnyttet innenfor fastsatte rammer.

I arbeidet med regelverket tilstreber vi brukervennlighet og forenkling. Reguleringene skal imidlertid også ivareta en rekke mål der det å oppnå bærekraftig forvaltning av fiskeressursene, lønnsomhet og rettferdig fordeling av mulighetene til å fiske er blant de viktigste. Disse hensynene kan være vanskelig å balansere og målene kan av og til stå i motstrid til hverandre.

Så sant kvotegrunnlaget og målet om bærekraftige fiskerier tilsier det, bør reguleringene gjøres mest mulig forutsigbare og rasjonelle av hensyn til næringen. Det er derfor et gode å kunne fastsette reguleringsopplegg som i stor grad er en videreføring fra det ene året til det neste. Mange fiskerier reguleres nokså likt over tid, noe som kan indikere godt forvaltede bestander der ulike fordelings-spørsmål er avklart på en måte som gir langsiktige løsninger.

Fiskeridirektoratet har fulgt opp spørsmål og bestillinger knyttet til kvotemeldingen.

Kysttorskvern, og spørsmål om hvor kystnære fartøy av ulike størrelser skal kunne drive fiske nord for 62°N, har vært aktuelle tema gjennom flere år. I 2023 har direktoratet fulgt opp forslag om strengere reguleringer som ble sendt på høring året før, og bearbeidet og oversendt forslag om tiltak til NFD. Dette har resultert i en rekke tiltak, blant annet strengere regler for kystnært fiske etter torsk, hyse og sei med fartøy over 21 meter. Andre tiltak vil bli faset inn i 2024 og 2025, slik som økning i minstemålet for torsk fra 44 til 55 cm innenfor 4-milen, begrensning i antall garn det enkelte fartøy kan bruke i fisket etter torsk innenfor fjordlinjene, generelt krav om kvadratmasker i fiskeposen ved fiske med snurrevad nord for 62°N og minste tillatte maskevidde i fiskeposen i snurrevad satt til 130 mm i direktefiske etter torsk innenfor 4-milen. Det vil også bli jobbet videre med å styrke vernet av gytefelt for kysttorsk.

Pilotprosjektet for regional medvirkning i forvaltningen av kystnære bestander er ferdigstilt. Kunnskap herfra vil bli benyttet i vårt arbeid framover.

Torskekvoten i Nordsjøen økte i 2023 og ga grunnlag for tildeling av maksimalkvoter og mer generøse bifangstreguleringer fra starten av året. Som følge av utviklingen i fisket ble det nødvendig å redusere uttaket utpå høsten, med stopp i fisket på maksimalkvoter og strengere bifangstbestemmelser.

I fisket etter vassild ble ordningen med kvotebytte, som ble innført i 2022, videreført. Ordningen løper over to år, og åpner for at to fartøy kan bytte på å fiske hverandres kvoter. Det innebærer at det ene fartøyet fisker begge fartøyenes kvote det første året, mens det andre fartøyet fisker kvotene det andre året. Kvotebytteordningen ble innført som følge av lave kvoter, og skal legge til rette for at det enkelte fartøyet som deltar i fisket kan oppnå et tilstrekkelig kvotegrunnlag.

I 2023 ble fisket etter brosme og lange nord for 62°N kvoteregulert for første gang. Det ble fastsatt totalkvoter på henholdsvis 10 454 tonn lange og 8076 tonn brosme uten videre fordeling på gruppe- eller fartøynivå. Fiske-takten gjorde det nødvendig å stoppe direktefiske etter brosme, og fra 16. september var det kun tillatt med inntil 25 prosent bifangst av brosme per fangst og per landing. Dette ble gjort som et helt nødvendig tiltak for å begrense uttaket av brosme, samtidig som reguleringen ikke skulle gjøre det uforholdsmessig vanskelig å gjennomføre fisket etter andre arter.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Forskrifter og høringer

Arbeidet med å utarbeide ny deltakerforskrift for 2024 er gjennomført og forslaget har vært på høring. Høringsuttalelsene er innarbeidet i forskriftsforslaget som ble oversendt NFD innen fastsatt frist.

På bestilling fra NFD har Fiskeridirektoratet gjennomført høring av forslag om regulering av deltakelsen i fangst av snøkrabbe. Høringsfristen var 30. september 2023. Forslag til regulering ble oversendt NFD 26. oktober 2023.

I mars 2022 ba NFD oss om å gjennomføre en høring om bruk av leiefartøy ved kontrahering av nybygg. Frist for høringen ble satt til 31. desember 2022. Grunnet kapasitetsproblemer gjennomførte ikke direktoratet bestillingen etter tidsplanen. Høringsnotatet ble sendt på høring 12. juni 2023 med frist 12. september samme år. Forslaget til endring i leiefartøyordningen for nybygg ble oversendt NFD 23. oktober 2023.

NFD bestilte 22. august 2023 en gjennomgang av forskrift om manntal for fiskere og fangstmenn og utforme et høringsnotat. Direktoratet ble bedt om å gjennomgå hele forskriften og foreslå endringer. Det er ikke fastsatt konkrete frister for oversendelse, men arbeidet med bestillingen er igangsatt og vil fortsette i 2024.

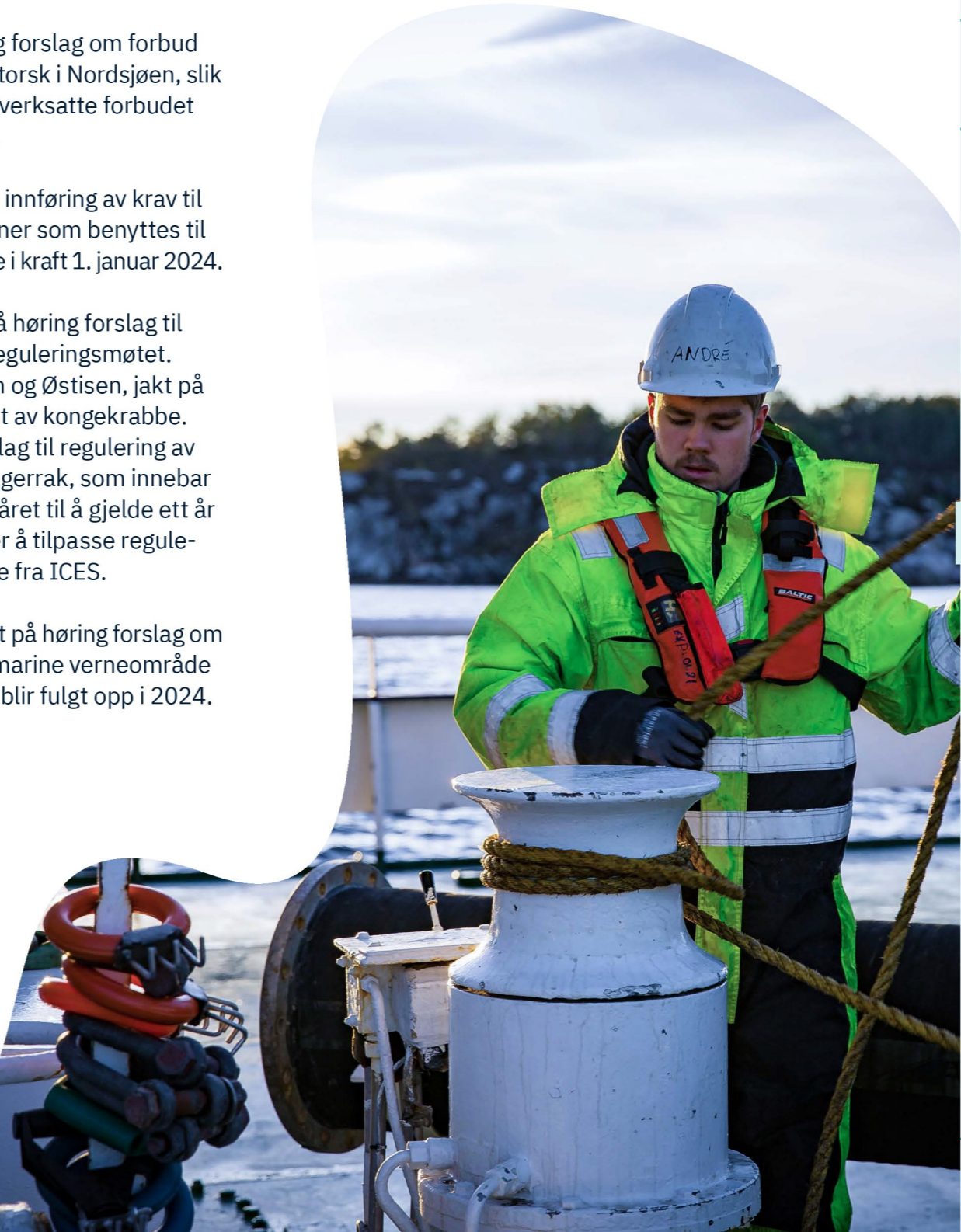
Fiskeridirektoratet ble sommeren 2021 bedt om å vurdere om deltakerlovens bestemmelser om begrensninger i utenlandsk eierskap i fiskeflåten er oppfylte for et knippe konkrete snøkrabbefartøy. Vi har vurdert samtlige selskap grundig, og det har resultert i flere varsler om tilbakekall av ervervstillatelse. Oppfølgingen av disse sakene fortsetter inn i 2024.

I mars sendte direktoratet på høring forslag om forbud mot fiske i tre oppvekstområder for torsk i Nordsjøen, slik som tidligere år. NFD fulgte opp og iverksatte forbudet med virkning for andre halvår 2023.

I juni sendte vi på høring forslag om innføring av krav til rømmingshull og merking av alle teiner som benyttes til fangst av snøkrabbe. Nye regler trådte i kraft 1. januar 2024.

Direktoratet har som vanlig sendt på høring forslag til reguleringer som ikke behandles i reguleringsmøtet. Det gjelder fangst av sel i Vesterisen og Østisen, jakt på kystsel, fangst av vågehval og fangst av kongekrabbe. Vi gjennomførte også høring av forslag til regulering av fisket etter reker i Nordsjøen og Skagerrak, som innebar at kvoteåret ble endret fra kalenderåret til å gjelde ett år fremover fra og med juli. Formålet er å tilpasse reguleringen til endret kvoterådsprosedyre fra ICES.

Etter anmodning fra NFD har vi sendt på høring forslag om fredning av steinbit i Saltstraumen marine verneområde i Bodø kommune i Nordland. Saken blir fulgt opp i 2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

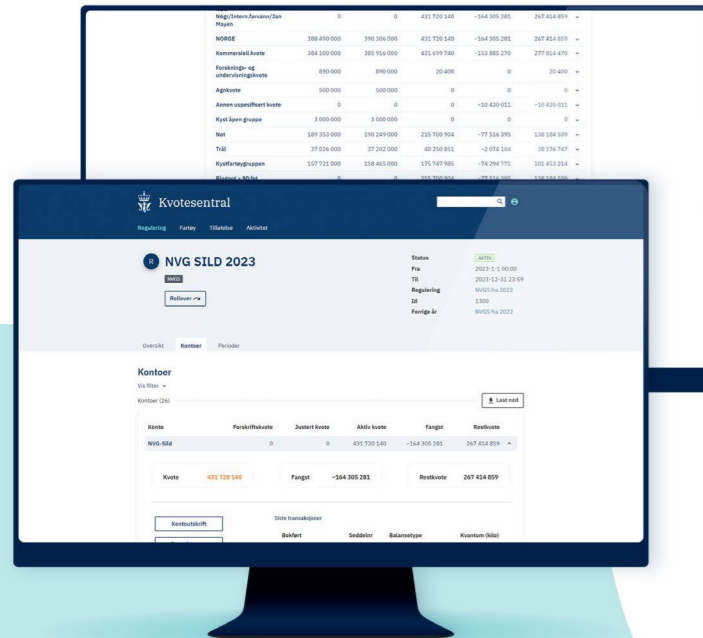
Årsregnskap

Vedlegg

Kvoteregisteret

Å fastsette kvoter for de enkelte fiskeslagene, og tildele kvoter til det enkelte fartøy, er et sentralt redskap for norsk fiskeriforvaltning. Fiskeridirektoratet etablerte og har vedlikeholdt et register over fiskefartøyenes kvoter i adgangsregulerte (lukkede) fiskerier siden tidlig på 2000-tallet. Nye reguleringer og krav til nye digitale løsninger har medført behov for et nytt og moderne kvoteregister.

Direktoratets nye kvotesystem er bygget opp som et bankkontosystem hvor størrelsen på innskuddet på konto er basert på gjeldende reguleringer. Hvem som disponerer den enkelte kvotekonto, og når konto kan disponeres, er basert på enkeltvedtak registrert i direktoratets databaser knyttet til erverv av fiskefartøy og deltakelse i ulike fiskeri.

Håndteringen av kvoter av norsk vårgytende sild ble opprinnelig valgt som pilot for utviklingen av selve grunnmodellen. Grunnmodellen er utviklet i nært samarbeid med Norges Sildesalgslag, med metode for korrekt behandling av kvotefleksibilitet mellom år, leiefartøyordninger og andre dispensasjonsadganger fra regel om kvoteutnyttelse. Effekten av kjøp/salg av strukturkvoter og etablering av nye strukturkvoteprosjekt i reguleringsåret er også innarbeidet i grunnmodellen. Nytt kvoteregister ble satt i produksjon og tilgjengeliggjort for fisker ved pålogging på Min side på www.fiskeridir.no og for publikum i 2020. Registeret inneholdt beregnet restkvote for fartøy som deltar i fisket etter norsk vårgytende sild i medhold av konsesjon eller deltakeradgang i lukket gruppe.

Etter dette er nødvendige tilpasninger i grunnmodellen knyttet til spesielle reguleringer i fisket etter torsk, hyse og sei nord for 62°N (ferskfiskordning, bifangstregler med mer) utviklet i nært samarbeid med berørte salgslag. Siden våren 2022 er nødvendige reguleringsparametre og endringer i disse (refordelinger, endring i ferskfiskprosent og liknende) blitt løpende registrert i nytt kvoteregister og tilgjengeliggjort i sanntid for salgslagene.

Arbeidet innebærer at involverte salgslag må utvikle interne applikasjoner for automatisk å analysere den enkelte seddel ved mottak, og postere fangst på korrekt operasjonell kvotekonto i direktoratets kvoteregister. For å sikre at alle involverte parter har en felles forståelse for viktigheten av slikt utviklingsarbeid, er det jevnlig gjennomført digitaliseringsmøter mellom direktorat og salgslagene siden våren 2022. I tillegg har det vært gjennomført tekniske møter mellom utviklere i direktorat og salgslag hver annen uke.

De ulike salgslagene har likevel prioritert utviklingen av nødvendig teknologi noe ulikt, slik at sanntidspostering av fangst er igangsatt på ulike tidspunkt. Alle lag er nå i gang med sanntidspostering av torsk- og hysefangster nord for 62°N. Utfordringen for salgslagene blir nå å tilpasse interne systemer med kvoteregisteret. Vi går videre med blåkveite og makrell.

Felles mål er at alle fartøy med konsesjon/deltakeradgang i fisket etter torsk nord for 62°N skal være registrert med samme restkvote per 31. desember 2023 i direktoratets nye kvoteregister, likeså i det enkelte salgslags interne system. Arbeid for å avdekke eventuelle avvik i restkvote av torsk, og å korrigere disse, er prioritert ved inngangen til 2024.

Utviklingen av digitale skjema for registrering av kvotebytter innen pelagiske fiskerier og slumpfiskkvoter blir prioritert i 2024. Målet er digitale skjema som gjør det mulig for fisker selv å registrere kvotebytter og slumpfiskkvoter innenfor gjeldende regler, og at disse registreringene innarbeides i nytt kvoteregister. Nødvendige forbedringer i presentasjonen av kvoter, fangst og restkvoter for fisker i Min side blir prioritert i 2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Tilskuddsordningen for fiskeriforskning

Fiskeridirektoratet har ansvar for forvaltningen av tilskudd til fiskeriforskning finansiert av fiskeriforskningsavgiften. Norske forskningsinstitusjoner (HI og Fiskeridirektoratet er unntatt ordningen) og norske private aktører registrert i samarbeid med forskningsinstitusjoner, kan søke. I 2023 fikk vi inn 29 søknader, hvorav 20 søknader ble innvilget. Totalt tilsagnsbeløp var 12 134 166 kroner. Tilskuddsordningen bidrar til å samfinansiere et bredt spekter av ulike forsknings- og utviklingsprosjekt. Blant prosjekter som er gjennomført med støtte fra tilskuddsordningen, er det flere som fokuserer på kvalitet og velferd i fiske med trål og snurrevad. Økt verdiskaping fra kongekrabbe samt økt kunnskap om torsk og hummer i indre Oslofjorden, er også blant prosjektene. I de senere årene har vi sett en dreining mot flere søknader hvor miljø og energi inngår i fokusområdene. Dette er for eksempel utviklingsprosjekt knyttet til nedbrytbare fiskeredskap, miljøvennlig snøkrabbeteine, akustisk gjenfinning av tapt fiskeredskap, alternative slitematter i trålfiske og energi-effektiviseringstiltak.

Prioriterte bestander og utviklingstiltak

Fiskeridirektoratet skal arbeide særskilt for at bestander høstes bærekraftig. Flere av bestandene, som det står dårlig til med, er arter med lav reproduksjon. Det vil derfor ta lang tid å bygge opp igjen disse bestandene. Pigghå og uer er eksempler på saktevoksende arter med lav reproduksjon. Man kan med andre ord ikke forvente positive samfunnseffekter av iverksatte reguleringstiltak før det har gått flere år.

Etter forvaltningsprinsippet i havressursloven har myndighetene ansvar for å vurdere alle bestander og iverksette tiltak for å sikre bærekraftig forvaltning. Fiskeridirektoratet har utarbeidet et forvaltningsverktøy som sikrer dette. På grunn av bemanningsutfordringer, har ny og helhetlig gjennomgang av forvaltningsverktøyet ikke blitt gjennomført de siste årene, men arbeidet er nå startet opp igjen. Nærmere om de enkelte punktene i verktøyet finnes på www.fiskeridir.no.

Interessen for sjøkreps øker, og for å sikre at uttaket er forvaltet bærekraftig satte direktoratet ned en arbeidsgruppe som skal kartlegge situasjonen og status for bestand og fiskeri samt vurdere behovet for eventuelle reguleringstiltak. Rapporten ble ferdig i 2023 og vil bli publisert på Fiskeridirektoratets nettsider i 2024.

Flere prioriterte forvaltningstiltak knyttet til utøvelsen av fisket har blitt gjennomført i 2023:

Vi gjennomførte et seleksjonstokt om bord i en kommersiell industritråler i Nordsjøen i fiske etter øyepål. Excluder ble testet opp mot sorteringsristen. Formålet er å selektere ut konsumfisk fra industrifangstene. Resultatene fra dette seleksjonstoktet vil bli presentert i en rapport i 2024. Det planlegges også et møte for å diskutere arbeidet og funnene gjort i industritrålprosjektet.

HI leder et prosjekt i samarbeid med UiT og SINTEF, i regi av Fiskeridirektoratet og FHF, om forbedring av seleksjon i stormasket trål. Siste del av prosjektet ble ferdigstilt med forsøk om bord i kommersiell tråler i november 2023. Resultatene fra prosjektet vil bli presentert i en sluttrapport i 2024, og vi vil foreslå nye redskapstekniske reguleringer i forskrift.

12 134 166

kroner totalt tilsagnsbeløp

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Prosjektet med forsøksfiske med flytetrål i fiske etter snabeluer er gjennomført av næringen i regi av Fiskeridirektoratet. Resultatet så langt er at det er åpnet, gjennom forskrift, for bruk av flytetrål i dette fiskeriet i et gitt område i vestlige deler av Barentshavet. Det ble gitt dispensasjon for bruk av flytetrål i fisket etter uer i 2023 i områder langs eggakanten sør for 72°N i periodene det var tillatt å fiske med bunntrål etter uer, men ingen har benyttet seg av muligheten til å fiske i forsøksområdet. Forsøksfisket vil bli videreført i 2024 med noen justeringer av områdene det kan drives forsøksfiske i.

Forsøksstillatelse til bruk av flytetrål i fiske etter hyse vest for 18°V ble gitt til samtlige havgående norske trålere som har torsketrålstillatelse. Tillatelsen ble i liten grad benyttet i direktefiske etter hyse i 2023. Det vil bli gitt ny tillatelse til slikt prøvefiske i 2024 som etter hvert blir implementert i prosjektet «Tiltak for å redusere bunnkontakt i fiske med trål».

Vi har i 2023 startet opp et prosjekt som har som mål å redusere bunnkontakten i fiske med trål etter bunnfisk og skalldyr. Første tokt ble gjennomført i november 2023, for blant annet å teste ut et nytt trålgir som reduserer bunnkontakten i forhold til dagens Rockhopper-gir. Det nye giret kalles Semicirkel-gir og ga veldig gode resultater. Prosjektet har en planlagt varighet til medio 2026.

Vi har gjennomført kommersielle kolmuletokt i regi av prosjektet fangstbegrensning i kolmuletrål. Prosjektet planlegges videreført i 2024.

I 2023 har direktoratet sammen med HI og næringen koordinert pilotprosjekt for fangst og levendelagring av makrellstørje. Prosjektet var en suksess og resultatene er blitt presentert i en rapport som ble lagt frem for

ICCAT under deres årsmøte i november. Rapporten og initiativet fikk positiv omtale av både EU og USA.

Over en periode på fem år er det innført krav til rømmingshull i teiner ved fiske etter taskekrabbe, hummer, sjøkreps og kongekrabbe. Ved opprensning av tapte og gjenstående teiner viser resultatene at rømmingshullene i all hovedsak fungerer etter intensjonen og at dette bidrar til betydelig reduksjon av spøkelsesfiske. Dermed unngås unødig lidelse og beskatning av ressursene.

I løpet av 2023 er det ikke innført krav til rømmingshull i andre teinefiskerier, men med basis i forsøk og råd fra HI er krav til rømmingshull i teiner ved fiske etter snøkrabbe innført fra 1. januar 2024.

Fisketeiner brukes i hovedsak av fritidsfiskere. Slike teiner beskatter også i stor grad skalldyr. Forsøk med rømmingshull i fisketeiner ble igangsatt i 2023 med gode resultat og vil bli slutført i 2024 med sikte på innføring i regelverket.

Forsøk med fluktåpninger i teiner for sjøkreps ble igangsatt i 2023 med lovende resultater. Disse forsøkene vil bli slutført i 2024.

Fiskeridirektoratet har bistått Miljødirektoratet i arbeidet med stillehavslaks (pukkellaks). Vi har også hatt innsats knyttet til havnespy, og har publisert en side på [fiskeridir.no](https://www.fiskeridir.no) om hvordan den enkelte kan bidra til å redusere spredningen av havnespy.

Fritids- og turistfiske

Fiskeridirektoratet har ansvar for å forvalte fritids- og turistfiske på en bærekraftig måte. Oppgaven har vokst kraftig de siste årene, ikke minst på grunn av stadig større kamp om kystsonen og offentlig oppmerksomhet om marin forsøpling. Det er ingen tegn på at oppgaven vil minke. Fritids- og turistfiskere er vanskelige målgrupper å nå fordi det er en veldig stor og uensartet gruppe. Kunnskapen om reglene og holdningen til livet i havet er ikke god nok.

I arbeidet med fritids- og turistfiske bruker vi mange virkemidler: informasjonskampanjer og holdningsskapende arbeid i nye og gamle medier, samarbeid med andre etater, brukervennlige digitale løsninger som Fritidsfiskeappen og tilpassede kontroller.

I 2023 har vi i samarbeid med HI arrangert et seminar om fritids- og turistfiske for å gjennomgå status og utfordringer. Direktoratet har også arbeidet med høringer av regelverk som har betydning for fritids- og turistfisket. Endringer i kveitereguleringen innebærer blant annet at minstemålet for kveite er økt fra 80 til 84 cm, og fredningsreglene som verner kveiten i gytetiden har ikke lenger et unntak for krokredskaper nord for 62°N. Minstemålet for torsk nord for 62°N er økt fra 44 til 55 cm innenfor fire nautiske mil av grunnlinjene. Disse tiltakene gjelder både for yrkes- og rekreasjonsfisket.

Fritidsfiske

Fritidsfiske utføres av norske statsborgere og utlendinger bosatt i Norge. Det er anslått at omkring 1,8 millioner fritidsfisker i sjøen hvert år. Det er ikke kjent at det finnes undersøkelser som måler betydningen fritidsfiske har for samfunnet, men det er allment anerkjent at man i all framtid ønsker at folk bosatt i Norge skal kunne høste av det havet har å tilby til eget forbruk, altså bruke allemannsretten.

Fiskeridirektoratet arbeider kontinuerlig for å informere om fritidsfiskereglene og bakgrunnen for dem, samt å endre holdningene hos fritidsfiskere om konsekvensene av aktiviteten, ikke minst knyttet til marin forsøpling. I 2023 utførte vi følgende hovedaktiviteter:

- Felleskampanje med Marfo, Kystverket og Sjøfartsdirektoratet «**Hei, har du mista noko**». Kinoreklame, markering på Camp Villmark og på Arendalsuka
- Nettkurs for fritidsfiskere, «**Skitt fiske**»
- Markedsføring av Fritidsfiskeappen på ferjer i hele landet
- Patruljebåten «**Frey**» var i folkeopplysningens tegn vertskap for NRK-programmet «**Norge Rundt**»
- Lansering av filmen «**Bli med å redde fjorden vår**» om tapte fiskeredskap i Oslofjorden. Vist på VGTV i oktober. Del to av denne filmen handler om vern av torsk i Oslofjorden og skal etter planen lanseres tidlig i 2024
- Internasjonal konferanse om spøkelsesfiske i Arendal i samarbeid med HI

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

I tillegg har vi gjennomført kontroller og drevet veiledning langs hele kysten. Direktoratet er blitt bedt om å øke aktiviteten i Oslofjorden, og vi har derfor oppsummert kontroll- og veiledningsaktiviteten i Oslofjorden og deler av Skagerrakkysten spesielt:

Har vært til stede mer eller mindre kontinuerlig fra mars/april til midten av oktober med patruljebåten «Frey». I tillegg har også andre av direktoratets patruljefartøy operert i området.

Det er gjennomført rundt 450 forskjellige kontroller. Hoveddelen av kontrollene har vært rettet mot redskap, spesielt i fritidsfiske, men også kontroll og observasjon i yrkesfiske. Noen av dem er felleskontroller med for eksempel Kystvakten, Statens naturoppsyn og politiet.

En viktig oppgave er å snakke med folk og på den måten skape forståelse og legitimitet for regelverket, som igjen skal bidra til å bygge opp sårbare bestander i Oslofjorden.

Turistfiske

Turistfiske utføres av utenlandske personer på ferie i Norge. Det er anslått at antallet utenlandske turistfiskere er rundt 400 000 hvert år. Det er ikke kjent at det finnes undersøkelser som prissetter totalverdien av turistfisket, men det er allment anerkjent at turistfisket er viktig for Norge.

Alle turistfiskebedrifter som oppfyller bestemte kriterier må registrere seg på Fiskeridirektoratets Min side. Dette gjelder bedrifter som er registrert i merverdiavgiftsregisteret, som har brutto inntekt basert på turistfiske i sjøen på minst 50 000 kroner per kalenderår og som disponerer minst ett fartøy for utleie til fisketurister eller som tar turister med på fiske. De registreringspliktige bedriftene skal rapportere gjestenes fangst til direktoratet fortløpende og digitalt. De er også pliktig til å informere turistene om regelverket og utførselskvoten.

Bedrifter som omsetter for under 50 000 kroner i året fra turistfiske og som leier ut minst én båt til turister, kan registrere bedriften frivillig. Turister som har besøkt en registrert turistfiskebedrift kan ta med seg 18 kilo fisk eller fiskeprodukt, inntil to ganger i året, ut av Norge.

Fiskeridirektoratet samarbeider med Tolletaten om å stoppe ulovlig utførsel av fisk. Hvert år beslaglegges fisk som søkes ulovlig ført ut av landet, mesteparten i Nordland, Troms og Finnmark. Mer enn halvparten av personene som får beslaglagt fisk har fisket i regi av registrerte turistfiskevirksomheter, men mesteparten av fisken som beslaglegges er fisket uavhengig av slike virksomheter.

 450
kontroller i Oslofjorden

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Internasjonalt samarbeid

Norske fiskere høster av fiskebestander som deles med andre nasjoner, først og fremst Russland, Storbritannia og EU. Internasjonalt samarbeid om forvaltningen av disse bestandene er en viktig del av Fiskeridirektoratets arbeid for å regulere fiskeriene. I 2022 fikk vi den første bilaterale fiskeritavtalen mellom Norge og Storbritannia etter Brexit, med bestemmelser om blant annet kvotebytte og adgang til å fiske i hverandres soner. For 2023 ble det avtalt adgang for norske fartøyer til å fiske makrell i britisk sone. Adgangen ble godt utnyttet, og endte med et landet kvantum på 135 000 tonn fisket i sonen.

Både fiskeri og akvakultur er avhengig av et rent miljø med velfungerende økosystemer for å produsere maksimalt. Naturen er under press fra mange hold og 2023 har vært preget av at internasjonale prosesser er kommet ordentlig i gang igjen etter pandemien. Det er stor oppmerksomhet på fiskerienes påvirkning på økosystemene og fremleggelsen av OSPAR sin Quality Status Assessment, QSR 2023, viser dette tydelig for Nordøst-Atlanteren og norske havområder. Påvirkninger fra akvakultur får også mer oppmerksomhet i OSPAR nå enn tidligere. Direktoratet engasjerer seg i arbeidet innenfor OSPAR. I de internasjonale prosessene er det stor oppmerksomhet knyttet til å arrangere møter på digitale plattformer for å redusere reisevirksomhet og legge til rette for så bred deltakelse som mulig.

ICES og HI er de viktigste faglige rådgiverne for fiskeriforvaltningen. Fiskeridirektoratet har den ene av to norske delegater til ICES.

I tillegg til tradisjonell rådgiving om årlige kvotenivå for sentrale fiskebestander, søker ICES å utvide perspektivet til en mer økosystembasert forvaltning. ICES har også arbeidsgrupper som ser på miljømessige konsekvenser av fornybar energiproduksjon til havs (vindkraft).

På globalt nivå har Biomangfoldskonvensjonens naturavtale fra 2022 fått stor oppmerksomhet, og for eksempel i FAO er arbeidet med implementeringen av den kommet i gang. Fiskeridirektoratet bidrar fra norsk side. På FN-nivå bidro vi i forhandlingene om den nye globale implementeringsavtalen om miljø på det åpne hav, som ble avsluttet i fjor sommer. Direktoratet har også bidratt i en prosess i Biomangfoldskonvensjonen som handler om å bygge opp og sammenstille kunnskap om økologisk og biologisk viktige områder til havs. Prosessen er relevant også for den nye implementeringsavtalen. Norge var blant annet vertskap for to ekspertworkshoper om dette og direktoratet var engasjert i ledelsen av disse.

Innenfor den regionale fiskeriforvaltningen i det nordlige Atlanterhavet, i de regionale fiskeriforvaltningsorganisasjonene NEAFC og NAFO, er temaene klima, vern og økosystembasert fiskeriforvaltning kommet høyere og tydeligere på agendaen enn tidligere. Det er satt i gang egne prosesser i begge organisasjonene på disse temaene og Fiskeridirektoratet deltar. Noen prosesser er nye, andre er utviklet sammenlignet med årene før. Arealbaserte fiskeritiltak, for eksempel forbud mot fiske med bunntål, gir viktige bidrag til vern av sårbare marine økosystemer. Områder som dekkes av slike regler kan telle med når vernemålet i naturavtalen skal avregnes. Fiskeridirektoratet har deltatt i arbeidet i NAFO og ledet en arbeidsgruppe i NEAFC i 2023. Begge organisasjonene har besluttet å rapportere noen av sine tiltak slik at de blir med i den globale avregningen.

Illustrasjon 1: Norges maritime grenser.

Parallelt med dette har Havforskningsinstituttet, Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet gjennomført en omfattende vurdering av nasjonale arealbaserte fiskeriregler og publisert rapporten i HIs rapportserie.

Internasjonale forpliktelser, som den nye naturavtalen, skal gjennomføres i Norge og direktoratet har brukt ressurser på dette i 2023. Disse har særlig gått med til å få frem behovet for å tolke naturavtalens mål på en helhetlig måte der det tas hensyn til at matproduksjon, også i havet, har et fotavtrykk som det ikke er mulig å unngå helt. Åpne, omforente tolkninger på tvers av sektorforvaltningene, der hensynene er holdt mot hverandre på en objektiv måte er ikke på plass og det skaper utfordringer.

Direktoratet er engasjert i bistandsarbeid gjennom bilaterale prosjekter finansiert av Norad og Nansen-programmet. I 2023 har engasjementet fortsatt vært litt preget av etterslepet av pandemien. Digitale plattformer har vært tatt i bruk både til gjennomføring av møter, planlegging og faglige aktiviteter. Det leder til mindre reiseaktivitet på dette området enn før pandemien.

Island hadde formannskapet i Nordisk ministerråd i 2023, og Fiskeridirektoratet deltok som rådgiver i arbeidsgruppe og embetsmannskomiteé for fisk. Under det islandske formannskap har det vært fokusert på statsministererklæringen fra 2022 om en bærekraftig havøkonomi og grønn omstilling. Videre har det vært fokusert på å følge opp anbefalinger fra et eksternt konsulentfirma, som har evaluert fiskerisamarbeidet, samt å forberede et nytt samarbeidsprogram for perioden 2025–2030.

Kontroll samarbeid

Det er viktig at vi samarbeider med andre land for å utvikle fiskerikontrollen, sikre etterlevelse av omforente reguleringstiltak og gi like konkurransevilkår.

I 2023 har Fiskeridirektoratet jobbet sammen med partene (EU, UK, Island, Grønland, Færøyene og Norge) til den frittstående pelagiske kontrollavtalen for å følge opp avtalte tiltak frem mot ikrafttredelsen i 2026, samt utredet nye harmoniserte tiltak. Denne avtalen vil sikre like rammevilkår for den pelagiske fiskerinæringen.

Vi har i 2023 fulgt opp den nye bilaterale kontrollavtalen med UK, og har sammen med UK gjennomført det første møtet i et felles Compliance Forum hvor det ble satt søkelys på informasjonsdeling, samarbeid om risikostyring og utvikling av nye kontrollverktøy. Vi har også gjennomført bilaterale kontrollsamarbeidsmøter med danske myndigheter.

Direktoratet har bidratt i det internasjonale nettverket IMCS Network (International Monitoring Control and Surveillance Network). Nettverket er et globalt møtested for fiskerimyndigheter for utveksling av erfaring og kompetanse om fiskerikontroll, og i 2023 har direktoratet deltatt på Global Fisheries Enforcement Training Workshop i regi av nettverket.

Vi har også frontet FangstID-programmet i en rekke internasjonale sammenhenger, og har bidratt aktivt til å utvikle kontrolltiltak og -samarbeid i regionale fiskeriforvaltningsorganisasjoner som NEAFC og NAFO.

[Del 1](#)

Leders beretning

[Del 2](#)

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

[Del 3](#)

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

[Del 4](#)

Styring og kontroll av virksomheten

[Del 5](#)

Vurdering av framtidsutsikter

[Del 6](#)

Årsregnskap

Vedlegg

Fiskerikontroll

Fiskeridirektoratet har i samsvar med tildelingsbrevet fra NFD fortsatt arbeidet med forbedringer av fiskerikontrollen i tråd med hovedlinjene i anbefalingene fra Fiskerikontrollutvalget (NOU 2019: 21), og har utarbeidet en [handlingsplan](#) for å følge opp utvalgets anbefalinger.

Fiskerikontrollen utgjør summen av tiltak som bidrar til å nå målet om høsting av villlevende marine ressurser i samsvar med nasjonale og internasjonale reguleringer. Det vil si at kontrollen skal sikre etterlevelse av regelverket og dermed bidra til like rammevilkår for næringsaktørene. Derfor har vi gjennom handlingsplanen identifisert tiltak innen følgende innsatsområder:

- Digitalisering og dokumentasjon
- Mer effektiv fiskerikontroll
- Effektivt reaksjonsapparat ved regelbrudd

Korrekt registrering av ressursuttaket er et premiss for bærekraftig forvaltning og høsting av fellesskapets ressurser. Dette er et viktig fundament ved fastsettelsen av høstingskvoter internasjonalt og nasjonalt. For fiskerikontrollen er utfordringen å sikre et regnskap over ressursuttaket som samsvarer med virkeligheten.

Det er en gjennomgående utfordring at data som fiskerier næringen i dag er pålagt å registrere og rapportere til norske myndigheter, er basert på selvangivelse og manuelle registreringer. Selv om rapporteringsløsningene i all hovedsak er elektroniske, registreres opplysningene som oftest manuelt i systemene uten at det stilles krav om dokumentasjon.

I tillegg mangler myndighetene tilgang til en del sentrale data i verdikjeden, blant annet fra den minste flåten og fra bearbeidingsleddet. Det gjør det svært vanskelig for kontrollmyndighetene å verifisere at rapporterte data er korrekte. I tillegg gir dette handlingsrom for lovbrudd og vanskeliggjør et effektivt kontrollarbeid. Mangel på verifiserte data gjør det vanskelig for næringen og myndighetene å oppfylle forventninger fra importland og markedsaktører om dokumentasjon og sporing gjennom verdikjeden, og for forvaltningen å kunne gå god for dokumentasjon som er fremlagt av næringen.

Under hovedinnsatsområdet digitalisering og dokumentasjon har vi derfor, i samsvar med tildelingsbrevet, fulgt opp vedtatt utvidelse av kravene til posisjonsrapportering og elektronisk rapportering av fangst- og aktivitetsdata. Vi har hatt dialog med næringen om endringene og igangsatt nødvendige forbedringer av våre mottakssystem. Vi planlegger også for nye løsninger, som vil styrke norsk FMC sin kapasitet til å følge opp økningen fra 600 til potensielt 6000 norske fiskefartøy som skal rapportere sin aktivitet på havet.

Fiskeridirektoratet har sammen med Justervesenet levert forslag til nytt regelverk om krav til bruk av automatiske vektorer og veiesystemer på norske fiskemottak. I 2023 har vi fortsatt med tiltak for å forberede det nye regelverket, blant annet gjennom utvikling av kravspesifikasjon for overføring av data fra veiesystem, utviklet våre registre videre slik at vi skal kunne ta imot data effektivt og samarbeidet med FHF om pilotprosjekter hvor nye løsninger for automatiske veiesystemer skal testes ut.

441
fullkontroller

1 278
redskapskontroller
i fritidsfiske

347
mottakskontroller

544
dokumentkontroller

[Til forside](#)

[Til innhold](#)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

I 2023 har vi fortsatt arbeidet med FangstID- programmet. Målet er å stimulere til utvikling av nye teknologiske løsninger for å identifisere fangst om bord på fiskefartøy, for å sikre en korrekt registrering av ressursuttaket og bidra til løsninger som sikrer sporbarhet gjennom verdikjeden. Vi har arrangert et internasjonalt symposium for å fremme kunnskap om pågående utviklingsarbeid og for å skape nettverk mellom forskning, næring og forvaltning. Med støtte fra Forskningsrådet har vi i løpet av 2023 iverksatt fase 2 i prosessen med såkalte innovative anskaffelser. Gjennom FangstID-programmet er direktoratet deltaker i fire EU-finansierte konsortier med en samlet ramme på 275 millioner NOK.

Mer effektiv fiskerikontroll

Fiskeridirektoratet har i samsvar med tildelingsbrevet fortsatt arbeidet med å samordne og styrke analysefunksjonen i direktoratet, og det er nå opprettet en egen seksjon for analyse og risikovurdering. Dette skal gi en mer effektiv tilrettelegging av tilgjengelige data som styringsverktøy i risikostyringsarbeidet. Fiskeridirektoratets og Kystverkets felles analyseenhet bidrar i Blue Justice-arbeidet.

I løpet av 2023 har vi utviklet flere nye funksjoner i kontrollverktøyet SAGA, og nærmer oss utfasing av inspeksjonsdatabasen. I løpet av 2023 har vi blant annet forbedret saksflyten mellom SAGA og direktoratets arkivsystem. I 2024 vil vi fokusere på ende-til-ende saksbehandlingsløp i SAGA.

Fiskeridirektoratet jobber tett sammen med Kystvakten, fiskesalgslagene og andre kontroll- og tilsynsmyndigheter både på strategisk og operativt nivå.

I 2023 har vi fortsatt innfasingen og utviklingen av den nye tipsløsningen og har siden løsningen ble lansert i desember 2021 tatt imot 2229 tips fra publikum. Tipsene omhandler alt fra fangst av rømt oppdrettsfisk til mistanke om ulovlig salg. Vi har videreutviklet og forbedret løsningen etter tilbakemeldinger fra brukerne, etablert felles rutiner og arbeidsprosesser, laget metoder for uthenting av statistikk og lagt vekt på å gjøre løsningen mer kjent for offentligheten.

Effektivt reaksjonsapparat

Etter omorganiseringen i november 2022 og opprettelse av seksjon reaksjoner er all saksbehandling knyttet til reaksjoner samlet i en seksjon. Målet for omorganiseringen var å sikre likebehandling, samt få et mer effektivt reaksjonsapparat. Ny organisering har bidratt til mer effektiv håndtering av saker. I tillegg gjennomgår Fiskeridirektoratet reaksjonsbruk og håndhevelse ved brudd på fiskerilovgivningen med mål om å sikre hensiktsmessige reaksjoner.

Direktoratet samarbeider tett med politi- og påtalemyndighetene.

Risikostyrt fiskerikontroll og tilstedeværelse

Fiskerikontrollen har de siste årene etablert et eget rammeverk for risikostyring. Rammeverket er forankret i et føringsbrev med [Nasjonal Strategisk Risikovurdering \(NSRV\)](#) som vurderingsgrunnlag. Disse dokumentene gir føringer på hvordan fiskerikontrollen skal organiseres, utøves og prioriteres i henhold til overordnede mål, krav og prioriterte risikoområder. Styringsdokumentene utarbeides hvert år sammen med Kystvakten og salgslagene. Risikovurderinger gjennomføres løpende gjennom året, som beslutningsstøtte til det strategiske og operative fiskerikontrollarbeidet.

Hovedmålet med fiskerikontrollen i 2023 har vært å følge opp følgende overordnede risikoområder:

- Brudd på deltakerlovens bestemmelser
- Brudd på ilandføringsplikten
- Brudd på korrekt registrering av ressursuttaket
- Høsting i ulovlige områder

Disse er videre brutt ned i 13 tilhørende risikoområder (temaer) med ulik risikoscore og prioriteringsgrad.

Risikoområdene og oppfølgingen av dem gjenspeiles ved gjennomførte kontroller. Herunder fullkontroller, dokumentkontroller, mottakskontroller og redskapskontroller i fritidsfiske. I SAGA fremgår det at samtlige av de 13 prioriterte temaene for 2023 har inngått, direkte eller implisitt, i begrunnelsene for gjennomføringen av kontrollene. På topp fem-listen finner en:

- a) fartøy benytter ulovlig redskap
- b) fangst landes uten at seddel blir ført i henhold til (landings) forskriften
- c) brudd på ERS-forskriftene
- d) fangsten holdes ikke adskilt eller merkes i henhold til landingsforskriften
- e) vekter som benyttes ved landing av fisk er ikke i samsvar med gjeldende regelverk

Foreløpige funn fra kontrollene i 2023 viser at risikoområdenes relevans står seg. Dersom en ser på topp fem-listen med begrunnelser for gjennomføring av kontroll, så stemmer denne godt overens med faktisk identifiserte hjemmelsbrudd ute på kontrollene. I tillegg kommer relevante funn relatert til øvrige, prioriterte risikoområder, som for eksempel høsting i ulovlige områder.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

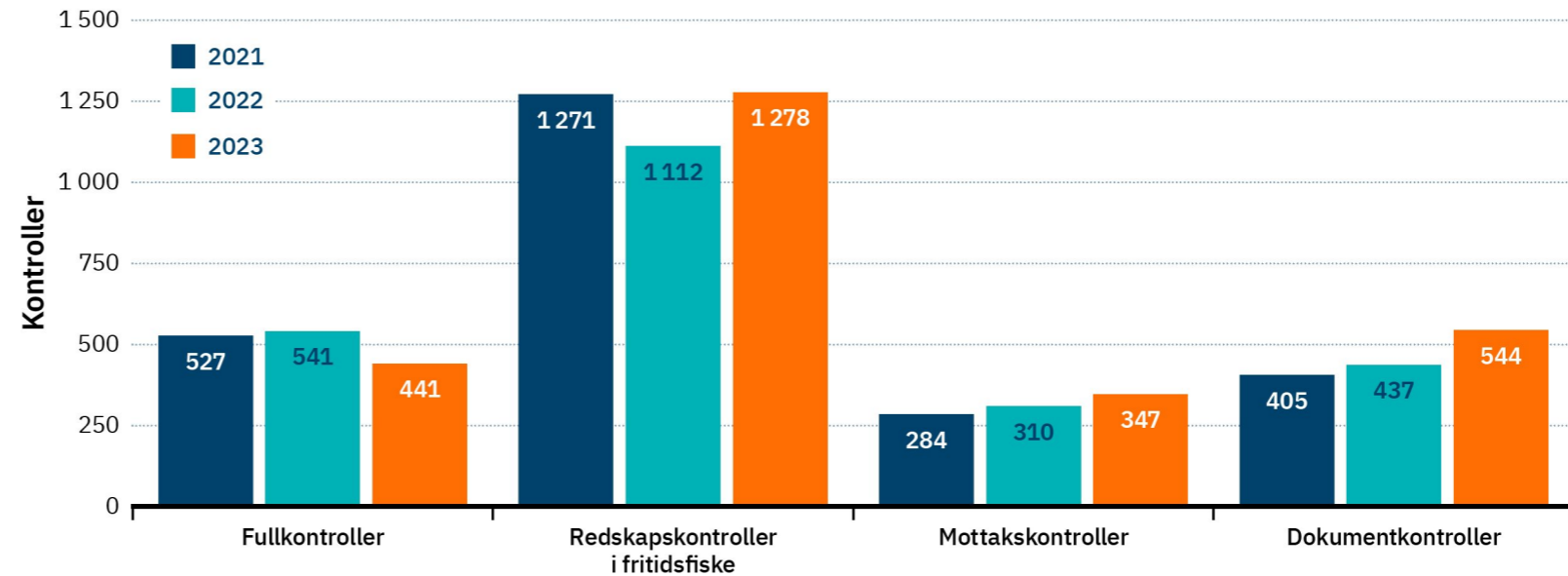
Vedlegg

Kontrolltall

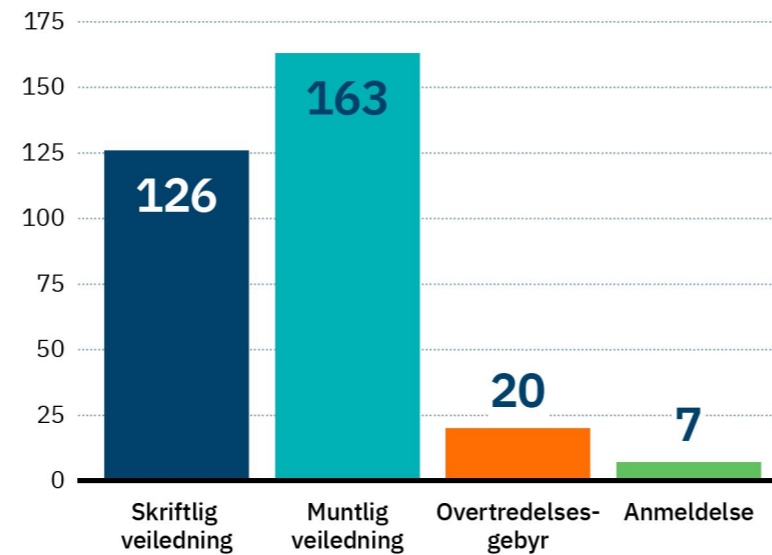
I 2023 har Fiskeridirektoratet gjennomført 2608 kontroller registrert i SAGA rettet mot utøvelsen av fiske, fartøy og mottaksanlegg (figur 16). Statistikken tar utgangspunkt i startdato for en kontroll i tidsrommet 1. januar 2021 til og med utgangen av desember 2023. Det kan være etterslep i registreringen av data etter en kontroll, blant annet fordi enkelte saker krever omfattende saksbehandling. Data er hentet fra inspeksjonsdatabasen og SAGA, og omfatter kontroller både på sjø og land.

For kontrolltypene fullkontroll, mottakskontroll og dokumentkontroll ga direktoratet i fjor 126 skriftlige veiledninger. I tillegg gis det veiledning i forbindelse med kontroller. Det ble levert 7 anmeldelser og ilagt 20 overtredelsesgebyr (figur 17). På uttreksdato har en del kontroller ennå ikke fått tildelt saksbehandler og har derav ikke fått en saksvgjørelse (ikke saksbehandlet).

Antall reaksjoner indikerer at vår kontrollaktivitet først og fremst er forebyggende i sin form.

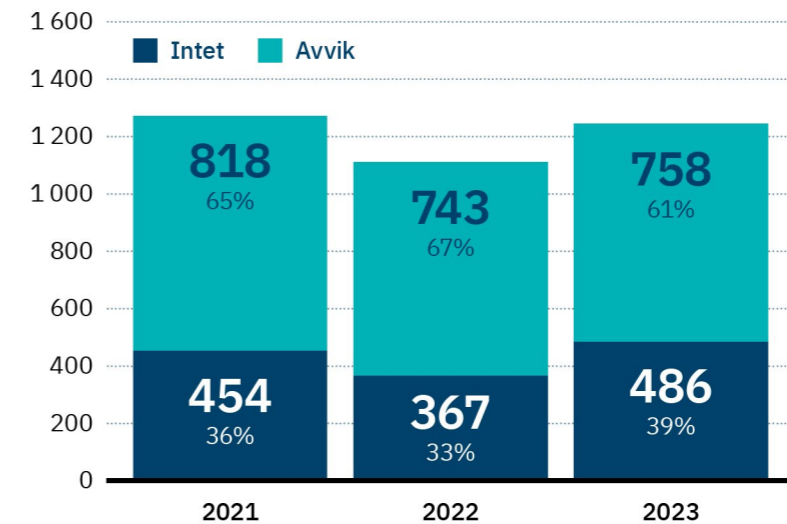

Figur 16: Alle kontroller 2021–2023.

Figur 17: Reaksjonstype for fullkontroller, mottakskontroller og dokumentkontroller i 2023.*

*) Dataene er hentet fra kontroll- og tilsynssystemet SAGA. Reaksjonstypen «intet» og ikke saksbehandlet er fjernet fra utvalget. Tallene for 2023 er ikke endelige.

Figur 18: Funn av avvik ved redskapskontroller innen fritidsfiske.*

*) De fleste avvikene gjelder anmeldelser av teiner som bryter forskrift om utøvelse av fiske i sjøen, for eksempel feil fluktåpning, manglende råtnetråd, redskapet er ikke røktet eller mangelfull merking.

Sjøtjenesten

Sjøtjenesten opererer langs hele norskekysten. Tilstedeværelsen baseres på prioriteringer fastsatt i den nasjonale strategiske risikovurderingen, operative risikovurderinger, rådgivning fra HI og tidligere erfaringer. Aktiviteten til Sjøtjenesten følger hovedsesongene i de kystnære fiskeriene. I vintersesongen følges torskefisket, mens i perioden fra mai til oktober har Sjøtjenesten større aktivitet i Sør- og Vest-Norge.

En viktig oppgave for Fiskeridirektoratet er å sikre etterlevelse med ilandføringsplikten og vern av fisk under minstemål. Derfor stenger vi fiskefelt hvor innblandingen av fisk under minstemål og uønsket bifangst er for høy. Målet er å redusere risikoen for utkast av fisk. Dette er også en prioritert oppgave for Kystvakten.

29

tokt med fiskefartøy

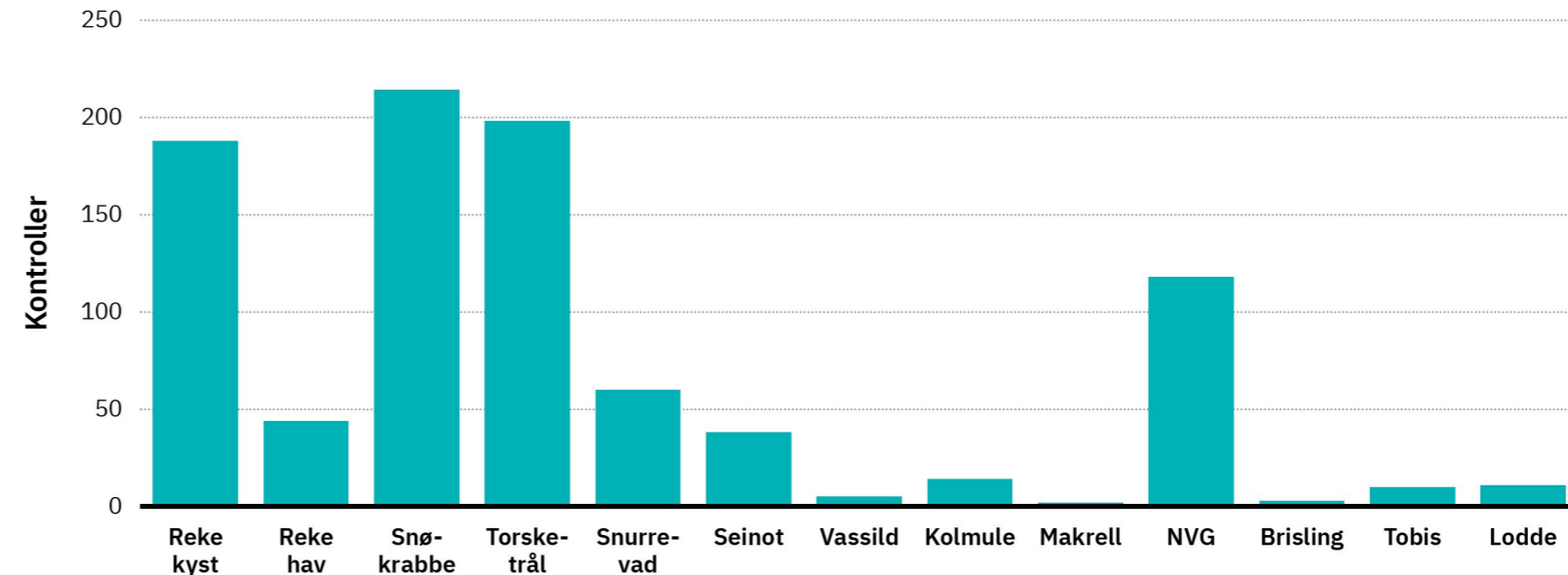

905

fangstkontroller

Tabell 1: Antall fangstkontroller gjennomført av sjøtjenesten i 2023.

Fiskere/redskap	Reke kyst	Reke hav	Snø-krabbe	Torske-trål	Snurre-vad	Seinot	Vassild	Kolmu-le	Makrell	NVG	Brisling	Tobis	Lodde
Antall	188	44	214	198	60	38	5	14	2	118	3	10	11

Figur 19: Antall fangstkontroller gjennomført av sjøtjenesten i 2023.

Sjøtjenesten er vårt viktigste verktøy på sjøen. De er til stede på fiskefeltene, enten ved at vi plasserer inspektører om bord på kommersielle og innleide fiskefartøy, eller ved at vi bruker våre egne kontrollfartøy som plattform ved prøvetaking og slik får grunnlag for å stenge og åpne fiskefelt. Vi har de siste årene i mindre grad benyttet innleide fiskefartøy. Den geografiske fordelingen ute i havet har derfor vært litt mindre enn tidligere år. Her vil vi nok se en økning i 2024.

Sjøtjenesten gjennomførte 29 tokt med inspektør om bord på ordinære fiskefartøy. Vi har i alt gjennomført 905 fangstkontroller i 2023. Det er særlig innenfor reke-, torske-trål-, snøkrabbe- og sildefiske at det er mange kontroller (tabell 1).

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

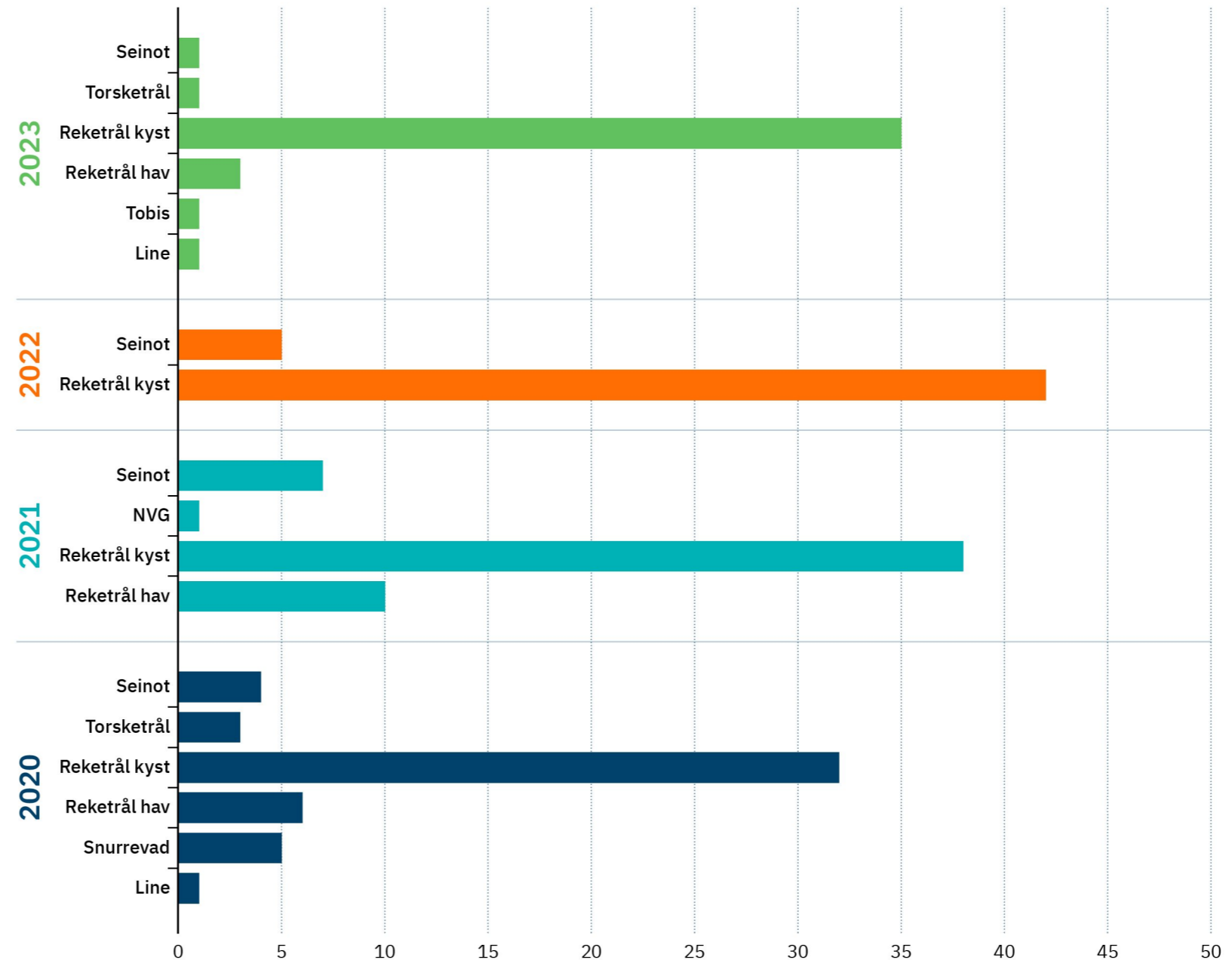
Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

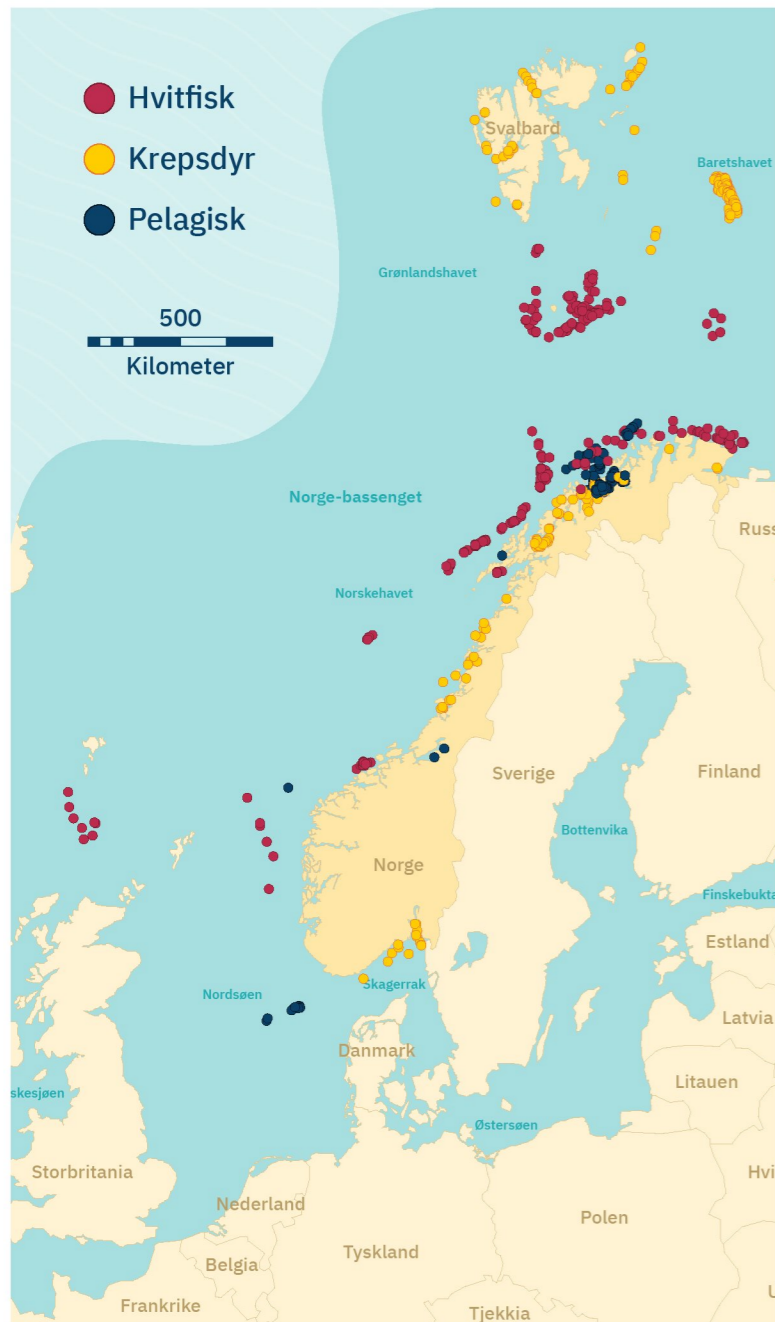
Årsregnskap

Vedlegg

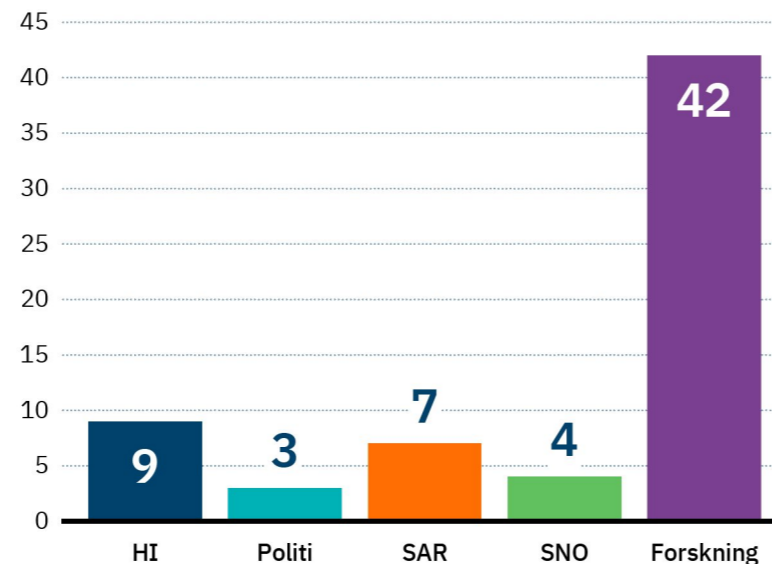

Figur 20: Stenging og åpning av fiskefelt, 2020–2023.

I 2023 har vi gjennomført 42 stenginger og åpninger av fiskefelt. Vi har de siste årene sett en gradvis nedgang i antall stenginger og åpninger.

Illustrasjon 2: Sjøtjenestens aktivitet i 2023.

Figur 21: Antall eksterne oppdrag gjennomført av sjøtjenesten.

Døgnåpen forvaltning – norsk FMC

Fiskeridirektoratet har døgnåpen forvaltning gjennom Fisheries Monitoring Centre (norsk FMC). Senteret fokuserer spesielt på veiledning og kontakt med den norske fiskeflåten, for at fiskerne skal kunne oppfylle sine rapporteringsforpliktelser til nasjonale og internasjonale myndigheter. FMC håndterer cirka 30 000 henvendelser fra fiskere og publikum årlig. Antall kontakter forventes å øke i forbindelse med den pågående utvidelsen av kravene til VMS og ERS. Det vil kreve modernisering av dialogen med næringen for å opprettholde servicen som ytes og oppfølgingen av rapporteringskravene. Det er i den forbindelse satt i gang et forprosjekt for å utarbeide en ny FMC-applikasjon. I forbindelse med omorganiseringen av direktoratet vil norsk FMC i større grad innlemmes i den operative fiskerikontrollen.

Tverretattlig samarbeid og forebygging av kriminalitet

Fiskeridirektoratet jobber sammen med en rekke andre etater for å sikre etterlevelse av regelverket. For fiskerikontrollen står samarbeidet med Kystvakten og salgslagene sentralt. I tillegg jobber direktoratet tett med Justervesenet om regelverksutvikling. Samarbeidet med Tolletaten og Skatteetaten er også viktig. Den nyoppdrettede seksjon kriminalitetsforebygging har ansvaret for å koordinere det tverretattlige samarbeidet. Når det gjelder arbeidslivskriminalitet, bidrar vi med bransjekunnskap slik at samarbeidende etater evner å gjøre en så god og treffsikker jobb som mulig. Vi har både samarbeidskontroller og regelmessige møtepunkter.

30 000
henvendelser til FMC

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Akvakulturforvaltning

Fiskeridirektoratet har to delmål innenfor akvakultur:

- 1) Regelverk og tillatelsessystemer som fremmer lønnsomhet og bærekraft
- 2) Akvakultur i tråd med fastsatte krav

Fiskeridirektoratet har en sentral rolle som tildelings- og tilsynsmyndighet i forvaltningen av akvakulturnæringen.

Tildelingen av akvakulturtillatelser skjer i to trinn, først ved at det gis tillatelse til å drive akvakultur, deretter ved at denne lokaliseres. Når dette er gjort utstedes endelig tillatelsedokument, slik at den som har fått tillatelse kan starte driften.

Direktoratet har fått delegert myndighet til å gi tillatelser til akvakultur i sjø til matfisk av laks, ørret og regnbueørret til særlige formål som visning, undervisning, utvikling, forskning og stamfisk. Fylkeskommunene utsteder tillatelsedokument til kommersielle matfisktillatelser etter kjøp av vekst til fastpris eller auksjon. For de fleste andre marine arter og driftsformer er tildelingsansvaret delegert til fylkeskommunene, mens Fiskeridirektoratet er klageinstans.

Når tillatelsene er i drift, har Fiskeridirektoratet ansvar for å følge opp at de kravene som er satt, blir fulgt. Vårt tilsynsansvar retter seg mot miljømessig forsvarlig drift, forebygging av rømming, skadebegrensning av rømming og at biomassen holdes innenfor de rammene som er satt i regelverk og tillatelser. Øvrige sektormyndigheter gjennomfører tilsyn etter egne sektorlover. Fiskeridirektoratet samarbeider om tilsyn med de fleste involverte etater. I 2023 brukte direktoratet 82 årsværk på akvakulturforvaltning.

Illustrasjon 3: Ansvar og prosesser i akvakulturforvaltningen. Fylkeskommunene har også ansvaret for å lokalisere tillatelsene. Ved lokalisering må flere sektormyndigheter treffe vedtak innenfor sine ansvarsområder. Fylkeskommunene har ansvaret for å koordinere dette arbeidet og treffe endelige vedtak. Fiskeridirektoratet har faglig veiledningsansvar overfor fylkeskommunene og er i tillegg klageinstans.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

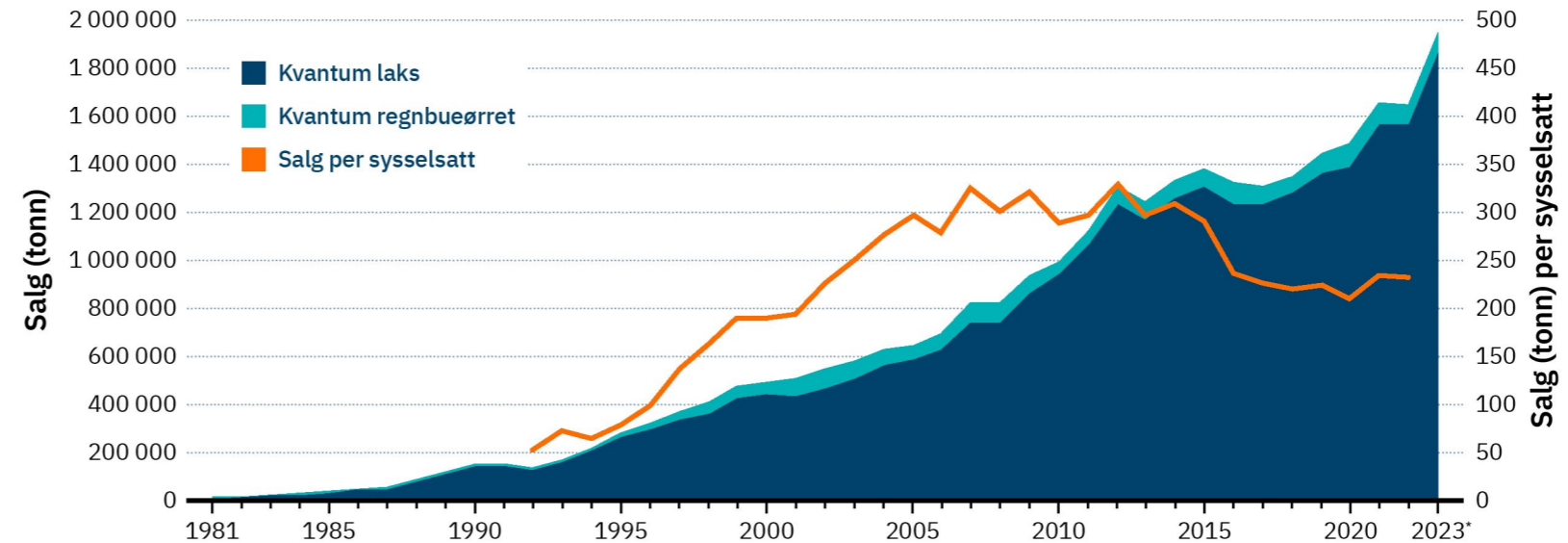
Vedlegg

Salg og lønnsomhet

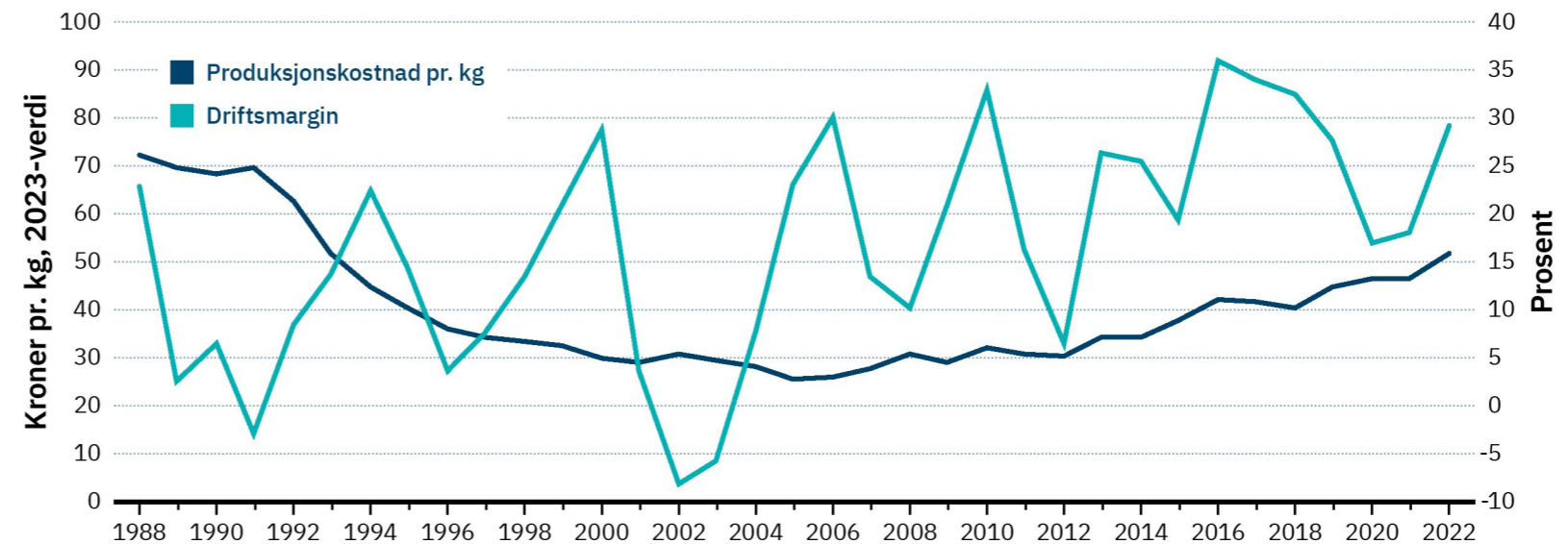
Salg for 2023 viser små endringer i mengden solgt laks og regnbueørret fra oppdrett sammenliknet med året før. Samtidig har eksportverdien for laks og regnbueørret aldri vært høyere. Den rekordhøye eksportverdien skyldes høye priser.

Mengden solgt laks og regnbueørret per sysselsatt lå i perioden 2005–2015 på samme nivå, rundt 300 tonn per sysselsatt. I 2016 sank dette tallet til 235 tonn, og fram til 2021 gikk solgt mengde per sysselsatt nedover. I 2021 økte solgt mengde per sysselsatt til 234 tonn, og var med det tilbake på samme nivå som i 2016. Solgt mengde per sysselsatt i 2022 var på samme nivå som i 2021. Samtidig har produksjonen per lokalitet doblet seg i samme periode, og ligger nå på over 2000 tonn per lokalitet.

Lønnsomheten i matfiskproduksjonen av laks og regnbueørret har historisk sett variert mye, som følge av svingninger i markedsprisene på laks og regnbueørret. Driftsmarginen hadde en svært positiv utvikling i 2022. Årsaken til den positive utviklingen i driftsmarginen var høy salgspris på laks og regnbueørret. Kostnader per kg er fortsatt økende.

Figur 22: Salg av laks og regnbueørret, og salg per sysselsatt, 1981–2023. Foreløpige tall for 2023.

Figur 23: Gjennomsnittlig driftsmargin og gjennomsnittlig produksjonskostnad per kg, laks og regnbueørret, 1988–2022.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

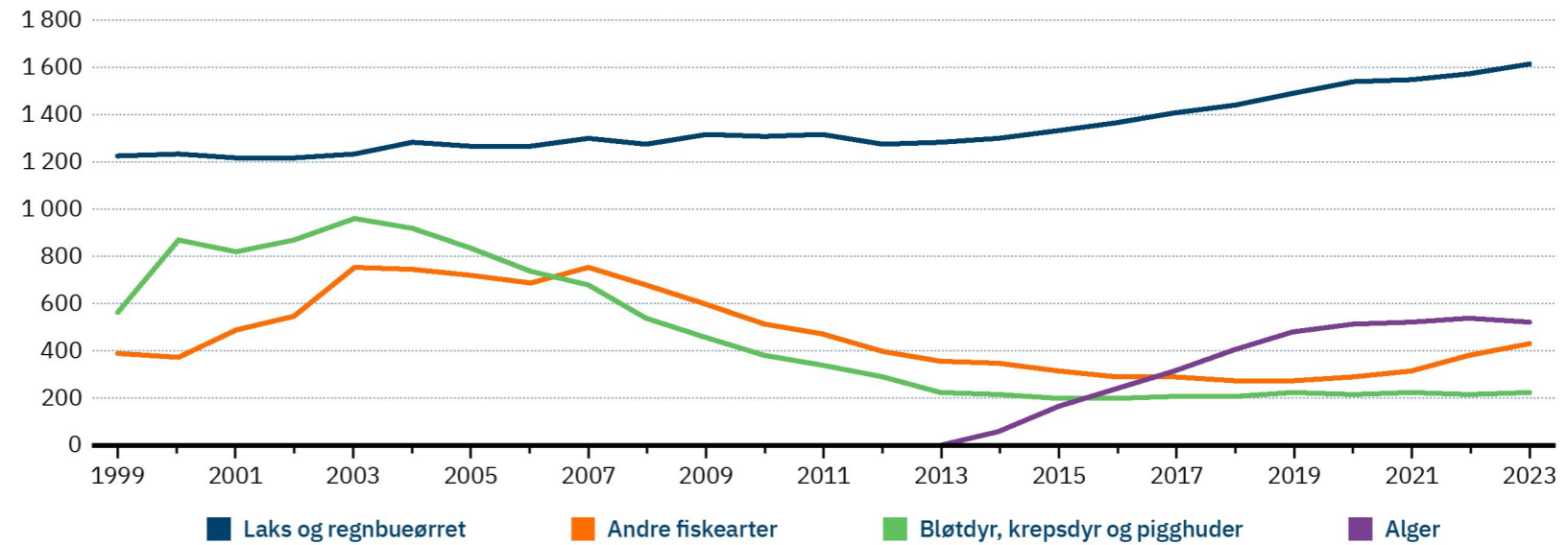
Vurdering av framtidutsikter

Del 6

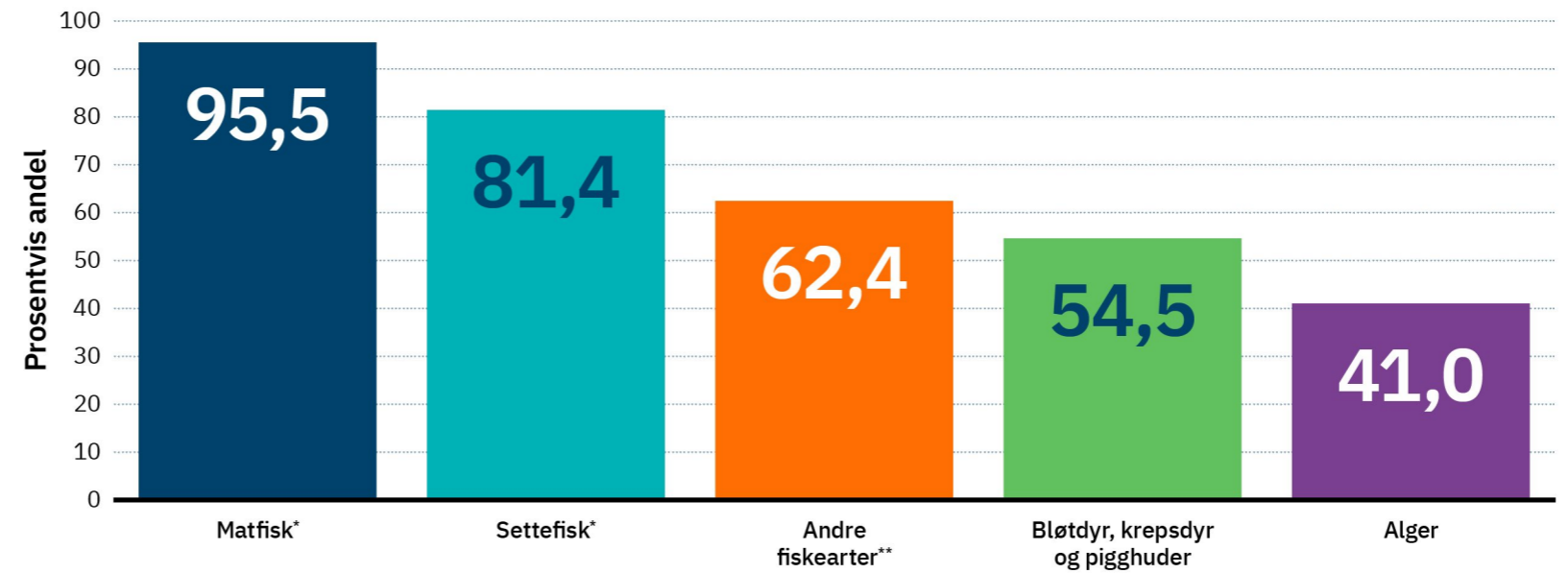
Årsregnskap

Vedlegg

Det var en økning i antall tildelte tillatelser fra 2022 til 2023. Størst økning var det i antall tillatelser for laks og regnbueørret, men også antall tillatelser for andre fiskearter økte. Andelen tillatelser i drift er høy for laks og regnbueørret, mens andelen er betydelig lavere for andre arter.

Figur 24: Antall tildelte tillatelser for ulike produksjonsformer, 1999–2023.

Figur 25: Andel tillatelser i drift i 2022. Tall for 2023 er klare i slutten av mai 2024.

*) Laks, regnbueørret og ørret

***) Matfiskproduksjon

Tildeling av tillatelser

Tabell 2: Tildelte tillatelser for laks, ørret og regnbueørret per 31.12.2023.

Fylke	Settefisk	Matfisk*	Stamfisk	Forskning	Undervisning	Utvikling	Visning
Finnmark	9	111	0	4	1	0	1
Troms	13	114	1	10	3	8	4
Nordland	37	228	10	19	6	4	10
Trøndelag	39	206	10	17	3	4	4
Møre og Romsdal	31	118	5	8	1	3	3
Vestland	77	268	10	18	2	5	8
Rogaland	18	66	5	13	1	0	1
Agder	5	26	1	0	1	0	0
Øvrige fylker	7	27	2	1	0	0	0
Havbruk til havs	0	0	0	0	0	8	0
Totalt	236	1 164	44	90	18	32	31
Tildelt MTB i sjø** (tonn)	-	909 596	30 615	64 880	11 080	23 852	22 220

*) Kommersielle.

**) Ikke ferskvann- eller landbaserte tillatelser.

Visningstillatelser

Ved årsskiftet er det registrert 31 visningstillatelser i Akvakulturregisteret. Av disse er syv tillatelser ikke-tidsavgrensede med en maksimalt tillatt biomasse på 500 tonn, mens 24 er tidsavgrensede og har en maksimalt tillatt biomasse på 780 tonn. Tildelt biomasse til visningstillatelser utgjør 22 220 tonn. I tillegg kommer to tilsagn.

Fiskeridirektoratet har ved årsskiftet tre søknader om visningstillatelse og én søknad om fornyelse av visningstillatelse til behandling. Fiskeridirektoratet har ikke tildelt noen tilsagn om nye visningstillatelser i 2023, men to aktører har fått fornyet sin visningstillatelse med fem år.

Vi har to klager på avslag på søknad om visningstillatelse til behandling. NFD har gitt tilsagn om én visningstillatelse i Finnmark.

Vår vurdering er at det er god dekning av visningstillatelser i de havbrukstette fylkene. Antall tillatelser, sammen med god geografisk spredning, innebærer en høy terskel for å tildele ytterligere tillatelser. Dette gjelder særlig i områder hvor reiseavstanden mellom visningsanleggene er relativt kort. Inntaksstoppen for nye søknader om visningstillatelse, som ble innført i 2021, er fremdeles gjeldende. Det samme gjelder regelen om at fornyelse av visningstillatelse kan gis for maksimalt fem år fra tillatelsesdokumentet er utstedt.

1 164

tildelte tillatelser til matfisk av laks, ørret og regnbueørret

236

tildelte tillatelser til settefisk av laks, ørret og regnbueørret

909 596

tillatelses-MTB

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Undervisningstillatelser

Det er totalt 18 aktive undervisningstillatelser spredt langs kysten fra Agder til Finnmark, med en samlet kapasitet på 11 080 tonn MTB matfisk i sjø. Fiskeridirektoratet har ved utgangen av 2023 fem søknader om undervisningstillatelse til behandling. Vi har gitt ett tilsagn om ny undervisningstillatelse og ett tilsagn om fornyelse av undervisningstillatelse.

Undervisningstillatelser kan tildeles utdanningsinstitusjoner på universitets- eller høyskolenivå, til fylkeskommuner for bruk i videregående skole eller til privatskoler som har, eller planlegger, et undervisningstilbud hvor akvakultur inngår. Undervisningstillatelsen skal bidra til at institusjonen tilbyr attraktiv, realistisk og kvalitativ god undervisning i praktisk akvakultur og akvakulturregelverk, og gjennom det bidra til rekruttering av personer med relevant kompetanse til akvakulturnæringen.

Forskningstillatelser

Formålet med forskningstillatelsene er å fremme forskningsprosjekter som kan bringe norsk oppdrettsnæring fremover, og hvor risikoen er for stor til å kunne gjennomføres med ordinære matfisktillatelser.

Fiskeridirektoratet har i 2023 fattet vedtak i 23 søknader om forskningstillatelser. Dette omfatter nye tillatelser, tillatelser om forlengelser og om godkjenning av forsøksplaner. I tillegg har vi behandlet fem klager på vedtak om forskningstillatelser. Direktoratet mottok til sammen 24 søknader om forskningstillatelser og godkjenning av forsøksplaner i løpet av 2023. Ved utgangen av året var det i alt 90 aktive forskningstillatelser for laks, ørret og regnbueørret, med en samlet kapasitet på 64 880 tonn MTB.

Forskningstillatelsene er fordelt langs hele kysten med flest tillatelser i Vestland og Nordland. Sentrale forskningsinstitusjoner som HI, SINTEF, Nofima, NIVA og NINA har til sammen 11 tillatelser til forskningsformål. Tillatelsene blir brukt til kunnskapsutvikling på en rekke områder som avl og genetikk, fiskehelse, fôr, teknologi og drift, økologi og velferd m.m. Det er satt som vilkår for forskningstillatelser at resultatrapporter skal være allment tilgjengelige. Fiskeridirektoratet har siden 2019 hatt større fokus på oppfølging av vilkårene for tillatelsene, og gitt individuell tilbakemelding på den årlige rapporteringen.

Illustrasjon 4: Tildelte tillatelser for stamfisk, forskning, undervisning og visning fordelt på fylke.

Stamfisktillatelser

Formålet med stamfisktillatelser for laks, ørret og regnbueørret er å produsere og tilby nok rogn av høy kvalitet til settefisk- og matfiskproduksjonen av laks, ørret og regnbueørret i Norge. Per 31. desember 2023 er det registrert 44 akvakulturtillatelser for stamfisk av laks, ørret og regnbueørret, med en MTB på til sammen 30 615 tonn. I tillegg kommer 51 tonn på land. NFD ga i 2023 tilsagn om to stamfisktillatelser, hvorav én på land og én i sjø som til sammen utgjør 780 tonn.

I løpet av 2023 kom det inn 13 søknader om stamfisktillatelser. Fem av søknadene gjaldt elleve nye stamfisktillatelser, og åtte søknader gjaldt forlengelse av 19 stamfisktillatelser. De 44 tillatelsene er fordelt på 15 selskap, hvorav 12 kommersielle stamfisk- og rognprodusenter, én forskningsinstitusjon og to private, mindre kommersielle aktører. 34 av tillatelsene er registrert for laks og 10 tillatelser for regnbueørret.

Utviklingstillatelser

Ordningen med utviklingstillatelser til akvakultur av matfisk i sjø var midlertidig. Det var åpent for søknader fra 20. november 2015 til 17. november 2017. Det ble stilt krav om at prosjektene skulle innebære betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet med tillatelsene var å legge til rette for utvikling av teknologi som kunne bidra til å løse en eller flere av miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, for eksempel ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Fiskeridirektoratet mottok totalt 104 søknader. Samtlige søknader var behandlet i første instans per 30. april 2019. NFD har ved utgangen av 2023 fortsatt klager til behandling. Direktoratet har i 2023 jobbet med oppfølging av aktører som er gitt tilsagn/tillatelse. Samlet er det ved utgangen av 2023 gitt 24 tilsagn om tillatelser til utviklingsprosjekt.

Fiskeridirektoratet kan etter søknad innvilge at utviklingstillatelser konverteres til ordinære kommersielle tillatelser for akvakultur av matfisk, laks og regnbueørret i sjø. Forutsetningen er at fastsatte målkriterier for utviklingsfasen er oppfylt. Vederlaget for en tillatelse er satt til 10 millioner kroner. Ved utgangen av 2023 er i alt 28 utviklingstillatelser blitt konvertert til ordinære kommersielle matfisktillatelser.

31
visningstillatelser

18
undervisningstillatelser

90
forskningstillatelser

44
stamfisktillatelser

32
utviklingstillatelser

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Havbruk til havs

NFDs tildelingsbrev til Fiskeridirektoratet for 2023 slo fast at direktoratet måtte bidra i arbeidet med å avklare rammebetingelser for havbruk som foregår lengre til havs enn det som er vanlig i dag. Ifølge tildelingsbrevet gjaldt dette både snarlig fastsettelse av et langsiktig regelverk, og gjennom aktivt å legge til rette for de aktørene som ligger fremst i løypa. Ifølge tildelingsbrevet ville arbeidet med konsekvensvurdering av de utvalgte områdene for havbruk til havs Norskerenna sør, Frøyabanken nord og Trænabanken spesielt være viktig i 2023. I tillegg ble det presisert at Fiskeridirektoratet skulle gå en ekstra runde og vurdere hvorvidt det var grunnlag for å anbefale også et område utenfor Troms og Finnmark for konsekvensvurdering.

Direktoratet har i 2023 fortsatt sin deltakelse i prosjektet for å etablere regelverk for havbruk til havs, som ble opprettet av NFD i starten av 2021. I prosjektet arbeides det med regelverk som berører temaene areal og tillatelser, HMS for arbeidstakere, teknisk regelverk, fiskehelse og -velferd og ytre miljø.

I november 2022 ble det besluttet i statsråd at Norskerenna sør, Frøyabanken nord og Trænabanken skal konsekvensvurderes for havbruk til havs. Fiskeridirektoratet mottok også en oppdatert bestilling om å komme med forslag til utredningsprogram for de tre områdene. Vi utarbeidet og hadde på høring et forslag til utredningsprogram i første halvdel 2023. På bakgrunn av høringsinnspillene ble et justert forslag til utredningsprogram oversendt NFD i juli 2023.

Vi besvarte NFDs anmodning om å vurdere hvorvidt det er grunnlag for å anbefale et område utenfor Troms og Finnmark for konsekvensvurdering i desember 2023.

Parallelt med at myndighetene arbeider med rammeverket for havbruk til havs, har et pilotprosjekt kommet langt i sine planer om å kunne etablere anlegg på lokalitet til havs. SalMar-selskapet Mariculture AS fikk i 2019 tilsagn om åtte utviklingstillatelser. Anlegget ble søkt lokalisert innenfor havbruk til havs-området Frøyabanken nord. Direktoratet klarerte lokaliteten 45196 Frøya for utviklingstillatelsene i september 2023.

Det er behov for data om miljøforhold slik som strøm, bølger og temperaturer i aktuelle områder for havbruk til havs og havvind. Slike data benyttes både i vurderingen av hvilke områder som kan være egnet for havbruk og/eller havvind, og i design og dimensjonering av anleggene. Fiskeridirektoratet inngikk i 2023 en avtale med HI om å gjennomføre fysiske målinger i havbruk til havs-området Norskerenna sør. Målingene vil kunne benyttes for å evaluere de eksisterende havmodellenes representativitet for både havbruk til havs-området Norskerenna sør og de nærliggende havvindområdene.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Akvakulturportalen

Akvakulturportalen er en samhandlingsplattform for myndighetene som behandler søknader om akvakultur-tillatelser. Fiskeridirektoratet lanserte en minimumsversjon av Akvakulturportalen i januar 2023. Nye søknadsskjema for søknad om ny lokalitet og endring av lokalitet etter laksetildelingsforskriften ble samtidig tilgjengelige for oppdrettsselskaper i Min Side på www.fiskeridir.no.

Ifølge tildelingsbrevet skulle direktoratet forsterke digitaliseringssamarbeidet med andre relevante etater med sikte på mer kostnadseffektiv digitalisering og økt samhandling på tvers av forvaltningen. Videre fremgår det at en viktig prioritering var å fortsette utviklingen av digital samhandling mellom havbruksnæringen og myndighetene.

I 2023 har vi jobbet med både tekniske og innholdsmessige forbedringer i Akvakulturportalen og Min side. En viktig milepæl har vært å legge til rette for og ta i bruk digital oversendelse av søknader og annen dokumentasjon fra Akvakulturportalen til de involverte myndighetene ved bruk av eFormidling. Det har også vært arbeidet med å utvikle flere nye søknadsskjema i Min side. I november 2023 ble nye skjema for melding og søknad om samlokalisering lansert. Vi vil fortsette å videreutvikle løsningen og lansere flere søknadsskjema i 2024.

Målet med prosjektet Akvakulturportalen er effektive og dynamiske søknads- og saksbehandlingsprosesser som muliggjør vekst og næringsutvikling på en bærekraftig måte. Fiskeridirektoratet har gjennom organiseringen av prosjektet lagt opp til sterk grad av brukermedvirkning fra fylkeskommuner, sektormyndigheter og næringen. Prosjektet har blitt finansiert gjennom økte saksbehandlingsgebyr for akvakultursøknader.

Trafikklyssystemet – vekst i næringen

Samtlige kommersielle matfisktillatelser for laks, ørret og regnbueørret i sjø er innplassert i produksjonsområder. Trafikklyssystemet skal sørge for forutsigbar og bærekraftig vekst i havbruksnæringen og legger opp til vekst innenfor en moderat risikoprofil på seks prosent annet hvert år. Fargen settes på bakgrunn av hvordan lakselus påvirker villaksen i produksjonsområdet og avgjør om oppdretterne i området får lov til å vokse, om de må fortsette med samme kapasitet eller om de må redusere. Produksjonskapasiteten er den øvre grensen for hvor mye fisk en oppdretter kan ha i sjøen til enhver tid.

I juni 2022 fastsatte fiskeri- og havministeren farger i de 13 produksjonsområdene for de neste to årene:

- **Åtte produksjonsområder fikk grønt lys og mulighet for å øke produksjonskapasiteten med inntil seks prosent:** Svenskegrensen til Jæren (1), Nordmøre og Sør-Trøndelag (6), Helgeland til Bodø (8), Vestfjorden og Vesterålen (9), Andøya til Senja (10), Kvaløya til Loppa (11), Vest-Finnmark (12) og Øst-Finnmark (13).
- **Tre produksjonsområder fikk gult lys og ingen endring i produksjonskapasiteten:** Ryfylket (2), Stadt til Hustadvika (5) og Nord-Trøndelag med Bindal (7).
- **To produksjonsområder fikk rødt lys og måtte redusere produksjonskapasiteten med seks prosent:** Karmøy til Sotra (3) og Nordhordland til Stadt (4).

[Til forside](#)

[Til innhold](#)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Auksjoner

I 2023 fikk Fiskeridirektoratet i oppgave av NFD å gjennomføre en restauksjon av kapasiteten som ikke ble solgt i den ordinære auksjonen i 2022. Det gjenstod 8243 tonn MTB fordelt over fem produksjonsområder etter auksjonen i 2022. Restauksjonen ble gjennomført som en lukket budrunde i perioden 2. til 5. oktober 2023. All tilbudt kapasitet ble solgt til et samlet vederlag på litt over 1,5 milliarder NOK. Fem selskap kjøpte kapasitet i restauksjonen.

Vi fikk også i oppgave å forberede en auksjon for 2024. Vi har gjennomført en anbudsrunde og valgt en leverandør av auksjonsprogramvare og konsulenttenester. For den tiltenkte auksjonen i 2024 er auksjonsformatet en simultan klokkeauksjon, samme format som har blitt benyttet i de tidligere ordinære auksjonene.

Utviklingen av tilsynet med oppdrettsnæringen

Det forebyggende arbeidet mot rømming har vært et høyt prioritert område for Fiskeridirektoratet i 2023. Bruk av reaksjoner, som overtredelsesgebyr og anmeldelse, er virkemidler for å oppnå etterlevelse og forebygge uønskede hendelser som fører til rømming. I 2023 har anmeldt en sak, gitt overtredelsesgebyr i to saker og varslet gebyr i tre.

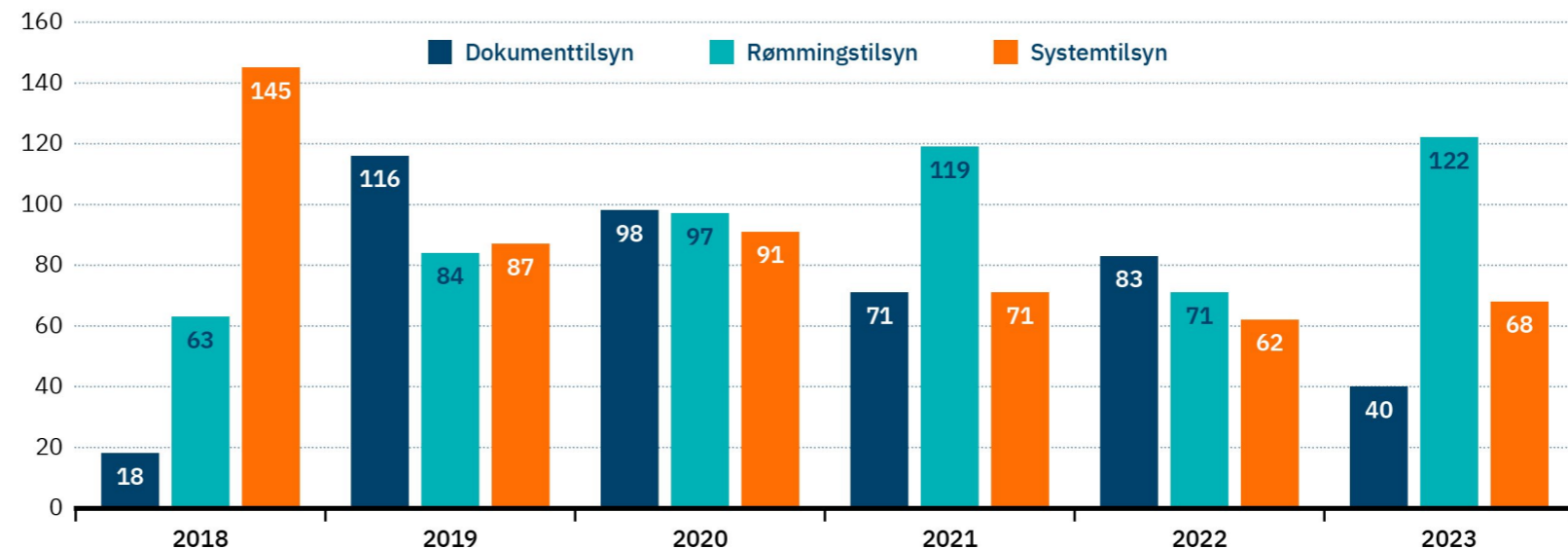
Vi har fortsatt satsingen fra 2021 og 2022 på risikostyring ved avlusningsoperasjoner, men utvidet kampanjen til også å gjelde andre arbeidsoperasjoner. Vi har satset på oppfølging av teknisk tilstand på landanlegg og utredet utfordringer knyttet til notinspeksjon og maskeåpning ved smoltutsett. Veiledning ved bruk av vår erfaringsbase om rømming, for at næringen skal ha et best mulig grunnlag for å gjøre risikovurderinger, er også et viktig virkemiddel for å forebygge rømming.

Videre har vi gjennomført tilsyn og dialogmøte med kommersielle torskeoppdrettere.

At aktørene overholder de kravene som gjelder for biomasse i forskrifter og tillatelsesdokumenter er avgjørende for å ivareta legitimiteten til tillatelsessystemet og sikre like konkurransevilkår for aktørene. Fiskeridirektoratet har derfor også i 2023 videreført tilsynskampanjen på produksjonsstyring.

Vi har gjennomført en større kartlegging av påvirkning fra kobber under oppdrettsanlegg. Videre har vi fortsatt å kontrollere utslipp av legemidler i reke- og gytefelt. Vi har også fortsatt samarbeidet med Sjøtjenesten og gjennomført flere inspeksjoner i form av tokt på områdene miljø, blåskjell, alger og slaktemerder.

For å sikre risikobaserte tilsyn oppdaterer vi hvert år risikonotater for de aktuelle risikoområdene rømming, miljø og biomasse. Vi har fortsatt vår analytiske tilnærming til vurdering av risiko, der vi bruker en metode som visualiserer risiko gjennom risikokart (Bayesianske nettverk) i form av årsak/virkning, enkeltfaktorers grad av påvirkning og kunnskapsstyrke. Dette er den metoden som HI har benyttet i «Risikorapport norsk fiskeoppdrett 2023». Dette har HI gjort for å kunne gi en mer ensartet framstilling av temaene og for å kommunisere dynamikken og kompleksiteten av risiko knyttet til akvakultur bedre. Vi har benyttet og bygd videre på risikokartene til HI, og laget nye, for å kunne benytte de inn mot tilsynsaktiviteter. På denne måten har vi knyttet sammen vårt eget og HIs risikobilde, og knyttet forskning direkte til våre risikovurderinger.

Figur 26: Tilsyn med oppdrettsselskap, antall og type, 2018–2023.*

*) Systemtilsyn omfatter selskapsrevisjon, revisjon og inspeksjon.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

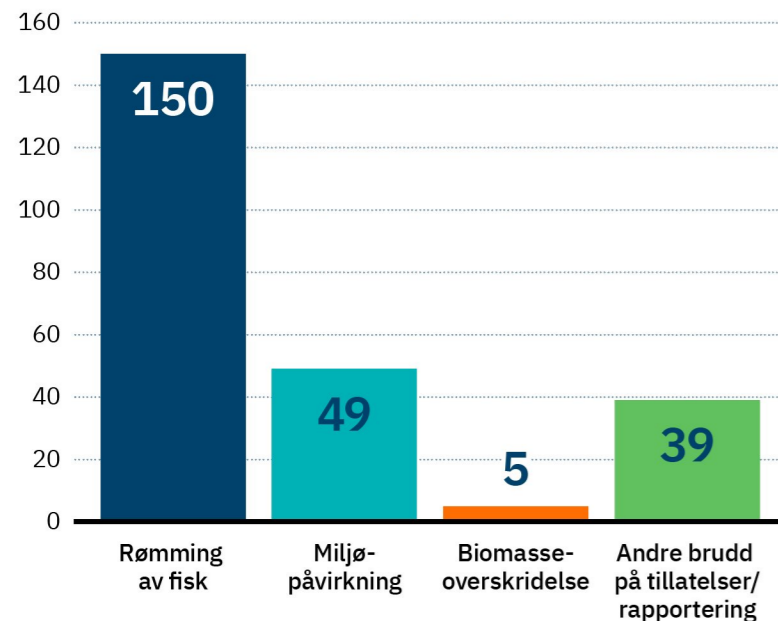
Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Som et resultat av Fiskeridirektoratets omorganisering 1. november 2022 er kategoriseringen av gjennomførte tilsyn noe annerledes for 2023. Eksempelvis er all oppfølging av rømmingshendelser nå kategorisert som rømmingstilsyn, mens noe av oppfølgingen tidligere ble kategorisert som dokumenttilsyn eller systemtilsyn. Noen av våre faste oppgaver på miljøområdet kategoriseres nå som annen oppfølging og ikke lenger som tilsyn. Av den grunn fremkommer antallet tilsyn ført mot risikoområdet miljø lavere for 2023 enn for foregående år, til tross for at aktiviteten er opprettholdt.

Figur 27: Antall tilsyn ført mot risikoområder. Systemtilsyn, dokumenttilsyn og rømmingstilsyn i, og utenfor, SAGA er inkludert.

Samarbeid med andre etater

Fiskeridirektoratet samarbeider med Skatteetaten og Tolletaten innenfor flere områder. I dagligtalen omtales det overordnede samarbeidet for FST-samarbeidet (Fisk Skatt Toll). Direktoratet opplever at samarbeidet fungerer godt, og ser frem til en mer helhetlig form nå som alle tre etatene er divisjonsorganiserte.

For at myndighetene skal kunne forebygge, avdekke og forhindre kriminalitet i sjømatnæringen, har etatene behov for å dele opplysninger med hverandre. I 2023 har derfor en tverretattlig arbeidsgruppe arbeidet med å ferdigstille en utredningsrapport om etatenes digitaliserings- og informasjonsdelingsarbeid. Denne rapporten er oversendt til Finansdepartementet for nærmere vurdering.

Fiskeridirektoratet har også videreutviklet og styrket samarbeidet med Mattilsynet, Havforskningsinstituttet og Veterinærinstituttet vedrørende deling av tilsynsopplysninger. I 2023 inngikk blant annet direktoratet nye datadelingsavtaler med etatene. I denne sammenhengen har vi også utviklet og produksjonsatt nye og fremtidsrettede datadelingstjenester.

Når det gjelder tilsyn og oppfølging av driften ved akvakulturanlegg, samarbeider vi med Mattilsynet og Statsforvalteren, blant annet når det gjelder søknader om dispensasjoner til økt lokalitetsbiomasse. Vi samarbeider særlig tett med Mattilsynet om godkjenning av driftsplaner, og med Statsforvalteren i forbindelse med pålegg om overvåkning og uttak av rømt oppdrettsfisk i vassdrag. Direktoratet har også samarbeidet med Mattilsynet om forenklinger i dagens driftsplanløsninger. Dette arbeidet vil fortsette inn i 2024.

I 2023 er det blitt implementert ny organisering og møtestruktur i «Fisk Skatt Toll-samarbeidet». Både strategiske og operasjonelle aktiviteter er lagt inn under samme styringsgruppe, og disse følges opp av en felles koordineringsgruppe. Det er avholdt tre møter i styringsgruppen og månedlige møter i koordineringsgruppen. Koordineringsgruppen har også hatt ansvar for å gjennomføre en årlig fagsamling i samarbeidet. Denne ble avholdt på skattekontoret i Bergen i november med deltakelse fra alle tre etater, og herunder også enkelte A-krimsentre.

Resultater og effekter av ulike tilsyn

Fiskeridirektoratet har i arbeidet med å styrke og forbedre risikostyringen i næringen satt i gang en ny tilsynskampanje der formålet er å undersøke om næringen har etablerte risikostyringssystemer som fungerer under ulike arbeidsoperasjoner. Dette er en videreutvikling av tidligere tilsynskampanje som tok for seg avlusingsoperasjoner. Evalueringen av den forrige kampanjen viste at det var behov for forbedring og kompetanseheving i virksomhetenes risikostyring og dermed viktig at vi opprettholdt innsatsen på.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Styringssystem for biomasse

Tilsynene viste:

- Ikke brudd på journalførings- og rapporteringsbestemmelsene i akvakulturdriftsforordningen
- Det ble ofte registrert fraværende eller mangelfulle skriftlige risikovurderinger, prosedyrer og avviksregistreringer knyttet til planlegging og oppfølging av produksjonen
- Virksomheter som i utgangspunktet har velutviklede internkontrollsystemer kan ha store mangler når det kommer til produksjonsstyring
- I små virksomheter gjennomføres ofte produksjonsplanlegging, oppfølging og rapportering muntlig, og av få personer, uten at det etableres skriftlig dokumentasjon
- Selv om mange tilsyn avdekket mangel på dokumentasjon og skriftlighet, kom det fram at de fleste virksomheter jobber godt med dette

Effekter:

- Produksjonsstyring ble innlemmet som en del av det overordnede styringssystemet
- Bedre dokumentering av virksomhetenes styring av produksjon og kontroll med biomassetall

Teknisk tilstand ved landanlegg

Tilsynene viste:

- Aktørene hadde ikke gjort seg kjent med regelverket for teknisk tilstand på landbaserte anlegg i tilstrekkelig grad
- Resultater fra tilstandsanalysen i den rømmings-tekniske rapporten var ikke håndtert på en systematisk, dokumentert måte, og det var lite rutiner for å følge opp funn
- Det var jevnt over en del umodne internkontrollsystemer hos landbaserte oppdrettere
- Oppdretterne hadde i flere tilfeller ikke kvalitetssikret den rømmingstekniske rapporten

Effekter:

- Bedre forståelse for og etterlevelse av det tekniske regelverket for landanlegg
- I tillegg til å fokusere på det tekniske regelverket, ble oppmerksomhet knyttet til internkontroll generelt. Tilsynene har derfor medført til dels store løft i virksomhetenes styringssystemer

Torskenæringen

Tilsynene viste:

- Det var en del umodne og uferdige internkontrollsystemer, noe som trolig kan skyldes at flere selskaper er relativt nye
- Det ble gitt en del avvik på mangelfull risikovurdering av rømming
- Det ble avdekket mangelfull risikovurdering av fare for gyting i merd samt mangelfulle tiltak for å håndtere risikoen

Effekter:

- Vi opplevde endringsvilje, og tilsynene medførte store forbedringer i internkontrollsystemet hos mange av virksomhetene
- Det har kommet på plass bedre risikovurderinger for rømming, bedre beredskapsplaner og bedre forebyggende tiltak
- Gyting i merd har vært et fokusområde, og virksomhetene har fått på plass rutiner for overvåkning og rapportering av modningsgrad

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

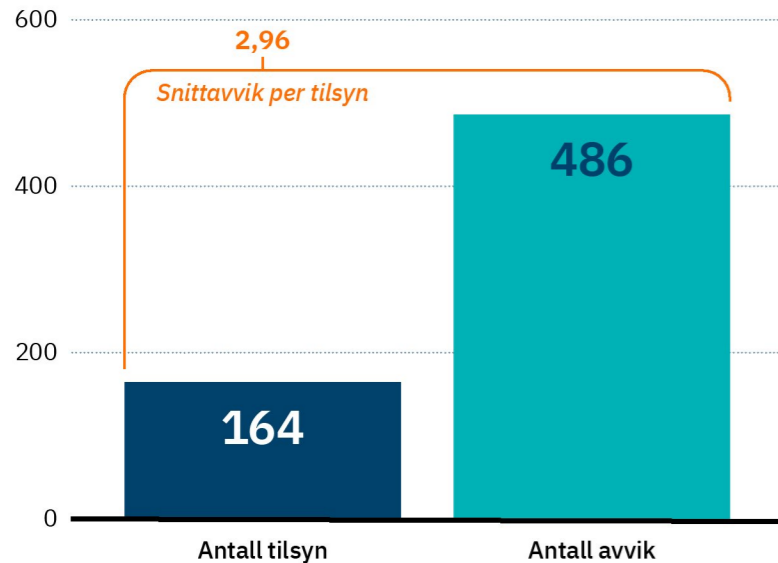
Vedlegg

Effektivisering ved bruk av tilsynsverktøyet SAGA

Bruken av Fiskeridirektoratets digitale kontroll- og tilsynsverktøy, SAGA, har økt i 2023 på alle satsingsområder innenfor akvakultur. Vi har utviklet flere nye funksjoner i systemet, for å nevne noe har vi tilpasset løp for rømmings- og dokumenttilsyn.

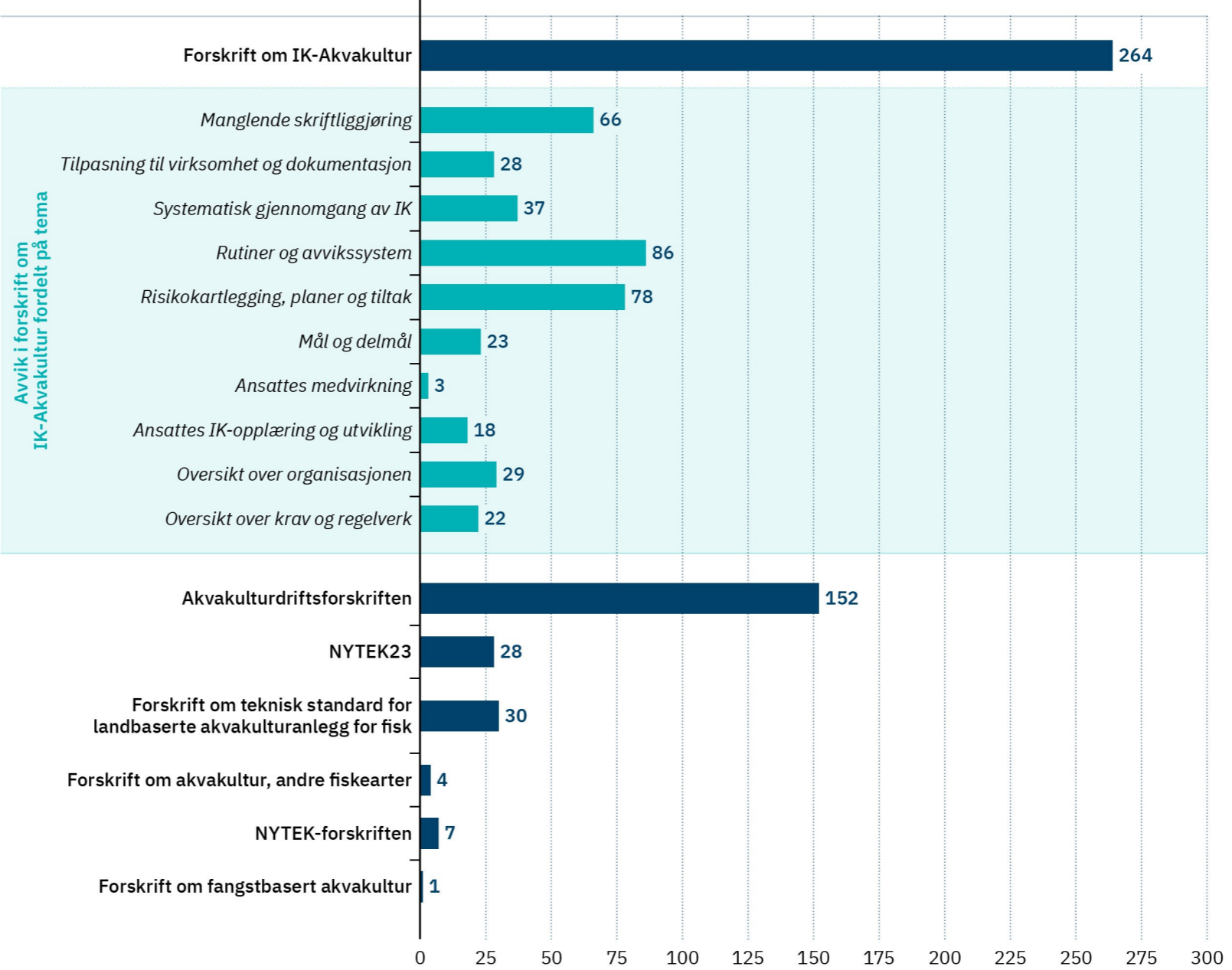
Målet er at direktoratets tilsynsmedarbeidere skal jobbe bedre og mer enhetlig metodisk, samtidig som tilsynsarbeidet blir mer effektivt. En positiv effekt av dette vil også være at næringen i større grad likebehandles. SAGA er lagt til rette for å hente ut data fra tilsyn, slik at vi får et bedre og lettere tilgjengelig grunnlag for å risikobasere tilsynet.

I 2024 vil vi prioritere ende-til-ende saksbehandlingsløp i SAGA.

Figur 28: Antall tilsyn, avvik og snittavvik per tilsyn. Systemtilsyn, dokumenttilsyn og rømmingstilsyn registrert i SAGA er inkludert.

Forskrift/lov

Figur 29: Antall avvik per lovhjemmel i SAGA.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

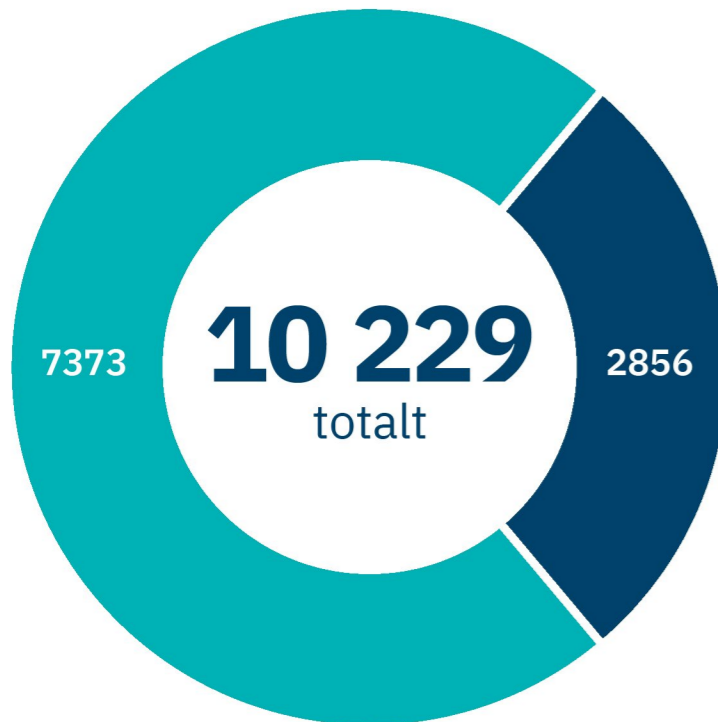
Vedlegg

Biomasse

I løpet av 2023 har Fiskeridirektoratet fortsatt sitt tette samarbeid med Skatteetaten i arbeidet med fastsettelse av produksjonsavgift. Samarbeidet har imidlertid blitt betydelig utvidet som følge av den nylige innførte grunnrenteskatten. I korte trekk er Fiskeridirektoratets rolle å dele innrapportert og kontrollert biomasse og slakteopplysninger fra de ulike aktørene med Skatteetaten. Tallgrunnlaget blir i sin tur brukt for å fastsette og kontrollere produksjonsavgift og grunnrenteskatt.

Grunnrenteskatten har imidlertid på nytt aktualisert en rekke rettslige og tekniske utfordringer knyttet til biomasse. Det skyldes blant annet at skatten bare omfatter kommersielle matfisktillatelser i sjø. Fiskeridirektoratet har imidlertid ikke informasjon over hvor mye biomasse som produseres innenfor de ulike tillatelsestypene. I tillegg er den tekniske rapporteringsløsningen mangelfull og lite egnet til å ivareta Fiskeridirektoratets og Skatteetatens behov for kontroll på biomassebegrensningene. I tillegg har vi avdekket behov for regelendringer.

Direktoratet har derfor økt satsingen på fremtidens digitale rapporteringssystem. Dette har vi gjort gjennom å starte utviklingen av nye rapporteringsløsninger for biomasse i grunnrenteøyemed. I tillegg har vi økt satsingen på regelverksutviklingen.

■ Antall automatisk utførte biomassesjekker   ■ Antall manuelt utførte biomassesjekker

Figur 30: Antall gjennomførte biomassekontroller.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

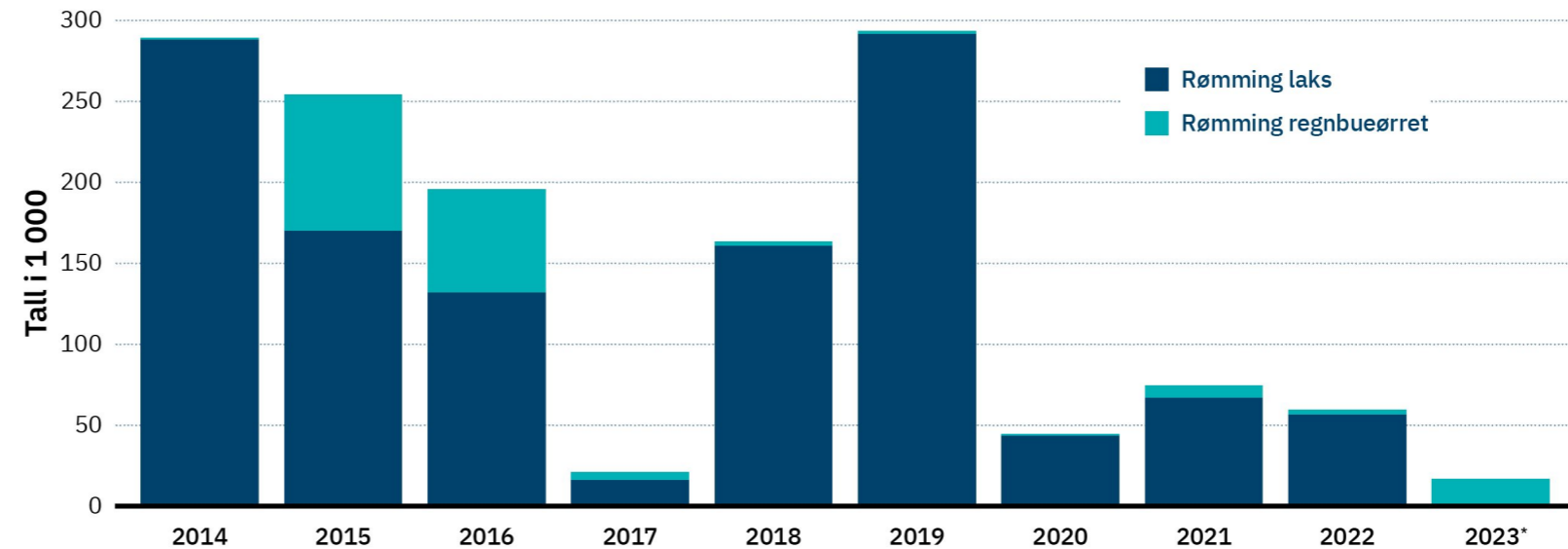
Rømming fra oppdrettsanlegg

Fiskeridirektoratet arbeider etter en nullvisjon når det gjelder rømt oppdrettsfisk. I 2023 mottok vi 117 meldinger om hendelser fra oppdrettere. 30 av disse har bekreftet rømming. 18 hendelser er fortsatt ikke ferdigstilt.

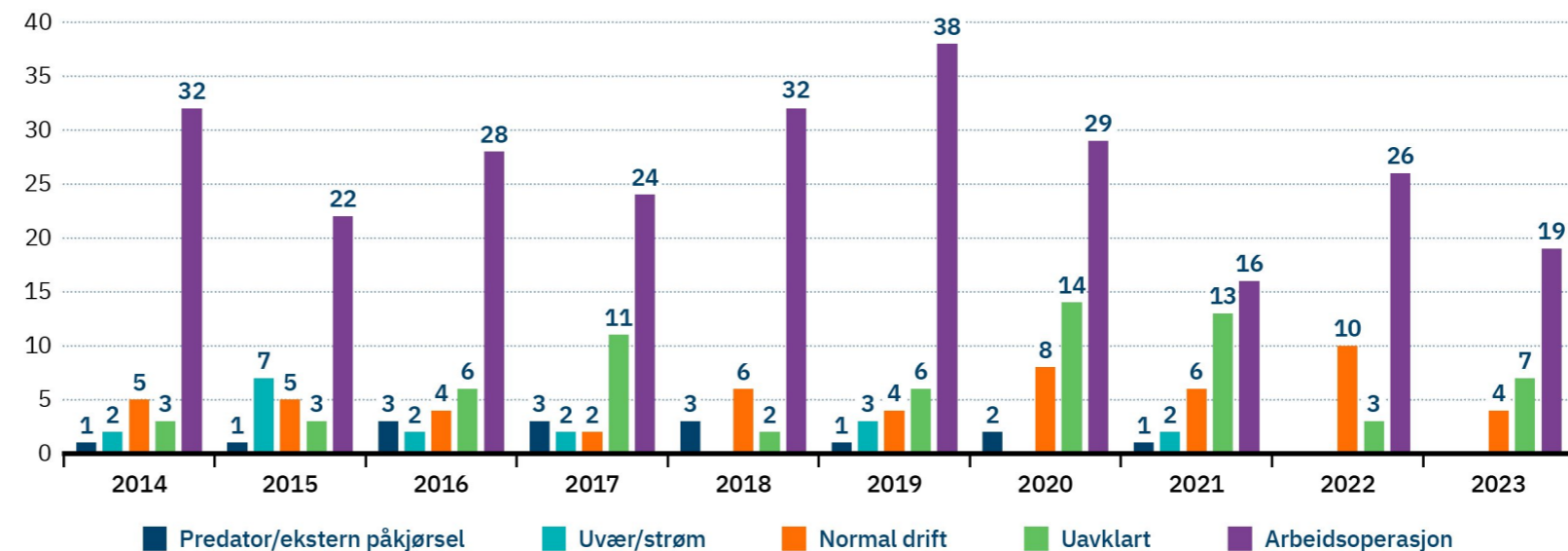
Antall rømte fisk rapportert fra oppdrettere er 1462 laks, 15 304 regnbueørret, 400 røye og 918 torsk. På grunn av utfordringer knyttet til å fastsette hvorvidt det har rømt fisk og antall rømte fisk, vurderer vi at estimatene er beheftet med høy usikkerhet og må brukes med varsomhet. Etter vår vurdering er innrapporterte rømmingstall derfor ikke egnet som indikator på bærekraft.

Fiskeridirektoratet har også samlet inn data om under hvilke omstendigheter det skjer rømming. Vi ser at arbeidsoperasjoner er fremtredende. Disse tallene er tilgjengelige på www.fiskeridir.no. Når vi ser på hvilke arbeidsoperasjoner som oftest fører til rømming, er avlusning fortsatt den mest fremtredende enkeltstående arbeidsoperasjonen.

Fiskeridirektoratet er kjent med at det forekommer flere rømminger enn de som blir rapportert. Vi får regelmessig tips og meldinger om fangster av rømt oppdrettsfisk som vi ikke kan knytte til innrapporterte hendelser. I slike tilfeller samler vi inn opplysninger og etablerer kontakt med oppdretterne i det aktuelle området. Dersom det er indikasjoner på en stor rømming, kan Fiskeridirektoratet sette i gang sporing. Vi kan også gjøre avrop på rammeavtaler vi har med konsultantselskap, for å få utført overvåking og uttak av rømt oppdrettsfisk i vassdrag.

Figur 31: Rømt fisk fordelt på art 2014–2023, ifølge meldinger fra oppdrettere.
*) Foreløpige tall

Figur 32: Aktivitet ved rømmingshendelser, 2014–2023

30

rømmingshendelser

15 304

rømte regnbueørret

1 462

rømte oppdrettslaks

918

rømte torsk

400

rømte røye

Rømt oppdrettslaks i vassdrag

Overvåkning av rømt laks i vassdrag har pågått siden 1989 og utføres av flere institusjoner og med en rekke oppdragsgivere. I 2013 fikk HI, på oppdrag fra Fiskeridirektoratet, ansvar for å organisere den nåværende overvåkningen i et nasjonalt overvåkningsprogram. Programmet gir oversikt over innslagene av rømt laks og er et viktig redskap for forvaltningen, for å evaluere effekten av det rømmingsforebyggende arbeidet.

Fra den første rapporten kom ut i 2015 har antall vassdrag som inngår i programmet økt fra 140 til en topp på 218 overvåkede vassdrag i 2020. Av forskjellige grunner, ikke minst knyttet til forhold i felt, ble det i 2023 overvåket 195 vassdrag. Av de 195, var 168 vurdert til å ha lave innslag av rømt laks, 19 vassdrag ble vurdert til å ha moderat innslag og åtte vassdrag ble vurdert til å ha høye innslag.

Det er også i år variasjoner lang kysten, hvor Vestland og Nordland har flest elver med høye innslag av rømt laks, mens sør og østlandet i det alt vesentlig har lave innslag. Fiskeridirektoratet understreker at rapporten må ses i sammenheng med overvåkningsprogrammet for genetisk innblanding i ville laksebestander, som viser at over en tredel av de undersøkte bestandene har dårlig eller svært dårlig genetisk tilstand (NINA Rapport 1926). Genetikkovervåkingen måler påvirkning fra rømt oppdretts laks på villaksbestandene over tid.

195

overvåkede vassdrag

168

har lave innslag av rømt laks

Tiltak og skadebegrensning

Per i dag utføres tiltak både i regi av Fiskeridirektoratet og av næringen etter en egen forskrift. Målet er i hovedsak å hindre innblanding av oppdrettslaks i villaksbestander og å hindre at regnbueørret etablerer seg i norsk natur. Videre følger beskrivelser av noen av tiltakene:

Næringens tiltak planlegges av Oppdrettsnæringens sammenslutning for utfisking av rømt oppdrettsfisk (OURO) etter utfiskingsforskriften. De planla i 2023 tiltak i 38 vassdrag. I tillegg bidrar OURO til finansieringen av tre kilenøter i Trøndelag, uttak i Etnefella og kilenøter i tilknytning til Vossovassdraget, som også hadde uttak som formål. Analyser utført ved HI viser likevel at dagens tiltak ikke i tilstrekkelig grad treffer vassdrag med høye innslag av oppdrettslaks.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Fiskeridirektoratet har på oppdrag fra NFD jobbet med å utarbeide et forslag til et helhetlig og mer effektivt system for overvåking og uttak av rømt oppdrettsfisk i vassdrag. Prinsippet om at forurensere betaler ligger til grunn for forslaget.

Fiskeridirektoratet har også i 2023 utarbeidet og levert et forslag til en felles forskriftsfestet sporingsløsning for rømt oppdrettsfisk. En slik løsning vil gjøre det mulig å fordele utgiftene med å fjerne oppdrettsfisk fra vassdrag til ansvarlig eier, etter forurensere betaler prinsippet. Videre vil en slik sporingsløsning også gi verdifulle data til det forebyggende tilsynsarbeidet, samt til virksomhetenes eget kvalitetsarbeid.

For å sikre skadebegrensning etter enkelthendelser, har Fiskeridirektoratet gitt oppdrettsselskap pålegg om miljøundersøkelse og uttak av rømt oppdrettsfisk i vassdrag i én rømmingssak. Tiltakene ble påbegynt høsten 2023, og skal fullføres våren 2024. Erfaringer viser at en slik oppfølging av enkeltrømminger, sammen med andre tiltak, er en viktig forvaltningsstrategi for å redusere risikoen for innblanding av rømt oppdrettslaks i de ville laksebestandene.

I to innsjøer i Vestland, Skogseid- og Henangervatnet, drives det merdbasert produksjon av smolt. Selskapene som har tillatelser i innsjøene har fått pålegg om miljøovervåking, først i årene 2020–2021 og videre i perioden 2022–2026. Det er gjort funn av rømt fisk i innsjøene under undersøkelsene i samtlige år så langt. Det har også tidligere blitt dokumentert rømt fisk der, både gjennom tipsmeldinger og i en undersøkelse som direktoratet selv iverksatte i 2019.

Vi har landsdekkende rammeavtaler med profesjonelle aktører for å kunne iverksette egne tiltak der vi finner det nødvendig. Vi har de siste sju årene iverksatt tiltak ved å bruke disse avtalene, blant annet for å ta ut rømt oppdrettslaks i forbindelse med annet feltarbeid. I 2023 har vi også gjort avrop på avtalene for å sikre miljøovervåking av 10 vassdrag i Vestland etter en større rømmingshendelse med regnbueørret i Austevoll. I tillegg er sju vassdrag overvåket i Nordland og Troms etter tips om fangst av rømt oppdrettslaks i Kanstadjorden.

Torskeoppdrett – rømming og modning

Fiskeridirektoratet mottok i januar tips om fangst av rømt, moden oppdrettstorsk i Nordland. Etter innsamling av prøver fikk vi gjennomført en sporing, og kunne knytte den rømte fisken til en lokalitet. Med bakgrunn i funnene av moden fisk hentet vi inn modningsdata fra alle virksomheter som hadde stor torsk i sjø. Resultatene førte til at det ble gitt pålegg om utslakting av flere merder i et anlegg.

I etterkant av hendelsen har direktoratet i samarbeid med HI iverksatt et prosjekt for å øke kunnskapsgrunnlaget knyttet til miljøkonsekvenser av torskerømminger. Vi har hentet inn prøver fra anlegget, og direktoratets sjøtjeneste har bidratt med innsamling av eggprøver i området i to perioder i torskens naturlige gytesesong. Det ble funnet egg fra oppdrettstorsk i begge toktene, og prosjektet videreføres i 2024. Vi har høsten 2023 gjennomført et dialogmøte med torskeoppdretterne der tema var rømming og gyting i merd.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Krav og plikter til vare- og tjenesteprodusenter

Vare- og tjenesteprodusenter er en stor og betydningsfull del av akvakulturnæringen. Det har i lang tid vært behov for å konkretisere disse aktørenes ansvar når det gjennomføres aktiviteter i tilknytning til drift av akvakulturanlegg.

I august 2022 kom nytt regelverk som tydeliggjør deres ansvar og plikter når det gjennomføres arbeidsoperasjoner ved akvakulturanlegg. Dette er gjort ved å utvide virkeområdet i akvakulturdriftsforskriften il også å gjelde vare- og tjenesteprodusenter.

Plikten til å melde fra om rømming og mistanke om rømming er nå forskriftsfestet for disse aktørene. De har fått krav om nødvendig faglig kompetanse og fått tydelige regler om journalføring, beredskapsplan, aktsomhet og risikovurdering.

Når badebehandlingsvann tilsatt legemidler tømmes andre steder enn ved akvakulturanlegget, er det innført plikt til å sende melding om dette til Fiskeridirektoratet. Opplysninger om geografisk posisjon, type legemiddel, dato og tidspunkt for tømning, samt identifikasjon av fartøy, gjøres tilgjengelig og blir vist i direktoratets kartverktøy. Krav og plikter for brønnbåter og andre tjenesteprodusenter, som deltar i behandlinger der det brukes og slippes ut legemidler, er konkretisert når det gjelder kompetanse, journalføring, aktsomhet, risikovurdering og hvor badebehandlingsvann kan tømmes.

Fiskeridirektoratet har i løpet av 2023 laget en [veileder for vare- og tjenesteprodusenter](#) som er publisert på våre nettsider.

Veilederen tar primært for seg de nye kravene i akvakulturdriftsforskriften, men er også knyttet opp mot krav i forskrift om IK-Akvakultur der dette er hensiktsmessig. Kravene som følger av forskrift om IK-Akvakultur og akvakulturdriftsforskriften henger tett sammen. Ved å knytte kravene i de to forskriftene opp mot hverandre skal veilederen både bidra til økt forståelse av de nye kravene i akvakulturdriftsforskriften, og øke forståelsen av sammenhengen mellom de to forskriftene.

Ved at det nå er innført mer spesifikt regelverk for vare- og tjenesteprodusenter, og at Fiskeridirektoratet har laget og publisert en veileder, har kravene til denne gruppen blitt tydeligere og mer tilgjengelig. Dette vil også bidra til at det blir lettere for selskapene å spesifisere rutiner, iverksette systematiske tiltak og gjennomføre aktiviteter i tråd med kravene i både akvakulturdriftsforskriften og forskrift om IK-akvakultur. Regelverksendringene legger også bedre til rette for god samhandling mellom oppdretter og vare- og tjenesteprodusenter, og vil i kombinasjon med veilederen kunne bidra til et mer effektivt tilsyn med vare- og tjenesteprodusentene.

Nye krav for å hindre, oppdage og begrense rømming

Rømming er fortsatt en av de store utfordringene for akvakulturnæringen, og arbeidsoperasjoner er dominerende når det gjelder antall rømmingshendelser. Komplekse og risikofylte arbeidsoperasjoner på akvakulturanlegg utføres ofte i et samarbeid, og aktiviteter knyttet til akvakulturdriften forventes å øke ytterligere. Samtidig er det rask utvikling når det gjelder teknologi, arbeidsformer og bruk av digitale verktøy i næringen.

For innehavere av akvakulturtillatelser ble det i 2022 fastsatt krav og plikter knyttet til planlegging og gjennomføring av arbeidsoperasjoner som kan medføre risiko for rømming. Innehaver må sørge for å samordne og legge til rette for samarbeid med vare- og tjenesteprodusenter som alene eller sammen med innehaver gjennomfører aktiviteter på akvakulturanlegget. Selv om dette i hovedsak er oppdretters ansvar, er det en klar plikt for vare- og tjenesteprodusenter å bidra i planleggingen av aktiviteten, og å sørge for at aktiviteten gjennomføres med nødvendig kommunikasjon.

Hull i not ved arbeidsoperasjoner er den hyppigste direkte årsaken til at fisk rømmer. Overvåkning av not under aktiviteter, inkludert arbeidsoperasjoner, som kan medføre fare for skade og hull i not, vil bidra til å redusere risikoen og forebygge rømming. Dette er bakgrunnen for å presisere plikten til overvåkning og kontroll av noten før, under og umiddelbart etter arbeidsoperasjoner.

Tabell 3: Revidert tilråding for minste individvekt av laksesmolt ved ulike maskesidelengder (halvmasker). Både denne tabellen og en mer omfattende tabell, med tilhørende bakgrunn og forklaringer, ligger tilgjengelig på Fiskeridirektoratets erfaringsbase (under kategorien fagstoff).

Lengde på maskeside (mm)*	15,5	16,5	17,5	18	18,5	19,5	20	21,5	22	22,5	24	24,5	25,5	26,5	27	29
Fiskeridirektoratets tilråding for minste individvekt (gram)	40	45	55	60	70	90	100	120	125	130	160	170	195	205	215	250

*) Utvalget av aktuelle maskesider i tabellen er henta fra flere av notleverandørene og gjelder notlin i nylon med kvadratmasker.

Regelverksendringene i 2022 innebærer også et utvidet ansvar knyttet til kompetanse i rømmingssikring. Utvidelsen innebærer et krav om at både oppdretter og vare- og tjenesteprodusenter skal påse at det er tilstrekkelig med personell til stede som har kompetanse i rømmingssikring når arbeidsoperasjoner, som kan medføre risiko for rømming, gjennomføres. Kravet skal sikre at nødvendige tiltak knyttet til rømmingssikring kan iverksettes raskt, uavhengig av om arbeidsoperasjonen utføres i samarbeid med andre eller alene.

Maske-, sil- og spalteåpninger

Ved utsett av laksesmolt i merd i sjø er valg av maskeåpning i not, i forhold til størrelsen på fisken, vesentlig for å unngå rømming. Tilsvarende er det nødvendig å ha kontroll på lysåpninger i faste innretninger på landbaserte anlegg. I mangel på gode tabeller for maske-, sil- og spalteåpninger i forhold til minste fisk, sendte Fiskeridirektoratet i mars 2022 en bestilling til HI for å øke kunnskapen på dette området, som et viktig bidrag til å hindre rømming av fisk. Ved å se HIs anbefaling fra 2013 i sammenheng med både eldre og nyere studier, og i tillegg estimere en rekke mellomliggende verdier, kunne vi i september 2022 publisere en revidert anbefaling basert på et langt større utvalg av notmasker enn tidligere (tabell 4).

I det digitale seminaret om rømmingssikkerhet høsten 2023 gikk vi i dybden på ulike problemstillinger knyttet til notmasker og smoltstørrelse, blant annet ved å legge fram erfaringer fra tidligere rømmingshendelser og ved å gå gjennom kunnskapsgrunnlaget for Fiskeridirektoratets reviderte anbefaling. I tillegg gjorde HI rede for konsekvenser ved rømming av smolt, noe som bidro til å gjøre direktoratets arbeid med å forebygge smoltrømminger svært aktuelt. Vi forventer at virksomhetene legger denne fagkunnskapen, sammen med erfaringene fra tidligere rømmingshendelser og informasjonen fra den reviderte anbefalingen, til grunn for sine risikovurderinger. Godt funderte risikovurderinger vil være en viktig forutsetning for å kunne hindre rømming av smolt. Det årlige seminaret om rømmingssikkerhet er en formidlingsarena som springer ut av et forpliktende samarbeid mellom aktuelle bransjeorganisasjoner og Fiskeridirektoratet, med mål om å fremme arbeidet med rømmingssikring i norsk akvakulturnæring.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Miljø

Alle oppdrettere har siden akvakulturloven kom i 2005 hatt plikt til å overvåke hvordan utslipp fra marine akvakulturanlegg påvirker sjøbunnen under og rundt anleggene. Dette er viktig for å kunne følge med på om miljøpåvirkningen til enhver tid er forsvarlig og bærekraftig, både på den enkelte lokalitet, samlet i et fjordsystem eller regionalt.

Fiskeridirektoratet har ansvar for B-undersøkelsene, som er en trendovervåkning av bunnforholdene under og i umiddelbar nærhet til et akvakulturanlegg. Disse måler den organiske påvirkningen fra driften. Metodikken som benyttes er risikobasert, slik at økt påvirkning medfører hyppigere undersøkelser og eventuelle tiltak. De innrapporterte B-undersøkelsene i 2023 viser gode til meget gode lokalitetsforhold på bunnen under de fleste marine akvakulturanlegg, og det synes å være liten geografisk forskjell. Trenden har vært stabil de siste 15 årene.

Totalt var det sju lokaliteter på landsbasis som hadde uakseptabel belastning på bunnen som følge av driften. Lokaliteter med uakseptabel miljøtilstand følges opp med tiltak av Fiskeridirektoratet.

Vi har som tidligere år, fokusert på å pålegge alternativ overvåkning ved de lokalitetene der B-undersøkelsen ikke egner seg som metode grunnet hard- eller blandingsbunn. Ved slike undersøkelser benyttes visuelle data i form av film eller bilder for å dokumentere bunnpåvirkningen, i motsetning til sedimentprøver. Dette kan vi se effekten av fordi antall innrapporterte B-undersøkelser har vært noe lavere etter 2019. Disse rapportene leveres inn som egne undersøkelser.

Tabell 4: Prosentvis fordeling av lokalitetstilstand ved innrapporterte B-undersøkelser fra 2012-2023.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
1. Meget god	72,5	71,7	74,2	72,9	75,3	72,7	71	73,6	74,1	76	71,4	75,5
2. God	19,1	21,2	19,2	18,9	18,3	19,2	20,1	17,8	18,9	18,4	19,5	18,9
3. Dårlig	7,2	6,1	5,8	7,4	6	7,1	7,3	7,4	6,3	4,5	7,4	4,8
4. Meget dårlig	1,2	1	0,7	0,9	0,4	1,1	1,6	1,3	0,7	1,1	1,8	0,7

Fiskeridirektoratet har sammen med Miljødirektoratet satt ned en arbeidsgruppe for å etablere en ny nasjonal veileder for forundersøkelse. Forundersøkelsen skal utføres i forkant av klarering av en ny akvakulturlokalitet, eller før vesentlige utvidelser ved en eksisterende lokalitet. Forundersøkelsen består av ulike miljøundersøkelser og dokumentasjon som samlet skal gi grunnlag for å vurdere egnethet og resipienttilstand. Den vil også være en viktig referanse for senere undersøkelser og oppfølging av miljøpåvirkningen fra drift på lokaliteten. Arbeidet er en naturlig videreføring av en felles bestilling og arbeid etatene har hatt på revidert forurensingsregelverk for akvakultur, som ble ferdig i 2020. I desember 2022 overleverte Fiskeridirektoratet og Miljødirektoratet et omforent forslag til metodikk for kartlegging av sårbare marine naturtyper, nøkkelområder og marine rødlistede arter som kan ta skade av utslipp fra akvakulturanlegg til NFD og KLD.

Den foreslåtte kartleggingsmetodikken vil kunne bidra til å redusere risikoen for at sårbare natur blir ødelagt som følge av at det etableres akvakulturlokaliteter, og er basert på faglige råd fra HI. Forslaget er ment å inngå i forundersøkelsen som en del av dokumentasjonsgrunnlaget knyttet til søknader om akvakultur.

Den nye løsningen lagrer informasjon strukturert slik at den kan gjenbrukes av forvaltningen, blant annet i forbindelse med saksbehandling og planlegging av tilsyn. Informasjonen kan også brukes av næringen, blant annet til driftsplanlegging og rapportering av bærekraft, av NGO-er, blant annet for å følge med på utviklingen av miljøtilstand ved norske akvakulturanlegg og av forskere. Løsningen deler data som samles inn med andre tilsynsmyndigheter, og som åpne data via API og Fiskeridirektoratets kartløsning.

94%

av oppdrettsanleggene har meget god eller god miljøtilstand

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturfvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Miljøpåvirkning fra legemidler mot lakselus o.a.

Fiskeridirektoratet har også i 2023 overvåket legemiddelbruken og vi har fokusert spesielt på akvakulturanlegg i nærheten av rekefelt og gytefelt for torsk. Tilfeller med rapportert bruk av legemidler nær rekefelt og gytefelt er fulgt opp av direktoratet. I noen få av tilfellene har det vært nødvendig å følge opp med tilsyn, men i de fleste tilfeller har mindre ressurskrevende oppfølging vært tilstrekkelig.

Tilsynene i perioden 2021-2023 viser brudd på detaljkravene i akvakulturdriftsforskriften §§ 15a eller 15b i langt færre av tilfellene sammenlignet med tilsynene direktoratet gjennomførte i 2020.

Prosentvis finner vi brudd på de to paragrafene i rundt 2 prosent av tilfellene de tre siste årene, mot over 9 prosent avvik under tilsynskampanjen i 2020 (tabell 5). Selv om bruken av legemidler innenfor forbudssoner har økt markant siden 2020, blir behandlingsvannet i all hovedsak transportert bort av brønnbåter og sluppet ut i områder utenfor forbudssoner.

Vi får også jevnlig tips som gjelder mistanke om ulovlige legemiddelutslipp. De fleste tipsene får vi gjennom tipsløsningen til Fiskeridirektoratet, som ivaretar brukervennlighet og personvern. Meldingene følges opp med å kontrollere opplysningene mot informasjon i vårt tilsynsverktøy.

Tabell 5: Avvik på detaljkrav for bruk og utslipp av legemidler i perioden 2020 til 2023.

	2020	2021	2022	2023 ⁴
Rapportert bruk av legemiddel ved lokaliteter innenfor forbudssoner rundt rekefelt og gytefelt	75	99	156	141
Avvik på krav knyttet til tømning av behandlingsvann med legemidler nær rekefelt og gytefelt ¹	7	0	3	2
Avvik på krav til behandlingsfrekvens og avstand til rekefelt ved bruk av kitinsyntesehemmere i fôr ²	0	2	0	0
Avvik på detaljkrav til bruk og utslipp av legemidler ³ , vist som prosent av rapportert bruk i forbudssoner	9,3%	2,0%	1,9%	1,4 %

1) Akvakulturdriftsforskriften § 15b og forskrift om transport av akvakulturdyr § 22a.

2) Akvakulturdriftsforskriften § 15a.

3) Akvakulturdriftsforskriften §§ 15a og 15b og forskrift om transport av akvakulturdyr § 22a.

4) Tilsynsaktiviteten knyttet til bademidler er ikke avsluttet og det kan derfor forekomme endringer i antall avvik for 2023.

Notimregnering og kobber

Fiskeridirektoratet er opptatt av hvilken effekt kobber, som er i bruk i akvakulturnæringen, har på miljøet. Det ble derfor bestilt en rapport fra HI, som ble mottatt tidlig i 2023. Rapporten konkluderer blant annet med at utslippene fra oppdrettsanlegg er i en slik størrelsesorden at forskerne ved HI forventer negative effekter på organismer rundt anleggene.

For å bedre kunnskapen om spredning av kobber fra akvakulturanlegg har Fiskeridirektoratet jobbet med å få en komplett oversikt over lokaliteter med høye kobberkonsentrasjoner i sedimentet, og i 2023 ble det gitt pålegg om kartlegging av kobberutbredelse i sedimentet ved lokaliteter som ikke tidligere har utført slike undersøkelser. Undersøkelsene skal gjennomgås i 2024, og videre pålegg om kartlegging eller tiltak på lokaliteter skal vurderes.

Med bakgrunn blant annet i myndighetenes fokus på kobber de siste årene, er det observert en betydelig reduksjon i bruken av kobber som impregneringsmiddel, fra cirka 1700 tonn i 2019 til litt over 400 tonn i 2022. Parallelt med denne reduksjonen i bruk av kobber har imidlertid andre erstatningsstoffer blitt tatt i bruk som notimpregnering. Fiskeridirektoratet vil følge opp bruken av disse stoffene.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

NYTEK23 – tekniske krav til anlegg

NYTEK23 ble fastsatt 26. august 2022 og trådte i kraft 1. januar 2023. Fiskeridirektoratet har i starten av 2023 brukt mye tid på å veilede næringen om forskriftens krav. Direktoratet har også laget en [veileder til forskriften](#) som ble ferdigstilt i årets første kvartal. Hensikten med veilederen er å forklare forskriftens krav og gi veiledning til hvordan kravene kan oppfylles. Veilederen ligger på våre nettsider og vil være et dynamisk dokument som oppdateres ved behov.

Fiskeridirektoratet har også utarbeidet et høringsnotat for de endringene som ble spilt inn i forbindelse med høringen av NYTEK23 samt andre endringer vi mener er hensiktsmessige. Høringsnotatet og tilhørende forslag om forskriftsendringer ble sendt til NFD i siste kvartal 2023.

Vi har fortsatt arbeidet med rapporteringsløsning for rapportering av anleggssertifikat med tilhørende grunnlagsdata. Den eksisterende løsningen i Altinn er ikke brukervennlig eller tilpasset NYTEK23 og direktoratet har derfor utarbeidet en API-løsning som skal gjøre rapporteringen mer effektiv for brukerne og tilpasset behovet til tilsynsmyndighetene. API-løsningen skal sørge for høyere datakvalitet på innrapporterte data og gi bedre oversikt over teknologiløsninger som benyttes på akvakulturlokalitetene langs kysten. Løsningen er nå i en testfase hos brukerne og vil ferdigstilles i 2024.

Landbasert akvakultur

Forskrift om krav til teknisk standard for landbaserte akvakulturanlegg for fisk trådte i kraft 1. januar 2018. Formålet med forskriften er å bidra til å forebygge rømming av fisk gjennom å sikre forsvarlig teknisk standard på anleggene. Sentralt i forskriften er at alle anlegg skal ha en rømmingsteknisk rapport som dokumenterer den tekniske tilstanden på anlegget, og rapporten skal utarbeides av en kompetent og uavhengig part. Rapporten skal inneholde forslag til utbedring av komponenter, vedlikehold av anlegget samt risikoreduserende tiltak for komponenter med høy risiko. Den rømmingstekniske rapporten vil også avdekke kritiske komponenter hvor strakstiltak er nødvendig for å ivareta rømmingssikkerheten. Dersom anlegget er i uforsvarlig teknisk stand vil tilstandsanalysen resultere i laveste tilstandsgrad, noe som medfører at anlegget ikke kan benyttes til akvakultur før utbedringer er gjort.

Fiskeridirektoratet har ført tilsyn med et utvalg landbaserte anlegg i form av dokumentkontroller av rømmingstekniske rapporter og virksomhetenes internkontroll. Dette arbeidet vil fortsette til neste år.

I år startet arbeidet med å revidere «NS 9416:2013 Landbaserte Akvakulturanlegg for fisk – Krav til risikoanalyse, prosjektering, utførelse, drift, brukerhåndbok og produktdatablad», som det henvises til i forskriften. Arbeidet med revisjonen ble startet våren 2023 og er planlagt ferdigstilt Q2 2025. Det er satt opp en komité for revisjonen som Fiskeridirektoratet deltar i.

Direktoratet har i 2023 også fokusert på innlandsoppdrettere, som hadde frist med å levere rømmings-teknisk rapport innen 1. januar 2023. Strukturelle forhold som er typisk for innlandsanlegg er at produksjonsenhetene ofte består av dammer istedenfor kar. For å øke kunnskapen om driftsforholdene og den rømmingstekniske tilstanden ved anleggene, har vi i år vært på befaring ved en rekke innlandslokaliteter. I august gjennomførte vi befaring i Valdres, hvor det produseres rakfisk av regnbueørret. Rakfisk fra Valdres har lange og stolte tradisjoner, og er en beskyttet geografisk betegnelse. Mange av anleggene har, i tillegg til hele livssyklusen til fisken, egne slakterier og fasiliteter for videreføring med egne utsalg. Siden dette er en gruppe oppdrettere som historisk sett har hatt lite kontakt med Fiskeridirektoratet, ble det ved befaringsene lagt vekt på veiledning i regelverket.

Driftsplaner

Fiskeridirektoratet og Mattilsynet har på bestilling fra NFD, arbeidet med en ny løsning for driftsplaner fordi eksisterende løsning verken er tilpasset dagens behov eller kravene til brukervennlighet. Formålet med endring er å gjennomføre en forbedring og forenkling av næringsaktørens og forvaltningens behandling av driftsplaner i fremtiden. Dette vil være svært nyttig både for tilsynsmyndighetene og de enkelte næringsaktørene.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Marin arealforvaltning

Fiskeridirektoratet har ett delmål innenfor marin arealforvaltning:

- 1) En balansert og bærekraftig utnyttelse av kystsonen og havområdene med utviklingsmuligheter for marine næringer.

For å nå dette målet må vi bidra til at kunnskap om økosystemene og de marine næringene er tilgjengelig i plan- og arealprosesser, samtidig som vi sørger for at det blir tilrettelagt for sameksistens mellom fiskeri og akvakultur, og mellom disse og annen næringsvirksomhet i kyst- og havområdene. Direktoratet bruker 29 årsverk på marin arealforvaltning.

Virksomhetsområdet har en egen strategi med følgende utviklingsmål:

- 1) Fiskeridirektoratet skal være den foretrukne kunnskapsleverandøren og rådgiveren innen forvaltningen av fiskeri og akvakultur slik at sjømatnæringene sikres tilstrekkelig og egnet areal innenfor en bærekraftig utvikling.

Strategien brukes inn mot prioriteringer, ressursbruk, resultater og måloppnåelse og har blitt fulgt opp med årlige føringsbrev der vi spisser hvilke arealsaker som skal prioriteres og fokuserer på mer samarbeid internt mellom fagretningene plan, fiskeri og akvakultur.

Truslene i form av økte klimautslipp og redusert naturmangfold treffer ressurs- og miljøgrunnet for sjømatsektoren i økende grad. Dette innebærer i seg selv vesentlige endringer og dermed krav til omstillingsevne for direktoratet som næringsforvalter. På overordnet nivå er sektoransvaret for miljøutfordringene lagt inn i både akvakulturloven og havressursloven. Ansvar er således ikke nytt for oss. Betydningen av hvordan vi håndterer dette ansvaret øker etter hvert som vi får ny kunnskap om tilstanden i havet og ulike påvirkninger.

Sjømatmarkedene stiller større krav til at høstingen og produksjonen skjer på en bærekraftig måte, og da spesielt på en miljømessig bærekraftig måte. Sektoransvaret for å ivareta miljøhensyn tilsier at Fiskeridirektoratet vil måtte legge inn mer arbeidsinnsats knyttet til utredning, tiltak, rapportering, kommunikasjon og samarbeid.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Sameksistens – stadig trangere om plassen

Akvakultur krever arealer med egnede strøm-, bølge- og dybdeforhold for å sikre gode produksjonsforhold og god fiskevelferd. Fiskeri krever tilgang til arealer hvor fisk er tilgjengelig og som samtidig er egnet for bruk av moderne fiskeredskaper. Begge næringene er avhengige av rene og rike hav for å gi god lønnsomhet. Fiskeri trenger svært store arealer og begge næringene er sårbare i den forstand at annen aktivitet som oftest vil være ekskluderende. De senere årene har det blitt stadig flere aktører fra andre næringer som ønsker å benytte havområdene. Dette utfordrer samfunnet, som må legge til rette for sameksistens slik at både nye næringsaktiviteter og tradisjonelle næringer kan drive på best mulig måte.

Fiskeridirektoratet legger dialog med aktørene og fiskerifaglige vurderinger til grunn når vi behandler saker knyttet til sameksistens med andre næringer, herunder petroleumsaktivitet, vindturbiner til havs, karbonfangst og lagring, kabler, rør, mineralutvinning til havs og annen bruk av havet. I 2023 er det blant annet arbeidet med nye kartløsninger for å presentere de fiskerifaglige vurderingene både til havs og kystnært.

Innenfor petroleumsaktivitet er det særlig geofysiske undersøkelser som krever vår oppmerksomhet, for å sikre god sameksistens med fiskerinæringen. Erfaringsvis er dette ikke alltid mulig. Dermed blir fiskefelt beslaglagt og fiskere henvist til å søke erstatning. Ved alle seismiske undersøkelser er det pålagt å ha minst én fiskerikyndig om bord. Den fiskerikyndige har en viktig rolle som rådgiver overfor ledelsen om bord på det seismiske fartøyet, og skal bidra til å skape forståelse mellom næringene og sikre god sameksistens på havet.

For å sikre at det er tilgjengelig tilstrekkelig antall fiskerikyndige, arrangerer Fiskeridirektoratet og Sokkeldirektoratet kurs for fiskerikyndige. Det planlegges nytt kurs for fiskerikyndige i 2024.

Erstatningsnemndene

Erstatningsnemnd 1 har hatt tre møter dette året, og behandlet tre saker. En av sakene er ferdigbehandlet i erstatningsnemnda, en sak er sendt videre til klagenemnda, mens den siste saken er under behandling i erstatningsnemnda.

Klagenemnda har hatt ett møte, og har en sak som er under behandling i klagenemnda.

Det er mottatt to saker til erstatningsnemnd 2. Disse er klare til behandling, men møtet er berammet i februar 2024.

Det har ikke vært aktivitet i erstatningsnemnd 3.

For øvrig var det nytt i 2023 at Fiskeridirektoratet, i samarbeid med nemndene, skulle lage en anbefaling til Energidepartementet (ED) når det gjelder sammen-setningen av nemndene i tråd med regelverket. Innstillingen ble sendt til ED i slutten av mai 2023. Tidligere har direktoratet kun innstilt kandidater til egne verv i erstatningsnemndene.

Det har også vært arbeid knyttet til at skjema for erstatningsnemnd 2 ble digitalisert i 2023. Alle søknadsskjemaene til erstatningsnemndene er nå digitaliserte.

Havvind

Det trengs **betydelige arealer** og det er ikke til å komme unna at arealer som er teknisk egnet for **utbygging overlapper** med områder som brukes til **fiske**.

Det er økende interesse for havområdene, både fra eksisterende næringer som fiskeri og petroleum, og nye næringer som havbruk til havs og havvind. For å kunne vurdere mulig sameksistens mellom havvind, fiskeri og havbruk til havs har Fiskeridirektoratet behov for å innhente kunnskap. Vi anskaffet derfor i 2023 en utredning fra Safetech knyttet til sikkerhetsaspekter mellom havvind, fiskeri og havbruk til havs.

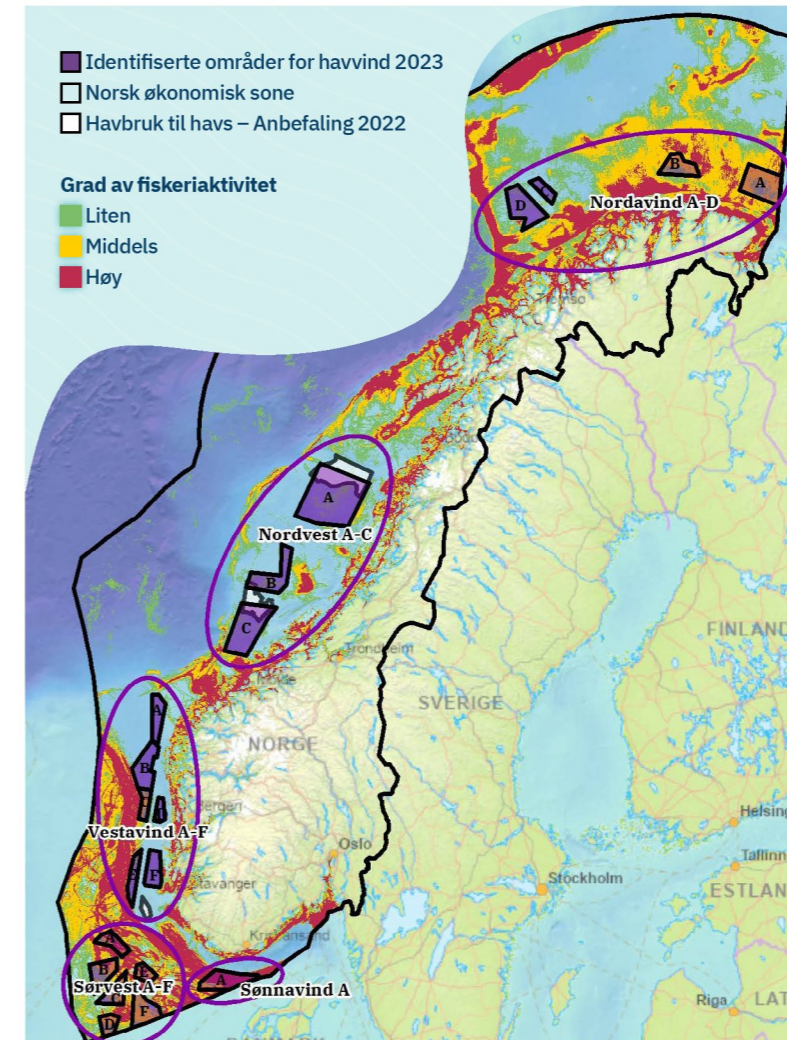
Sett fra vår side er utbygging av havvind krevende. Det trengs betydelige arealer, og det er ikke til å komme unna at arealer som er teknisk egnet for utbygging, overlapper med områder som brukes til fiske. For direktoratet er det viktig å sikre at det blir produsert og lagt frem kunnskap om fiskerienes arealbruk, som viser hvor viktige områdene er.

Norges vassdrags- og energidirektoratet (NVE) ledet en direktoratsgruppe som våren 2023 la frem forslag til egnede områder for utbygging av havvind. Fiskeridirektoratet deltok i gruppen og presenterte vår kunnskap blant annet i kart, som også er tilgjengelige på vår nettside.

Vi opplevde arbeidet i direktoratsgruppen som krevende, men svært nyttig når det gjelder å få samlet all tilgjengelig informasjon på tvers av etater og kunnskapsleverandører. Slik tverrsektoriell dialog er avgjørende når det letes etter de beste løsningene på tvers av viktige samfunnsinteresser. Med ett unntak er det direktoratets syn at forslagene som ble presentert er det beste som var mulig å få til på tvers av alle interessene. For unntaket, området Sønnavind A, er det presentert opplysninger som synliggjør de alvorlige konsekvensene det får for fiskeriene dersom dette området bygges ut.

NVE ønsket å videreføre samarbeidet med Fiskeridirektoratet, og utover høsten har arbeidet med den strategiske konsekvensutredningen pågått. Vi har deltatt aktivt både når det gjelder fiskeri og akvakultur iblant annet utformingen av anbudsdokumenter og evaluering av tilbud.

Med utgangspunkt i erfaringene så langt, spesielt verdien av slike tverrsektorielle prosesser, vil vi videreføre engasjementet i 2024.

Illustrasjon 5: Fiskeriaktivitet, områder for havbruk til havs og havvind.

[Til forside](#)

[Til innhold](#)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Marin forsøpling

Med basis i kunnskap om kilder for tilførsel av marin forsøpling, og hvordan dette forflytter seg på verdenshavene, er det både avgjørende og nødvendig med en internasjonal samhandling rundt tematikken. Fiskeri, akvakultur og fritidsfiske er kjente kilder til marin forsøpling i våre farvann. Ulike akser og prosesser i denne sammenheng, blir fulgt opp av Fiskeridirektoratet gjennom blant annet OSPAR, IMO og Arktisk råd.

Det er både naturlig og viktig at det arbeides langs flere ulike akser når det gjelder marin forsøpling, både av hensyn til hvordan dette kan håndteres bedre, men ikke minst forebygges. [Fiskeridirektoratets handlingsplan mot marin forsøpling](#) er vårt primære styringsverktøy. Planen inneholder en rekke tiltak, både på kort og lengre sikt. Holdningsarbeid er en rød tråd i forebyggingsarbeidet. Ulike tiltak i egen regi og i samarbeid med andre etater er et langsiktig arbeid som har behov for jevnlig gjentakelse og påfyll. Resultatene fra årets ulike opprenskingstiltak viser imidlertid at behovet for opprydding er stort og reduseres ikke. Gjennom handlingsplanen arbeider vi målrettet for at oppryddingsbehovet skal reduseres på lengre sikt.

Fiskeridirektoratet deltar i Dsolve, som ledes av Universitetet i Tromsø. Målet for dette prosjektet er å kunne erstatte komponenter i fiskeredskaper med nedbrytbare materialer, fremfor komponenter med høy andel plastikk.

For å sikre et helhetlig blikk på den nasjonale oppryddingsinnsatsen, gjennomføres det jevnlig møter i et eget forum. Dette administreres av Marfo (Senter mot marin forsøpling). Fiskeridirektoratet har for 2023 også bidratt til rapporten «Kunnskapsinnhenting om forsøpling på sjøbunn i Norge».

Denne rapporten som er laget av NIVA på oppdrag fra Marfo, gir et helhetlig bilde av den nasjonale innsats på området.

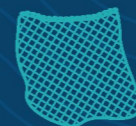
Opprensning av tapte fiskeredskap på fiskefeltene

Opprensning av tapte fiskeredskaper på fiskefeltene ble i 2023 gjennomført på prioriterte områder innenfor strekningen Ålesund-Kirkenes. Hoveddelen av innsatsen er relatert til strekningen Røst-Kirkenes, noe som er sammenfallende med høyest aktivitetsnivå for fiske med faststående fiskeredskap. Det mistes årlig en del teiner i fiske etter snøkrabbe. Tross dette, ble det ikke gjennomført noen opprenskingsinnsats på dette området fordi det er svært vanskelig å lokalisere og gjenfinne tapte teiner etter fire måneder med reketrålfiske i samme område.

Mengden **garn** er den **høyeste siden oppstarten av toktserien for 40 år siden.**

For å gjennomføre opprenskingstoktet benyttet vi en innleid pelagisk tråler. Arbeidet pågikk over totalt 47 døgn innenfor perioden august-september. Totalt ble det tatt opp 1339 garn, 229 teiner, cirka 42 000 meter line, 30 000 meter med tauverk, 8000 meter med trålwire, diverse komponentdelar fra trål, snurrevad og snurpenot samt betydelige mengder med bøyer og anker. Mengden garn er den høyeste siden oppstarten av toktserien for 40 år siden. 1339 garn utgjør cirka 37 km. I den grad det er praktisk mulig, blir garn og teiner levert tilbake til eier. Andre funn går enten gjenvinning eller til godkjent avfallsmottak.

Tatt opp...

1 339
garn

229
teiner

42 000
meter line

30 000
meter tau

8 000
meter trålwire

Mengden fisk (rundt 15 tonn) og krabbe (rundt 2300 stk) i de tapte redskapene er innenfor normalen, men det er viktig å klargjøre at dette kun er nåtidskvantumet. Garn dreper ny fisk hver dag fra det tidspunktet de er tapt. Fisken råtner og garnet fylles på nytt. Dette er spøkelsesfiske i praksis inntil garnet blir fjernet eller på annen måte uskadeliggjøres. Bruken av rømmingshull i konge-krabbeteiner gir synlig reduksjon av spøkelsesfiske.

Det ble registrert én død hval (ikke artsidentifisert) og tre døde niser, begge satt fast i garn. Det ble ikke registrert fangst av sjøfugl.

Lokal opprensning av tapte fiskeredskap

Enkelte kystområder i Sør-Norge har i perioder av året svært høy belastning fra spesielt fritidsfiske. Dette medfører også økte tap av fiskeredskap. Siden 2019 har Fiskeridirektoratet gjennomført lokale opprensningstokt i mindre og spesielt utsatte områder. Toktene gjennomføres med mindre fartøy og med hovedsakelig bruk av ROV (fjernstyrt undervannsfarkost). Totalt siden oppstarten av denne toktserien i 2019 er det fjernet cirka 2554 fiskeredskap.

Tabell 6: Resultat fra årlige opprensningstokt fiskefeltene, 2019–2023.

År	Garn (stk)	Teiner (stk)	Liner (meter)	Wire (meter)	Tauverk (meter)	Trål/not (hel/del)	Anker/ dregg (stk)	Bøyer/ flaggm (stk)
2019	820	1 242	23 700	800	56 700	500	28	19
2020	681	2 669	38 800	4 745	133 800	210	66	46
2021	1 000	82	78 000	4 700	15 000	136	46	29
2022	1 128	204	25 200	8 540	68 100	125	40	39
2023	1 339	229	42 000	8 000	30 000	250	41	30
Totalt siste 5 år	4 968	4 426	207 700	26 785	303 600	1 221	221	163

I 2023 ble dette arbeidet delt opp i to områder, Horten-Moss og Kristiansand med omegn. Områdene ble valgt ut på bakgrunn av at dette er intensive områder for fritidsfiske og med en god del tapsmeldinger i Fritidsfiskeappen. Det ble tatt opp betydelig mer i Oslofjorden enn ved Kristiansand. Årsaken til dette antas å være at det har vært en relativ jevn og høy innsats for å fjerne tapte fiskeredskap gjennom ulike lokale initiativ i Kristiansand-området. Det ble registrert både krabbe, hummer og fisk i redskapene. Rømmingshull i teiner fremstår som en viktig faktor for å redusere spøkelsesfiske med teiner.

Opprensning av tapte fiskeredskap av Sjøtjenesten

Sjøtjenesten sitt nye fartøy, «Fjorgyn», bidro i 2023 til å fjerne tapte fiskeredskap. Dette ble gjort ved å sokne på havbunnen og fjerne større deler av tråler som driftet til strandsonen. Funnene er gjort innenfor strekningen Vestlandet-Varangerfjorden. Det er registrert varierende fangst i redskapene, men i en del garn var det mye krabbe. Noe av fiskeredskapet er levert tilbake til eier, mens annet er levert til godkjent mottak.

Tabell 7: Resultat fra lokalt opprensningstokt, 2023.

Kystområde	Garn (stk)	Teiner (stk)	Ruser (stk)	Totalt (stk)
Horten-Moss	95	304	59	458
Kristiansand og omegn	31	177	19	243
Begge lokasjonene	126	481	78	701

Tabell 8: Resultat fra opprensning av fiskeredskap med eget fartøy («Fjorgyn»), 2023.

År	Garn (stk)	Teiner (stk)	Liner (meter)	Tauverk (meter)	Trål/not (hel/del)	Anker/ dregg (stk)
2023	184	27	300	1 000	3*	2

*) Fjernet diverse trål/trålkomponenter fra strandsonen

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Merking av fiskeredskap

Det er ikke innført nye merkekrav med virkning i 2023. I løpet av 2023 er det imidlertid gjennomført en høringsprosess med påfølgende beslutning om å innføre krav til merking av snøkrabbeteiner. Gjeldene krav til merking av første og siste teine i lenken med teiner, blir fra 1. januar 2024 utvidet til å gjelde merking av alle snøkrabbeteiner.

På bakgrunn av en økende mengde tapte blåkveitegarn, kombinert med utfordringer med å identifisere eier, ble det i reguleringsmøte i november 2023, varslet innføring av merkekrav i fiske med garn etter blåkveite. Høringen gjennomføres vinteren 2024, med reell virkning fra oppstart av blåkveitefisket våren 2024.

Arbeid for å endre holdninger

Også i 2023 ble arbeidet med holdninger og kunnskaps-spredning for å redusere marin forsøpling konkretisert i en kommunikasjons- og tiltaksplan. Planen inneholdt flere tiltak, mange rettet mot fritidsfiskere og enkelte mot alle brukere av sjøen. Det er et langsiktig arbeid å endre folks holdninger og adferd, og vi planlegger derfor å videreføre noen av tiltakene i 2024. Produsert materiale og planer kan i stor grad gjenbrukes.

Helhetlige forvaltningsplaner for havområdene

Fiskeridirektoratet deltar i de to rådgivende gruppene Faglig forum og Overvåkingsgruppen. I 2023 har gruppene ferdigstilt og overlevert til klima- og miljøministeren et oppdatert kunnskapsgrunnlag om de tre norske havområdene Barentshavet, Norskehavet og Nordsjøen-Skagerrak.

Faglig forum kom ikke til en samlet konklusjon om bruk av kunnskapsgrunnlaget for eventuelle endringer i hvilke områder som gis status som særlig sårbare og verdifulle områder (SVO). For Fiskeridirektoratet er uenigheten knyttet til at vi mener det er en rekke tema av forvaltningsfaglig karakter som ikke er vurdert ennå, og etter vår mening er det kritisk viktig at man forstår at SVO-ene er en type forvaltningstiltak.

Faglig Forum har utarbeidet et forslag til ny målstruktur, som vil redusere tolkningsbehovet, forenkle arbeidet med målevalueringen og gjøre målevalueringen mer systematisk og etterprøvable over tid. Videre har Faglig forum evaluert sitt arbeid med faggrunnlaget. Både forslag til ny målstruktur og oppsummering av evalueringen er oversendt til styringsgruppen.

Overvåkingsgruppen arbeider med å revidere indikatorsettet, og dette vil legge til rette for å koble indikatorene tettere opp mot forvaltningsmålene.

Faglig Forum har i samarbeid med SSB fått i oppdrag å utarbeide en pilot på et marint økosystemregnskap. Økosystemregnskap (også kalt naturregnskap) er et tema som er relativt nytt for norsk forvaltning, og vi har derfor i 2023 arbeidet med et forprosjekt for å forberede hvordan selve piloten skal gjennomføres. Piloten på marint økosystemregnskap skal gjennomføres for det området som er foreslått som «SVO Kystsonen Lofoten». Forprosjektet vil bli avsluttet i 2024, og danne grunnlaget for arbeidet med selve hovedprosjektet.

Vannforvaltning

Fiskeridirektoratet medvirker i vannforvaltningsarbeidet på nasjonalt og regionalt nivå. Vi er representert i direktoratsgruppen for vannforvaltning og i vannregionutvalgene i de ni vannregionene.

I 2023 har vi bidratt i direktoratsgruppens arbeid med å prioritere innspill og forbedringsforslag fra en spørreundersøkelse til involverte i vannforvaltningen. Før sommeren ble et omforent dokument med «Direktoratsgruppens oppsummering av evalueringen av vannforvaltningen med råd om prioriterte forbedringstiltak» oversendt fra Miljødirektoratet til departementsgruppen ved KMD.

Vi er også representert i to prosjekter under direktoratsgruppen. Et tidsavgrenset prosjekt for å utarbeide en veiledning om vannmiljø i arealplanlegging er etablert og i gang. Etter liten aktivitet de siste årene ble arbeidet i miljøtilstandsprosjektet gjenopptatt høsten 2023.

I de godkjente regionale vannforvaltningsplanene 2022–2027 og tilhørende tiltaksprogrammer, er Fiskeridirektoratets arbeid med påvirkning fra rømt oppdrettsfisk synliggjort. Dette er tiltak basert på overvåking av rømt oppdrettsfisk og uttak i vassdrag, det vil si tiltak for å hindre ny innblanding og tilrettelegge for utvasking av genetisk innblanding.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Areal – tiltak og prosjekter

Fiskeridirektoratet har i 2023 vært involvert i en rekke kommunale arealplanprosesser langs kysten. 13 saker har vi fremmet innsigelse for å ivareta nasjonale fiskeriinteresser. Innsigelsene har omhandlet arealkonflikter med nasjonalt/regionalt viktige gytefelt, rekefelt, fiskeplasser og låssettingsplasser. I én sak har vi fremmet innsigelse for å ivareta interesser knyttet til tarehøsting.

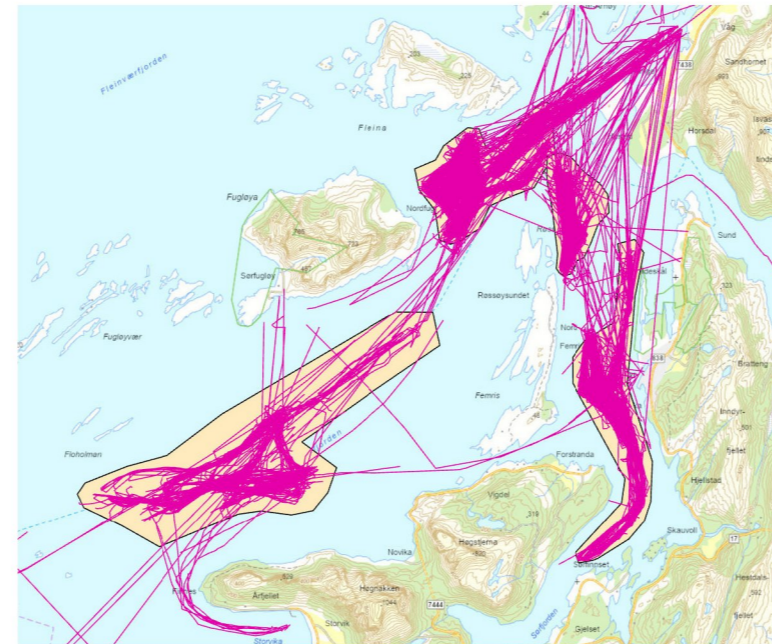
En av innsigelsene er avklart ved at kommunene i en interkommunal plan tok hensyn til vår innsigelse ved å endre planforslagene. De øvrige innsigelsene fra 2023 er uavklarte.

Det kan erfaringsmessig ta lang tid før innsigelsessaker blir avklart. I 2022 fremmet Fiskeridirektoratet innsigelse i 10 arealplansaker. Per januar 2024 var sju av disse avklart, alle ved at kommunene hadde tatt hensyn til vår innsigelse gjennom endringer av planforslagene. De tre sakene som fremdeles er uavklarte fordeler seg slik: En sak er fremdeles til kommunal behandling. En sak ligger i KDD til behandling som innsigelsessak. I en sak har KDD sendt brev til kommunen om at de vurderer å endre vedtatt plan. Bakgrunnen for sistnevnte er at Fiskeridirektoratets innsigelse ble avskåret av Statsforvalteren.

Fiskeridirektoratet har som oppgave å gi fiskerifaglig uttalelse til akvakultursøknader. Økningen i saker som gjelder torskeoppdrett har vedvart i 2023. Vi bestilte og mottok i 2023 rapporten «Oppdatering av kunnskap om påvirkning fra torskeoppdrett på kysttorsk som har gytefelt i ytre (inkl. midtre) kystområder» fra HI. Denne rapporten og HIs kunnskapsstatus og risikorapport for norsk fiskeoppdrett, er et viktig kunnskapsgrunnlag for vår vurdering av i saker som gjelder torskeoppdrett.

Kystnære fiskeridata

Fiskeridirektoratet har i en årrekke samlet inn informasjon fra fiskere og digitalisert kystnære områder hvor fiskeri er særlig viktig. I 2023 publiserte vi det første datasettet der kystnære fiskeridata var oppdatert med ny metode. Den nye metoden kombinerer digitale fangst- og posisjonsdata med erfaringsbasert kunnskap innhentet gjennom møter og intervju med fiskere. Metoden er i en utprøvningsfase. Vi har også tatt i bruk en digital registreringsløsning som gjør det mulig å gjennomføre hele registreringsprosessen digitalt.

Illustrasjon 6: Kartutsnitt fra digital registreringsløsning som viser inntegnede rekefelt basert på sporingslinjer fra rekefiske i Gildeskål kommune.

Begge datakildene er nødvendige for at kartleggingen av kystnære fiskerier skal bli best mulig. Fangst- og posisjonsdata vil få større betydning etter hvert som datatilfanget øker og vi får lengre tidsserier med større dekningsgrad. På sikt vil økt bruk av fangst- og posisjonsdata kunne bidra til et bedre kunnskapsgrunnlag for kartleggingen, og dermed økt kvalitet på våre kystnære fiskeridata.

I 2023 oppdaterte vi kystnære fiskeridata etter ny metode i ytterligere seks kommuner: Senja, Skjervøy, Kvæangen, Nordreisa, Værøy og Røst.

Utviklingstiltak

Etter omorganiseringen har vi særlig fokusert på å etablere felles rutiner for saksbehandling. Direktoratets interne veiledning og verktøykasse for ansatte som jobber med marin arealforvaltning har blitt videreutviklet og oppdatert. I den nye arealseksjonen har vi etablert faggrupper for:

- 2) saker etter plan- og bygningsloven
- 3) akvakultursøknader
- 4) marint vern
- 5) tiltak i sjø
- 6) fiskerihavner
- 7) kystnære fiskeridata

På www.fiskeridir.no har vi oppdatert og supplert vår planfaglige veiledning. I 2023 har vi publisert en ny side om [fiskeri- og akvakulturinteresser i strandsonen](#).

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Vi har også utdypet veiledningen om hvilke saker som berører Fiskeridirektoratets saksfelt. Veiledninger er rettet mot ansatte i kommuner, fylkeskommuner, statsetater, konsulentselskap, organisasjoner knyttet til sjømatnæringene og andre som arbeider med arealplanlegging. Målet er at det skal være enkelt for andre deltakere i arealplanprosesser å finne informasjon om plantema som er viktige for direktoratet.

Marint vern

Det pågår verneprosesser kontinuerlig langs kysten, noen mindre og noen få store. I tillegg kommer spørsmål om behov for vern opp i kommunale arealplanprosesser. Vi opplever at det er forskjellige tilnærminger til de samme spørsmålene i mange av prosessene. Dette handler mye om kunnskapsgrunnlaget og dermed om hvordan det besluttes hvilket behov det er for å etablere vern, hva verneformålet skal være og hvilke tiltak som er nødvendige. Av store verneprosesser i 2023, er Sognefjorden og Andfjorden de to viktigste.

Sognefjorden er under oppstart og vi har bidratt til utredningsprogrammet som ble fastsatt av Miljødirektoratet 30. november 2023. Andfjorden marine verneområde nærmer seg ferdigstillelse. Dette er et stort område hvor både fiskeri, herunder turistfiske, og akvakultur er viktige næringer. På samme måte som Sognefjorden, har området naturverdier som er relevante for en verneprosess. Fiskeridirektoratet har i 2023 gitt uttalelse til verneforslaget og vi opplever at Statsforvalteren har gjennomført en god prosess frem mot forslaget som ble sendt på høring. Forslaget ivaretok hensynet til fortsatt utøvelse av fiske i god balanse mot behovet for vern. Formålet med referanseområder for fiskeri og beskyttelse-sområdene ble også godt ivaretatt.

Når det gjelder akvakultur, vil alternativet som velges for avgrensningen av verneområdet ha stor betydning for akvakulturnæringens muligheter til å utvikle seg i, og i området rundt, Andfjorden marine verneområde.

Oslofjorden og områdene sørover

I Oslofjord-området pågår det flere prosjekter og prosesser som Fiskeridirektoratet er engasjert i. Våren 2023 leverte Miljødirektoratet og Fiskeridirektoratet i samarbeid et forslag om videre arbeid med pilotprosjektet for bevaring og restaurering av marine økosystemer i Oslofjorden. Arbeidet med forslaget viste med tyngde hvor utfordrende det er å dimensjonere, planlegge og finansiere et prosjekt i dette området, som med sikkerhet kan produsere den etterspurte kunnskapen om effektene av å sette i verk ytterligere tiltak innenfor fiskeri. Dette gjelder ikke minst i et område med så mange andre påvirkningskilder på land, som også forsterkes av klimaendringene. Noe av grunnen er også at restriksjonene på fiske allerede er strenge. Det er bare krokredskap som er tillatt i fritidsfiske, og bifangsten av fisk i rekestrål er lav. De strenge reglene som ble innført i 2019 på strekningen fra svenskegrensen til og med Telemark ble opprettholdt etter at de ble evaluert i 2022.

Når det gjelder områdene i Agder, har Statsforvalteren tatt initiativ til å sette i gang et prosjekt som blant annet skal støtte gjennomføringen av den nye naturavtalen, kalt «SOS – sammen om Skagerrak». Fiskeridirektoratet er invitert inn i interimstyret og bidrar aktivt. Prosjektet er relevant, men er ikke uten utfordringer for fiskeriforvaltningen når det gjelder kunnskapsgrunnlaget. Det er viktig for oss at tiltak som settes i verk treffer og gir de effektene som forventes. At fisk ikke er så stedegen gir utfordringer, mens utfordringene er mindre for spesielle bunnhabitater som trenger beskyttelse. Fiskeridirektoratet har derfor fremmet behovet for å bygge et omforent kunnskapsgrunnlag i det fremtidige prosjektet.

Det er gledelig å se at engasjementet på lokalt nivå for å etablere bevaringsområder for hummer, fortsatt opprettholdes. Nye ble vedtatt i 2023, og antallet øker år for år.

Marint biologisk mangfold – kyst

Det pågår en rekke tverretatlige prosesser og prosjekter når det gjelder metodeutvikling, kartlegging, verdisetting, forvaltning og prioritering av marine arealer, grunn- og bunnforhold, marine naturtyper og påvirkning fra forurensning langs kysten. Fiskeridirektoratet prioriterer å være representert i arbeidsgrupper og prosjekter som vi vurderer som relevante for vårt forvaltnings- og fagansvar.

Vi bestilte i januar 2023 forslag til forvaltningsrelevante marine naturenheter, som et supplement til en pågående prosess i regi av Miljødirektoratet, i oppfølgingen av Meld. St. 14 (2015-2016). Fiskeridirektoratet er opptatt av at det ikke bare er sårbarhet og sjeldenhet som bør definere hva som er forvaltningsrelevant. HI er i slutføringen av første leveranse ved utgangen av året.

Mareano

Mareano kartlegger dybde, bunnforhold, biologisk mangfold, naturtyper og forurensning i sedimentene i norske kyst- og havområder. I 2023 har kartleggingen vært fokusert i Nordsjøen, Norskerenna og innover i Skagerrak. Den har dekket områder som er relevante for fiskeriforvaltningen.

Når det gjelder andre næringers bruk av havområder, for eksempel havvind, mener direktoratet at god kunnskap av den typen Mareano produserer er en viktig forutsetning for god sameksistens. Den er en sentral del av grunnlaget for å kunne si noe om hvilke konsekvenser etableringen av kraftproduksjon til havs kan ha på økosystemet. Vi deltar i Mareanos programgruppe og har i 2023 fokusert på behovet for en bred tilnærming til kartlegging av områdene som er foreslått for havvind.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Kartverktøyet Yggdrasil

Fiskeridirektoratets viktigste innsatsfaktor for å nå mål og strategier er kunnskap, og nær sagt alle data vi bruker har et geografisk element (geodata) knyttet til seg. Geografiske informasjonssystemer (GIS) er et sentralt verktøy for å innhente, behandle, analysere og formidle data, og for å utvikle effektive og brukervennlige forvaltningsverktøy.

Direktoratet tilrettelegger stadig flere data om fiskeri og akvakultur som egner seg i kart, og det er stor etterspørsel etter geodata både internt og eksternt. Vi tilbyr kartløsninger med egne og andres data i mange sammenhenger, og det finnes spennende muligheter for forbedringer.

Yggdrasil er nå et etablert verktøy i direktoratet, og blir brukt i mange prosjekter til datainnhenting, analyse, formidling, saksbehandling og dokumentering innen fiskeri- og akvakulturoppgaver. Vi tar i bruk kart på stadig nye områder, og har nå også startet arbeid med å tilrettelegge kart hvor risikovurderinger for tilsyn og kontroll inngår. Vi ser at dette kan bli et nyttig saksbehandlingsverktøy. I en lukket løsning har vi laget en tilpasset kartløsning med sporingskart for godkjente fiskerikyndige. Det hjelper dem i arbeidet med å ha oversikt over pågående og forventet fiskeriaktivitet i områder hvor seismiske undersøkelser utføres.

I 2023 har vi brukt mye ressurser på å forbedre kart med fiskeriaktivitet. Kartene blir brukt i havvindutredningen, men også i mange andre sammenhenger. Disse kartene er svært etterspurt. Vi kobler sporingsinformasjon om fiskefartøy fra AIS i kystnære områder og VMS i områder lenger til havs. Data blir koblet til elektronisk fangst-rapportering og sluttседler fra landing.

I tillegg kobles informasjon fra faststående redskap som er rapportert gjennom BarentsWatch. Et heldekkende rutenettkartet (1x1 km) innenfor 12 nm gir nå en god oversikt over aktiviteten. Kartet som viser informasjon om spor, fangstmengde, fiskeart og utenlandske og norske fartøy er utvidet med data fra 2022 og det finnes nå flere filtreringsmuligheter. Det er også laget et eget kartlag som gir oversikt over aktivitet med bunntrål.

Det er en generell utfordring å tilrettelegge svært store datasett i kart for ulike formål og på en effektiv måte. I løpet av året har vi utforsket og testet hvilke muligheter systemet har for optimalisert fremstilling av våre data. Vi har kommet frem til en metode som vil gi raskere oppdatering av kartbilder, større fleksibilitet og muligheter for flere og nye filtreringsvalg. I bakkant har vi forbedret rutinene for mer automatisert dataflyt og datakontroll.

Kart brukt i prosjektet «havbruk til havs» er oppdatert og det er lagt inn nye kartlag med blant annet miljøverdier, som har blitt brukt i arbeidet med utredningsprogram og i vurderinger av nye og endrete områder.

Den nye digitale Akvakulturportalen viser søknader med arealavgrensning og forankring i egen integrert kartløsning.

Ny kartbasert registreringsmodul for kystnære fiskeridata er testet ut og det har blitt samlet inn og oppdatert data for noen områder. Det nyttes sporingsdata basert på AIS i tillegg til intervju. Nye VMS-data fra den minste flåten vil hjelpe på sikt, men kravene til rapportering er mindre og gir ikke samme mulighet for å fremstille detaljerte kart i kystnære områder.

I internasjonalt arbeid brukes Yggdrasil til blant annet å vurdere hvilke fiskerireguleringer som har bevarings-effekter og til utregning av areal (OECM). Direktoratet har i tillegg bistått med digitalisering av internasjonale områder for ICES inn i NEAFC-arbeidet.

Fiskeridirektoratet samarbeider med BarentsWatch (BW) og har jevnlig statusmøter. I 2023 har ERS-data blitt tilgjengelig og tilrettelagt for andre myndigheter gjennom BWs lukkede kartløsning for sporing og samhandling. Vi støtter også andre etaters bruk av våre data, blant annet HI, Miljødirektoratet, Kystverket, NVE og Kystvakten.

Overgripende fagområder

Flere aktiviteter i Fiskeridirektoratet er **overgripende** for alle de fire virksomhetsområdene.

Statistikk og data

Offisiell statistikk

Fiskeridirektoratet er en av de største produsentene av offisiell statistikk i Norge. I den forbindelse er vi representert i Utvalget for offisiell statistikk som ledes av Statistisk sentralbyrå (SSB). Vi har også deltatt i arbeidet med å få på plass et nasjonalt statistikkprogram som inneholder oversikt over all norsk offisiell statistikk. Gjeldende statistikkprogram omfatter perioden 2024–2027. Fra og med 2021 har Fiskeridirektoratet hatt ansvaret for produksjon og publisering av norsk offisiell statistikk innen fiskeri og akvakultur.

I 2021 utviklet vi skriftlig dokumentasjon av retningslinjer for Fiskeridirektoratets offisielle statistikk. Disse er publisert på www.fiskeridir.no.

Vi blir med jevne mellomrom evaluert av SSB og Eurostat når det gjelder vår produksjon og formidling av offisiell statistikk. Vi får tilbakemeldinger om at vi arbeider godt med den offisielle statistikken og må fortsette det gode arbeidet. Vi må bli flinkere til å kommunisere ut mot brukerne hva vi ønsker å forbedre oss på og gjøre mer dokumentasjon om metoder og liknende tilgjengelig for brukerne.

I 2023 har SSB gjennomført en kvalitetsgjennomgang av Fiskeridirektoratets fangststatistikk, der vi har fått mye positiv tilbakemelding, men også noen forbedringspunkter. Både slike kvalitetsgjennomganger og SSBs årlige kvalitets-evalueringer er verktøy som inngår i systemet for kvalitets-sikring av norsk offisiell statistikk. Kvalitetsgjennomgangen av fangststatistikken er forøvrig den første SSB har gjennomført utenfor SSB, som følge av deres ansvar for å følge opp kvaliteten i all norsk offisiell statistikk.

Vi har betydelige rapporteringsforpliktelser til nasjonale og internasjonale organisasjoner, blant annet til SSB, Eurostat, FAO, OECD og regionale fiskeriorganisasjoner som ICCAT, NAFO og NEAFC. I løpet av et år sender vi rundt 100 slike rapporter. www.fiskeridir.no er hovedkanalen for formidling av data og statistikk. Dette bidrar til økt kunnskap om næringene blant publikum, journalister, forskere og beslutningstakere.

Fiskeridirektoratet deltar også på internasjonale møter i kraft av vår rolle som statistikkprodusent. I OECD deltar vi på møte i fiskerikomitéen sammen med NFD, mens vi i Eurostat representerer Norge i arbeidsgruppen for fiskeri- og akvakulturstatistikk. Norge er også leder for det nordiske statistikk-samarbeidet for perioden 2023–2025. Det er da Fiskeridirektoratet som har ansvaret for samarbeidet innenfor fiskeri- og akvakulturstatistikk, og vi har i den forbindelse avholdt et digitalt møte i 2023 og har planer om et fysisk møte i 2024.

Åpne data

Direktoratet formidler åpne mikrodata og følgende data er tilgjengelige:

- Akvakulturregisteret
- Fartøyregisterdata
- Fangstdata (seddel) koblet med fartøydata
- Elektronisk fangstrapportering (ERS)
- Posisjonsrapportering (VMS)
- Fiskere, fartøy og fiskeritillatelser
- Turistfiskedata

Åpne data kan fritt lastes ned fra www.fiskeridir.no.

Fiskeridirektoratet gjør også åpne data tilgjengelig gjennom kartløsningen Yggdrasil.

Å øke dataenes tilgjengelighet gjør det mulig for all-mennheten å lage egne løsninger basert på data som forvaltningen har samlet inn, samtidig som det gir mulighet til å følge med på det forvaltningen gjør. Vi planlegger endringer på nettsidene i 2024, som skal gjøre dataene enda mer tilgjengelige.

Data til forskning

Fiskeridirektoratet har generelt mange forespørsler om data til forskning, i overkant av 30 i 2023. Vi har etablert egne rutiner og data gjøres tilgjengelig for forskning i henhold til skriftlige avtaler. Mange av disse henvendelsene krever betydelig tilrettelegging fra vår side.

Det er flere ulike forskningsmiljø som tar i bruk dataene som direktoratet samler inn. Tradisjonelt har det vært rene akvakultur- og fiskerimiljø, mens det nå også er forskere innenfor miljø- og økosystemforskning som etterspør data.

[Til forside](#)

[Til innhold](#)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Klagesaksenheten

Klagesaksenheten ble opprettet ved omorganiseringen 1. november 2022 og overtok med det klagesaksbehandlingen som tidligere lå i fem seksjoner ved Fiskeridirektoratets hovedkontor i Bergen.

Klagesaksenheten behandler klager på vedtak fattet i første instans i medhold av deltakerloven, havressursloven, akvakulturloven og fiskerpensjonsloven, med tilhørende forskrifter. I tillegg behandler Klagesaksenheten saker om utsatt iverksettelse av vedtak, og saker om dekning av sakskostnader i medhold av forvaltningsloven. Klagesakene oversendes Klagesaksenheten etter vedtak i første instans av Fiskeridirektoratet, fylkeskommunene og fiskesalgslagene.

En egen instruks for Klagesaksenheten er under utarbeidelse, og vil særlig omhandle Klagesaksenhetens kommunikasjon med seksjoner og etater som fatter vedtak i første instans, jf. prinsippet om to-instansbehandling i forvaltningen. Det skal videre fremgå av instruksene hvilke klagesaker som er tillagt Klagesaksenheten og hvilke klagesaker som skal behandles av NFD samt spørsmål om inhabilitet ved Klagesaksenheten. Det skal fremgå av instruksene at det er Klagesaksenheten som er tildelt oppgaven med å lede og koordinere direktoratets bistand til Regjeringsadvokaten og NFD i rettstvister hvor staten er saksøkt.

Klagesaksenheten har etter opprettelsen fokusert særlig på en effektiv klagesaksbehandling og at saksbehandlingen for klagesaker har den nødvendige og forventede kvaliteten.

Til førstnevnte satsingspunkt - en mer effektiv klagesaksbehandling – kan vi nevne at enheten ved oppstart i november 2022 ble tilført 120-130 restanser av klagesaker fra øvrige seksjoner i Fiskeridirektoratet. Dette gjaldt i all hovedsak klager på vedtak om administrativ inndragning og overtredelsesgebyr etter havressursloven, og klager på vedtak om tildeling av akvakulturtillatelse etter akvakulturloven. Klagesaksbehandlingen i 2023 har derfor i hovedsak vært et todelt prosjekt; behandle tidligere klagesaker innkommet før omorganiseringen 1. november 2022, og fortløpende behandle nye innkomne klagesaker.

Det andre satsingspunktet - kvalitet i klagesaksbehandlingen - har særlig omhandlet kvalitetssikring og eventuell overprøving av vedtak fattet i første instans, ved å påse at vedtakene er fattet på riktig juridisk grunnlag og at de forvaltningsrettslige rettssikkerhetsprinsippene er fulgt. Oversikter over samtlige klagesaksvedtak fra Klagesaksenheten publiseres fortløpende på fiskeridir.no.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Behandlede klagesaker

Klagesaksenheten har siden oppstarten cirka 320 utgående journalposter i saksbehandlingssystemet, og har realitetsbehandlet i overkant av 200 enkeltsaker, herunder beslutninger om utsatt iverksettelse av vedtak og dekning av sakskostnader etter forvaltningsloven. Klagesaksbehandlingen på de enkelte saksfelt kan skisseres som følger:

Tabell 9: Antall klagesaker behandlet, fordelt på saksfelt.

Saksfelt/regelverk	Antall klagesaker behandlet
Akvakultur tildeling (akvakulturloven)	18
Akvakultur tilsyn (akvakulturloven)	8
Fartøy- og deltakersaker (deltakerloven)	36
Administrativ inndragning (havressursloven)	51
Overtredelsesgebyr og tvangsmulkt (havressursloven)	31
Diverse dispensasjonssaker (havressursloven)	18
Manntallssaker (fiskerpensjonsloven og manntallsforskrift)	48
Dispensasjon elektronisk fangstrapportering (havressursloven og ERS-forskrift)	14

Ubehandlede klagesaker (restanser)

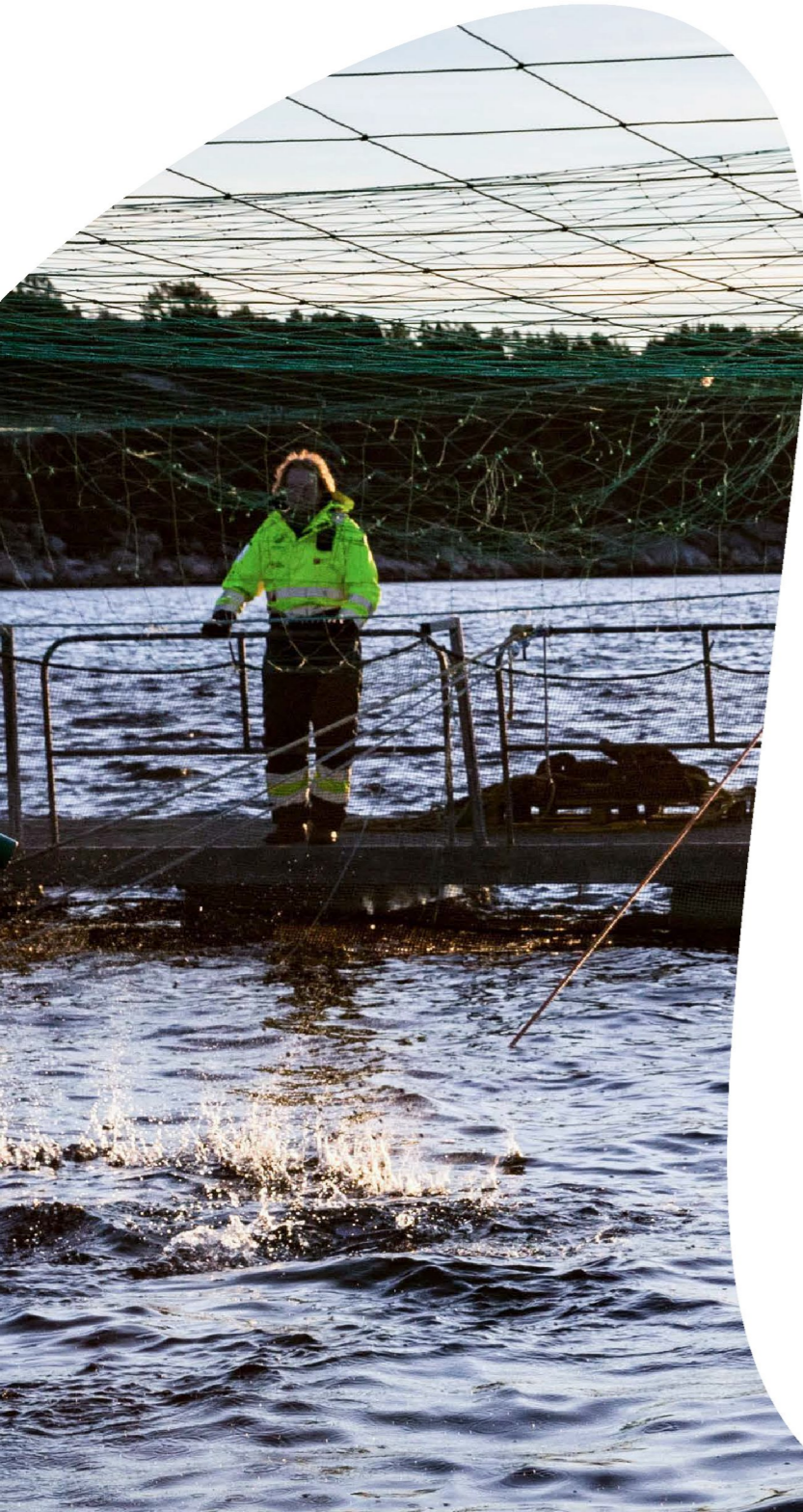
Per 31. desember 2023 har Klagesaksenheten en ubehandlet restanse av klagesaker på mellom 70 til 75 enkeltsaker, hvorav 33 saker er fra tiden før omorganiseringen 1. november 2022.

Av sistnevnte saker omhandler 17 saker vedtak om administrativ inndragning og overtredelsesgebyr, 14 av sakene omhandler tildeling av akvakulturtillatelse, mens det er to saker som omhandler akvakulturtilsyn. En av sakene er fra 2020, mens de øvrige klagesakene er innkommet i perioden 2021-2022. Klagesaker innkommet før omorganiseringen blir særlig prioritert i 2024.

Ubehandlede klagesaker som har kommet inn i løpet av november/desember 2022 og 2023 (cirka 40 per 31. desember), kan tematisk inndeles som følger:

Tabell 10: Ubehandlede klagesaker, fordelt på saksfelt. Nov. 2022–2023.

Saksfelt/regelverk	Antall klagesaker behandlet
Akvakultur tildeling (akvakulturloven)	8
Akvakultur tilsyn (akvakulturloven)	5
Fartøy- og strukturvotesaker (deltakerloven)	3
Administrativ inndragning og overtredelsesgebyr (havressursloven)	14
Diverse dispensasjonssaker (havressursloven)	1
Manntallssaker (fiskerpensjonsloven og manntallsforskrift)	8
Dispensasjon elektronisk fangstrapportering (havressursloven og ERS-forskrift)	1

Digitalisering og informasjonsforvaltning

Digitalisering er en helt sentral faktor for at Fiskeridirektoratet skal kunne løse samfunnsoppdraget. Digitale løsninger ligger i bunnen for at vi kan hente, bruke og formidle data, utvikle regelverk og gode verktøy for forvaltning, behandle saker og utføre tilsyn og kontroll.

Digitalisering er ikke et mål i seg selv, men et sentralt virkemiddel for at Fiskeridirektoratet skal ha en rasjonell drift. Digitalisering bidrar til at vi fortsetter å forenkle, effektivisere og automatisere flere arbeidsprosesser. Når vi digitaliserer systemer og faser ut manuelle prosesser, oppnår vi også bedre datakvalitet, som igjen betyr at vi får et bedre kunnskaps- og beslutningsgrunnlag.

Digitalisering er også en viktig driver for organisasjonsutvikling, spesielt bidrar det til kontinuerlig heving av den digitale kompetansen i Fiskeridirektoratet. Nye it-løsninger gjør som regel at vi løser oppgaver på nye måter, og vi får nye former for samarbeid og samhandling internt og eksternt.

Digitalisering er også en **viktig driver** for organisasjonsutvikling.

Digitaliseringsstrategi

Dette er de mest sentrale målene vi styrer etter når vi digitaliserer:

- Våre brukere skal tilbys moderne, brukervennlige løsninger for å sende data til oss og for å viderebruke dataene vi tilbyr
- Våre ansatte må ha stabile it-systemer av høy kvalitet, slik at de kan utføre sine arbeidsoppgaver på en effektiv og sikker måte
- Våre ansatte skal ha tilgang på data med god kvalitet, slik at Fiskeridirektoratet kan utvikle regelverk som understøtter bærekraft og verdiskaping
- IT-sikkerhet skal ivaretas i all digitalisering. Vi identifiserer og håndterer risiko på alle nivå i digitaliseringsarbeidet

Vi har også etablert noen føringer for hvordan vi skal løse digitaliseringsbehov:

- Vi skal fortrinnsvis lage løsninger for selvbetjening eller maskin-til-maskin-løsninger (datahøsting/-sending direkte fra våre brukeres it-systemer)
- Manuell behandling av søknader og meldinger til Fiskeridirektoratet skal så langt det er mulig erstattes med automatiserte prosesser
- Hylleware skal utredes før vi eventuelt beslutter å utvikle løsninger selv
- Vi inngår partnerskap og samarbeid, både med offentlige og private aktører
- Vi bruker fellesløsninger fra Altinn og Digdir i hele infrastrukturen vår
- Vi kjøper spisskompetanse når det trengs, og drifter godt dokumenterte og konfigurerte systemer

Organisering av digitaliseringsoppgaver

Når Fiskeridirektoratet skal modernisere eksisterende digitale løsninger, eller utvikle nye digitale løsninger, har vi en tverrfaglig tilnærming og jobber tett på tvers av fagområder. Vi har i mange år organisert oss med faste digitaliseringsteam med ulik fagkompetanse, som utvikler og drifter sine egne it-systemer («produkter»).

Vi har per nå fem utviklingsteam som har ansvar for sin portefølje av produkter og digitaliseringsprosjekter. Utviklingsteamene arbeider tett med fagavdelingenes produkteiere om løpende, daglige prioriteringer i hvert enkelt prosjekt.

Vi arbeider etter smidig-tankegangen, som betyr at vi setter nye løsninger i produksjon fortløpende, istedenfor å vente til hele it-løsningen er ferdig utviklet. Det gjør at vi raskt får testet ut deler av nye it-løsninger, og raskt kan justere løsninger og prioriteringer på bakgrunn av brukernes tilbakemeldinger. Dette tar ned risikoen betydelig for at vi for eksempel utvikler løsninger som ikke er brukervennlige nok.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Fra prosjektstyring til porteføljestyring

Vi har god erfaring med digitaliseringsteam, men vi ser likevel alltid etter forbedringsmuligheter i arbeidsmetodene våre. Vinteren 2022/2023 hadde vi derfor en større gjennomgang av måten vi styrer og prioriterer våre digitaliseringsprosjekter på. Vi hentet innsikt via dybdeintervjuer med cirka 35 ansatte i organisasjonen. Vi hentet også inn innspill fra liknende etater. Innsikten fra dette arbeidet gjør at Fiskeridirektoratet har besluttet å gå fra tradisjonell prosjektstyring til porteføljestyring

av digitaliseringsprosjektene. Målet er at vi bruker tid og ressurser på de nyttigste prosjektene som henter ut flest gevinster for direktoratet og samfunnet. Modellen er basert på Digitaliseringsdirektoratets porteføljestyring.

Porteføljestyringen iverksettes fra 1. januar 2024. Direktoratets prosjektportefølje består av 22 prosjekter per 1. januar. Vi har ansatt en porteføljekoordinator som skal styre den daglige driften av porteføljen og som også skal administrere porteføljekontoret.

Ledergruppen utgjør porteføljestyret. Vi har i tillegg etablert et porteføljekontor som består av sju ansatte fra ulike områder i organisasjonen, alle med spisskompetanse på fagområder som er sentrale når man skal digitalisere. Kontoret har vært operativt siden 1. august 2023. Høsten 2023 har porteføljekontoret brukt til å etablere enkle maler, rammer og rutiner for porteføljestyringen. Porteføljekontoret har lagt til grunn prosjektveiviseren i dette arbeidet.

Illustrasjon 7: Grafisk framstilling av porteføljestyringen i Fiskeridirektoratet.

INVOLVERING

Alle ledere ble bedt om å spille inn kandidater til kontoret. Det kom inn 9 forslag. Styret besluttet medlemmene utfra forslagene.

MEDLEMMER

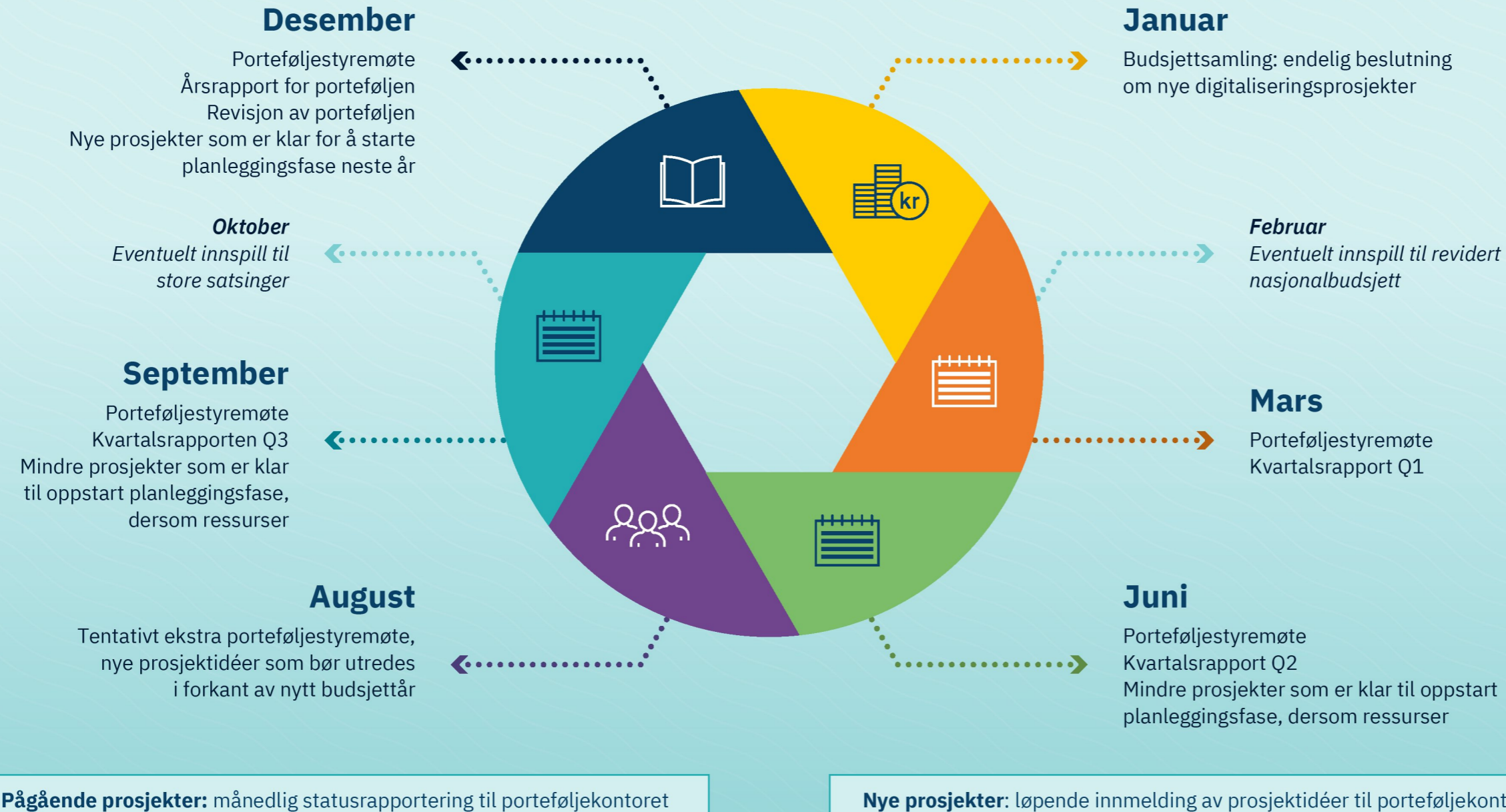
Medlemmene i kontoret er tverrfaglig og har spisskompetanse som trengs når vi skal styre og prioritere digitaliseringen som helhet.

MANDAT

Kontoret skal gi råd og utrede saker på oppdrag fra styret, følge opp porteføljen og være en ressurs for hele organisasjonen.

Årshjulet for porteføljestyringen er tett knyttet mot budsjettprosesser både internt i Fiskeridirektoratet og utenfor vår etat.

Illustrasjon 8: Årshjul for porteføljestyringen.

[Til forside](#)

[Til innhold](#)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Egenutviklede digitale løsninger

Fiskeridirektoratet har en omfattende it-portefølje, som omfatter flere store registre samt en stor mengde mindre it-systemer og dataflyter. Når vi analyserer tidsbruken på it-avdelingen, ser vi at vi bruker rundt 60 prosent av tiden vår på å drifte eksisterende løsninger, og rundt 40 prosent av tiden vår på å utvikle nye løsninger.

I 2023 har vi blant annet fått på plass disse it-systemene:

- Digitalt ansattregister med direkte kobling mot SAP. Dette bidrar til en mer sikker og effektiv styring av tilganger til it-systemer
- Digital løsning for rømmingstilsyn i Saga
- Digital løsning for dokumenttilsyn i Saga
- Ende-til-ende-løsning for bruk av tipsdata, inkludert sikker deling av tips til Barentswatch
- Startet arbeidet med å fulldigitalisere saksløp i Saga
- Etablert maskinløsning for å ta imot NYTEK-rapporter
- Etablert skjema for registrering i kjøperregisteret via Min side
- Flyttet alle Microsoft-produkter til skyløsning
- Oppdatert alle webapplikasjoner (blant annet Min side, registre med mer) slik at de oppfyller kravene om universell utforming
- Etablert digital datakatalog samt rutiner for hvordan data skal dokumenteres
- Digitalisert søknad om samlokalisering via Akvakultur-søknadsportalen
- Videreutviklet saksbehandlingsløsning for akvakultur-søknad for fylkeskommuner og øvrige myndigheter
- Digitalisert gebyrinnkreving for fartøysaker via Statens Innkrevingssentral
- Utviklet digital løsning for å dele datagrunnlag for grunnrenteskatt med Skatteetaten

- Utvidet dagens biomasserapportering for å understøtte grunnrenteskatten
- Modernisert og utvidet ERS-systemet
- Modernisert og utvidet VMS-systemet
- Utviklet nye løsninger i seddelsystemet i henhold til milepælsplan med salgslagene
- Fått på plass nye, moderne it-verktøy for FMC i forbindelse med utvidelser av VMS og ERS
- I kvote-prosjektet har vi digitalisert og produksjonssatt følgende skjema:
  - Påmelding samfiske torsk, hyse og sei nord for 62°N
  - Påmelding kvotesamarbeidsordningen kystfiske makrell
- Vi har også etablert / produksjonssatt følgende reguleringer i nytt kvotesystem:
  - Torsk, hyse, sei og snabeluer nord for 62°N
  - Reker i Nordsjøen og Skagerrak
  - Sei sør for 62°N
  - Tobis
  - Øyepål

Digitale arbeidsverktøy

Fiskeridirektoratet bruker en hel del hyllevare-systemer fra de store aktørene i markedet, som Microsoft, Oracle, Adobe og andre tilbydere av kontorstøtteverktøy. Vi jobber kontinuerlig med å forbedre funksjonalitet og muligheter i disse verktøyene, etter hvert som aktørene tilbyr oppdaterte versjoner. Her er det spesielt viktig at ansatte får god opplæring i sikker og effektiv bruk av kontorstøtteverktøy.

Dette er noe vi vil fokusere mer på i årene som kommer, slik at vi totalt sett får løftet den digitale forståelsen og kompetansen i direktoratet. Kompetanseløftet blir et samarbeid mellom flere avdelinger, blant annet it-avdelingen, Seksjon organisasjonsutvikling og Kommunikasjonsavdelingen.

Modernisering av teknisk infrastruktur

For kun få år tilbake var trenden at it-systemer burde kjøres fra skyløsninger. I den perioden etablerte Fiskeridirektoratet noen få it-systemer i kommersielle skyløsninger, men vi har fremdeles hovedvekten av våre systemer kjørende i vårt eget driftsmiljø. De siste årenes endringer i risikobildet rundt it-sikkerhet, gjør at vi vil fortsette med omtrent samme strategi som nå. Det betyr at sky brukes når det er teknisk, praktisk og økonomisk riktig.

På bakgrunn av denne strategien, har vi gjort en del større oppgraderinger av den tekniske infrastrukturen på våre kontorlokasjoner. Dette arbeidet skal fortsette i 2024, og gjør oss godt rustet til å fortsette en hybridløsning der noen av våre systemer kjører i sky og andre systemer kjøres fra våre lokasjoner.

Bruker i sentrum

Våre digitale tjenester skal være forankret i reelle brukerbehov. Det betyr at vi samarbeider tett med brukerne når vi utvikler tjenester, blant annet i form av digitale brukertester der reelle brukere får testet ut klikkbare «prototyper» før vi starter utvikling av løsningene. Dette er et viktig prinsipp, som bidrar til at vi lager løsninger som brukerne trenger og som de forstår hvordan de skal bruke.

Vi har gjennom de siste årene knyttet til oss en fast gruppe brukere på flere fagområder, som inviteres med når vi skal utvikle nye løsninger, eller videreutvikle eksisterende løsninger. I 2023 har vi videreutviklet testmetodikken vår, sånn at testing utføres etter en fast mal i alle prosjekter.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Maskinlæring og kunstig intelligens

Fiskeridirektoratet følger tett med på utvikling og muligheter innen kunstig intelligens (KI) og maskinlæring. Vi skal ta i bruk KI, men vi skal gjøre det på en sikker og kontrollert måte.

Høsten 2023 begynte Fiskeridirektoratet en kartlegging for å identifisere potensiell bruk av KI. Direktoratet ønsker å utforske hvordan KI-teknologi kan forbedre arbeidsprosesser og bidra til mer effektiv ressursutnyttelse gjennom ulike problemstillinger. Noen av disse problemstillingene er allerede diskutert innenfor EVERYFISH-prosjektet, hvor vi deltar i samarbeid med SINTEF og HI. Ved å benytte KI-metoder er målet å identifisere avvik og anomalier i fangstsammensetningen, som vil hjelpe oss med å avgrense hvilke fartøy som kan ha utkastproblematikk.

Denne tilnærmingen representerer et viktig skritt mot å integrere avanserte metoder i våre analyseprosesser, noe som vil styrke vår evne til å ta informerte beslutninger basert på robuste dataanalyser.

I september 2023 arrangerte it-avdelingen og Seksjon analyse og risikovurdering temadag om KI og maskinlæring, med foredrag, wokshops og innføring i rammeverk for gjennomføring av KI-prosjekter. I etterkant av temadagen har Fiskeridirektoratet etablert rutiner for bruk av KI for alle ansatte. Vi etablerer nå rutiner for bruk av KI på it-avdelingen og andre utviklingsmiljø på huset.

Vi følger også kontinuerlig med på KI-verktøy som tilgjengeliggjøres i programvare vi leier eller kjøper, sånn at vi kan ta disse i bruk på en god og sikker måte, og ikke minst at vi kan ta ut effektiviseringsgevinst av verktøyene.

Digitaliseringsvennlig regelverk

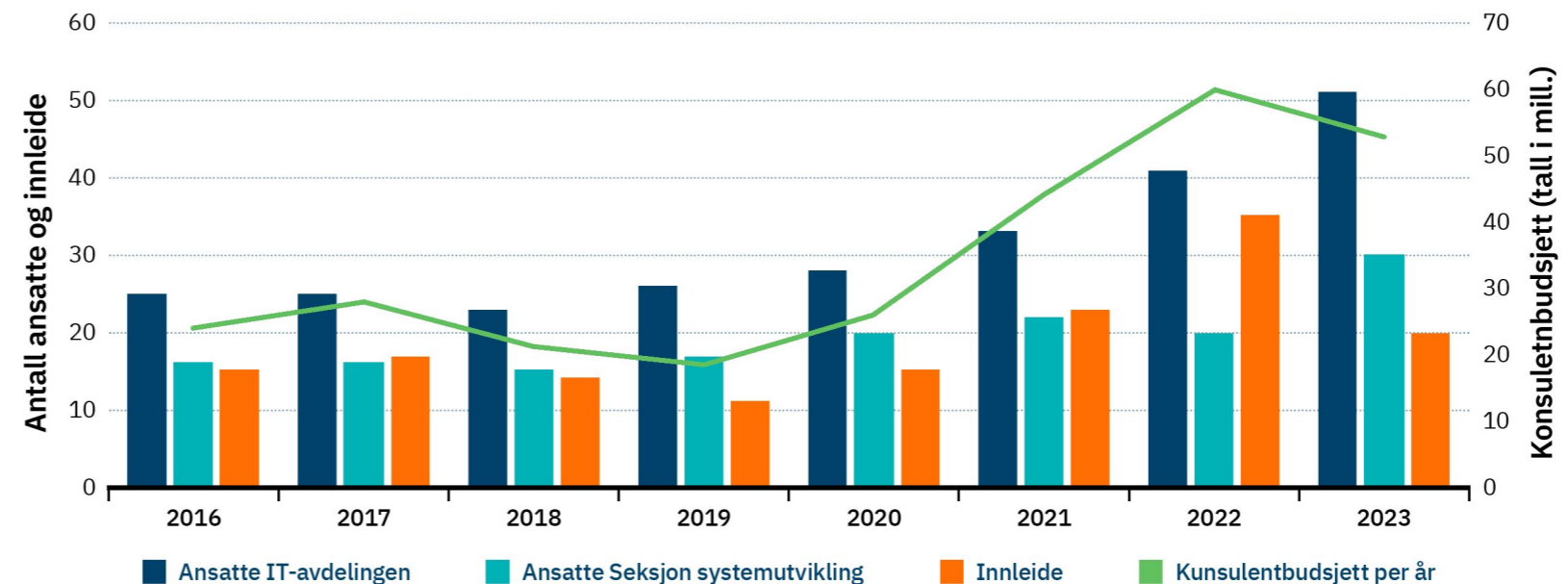
Regelverket innen både fiskeri og akvakultur er utviklet gjennom mange år. Det er svært arbeidskrevende å tilpasse it-systemene våre til regelverk med mange spesialordninger og dispensasjonsmuligheter. Det medfører også at vi må bygge inn stor fleksibilitet når it-systemene fornyes, slik at systemene lettere kan tilpasses framtidige regelendringer. I tillegg er det tidkrevende og dyrt å automatisere manuell saksbehandling, fordi det finnes mange unntak og særordninger som kan påvirke utfallet av en sak eller søknad.

Bruken av konsulent tjenester

Fiskeridirektoratet har rammeavtaler på innleie av it-konsulenter, og har gjennom de siste 5-6 årene gradvis økt antallet innleide konsulenter.

I 2022 hadde vi cirka 35 innleide it-utviklere og cirka 30 fast ansatte it-utviklere. Innleide utviklere arbeider i våre digitaliseringsteam, og har samme arbeidsoppgaver som våre fast ansatte.

I tildelingsbrevet for 2023 er Fiskeridirektoratet bedt om å arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Fiskeridirektoratet har derfor erstattet 10 innleide med 10 fast ansatte it-utviklere i 2023. Det gjør at vi nå har en fordeling på cirka 65 prosent fast ansatte på it-avdelingen og cirka 35 prosent innleide. Vi opplever at det er betydelig bedre tilgang på kvalifisert arbeidskraft i 2023 enn det vi har sett i tidligere rekrutteringsrunder. Det er også positivt for arbeidsmiljøet med en mer riktig balanse mellom innleide og fast ansatte.

Figur 33: Ansatte, innleide og konsulentbudsjett it-avdelingen, 2016–2023.

Informasjonsforvaltning

Fiskeridirektoratet innhenter og bruker store mengder informasjon i arbeidet med å løse samfunnsoppdraget. Data- og informasjonsmengden er forventet å øke i årene framover. I 2020 ble det derfor vedtatt en strategi og etablert et program for informasjonsforvaltning. Etter tre år og fire prosjekter levert, avsluttes programmet for informasjonsforvaltning og det overordnede ansvaret for informasjonsforvaltning overføres til ordinær drift. Ansvaret legges til seksjon informasjonsforvaltning fra 1. januar 2024. De fire prosjektene er:

- 1) etablere optimal ende-til-ende dataflyt
- 2) etablere intern datakatalog
- 3) tilgjengeliggjøre data eksternt
- 4) etablere hensiktsmessige verktøy for analyse, visualisering og formidling

Arbeidet med informasjonsforvaltning handler om hvordan vi som etat kan bli bedre til å finne, bruke, forstå og dele våre data. I 2022 ble det etablert et rammeverk for optimal ende-til-ende dataflyt, som har gitt oss en bedre forståelse for hvilke data vi har, tydelig oppgavefordeling og plassering av dataeierskapet. I 2023 fortsatte vi arbeidet med å implementere rammeverket og vi har i dag en levende oversikt over direktoratets 31 sentrale dataflyter. Rammeverket gir også en sentral føring for alle nye digitaliseringsprosjekter.

Datadelingsavtaler

Innenfor datadeling har vi avdekket forbedringsmuligheter, blant annet når det gjelder hvordan vi som etat utarbeider datadelingsavtaler med andre etater. Vi har utarbeidet nye avtalemaler for datadeling, noe som sparer våre juridiske ressurser for tid og strømlinjeformer datadelingsavtalene. I 2023 har vi inngått seks datadelingsavtaler med andre etater etter ny mal, og flere er under utarbeidelse. Fiskeridirektoratet har også besluttet å samle alle avtalene i en oversikt, slik at kunnskap om avtalene ikke forsvinner ved utskiftning av medarbeidere. I sum har disse tiltakene gitt Fiskeridirektoratet styrket kontroll og oversikt med hvordan vi deler våre data.

Tilgjengeliggjøre data

I prosjektet tilgjengeliggjøring av data eksternt var en hovedleveranse å utvikle en ny strategi for hvordan direktoratet skal tilgjengeliggjøre data i fremtiden. I arbeidet med strategien ble det vektlagt å komme i kontakt med interne så vel som eksterne brukere. For å finne interne holdninger og perspektiver ble alle de største dataeierne, det vil si seksjonene som eier de største dataflytene, intervjuet. For å få innspill fra eksterne brukere ble det utviklet en spørreskjemaundersøkelse som ble markedsført på LinkedIn og via e-poster til aviser og samarbeidende etater. Svarene fra spørreskjemaundersøkelsen viser at våre brukere etterspør særlig tre tiltak:

- 50 prosent ønsker at vi samler alle våre data i en oversikt
- 45 prosent etterspør at vi tilgjengeliggjør flere data
- 41 prosent ønsker at flere data tilgjengeliggjøres som interaktive, tilrettelagte data

I strategiarbeidet ble funn og synspunkter fra intervju-runden og svarene fra spørreskjemaundersøkelsen satt sammen med regjeringens føringer for tilgjengeliggjøring

av data eksternt. Den foreslåtte strategien for tilgjengeliggjøring av data eksternt består av fire prinsipper:

- 1) Tilgjengeliggjøring av data skal gjøres målbart, settes i system og følges opp i linjen
- 2) Produkteiere skal ha bestillerkompetanse, kultur for å tilgjengeliggjøre og det skal være en del av produktets mål at data skal tilgjengeliggjøres
- 3) Alle direktoratets data må publiseres i en oversikt
- 4) Enhver som tilgjengeliggjør data skal gjøre seg kjent med regjeringens retningslinjer for tilgjengeliggjøring av offentlige data

Strategiens første prinsipp er allerede implementert, ved at divisjonsdirektørene mottar en oversikt over hvordan våre data blir tilgjengeliggjort. Oversikten kan brukes som et styringsdokument for å selektere i hvilke data som skal prioriteres i 2024. En ny tverrfaglig prosjektgruppe vil arbeide videre med de andre prinsippene i 2024, hvor de blant annet vil se på hvordan vi kan samle våre data i en oversikt.

Styrket forståelse med ny datakatalog

Høsten 2023 fikk Fiskeridirektoratet på plass en intern datakatalog. Den interne datakatalogen inneholder informasjon om hvilke data vi har og hva de betyr. I tillegg inneholder den en begrepskatalog. En intern datakatalog er sentral for at Fiskeridirektoratet skal ha orden i eget hus, det vil si vite hvilke data vi har, hva de betyr og hvordan de kan brukes. Den interne datakatalogen er et hjelpemiddel for alle som behandler data i Fiskeridirektoratet. Videre har vi etablert rutiner og retningslinjer for den interne datakatalogen. I 2024 vil direktoratet jobbe videre med å fylle katalogen og dermed realisere gevinstene av prosjektet.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Kommunikasjon

Kommunikasjonsarbeidet i direktoratet er direkte knyttet til Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag. Alt vi kommuniserer skal støtte opp under det. Vi følger prinsippene i Statens kommunikasjonspolitikk. Overordnet driver alle ansatte i direktoratet med kommunikasjon.

Vi har følgende føringer med vår kommunikasjon:

- fiskeridir.no, Min side, Fritidsfiskeappen, Nettfisken (intranettet), Facebook og LinkedIn gir brukerne riktig og vesentlig informasjon, har godt interaksjonsdesign og er universelt utformet, for å skape tillit og godt omdømme.
- Direktoratets kunnskap, faglige råd og kontroll- og tilsynsvirksomhet, er kjent i næringen, blant journalister, politikere og i offentligheten.
- Reglene for fritidsfiske og turistfiske, og hva som menes med ansvarlig bruk av kyst og hav, er kjent i befolkningen og i turistfiskebedriftene.
- Det holdningsskapende arbeidet mot marin forsøpling, med særlig fokus på Oslofjord-området, skaper reelle endringer blant folk.
- De ansatte i direktoratet forstår interne prosesser og endringer i et samfunnsperspektiv, noe som bidrar til at vi jobber mot felles mål og bygger felles kultur.
- Direktoratet gjennomfører systematisk interne og eksterne brukerundersøkelser og omdømmeundersøkelser for å få en pekepinn på om iverksatte tiltak virker etter planen.

www.fiskeridir.no

www.fiskeridir.no er Fiskeridirektoratets hovedkanal for riktig og oppdatert informasjon om regelverk og andre tema som har allmenn interesse.

Her finner man også ulike selvbetjeningsløsninger og offisiell statistikk. Det ser ut til å være en liten nedgang i bruken i 2023 med 1 151 108 besøk og 3 454 105 sidevisninger. På grunn av blant annet bytte av analyseverktøy fra Google Analytics til Matomo, grunnet personvern hensyn, har vi ikke fullstendige og sikre tall. I 2024 skal vi jobbe fram indikatorer og parametere som kan gi oss kvalitativt bedre målinger av om vi lykkes med tiltak og når målene.

18 prosent av befolkningen har en funksjonsnedsettelse. Det kan være nedsatt motorikk, dårlig syn eller hørsel, eller kognitive vansker som gjør det utfordrende å bearbeide informasjon.

Rundt 40 prosent av brukerne våre leser våre sider på pc, rundt 60 prosent bruker mobiltelefon, nettbrett og liknende. Mobilen er altså primærflaten, mens pc er sekundærflaten. Dette har stor betydning for hvordan vi tilrettelegger innhold, for eksempel hvordan vi viser tabeller og kart. Vi har redesignet deler av nettsidene i 2023, blant annet med ny navigasjon på forsiden og nye navigasjonselementer, for at brukeropplevelsen skal bli bedre. Dette arbeidet fortsetter i 2024 med blant annet et prosjekt der vi skal omstrukturere menyene.

45 prosent av brukerne kommer til fiskeridir.no fra søkemotorer, som oftest fra Google. Det innebærer at vi må søkemotoroptimalisere for å gjøre det lettere for brukerne å finne den informasjonen de leter etter. Fiskeridirektoratets

formidling starter altså før brukeren kommer til fiskeridir.no. 45 prosent av besøkene er direkte trafikk. Det betyr at nesten halvparten går direkte til nettsidene våre uten å gå via en søkemotor. Det er et tegn på at en stor del av målgruppene er kjent med nettsidene og bruker disse aktivt som en kilde til informasjon. Vi bruker ulike metoder og teknikker for å synliggjøre nettsidene. En del handler om klart språk. I 2023 har vi gjennomført en del teknisk vedlikehold for bedre søkemotoroptimalisering. I 2024 skal vi legge ekstra innsats i å forbedre kvaliteten på innholdet.

Offentlige nettsider skal være universelt utformet. Det er lovpålagt, og fra 1. februar 2023 ble reglene enda strengere. Det er UU-tilsynet som har ansvar for forskriften og som gjennomfører tilsyn.

Tjenester skal være tilgjengelige for alle, uavhengig av alder, funksjonsevne og utdanningsnivå. Ved å gi rom for mangfoldet i befolkningen gir vi alle mulighet til å utfolde seg, bestemme selv og delta på like vilkår. 18 prosent av befolkningen har en funksjonsnedsettelse. Det kan være nedsatt motorikk, dårlig syn eller hørsel, eller kognitive vansker som gjør det utfordrende å bearbeide informasjon.

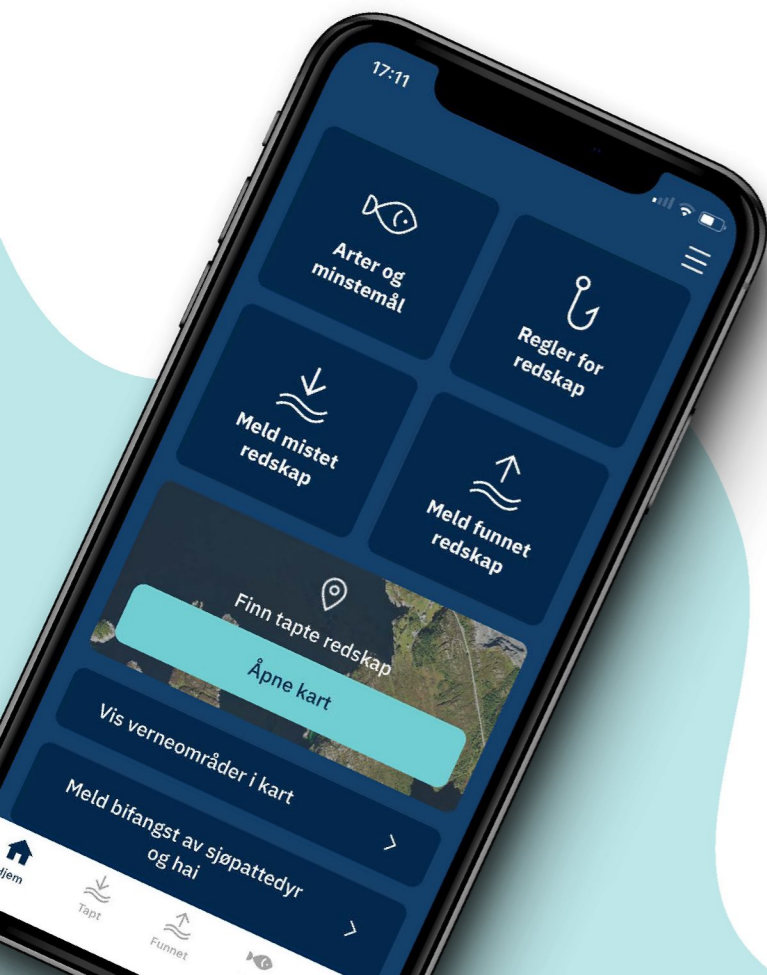
Vi legger stor vekt på universell utforming (UU) når vi drifter og utvikler nettsidene, men det krever mye arbeid å holde tritt med WCAG-reglene. Vi arbeider kontinuerlig med tekniske tilpasninger og med godt og forståelig innhold. I 2023 har vi gjennomført et UU-prosjekt der vi fulgte opp en brukerundersøkelse med hovedsakelig tekniske forbedringer. Vi er ennå ikke fornøyd med resultatet, og vil i 2024 arbeide videre med UU, både teknisk og med språk og kvalitet på innhold.

Fritidsfiskeappen

I Fritidsfiskeappen kan fritidsfiskere finne råd og regler for fiske i sjøen og melde fra om tapt eller funnet fiske-redskap.

Totalt har appen nå nesten 66 000 brukere. Det er registrert 5249 tapte redskap i 2023, 96 prosent er teiner. Siden 2020 er det til sammen registrert 21 408 tapte redskap. Dataene brukes blant annet av oss selv og dykkerklubber for å plukke opp redskap, samt av HI. I 2023 har vi utviklet kartløsningen som viser tapt og funnet redskap og verneområder. Det er mye kartinformasjon i appen, men tiltakene gjør at kartene nå laster bedre.

Vi har i to år kjørt kampanjer for Fritidsfiskeappen på ferger, ekspressbåter og flyplasser. Vi opplever økt antall brukere, men ikke helt den effekten vi ønsker. I 2024 vil vi derfor se på nye tiltak for å øke antallet nedlastinger.

Brukervennlighet

Kommunikasjon er en viktig del av alle digitaliserings-satsingene i Fiskeridirektoratet. I stort handler det om å sørge for brukervennlige tjenester og ikke minst god intern- og eksternkommunikasjon ved innføringen av løsningene. Eksempler fra 2023 er en generell oppgradering av navigasjonen i Min side for å gjøre det enklere for brukerne å finne fram. Dette har vært nødvendig blant annet fordi antall tjenester i Min side har økt. Brukervennlighet i tipsbehandlingen og rømmingsmeldinger er andre eksempler. Arbeidet bidrar til at flere digitale satsinger har brukeropplevelsen i sentrum, bruker klart språk og har en tydelig kommunikasjon- og innføringsplan for å ta dem i bruk. Det bidrar også til høyere kompetanse internt i direktoratet for at brukervennlige løsninger lønner seg.

Mediehåndtering

I 2023 ble det i norske medier publisert 6560 saker om Fiskeridirektoratet. Vi har nå i to år jobbet med bedre interne rutiner for mediehåndtering og mer profesjonell behandling av journalister. Vi har oppnådd at kommunikasjonsavdelingen er navet i mediehåndteringen i direktoratet, at de fleste saker går innom avdelingen, at det er bedre forståelse for rutinene internt og at de ansatte blir bedre fulgt opp og får god rådgivning når de skal være talspersoner for direktoratet. Vi har håndtert 391 medie-saker av varierende kompleksitet og omfang.

Sosiale medier

Til sammen hadde Fiskeridirektoratet 18 110 følgere på Facebook og LinkedIn ved årsskiftet. Vi har flest på Facebook med 12 309, på LinkedIn 5801. Vi har som mål å øke antall følgere i disse to kanalene.

Vår begrunnelse for å være i sosiale medier er godt gjennomtenkt og risikovurdert, og vi har iverksatt konkrete tiltak for å redusere risikoen for brukernes personvern. Direktoratet gjennomførte i slutten av 2022 en grundig risikovurdering og personvernkonsekvensvurdering av deltakelsen i sosiale medier. Vi har hatt god nytte av disse vurderingene også i 2023, og opplever at vi raskt kan gi kvalitativt gode svar når vi blir stilt kritiske spørsmål om vår deltakelse i sosiale medier.

Ved å delta på Facebook og LinkedIn med innhold av **høy kvalitet og faglig tyngde** skal vi være en motstemme til feilinformasjon.

I løpet av 2023 har direktoratet valgt å forlate Instagram og X. Dette har delvis med risikovurderingene å gjøre, og delvis ressurs spørsmål. Hvis vi skal vi delta i kommunikasjonskanaler, skal vi levere kvalitativt godt.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

For å forsvare deltakelsen, skal vi også nå fram til brukergrupper som vi ikke når i andre kanaler. Dette oppnår vi på Facebook og LinkedIn med innhold av høy kvalitet og faglig tyngde, som en motstemme til feilinformasjon. I 2024 skal vi heve kvaliteten på vår deltakelse ytterligere. Det pågår fortsatt personverndiskusjoner og det kommer nye rettsavgjørelser i EU jevnlig, og direktoratet følger debatten tett.

Fritidsfiske, marin forsøpling og arrangement

Fiskeridirektoratet bruker betydelige kommunikasjonsressurser på arbeidet med fritidsfiske, marin forsøpling og arrangement. Dette gjelder ikke bare de som arbeider i kommunikasjonsavdelingen, men også andre ansatte i etaten.

Fritidsfiskere er en vanskelig målgruppe å nå fordi det er en veldig stor og uensartet gruppe. Kunnskapen om reglene og holdningen til livet i havet er ikke god nok. For å lykkes må vi være kreative, stadig finne nye måter å møte folk på, ta i bruk nye kanaler og være til stede der folk er. Derfor har vi i 2023 bidratt på Camp Villmark, Rein Hardangerfjord og på internasjonal konferanse om spøkelsesfiske på Island, i tillegg til på tradisjonelle fiskeriarrangement.

Internkommunikasjon

Fiskeridirektoratet fikk nytt organisasjonskart 1. november 2022, og vi brukte i hele prosessen fram til da betydelige kommunikasjonsressurser på at de ansatte skulle være informert og føle seg delaktig i prosessen. Innsatsen ble opprettholdt i 2023. I arbeidet med ny virksomhetsstrategi har kommunikasjon vært en sentral faktor på samme måte som i omorganiseringen. Ny strategi viser at internkommunikasjon ses på som enda viktigere enn før, og at dette er et område som Fiskeridirektoratet må jobbe mer med i årene som kommer. Vi har også brukt kommunikasjonsressurser i etableringen av prosjektporteføljestyling for digitaliseringsprosjekter i direktoratet.

Høsten 2023 har vi jobbet godt med å heve kvaliteten på innholdet på intranettet, vi har opprettet tett samarbeid med hr-staben og seksjon organisasjonsutvikling og vi deltar aktivt i for eksempel prosjektet med å reorganisere ny seksjon for fiskerikontroll og veiledning.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Publikumskontakten

Kommunikasjonsavdelingen overtok ansvaret for publikumskontakten etter omorganiseringen. Vi har nå jobbet et drøyt år med kompetanseheving og interne kommunikasjonsrutiner for å kunne yte bedre service til de som tar kontakt, og vi har allerede noen resultater å vise til.

Vi registrerte i 2023 rundt 1500 besøkende som passerte gjennom resepsjonen i Bergen. Sentralbordet mottok 22 605 telefoner. Sammenlignet med 2022 har vi i 2023 fått ned både antall ubesvarte samtaler og gjennomsnittlig ventetid. Antall ubesvarte samtaler er mer enn halvert. De innkommende samtalene varer nå i gjennomsnitt lenger, noe som er et resultat av økt kompetanse i publikumskontakten og bevissthet om å svare brukeren i første linje. Vi stopper nå 10-15 prosent av alle innkommende telefoner, og det er rundt 10 prosent flere enn tidligere. En slik utvikling frigjør tid lenger inn i organisasjonen. I samtlige måneder i 2023 ble over 90 prosent av samtalene inn besvart. Målet i 2024 er 95 prosent.

Kompetansenivået og tryggheten blant de ansatte har økt betraktelig. Vi setter oss i større grad enn tidligere inn i faglige spørsmål og har oversikt over informasjonen på www.fiskeridir.no, slik at vi kan henvise innringere dit og gi dem hjelp til selvhjelp. På denne måten kan vi også bidra til økt kvalitet på innholdet og mer brukervennlige nettsider.

I arbeidet med å heve kvaliteten på publikumskontakten er god internkommunikasjon i direktoratet helt avgjørende. Hvis de ansatte ikke ligger inne i systemene med riktige arbeidsoppgaver og korrekt fraværsregistrering, er det vanskelig å vite hvem man skal sette samtalen til og brukeren opplever å bli sendt rundt. Hvis brev og vedtak er vanskelig å forstå for mottakeren, øker antallet som ringer inn for å få snakke med en rådgiver. Det er altså helt essensielt at vi har gode interne kommunikasjonsrutiner. Det skal vi jobbe videre med i 2024.

Brukerundersøkelser

Fiskeridirektoratet skal i årene som kommer gjennomføre flere og mer målrettede brukerundersøkelser i næringene og/eller befolkningen. Derfor er vi i ferd med å anskaffe en rammeavtale med en leverandør som kan hjelpe oss med å forberede, gjennomføre og analysere brukerundersøkelser.

Undersøkelsene skal koordineres av kommunikasjonsavdelingen, slik at vi jobber effektivt sammen og bruker dem som verktøy for å nå direktoratets mål.

3,5

mill. sidevisninger på fiskeridir.no

6 560

medieoppslag

22 605

telefoner mottatt av sentralbordet

65 853

brukere av Fritidsfiskeappen

18 110

følgere i sosiale medier

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

4

Styring og kontroll i virksomheten

Overordnet vurdering	85
• Virksomhetsstyring	85
• Ny virksomhetsstrategi	86
• Internkontroll	87
• Organisasjonsstruktur	87
• Tillitsreformen	87
• Internrevisjon	87
Sikkerhet og beredskap	88
Grønn omstilling og bærekraft	89
• Miljøkrav i anskaffelser	90
• Flyreiser	90
• Drivstoff biler og fartøy	90
• Energiforbruk – leide bygg	90
• Kildesortering	90
• IKT-utstyr levert til resirkulering/gjenbruk	90
• Utfyllende rapportering av klimagassutslipp	91
Anskaffelser	92
• Samfunnsansvar og motvirkning av arbeidslivskriminalitet	92
Styringsindikatorer og timeregistrering	92
Helse, miljø og sikkerhet (HMS)	93
Sykefravær	93
Likestilling og mangfold	93
Bemanning og rekruttering	94
• Desentralt arbeid	94
• Lærlinger	94
• Kompetanseutvikling	94
Kjøp av konsulent tjenester og fremmede tjenester	97

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Styring og kontroll i virksomheten

Reglementet for økonomistyring i staten setter krav til Fiskeridirektoratets styring og kontroll. Hovedinstruks for styring av direktoratet ble fastsatt av NFD i 2014. I instruksjonen er det satt krav til den interne styringen. I de årlige tildelingsbrevene fra NFD gis det også føringer for styring og kontroll.

Overordnet vurdering

Virksomhetsstyring

Fiskeridirektoratet har mål og resultatstyring (MRS) som grunnleggende styringsprinsipp. Målene reflekteres i samfunnseffekter og brukereffekter. Gjennom virksomhetsplanleggingen utvikler vi produkter og tjenester som bidrar til å oppnå målsettingene.

Fiskeridirektoratets visjon, samfunnsoppdrag, hovedinstruks, statsbudsjettet og de årlige tildelingsbrevene fra NFD setter krav og legger rammene for direktoratets arbeid.

Med utgangspunkt i de overordnede føringene, virksomhetsstrategien, mål for omorganiseringen, den overordnede risikovurderingen og den interne arbeidsfordelingen utarbeides den årlige virksomhetsplanen, budsjetter og handlingsplaner. Direktoratets divisjoner og avdelinger utarbeider årlige årsoppdrag til sine seksjoner.

Illustrasjon 9: Virksomhetsstyring i direktoratet.

Ny virksomhetsstrategi

Direktoratet reviderte høsten 2023 virksomhetsstrategien. Med bakgrunn i ny organisasjonsstruktur og endringer i det strategiske landskapet, deltok alle ansatte i arbeidet med en ny strategi. Fem strategiske satsingsområder ble valgt:

- Bærekraft
- Kompetanse
- Digitalisering
- Brukervennlig
- Organisasjonsutvikling

Det er utarbeidet mål og delmål for satsingsområdene. Gjennom den løpende virksomhetsplanleggingen blir det iverksatt aktiviteter for å nå disse målene. Strategien skal revideres årlig for å sikre at den tar opp i seg relevante utfordringer og muligheter.

Vi har også arbeidet med felles verdier, og kom frem til kompetent, tydelig og tillitvekkende. Verdiene sier noe om hvem vi skal være, og styrker vår identitet, samhandling og omdømme.

Illustrasjon 10: Ny virksomhetsstrategi fra 2024.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Internkontroll

Internkontrollen skal sikre at vi når de målene som er satt for direktoratet og at vi følger krav i lover og forskrifter. Internkontrollen omfatter de tiltakene vi gjør gjennom å utvikle systemer og rutiner, melde og håndtere avvik og gjøre etterkontroller på etterlevelsen av regelverket.

Direktoratet har etablert en tydelig fordeling av roller, ansvar, myndighet og oppgaver på overordnet nivå. Med utgangspunkt i denne har divisjoner og avdelinger, med underliggende seksjoner, utarbeidet en formalisert arbeidsdeling i egen enhet.

Vi har i 2023 fokusert spesielt på å utarbeide felles landsdekkende rutiner for oppgaver som før omorganiseringen ble utført i de fem regionene. Arbeidet har bidratt til å sikre økt likebehandling av næringsaktørene.

Vi opplever at virksomhetens internkontroll er god, og vi arbeider for å videreutvikle denne for å oppnå kontinuerlig forbedring.

Organisasjonsstruktur

Fiskeridirektoratet gikk 1. november 2022 over fra en organisering med hovedkontor i Bergen og fem regionkontorer til en organisering etter funksjoner. Ledelsesfunksjonene av direktoratet ble samlet i tre lederklynger i henholdsvis Bergen, Tromsø og Bodø. Hovedkontoret ligger i Bergen.

Avdelingsnivået i divisjonene ble våren 2023 tatt bort og divisjonene fikk dermed en flatere organisasjonsstruktur. Erfaringene var at tre ledernivåer i divisjonene ble for byråkratisk. Kortere styringslinjer sikrer en mer strømlinjeformet informasjonsflyt i divisjonene.

Tillitsreformen

Målet med tillitsreformen er mer velferd og bedre tjenester. Gjennom økt tillit innad i direktoratet vil vi gi bedre tjenester til våre brukere. Vi jobber for å bli et mer lyttende og brukervennlig direktorat.

I direktoratets virksomhetsstyring på overordnet nivå forsterker vi målstyringen og reduserer aktivitetsstyringen. Den månedlige økonomirapporteringen er blitt mer tillitsbasert. Tillitsreformen var et tema på ledersamlingen for alle ledere høsten 2023.

Direktoratet har i 2023 lagt ekstra innsats i partsamarbeidet. På en todagers samling for tillitsvalgte og verneombud var hovedtemaet utvikling av partsamarbeidet. Tilbakemeldingene på samlingen var gode, og den skal gjennomføres årlig.

Direktoratet har god kontakt med næringsaktørens organisasjoner. Det har i 2023 vært gjort et forberedende arbeid med å få på plass en avtale og rutiner for systematiske brukerundersøkelser.

Internrevisjon

Det ble i 2021, etter gjennomført konkurranse, inngått en fireårig rammeavtale om internrevisjonstjenester med Deloitte. Fiskeridirektøren har i dialog med internrevisjonsjefen utarbeidet en plan for internrevisjon i direktoratet.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Nærmere vurdering av noen vesentlige forhold

Sikkerhet og beredskap

Fiskeridirektoratets krise- og beredskapsplanverk er utarbeidet i tråd med gjeldende sikkerhetslov, og planverket revideres jevnlig i tråd med endringer i blant annet Sivilt Beredskapsplanverk (SBS). Videre gjennomføres det jevnlig revisjon av behovet for klarert og autorisert personell i direktoratet, og nødvendig personell er i 2023 klarert og autorisert i henhold til roller og tilhørende tjenstlige behov.

Direktoratet er knyttet opp mot forsvarets meldings-tjeneste. Direktoratet har inngått avtale, med tilhørende rutiner, for rask og tidsriktig informasjonsflyt av gradert informasjon i tråd med gjeldende føringer.

Øvelse 2023

Direktoratet gjennomførte i november 2023 en funksjonsøvelse, hvor krisestaben skulle håndtere krisen de ble presentert for så realistisk som mulig. Øvelsen var varslet på forhånd, og innbefattet testing i bruk av direktoratets kriseplanverk, inkludert tiltakskort. Videre var hensikten med øvelsen at den skulle tilføre praktisk kompetanse i krisehåndtering til faste og tiltredende medlemmer av krisestaben.

Øvelsen testet ut direktoratets evne til å håndtere en krise der våre ansatte er utsatt for alvorlig hendelse med mulig tap av liv. Øvelsen viste høy grad av kompetanse og effektivitet knyttet til vårt krise- og beredskapsplanverk. Øvelsen viste at vi raskt satte stab, at vi klarte å mobilisere de rette personene og at øvelsen var viktig for å skjerpe oppmerksomheten på nettopp dette aktuelle temaet. Evalueringen avdekket små forbedringspunkter som raskt ble rettet opp.

Informasjonssikkerhet

Når vi digitaliserer manuelle arbeidsprosesser og data-flyter, må det tas høyde for det komplekse risikobildet knyttet til informasjonssikkerhet. Det gjelder også når vi kjøper inn nye it-systemer og når vi drifter og oppgraderer løsninger vi har kjøpt eller leid.

Den profesjonaliseringen som har skjedd hos både private og offentlige aktører når det gjelder cyberkriminalitet, bidrar til at risikobildet er mye mer komplekst og utfordrende enn for kun få år siden. Fiskeridirektoratet arbeider systematisk for å forbedre informasjonssikkerheten. Vi har en risikobasert tilnærming til alle oppgaver knyttet til informasjonssikkerhet, enten det er programvareutvikling eller andre prosesser og aktiviteter.

Tidligere år har vi tilbudt alle ansatte årlige nanolæringskurs i generell IKT-sikkerhet, ofte i forbindelse med markering av sikkerhetsmåneden. I 2023 valgte vi å fokusere på sosial manipulering. Temaet ble valgt på bakgrunn av NSMs risikovurdering, som blant annet nevner sosial manipulering som en betydelig risiko.

Høsten 2023 arrangerte vi et digitalt foredrag om temaet sosial manipulering for alle ansatte. Foredragsholderen var leid inn i regi av NSM. Hovedfokus i foredraget var hvilke metoder hackere bruker, og hva hver enkelt av oss kan og bør gjøre, både som ansatt i Fiskeridirektoratet og som privatperson. Nærmere 250 av 420 ansatte fulgte foredraget «live», og de som ikke hadde anledning til å delta kunne se foredraget i opptak.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Direktoratet har en sikkerhetsinstruks for alle ansatte og ledere, samt for eksterne som i perioder har sin jobb i direktoratet. Sikkerhetsinstruksen er revidert i 2023, og vi har strammet inn på en del retningslinjer, spesielt rutiner knyttet til bruk av it-utstyr. Alle ansatte og innleide ble pålagt å lese og signere den reviderte sikkerhetsinstruksen.

De fleste digitale løsninger er avhengige av flere komponenter og aktører, spesielt ved utvikling av sammenhengende tjenester på tvers av etater og aktører. NSM peker på at dette utnyttes av cyberkriminelle i større grad enn tidligere. Angrep i en tjenestekjede betyr at cyberkriminelle angriper et svakt ledd hos én aktør eller it-system, for deretter å komme seg videre via det svakeste leddet, for å ramme en eller flere andre aktører. Dette gjør at arbeidet med å håndtere eventuelle cyberangrep blir mer og mer krevende. I 2023 har Fiskeridirektoratet derfor inngått en rammeavtale med en stor, ekstern aktør som har døgnkontinuerlig vakt, og som kan bistå teknisk og praktisk ved eventuelle informasjonssikkerhetshendelser.

Personvern (GDPR)

Fiskeridirektoratet har gode rutiner og systemer for å fange opp, vurdere og eventuelt melde avvik på personopplysningssikkerheten til Datatilsynet. I 2023 har vi meldt fire avvik til Datatilsynet. Antall avvik som er meldt til Datatilsynet har økt i forhold til i 2022, hvor det ble meldt ett avvik. Avvik/brudd på personopplysningssikkerheten som er meldt til Datatilsynet i 2023 har hatt en noe større alvorlighetsgrad enn i 2022, men ingen av avvikene har medført sanksjoner fra Datatilsynet.

Utover de fire avvikene som er meldt til Datatilsynet, har direktoratet hatt tre øvrige avvik på personopplysningssikkerheten, hvor risikoen har blitt vurdert som så lav at det ikke har vært behov for å melde inn avvikene.

Dette er som følge av at det ikke har vært snakk om beskyttelsesverdige personopplysninger, eller at interne logger dokumenterer at ingen personopplysninger har vært på avveie.

Avviksskjemaet for brudd på informasjonssikkerhet (inkludert personvern) har vært hyppigere tatt i bruk i 2022 og 2023 enn tidligere år. Økt bruk av avvikssystemet er positivt og helt nødvendig for etterlevelse av personvernregelverket. Flere meldte avvik gir oss muligheten til å lære av uønskede hendelser og redusere sannsynligheten for at hendelser skjer igjen. Håndteringen av hendelser og avvik har som formål å gjenopprette normal tilstand, fjerne årsaken til avviket og hindre gjentakelse.

Etter at avvik er oppdaget, har direktoratet gjennomført strakstiltak og justert og endret rutiner og systemer for å redusere risikoen for at tilsvarende avvik skal skje i fremtiden.

Forbedring av personopplysningssikkerheten i våre systemer er et kontinuerlig arbeid. Arbeidet med avvikhåndteringen og gjennomføringen av tiltak for å endre rutiner og arbeidsmetoder har vært viktig også i 2023.

Tabell 11: Avvik/brudd på personopplysningssikkerheten 2023.

Dato	Kort beskrivelse av avviket	Meldt til Datatilsynet
10.01.2023	Manglende sladding ved innsynsbehandling	Ja
06.02.2023	Personopplysninger delt i online konverterings program	Ja
27.02.2023	Feilsendt brev	Nei
14.06.2023	Personnavn i offentlig journal	Nei
10.08.2023	Manglende sladding ved innsynsbehandling	Ja
06.11.2023	Personopplysninger eksponert på internett	Ja
01.12.2023	Personnummer delt sammen med biomasserapporter	Nei

Grønn omstilling og bærekraft

Direktoratet har i 2023 jobbet med å redusere fotavtrykket av vår egen virksomhet. Organisasjonsstrukturen i direktoratet med 20 kontorsteder medfører, på tross av utstrakt bruk av digitale møter, en del reiseaktivitet. Direktoratet er i ferd med å få på plass el-biler der dette lar seg praktisk gjøre. Vi benytter fellesavtale for ombruk og gjenvinning av IKT-utstyr og kildesortering er nå innført i de fleste av våre lokasjoner.

Fiskeridirektoratets samfunnsoppdrag peker mye i samme retning som flere av FNs bærekraftsmål. En nærmere omtale av dette er gitt innledningsvis i kapittel 2. Bærekraft blir også omtalt mer konkret under årets aktiviteter og resultater i årsrapportens del 3.

Miljøkrav i anskaffelser

Målet med å stille miljøkrav i offentlige anskaffelser er å redusere de enkelte anskaffelsenes samlede klimaavtrykk eller miljøbelastning. I 2023 stilte Fiskeridirektoratet miljøkrav i 48 prosent av anskaffelsene som ble gjennomført, om lag på samme nivå som i 2022.

Når det gjelder anskaffelser som omhandler software og it-lisenser, er dette anskaffelser hvor det kan være vanskelig å stille konkrete miljøkrav. Fiskeridirektoratet har et forbedringspotensiale når det gjelder å redusere klimaavtrykk og/eller miljøbelastning i anskaffelser. Dette vil vi fokusere på i 2024.

Flyreiser

Antall flydde km økte fra 2022 til 2023. Økningene kan tilskrives økt aktivitet samt at funksjonsorganiseringen medfører behov for mer reiseaktivitet.

Tabell 12: Antall flydde km, 2022–2023.

Område	KM 2022	KM 2023
Innland	2 137 421	2 671 780
Europa	177 762	242 321
Interkontinental	177 932	293 916
Norden	74 328	121 264
Totalt	2 567 443	3 329 281

Opplysninger fra leverandør av reisetjenester

Klimagassutslippene fra flyreiser i 2023 er beregnet til å utgjøre samlet 368,9 tCO₂e.

Drivstoff biler og fartøy

Fiskeridirektoratet leaser i dag 20 biler. 19 biler bruker diesel som drivstoff og én bil er elektrisk. I 2024 er det 13 biler som skal erstattes, og der det er mulig blir de erstattet med el-biler. Det er fortsatt utfordringer i deler av landet med tanke på lademuligheter og bruk av el-bil om vinteren.

Tabellen nedenfor viser en økning av utslippene av CO₂ fra 2022 til 2023. Økingen er knyttet til høyere aktivitet i organisasjonen. Etter hvert som bilparken skiftes ut, vil utslipp reduseres.

Tabell 13: Klimagassutslipp egne biler, 2022–2023.

	2022	2023
Klimagassutslipp	37,78 tCO ₂ e	47,58 tCO ₂ e

Direktoratet disponerer fire fartøy. Disse forbrukte 959 943 liter diesel i 2023. Klimapåvirkningen i 2023 var 2 411,4 tCO₂e. Den største utslippskilden for direktoratet er derfor fartøyene i vår sjøtjeneste.

Energiforbruk – leide bygg

Tabellen nedenfor viser Fiskeridirektoratets energiforbruk i perioden 2021–2023. Det er kjøpt opprinnelsesgarantier for hele forbruket.

Tabell 14: Energiforbruk kWt, 2021–2023.

	2021	2022	2023
Forbruk kWt	2 979 100	2 963 817	3 110 095

Klimapåvirkningen i 2023 var 59,1 tCO₂e. Strømforbruket vil naturlig nok variere noe fra år til år avhengig av vinter-temperaturer. Økingen i 2023 kan for en liten del tilskrives økt aktivitet i ett av de leide byggene.

Kildesortering

Overordnede føringer krever at kildesortering skal etableres. Direktoratet har i 2023 etablert kildesorteringsstasjoner for plast, matavfall og restavfall på 17 av 21 kontorsteder. Det er etablert kildesorteringsstasjoner også ved kontorer som ligger i kommuner som ikke har etablert mottak av kildesortert avfall.

IKT-utstyr levert til resirkulering/gjenbruk

Fiskeridirektoratet er tilknyttet Fellesavtale for ombruk og gjenvinning av IKT-utstyr som er inngått av Statens innkjøpssenter. I 2023 har Fiskeridirektoratet levert i underkant av 120 enheter til resirkulering eller gjenbruk.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Utfyllende rapportering av klimagassutslipp

Direktoratet har for 2023 gjort en første beregning og rapportering etter GHG-protokollen, en internasjonal standard for rapportering av klimagassutslipp.

Når det gjelder andre indirekte utslipp fra innkjøp av varer og tjenester, drivstoff- og energirelaterte aktiviteter, avfall og transport, foreligger ikke tall på disse for 2023. De totale klimagassutslippene er derfor høyere enn beregningen viser.

Tabell 15: Direkte og indirekte klimagassutslipp 2023.

Scope 1 – Direkte utslipp						
Kategori	Type	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
Drivstofforbruk	Diesel	959 943,10	l	2,512	kg CO ₂ e/l	2 411,44
Egne kjøretøy	Bil –diesel	282 965,00	km	0,168	kg CO ₂ e/km	47,58
Sum Scope 1 (tCO₂e)						2 459,02
Scope 2 – Indirekte utslipp fra innkjøpt energi (lokasjonsbasert)						
Kategori	Type	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
Energiforbruk	Strøm med opprinnelsesgarantier	3 110 095,00	kWh	0,019	kg CO ₂ e/kWh	59,09
Sum Scope 2 (tCO₂e)						59,09
Scope 3 – Andre indirekte utslipp						
Kategori	Type	Mengde	Enhet	Utslippsfaktor	Enhet	Klimapåvirkning (tCO ₂ e)
Forretningsreiser	Fly – Norge	2 948,00	antall reiser én vei	0,273	kg CO ₂ e/pkm	321,66
	Fly – Europa	185,00	antall reiser én vei	0,170	kg CO ₂ e/pkm	47,27
Sum Scope 3 (tCO₂e)						368,93
Total Scope 1 + 2 + 3 ved lokasjonsbasert metode (tCO₂e)						2 887,04

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Anskaffelser

Fiskeridirektoratet anskaffer årlig varer og tjenester for rundt 150 millioner kroner. Dette utgjør cirka 25 prosent av vårt årlige budsjett. Vi har god avtaledekning både når det kommer til rammeavtaler og løpende avtaler. Anskaffelser er, og skal være, et strategisk viktig område for direktoratet og skal være med på å sikre at vi når våre mål.

I 2021 ble ny anskaffelsesstrategi implementert, noe som skal understøtte direktoratets hovedstrategi. Anskaffelsesstrategien beskriver de overordnede føringene for anskaffelser og angir retningen for anskaffelsesarbeidet i direktoratet. Strategien gir et felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser, effektiv ressursbruk og sikrer at vi følger lov og forskrift på området. Anskaffelsesstrategien skulle revideres i 2023. Siden anskaffelsesregelverket er under revidering, mener vi det er hensiktsmessig å revidere anskaffelsesstrategien når nytt regelverk er vedtatt.

I anskaffelsesstrategien fra 2021 har bærekraft, samfunnsansvar og miljø i anskaffelser fått oppmerksomhet. Det er en ønsket effekt at anskaffelsene skal redusere miljøbelastningen, påvirke arbeidsforhold positivt, respektere grunnleggende menneskerettigheter og sikre like konkurransevilkår og fremtidig konkurransekraft for næringslivet. Samfunnsansvarlige anskaffelser skal bidra til å sikre godt omdømme og tillit til vår virksomhet. Anskaffelser er innrettet for å ivareta FN's bærekraftsmål.

Anskaffelsesregelverket knyttet til miljøkrav, ble endret fra 1. januar 2024 og regelverkets skjerping av hvordan miljøkrav skal stilles i anskaffelser implementeres i våre rutiner.

Samfunnsansvar og motvirkning av arbeidslivskriminalitet

Samfunnsansvar i anskaffelser, er sammen med miljø, satt opp som et eget delmål, som det skal rapporteres på i den årlige internkontrollen på anskaffelsesområdet. Det er satt opp tiltak og styringsparametre som skal bidra til dette arbeidet.

Bevissthet rundt samfunnsansvar og ivaretagelse av menneskerettigheter gjennom offentlige anskaffelser har blitt forsterket det siste året, blant annet gjennom at det er opprettet rutiner i form av veileder og sjekkliste som skal fylles ut for hver anskaffelse. Dette ser vi positiv effekt av, og 84 prosent av direktoratets anskaffelser tar hensyn til samfunnsansvaret. Størsteparten av anskaffelsene hvor samfunnsansvar ikke er tatt hensyn til, er varekjøp, og da særlig for leie av it-lisenser og kjøp av standard it-utstyr. Vår oppfatning er at hensynet til samfunnsansvar og menneskerettigheter tas med i de anskaffelsene der dette er relevant.

Fiskeridirektoratet sørger for at det i alle avtaler stilles krav til at lønns- og arbeidsvilkår er i tråd med både lov, forskrift og allmenngjorte, landsdekkende tariffavtaler. Vi gjennomfører årlig grundige kontroller av alle tjenesteavtaler, og særlig avtaler på områder med allmenngjort tariffavtale. Vi har i forbindelse med kontrollen for 2023 bare avdekket mindre avvik.

Styringsindikatorer og timeregistrering

Det er fastsatt styringsindikatorer for samfunnseffekten av direktoratets arbeid. I årsrapporten presenteres et betydelig antall indikatorer og nøkkeltall som har til formål å bidra til vurderingen av måloppnåelsen.

Fiskeridirektoratet har mål om å drive brukerrettet og effektiv saksbehandling. Det har i 2023 vært gjort et forberedende arbeid med å få på plass en avtale og rutiner for systematiske brukerundersøkelser knyttet til et utvalg av våre tjenester. Det er behov for å jobbe med å måle og vurdere effektiviteten i saksbehandlingen.

Tidsregistrering er et grunnleggende fundament for virksomhetsstyringen, både for å prioritere ressurser til ulike oppgaver og for å sikre en effektiv og kvalitetssikret fastsettelse av de gebyrene og avgiftene som kreves inn. Kodeplan for tidsregistreringen ble betydelig revidert for 2023 og registrerte timer er forløpende kvalitetssikret av alle ledere hver måned. Vi har derfor nå et langt bedre grunnlag for aktivitetsplanlegging. Det skjønnsmessige elementet i fastsettelsen av gebyrer og avgifter er betydelig redusert. Kalkylegrunnlaget for den enkelte gebyr- og avgiftsordning i 2024 er publisert på fiskeridir.no.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Helse, miljø og sikkerhet (HMS)

Verneorganisasjonen ble tilpasset ny organisasjonsstruktur i 2023. Arbeidet med å revidere risikovurderingene for direktoratets ulike risikoområder ble startet opp. Alle lederne i direktoratet fikk i 2023 tilbud om oppfriskningskurs i HMS.

Sykefravær

Fiskeridirektoratets gjennomsnittlige totale sykefravær for 2023 var på 6,26 prosent, mens det gjennomsnittlige legemeldte sykefraværet for 2023 var 4,63 prosent. Dette er svakt opp fra 2022. Vi arbeider systematisk med sykefraværsoppfølging, både gjennom lederopplæring, oppfølging i enkeltsaker og kvartalsvis rapportering til AMU. Videre har direktoratet avtale om bedriftshelsetjeneste med ekstern leverandør. Bedriftshelsetjenesten benyttes inn i det systematiske arbeidsmiljøarbeidet og i oppfølgingen av enkeltsaker.

Tabell 16: Prosentvis sykefravær, 2021–2023.

Sykefravær	2021	2022	2023
Totalt sykefravær (legemeldt og egenmeldt)	5,53 %	6,13 %	6,26 %
Legemeld	4,34 %	4,35 %	4,63 %

Likestilling og mangfold

Ved utgangen av 2023 hadde vi 44 prosent kvinnelige medarbeidere og 56 prosent mannlige. For å følge opp «Handlingsplanen for økt kvinneandel i marin sektor», har direktoratet som mål å øke andelen kvinnelige ledere. I 2023 hadde vi 32 ansatte i lederstillinger, hvorav 31 prosent var kvinner og 69 prosent var menn.

Ved utlysning av stillinger oppfordrer vi alle kvalifiserte kandidater til å søke uavhengig av kjønn. Vi ser at rekrutteringen av kvinner til fagmiljøet er svært god og at dette på sikt vil øke kvinneandelen i lederstillinger.

Det ble utlyst 72 stillinger i direktoratet i 2023. I samtlige kunngjøringer ble mangfolds- og inkluderingsformuleringen brukt. Totalt er det 6 prosent som har krysset av for utenlandsk opprinnelse i søknadene. Det ble ansatt én person med innvandrerbakgrunn i direktoratet i 2023.

Når personer med innvandrerbakgrunn søker stillinger, og oppfyller kravene i utlysningen, blir minst én innkalt til intervju. Leder må alltid redegjøre for hvor mange personer med innvandrerbakgrunn som har søkt på stillingen, hvor mange av dem som er innkalt til intervju og eventuelt om noen av dem er innstilt.

For stillinger der vi kan tilrettelegge arbeidsplassen, oppfordrer vi i utlysningsteksten personer med nedsatt funksjonsevne til å søke. I 2023 er det 1,2 prosent som har oppgitt å ha nedsatt funksjonsevne i søknaden. Det ble ikke ansatt personer med oppgitt nedsatt funksjonsevne i 2023.

I 2023 var det 2,5 prosent som førte opp å ha hull i CV-en.

I 2023 har direktoratet fokusert på mangfold, inkludering og likestilling blant annet ved å oppdatere Likestillingsplan for 2023-2024 til også å innbefatte mangfold og inkludering. I tillegg ble verdensdagen for psykisk helse markert ved hovedkontoret i Bergen. I 2024 skal vi ytterligere fokusere på mangfold og inkludering.

Bemanning og rekruttering

Fiskeridirektoratet har gjennomført 57 rekrutteringsprosesser i 2023 med et gjennomsnittlig tilfang på 31 søkere per prosess. Dette er en økning både i antall stillinger og tilfang av søkere fra 2022.

Omorganiseringen i 2022 har medført at vi har hatt en særlig økning i utlysning av lederstillinger. Vi får jevnt over et godt tilfang av søkere, og får i de fleste tilfeller rekruttert den kompetansen vi har behov for. Blant lederstillinger har vi tre seksjonssjefstillinger som fortsatt står ubesatt og der det er behov for ny rekrutteringsprosess. For lederstillinger har vi i flere tilfeller benyttet ekstern bistand fra rekrutteringsbyrå. I 2023 har vi økt kvaliteten på rekrutteringsprosessene, og arbeidet fortsetter i 2024.

49 ansatte har fratrudd, hvorav 18 har gått av med pensjon. Tallene er noe høyere enn i 2022 da 42 personer fratrudd, inkludert 11 pensjoneringer. Personene som er fratrudd er fordelt utover våre seksjoner og kontorsteder.

Tabell 17: Antall sluttet fordelt på alder og kjønn.

Aldersgruppe	Antall sluttet	
	Kvinner	Menn
Under 30	0	3
30-39	10	5
40-49	3	0
50-61	6	4
62+	7	11

Desentralt arbeid

Fiskeridirektoratet har med sine 20 lokasjoner gode forutsetninger for å kunne tilby de ansatte desentralt arbeid. Dette skjer i hovedsak ved at en ansatt flytter fra en av våre lokasjoner til en annen.

Etter en individuell vurdering og avtale, kan den ansatte få innvilget desentralisert arbeid. Dette gir den ansatte mulighet til å jobbe fra et annet sted enn opprinnelig avtalt kontorsted. Denne avtalen kan være enten permanent eller for en begrenset periode. I løpet av 2023 ble det inngått flere slike avtaler, og det har vært en økning fra tidligere år. Vår erfaring er at dette er et tilbud som kan fungere godt dersom gitte forutsetninger er oppfylt; arbeidets art, hvilken lokasjon den ansatte flytter til, hvor «erfaren» den ansatte er og å ha gode planer for digital og fysisk samhandling med kolleger.

Lærlinger

Fiskeridirektoratet tok inn to lærlinger innen it-utvikling og én matroslærling i 2023. For it-lærlinger er vi tilknyttet opplæringskontoret OK-stat, mens matroslærling er tilknyttet Maritim opplæring Nord. I 2024 planlegger vi for én lærling innen it-drift og ytterligere to matroslærlinger.

Direktoratet har opprettet samarbeid med Universitetet i Bergen ved Juridisk fakultet, for å starte skriveplass/praksisplass for to studenter per semester. Det skal formaliseres en samarbeidsavtale som gjør det mulig for to studenter å starte opp fra og med høstsemesteret 2024.

Med utgangspunkt i denne samarbeidsformen er målet at det skal utvikles ytterligere samarbeidsavtaler som skal åpne for skriveplasser/praksisplasser for studenter knyttet til våre tre lederklynger. Vi mener at en smidig oppskalering gjør at direktoratet knytter seg enda tettere til både utdanningsinstitusjoner og studenter som potensielle arbeidstakere i fremtiden.

Kompetanseutvikling

Kompetanse er et av fem satsingsområder i direktoratets nye strategi, og det har vært jobbet med å utvikle planer for denne satsingen. Direktoratet bruker Virksomhetsplattformen, en læringsplattform for statlige virksomheter levert av Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ).

Direktoratet startet i 2023 opp implementeringen av DFØ HR. DFØ HR er en helhetlig HR-løsning som dekker medarbeidernes livsløp i organisasjonen og støtter virksomhetens HR-prosesser. Løsningen inneholder moduler om kompetanse og læring.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

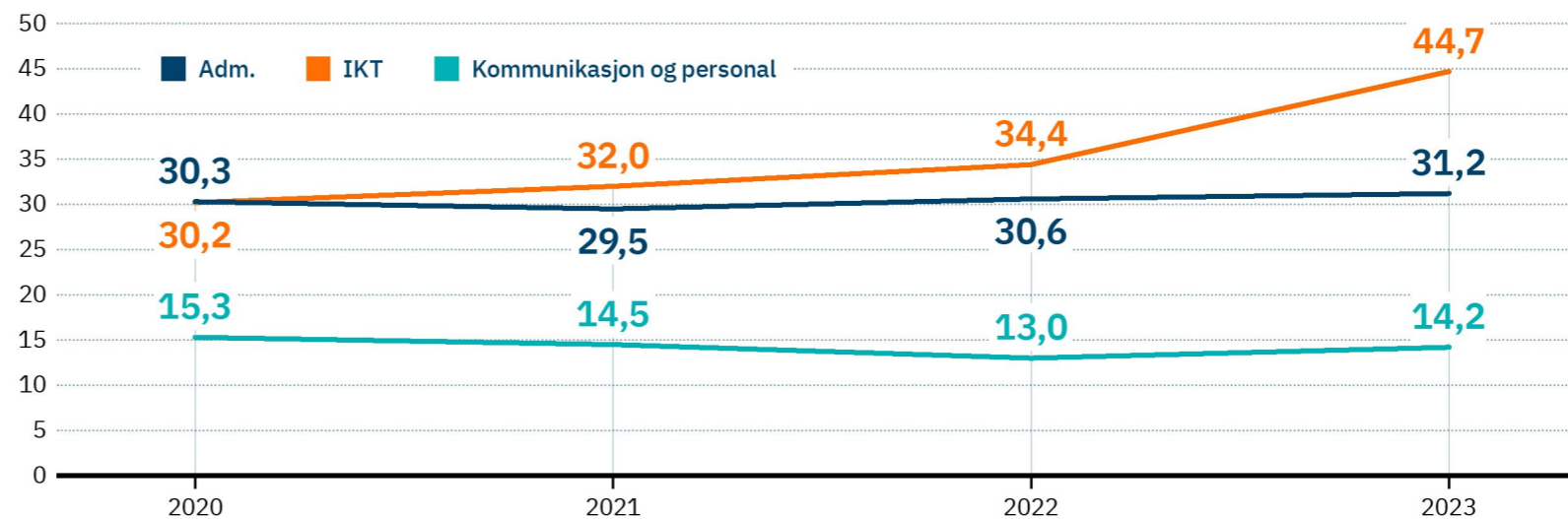
44%
kvinner

56%
menn

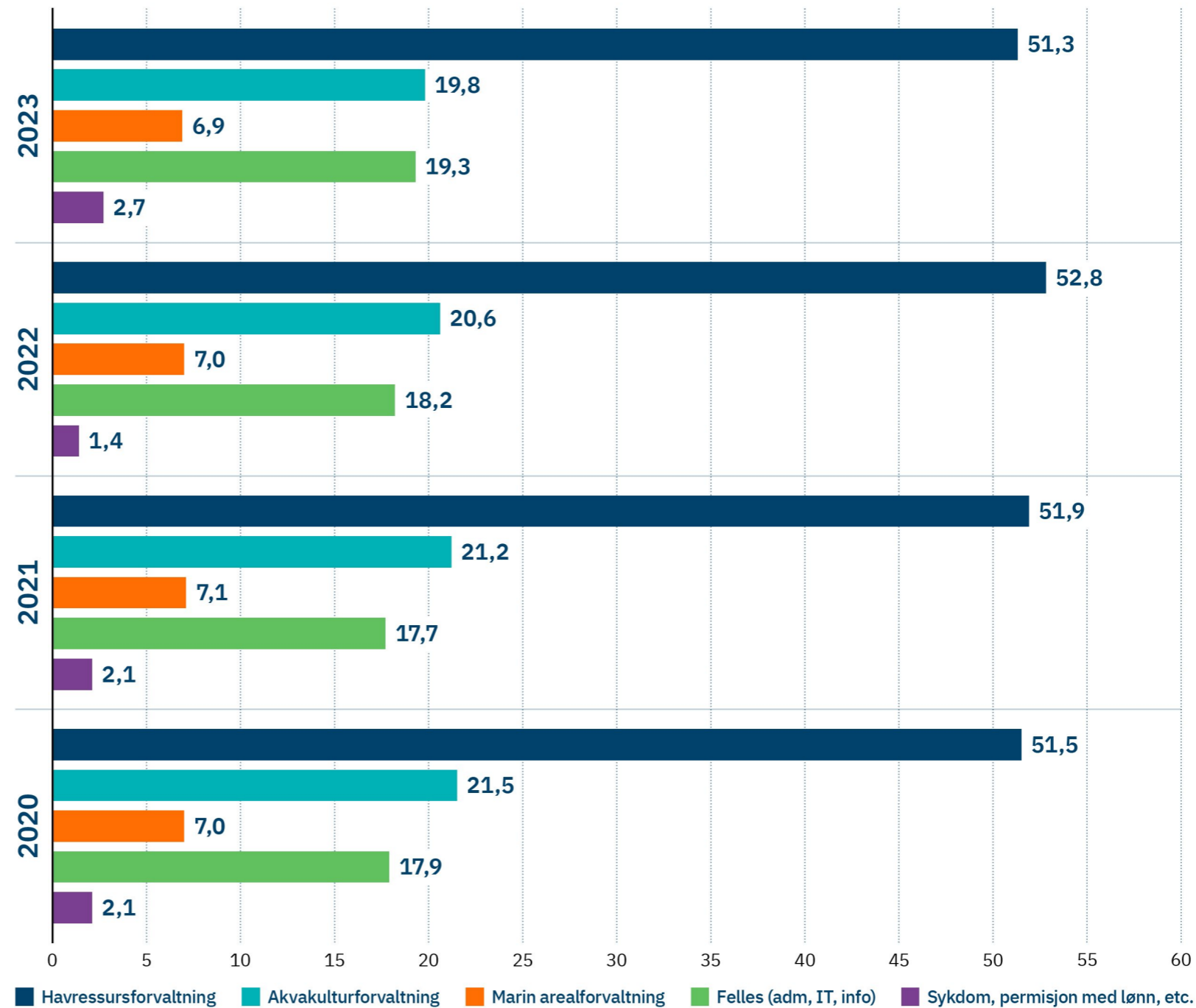

Figur 35: Fordeling av avtalte årsverk 2023. I tillegg kommer fravær og permisjon med lønn på 11 årsverk.

Figur 36: Avtalte årsverk på administrative avdelinger, 2020–2023

Figur 34: Antall ansatte fordelt på kjønn 2023

Figur 37: Prosentvis fordeling av årsverk 2020–2023.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Kjøp av konsulentttjenester og fremmede tjenester

Fiskeridirektoratet har i 2021–2023 anskaffet tjenester som i kontoplanen er kategorisert som konsulentttjenester:

Konto	2021	2022	2023
670 Konsulentttjenester innen økonomi, revisjon og juss	855 298	1 233 076	93 163
671 Konsulentttjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger, mv.	32 287 063	51 383 382	47 392 666
672 Konsulentttjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.		612 537	92 143
673 Andre konsulentttjenester	21 387 084	16 210 645	10 244 352
Sum	54 529 445	69 439 640	57 822 324
Estimert antall årsverk	23	29	23
Andel av totale årsverk	5,1 %	6,4 %	5,2 %

Samlede kjøp av konsulentttjenester er redusert med 11,6 millioner kroner fra 2022.

Utbetalinger til konsulentttjenester innen økonomi, revisjon og juss (670) i 2023 gjelder i hovedsak internrevisjon. Utbetalinger fra konto 671 gjelder kjøp av konsulentttjenester i tilknytning til pågående digitaliseringsprosjekter. Vi har i 2023 erstattet 10 innleide med 10 fast ansatte it-utviklere. Direktoratet har ikke kjøpt konsulentttjenester til kommunikasjonsrådgivning i 2023. Utbetalingene på konto 672 er knyttet til bistand til lederrekruttering. Andre konsulentttjenester (673) omfatter for eksempel tjenester i forbindelse med rydding av gamle papirarkiv, FangstID-prosjektet, tipshåndterings-system og marin forsøpling.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

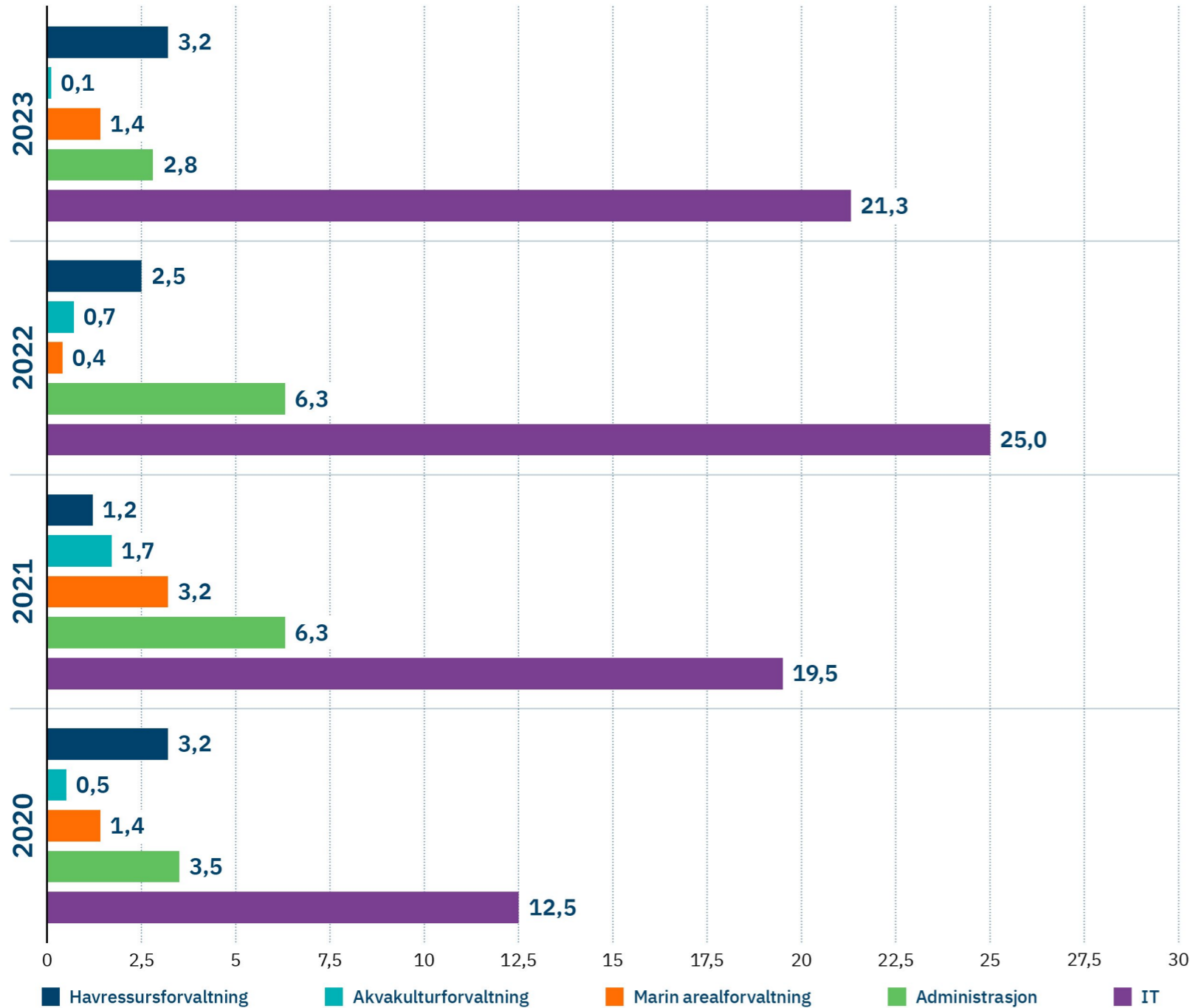
Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

I tillegg kjøper direktoratet fremmedtjenester, som innleie av personell fra vikarbyrå, kjøp av løpende IKT-driftsoppgaver og lønns- og regnskapstjenester. Til sammen utgjør da alle kjøp av konsulenttjenester og fremmedtjenester til sammen 72,1 millioner kroner. Omregnet utgjorde dette i underkant av 29 estimerte årsverk. Det har fra 2020 til 2023, som følge av store digitaliseringsprosjekter, vært økning i kjøp av it-tjenester. Innenfor administrasjon har det vært en betydelig ressursinnsats knyttet til opprydding og digitalisering av eldre arkivsaker, spesielt i årene 2021 og 2022.

Figur 38: Kjøp av fremmedtjenester omregnet i årsverk, 2020–2023.

5

Vurdering av framtidssutsikter

[Til forside](#)

[Til innhold](#)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Vurdering av framtidssutsikter

Da regjeringens kvotemelding ble lagt fram i Tromsø 12. januar 2024 ble jeg bedt om å si noe om fremtiden for sjømatnæringen og forvaltningen av denne. Jeg sendte spørsmålet videre inn i direktoratet og fikk mange gode og relevante svar fra engasjerte medarbeidere.

Dokumentasjon blir i direktoratet sett på som grunnleggende. Og det er nok meget treffende for de utfordringene vi ser foran oss.

Fra vårt departement er styringssignalene ganske tydelige: klimaendringer og naturmangfold er en klar samfunnsutfordring fremover. Norge har inngått avtaler som forplikter oss internasjonalt. Tilpasning til klimaendringene og bevissthet rundt reduksjon av utslipp skal være en del av våre vurderinger og vår forvaltning. Vern, bevaring og bruk av naturressurser stiller klare krav til kunnskap om næringenes påvirkning. Klimahensyn skal i større grad inkluderes i rådgivningen overfor departementet.

Vi er i gang med et prosjekt kalt bærekraftig sjømatforvaltning 2030. Her skal vi, i tillegg til å svare på bærekraft i egen organisasjon, svare på om vår forvaltning bidrar til å oppfylle FNs bærekraftsmål, redusere utslipp av klimagasser og bevaring av naturmangfoldet. Vi skal dokumentere konsekvensen av den aktiviteten vi forvalter.

Fiskeridirektoratet arbeidet i 2023 med ny strategi. Alle ansatte var involvert, og vi fikk et solid resultat, som tar med seg alt det gode arbeidet som er gjort i direktoratet de siste tiårene og samtidig setter retningen for arbeidet vårt i årene som kommer.

- 1) Bærekraft:** vi skal arbeide for å bevare artsmangfoldet, bidra til bærekraftige sjømatnæringer, redusere marin forsøpling og redusere eget fotavtrykk.
- 2) Digitalisering:** vi skal bruke ny teknologi, sørge for gode brukeropplevelser, ha en sterk sikkerhetskultur og dele data.
- 3) Brukervennlig:** vi skal utvikle effektive tjenester, forenkle og være åpne og relevante.
- 4) Kompetanse:** vi skal ta kunnskapsbaserte beslutninger, ha kompetente fagmiljøer, samarbeide og dele kunnskap og være en attraktiv arbeidsplass.
- 5) Organisasjonsutvikling:** vi skal bygge felles organisasjonskultur og være gode på internkommunikasjon.

Det er en ambisiøs strategi. Men den gir oss retning og gode knagger for å prioritere de riktige oppgavene. Ved at de ansatte har deltatt aktivt i arbeidet med strategien, har de også større eierskap til innholdet og hva det betyr for oss. Videre har divisjonene og avdelingene brukt strategien ned i tiltak og oppgaver som gir praktisk mening i jobb-hverdagen. [På nettsidene har vi mer informasjon.](#)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Selv om ny organisasjon er på plass, har vi mye å gjøre før vi har oppnådd målene med omorganiseringen. Det er særlig tre områder der vi må oppnå gode resultater:

- Vi skal ha et sterkt og effektivt fiskeri- og akvakulturtilsyn der vi jobber tverrfaglig og drar synergier mellom det operative og det strategiske.
- Vi skal ha helhetlig styring som sikrer likebehandling av næringene uavhengig av geografisk plassering.
- Vi skal bli gode på å hente ut effektene som følger av digitalisering, få kontroll på porteføljen og få en sunn balanse mellom drift og utvikling.

Våre tre virksomhetsområder; havressursforvaltning, akvakulturforvaltning og marin arealforvaltning vil nok være prioriterte områder for havnasjonen Norge også i fremtiden. Samtidig skal vi være åpne om at omfang, prioriteringer, metodikk og ressursbruk kan endre seg.

Nye næringer som havvind og mineralleting gjør sine inntog i og på havet. Tradisjonelle næringer som fiskeri og havbruk utvikler seg og tar i bruk nye havområder. Hvordan vi etablerer gode regler for kunnskapsbasert sameksistens vil prege vår hverdag i fremtiden. Krav til vern av areal, bevaring av artsmangfold og godt dokumenterte konsekvenser av forskjellige aktiviteter vil også bli vektet tyngre. Det vil være sentralt å utvikle god forståelse mellom virksomhetsområdene, samtidig blir gode modeller for samarbeid med kunnskapsleverandørene essensielt.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

6

Årsregnskap

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Ledelseskommmentar	103
Prinsippnote til årsregnskapet	104
• Oppstilling av bevilgningsrapportering	105
• Oppstilling av artskontorrapporteringen	109
Prinsipper for oppstilling av virksomhetsregnskapet	110
• Resultatregnskap	112
• Balanse – Eiendeler	113
• Balanse – Statens kapital og gjeld	114
• Årsverkkostnader Fiskeridirektoratet totalt	121
• Kostnadsandeler i % av driftskostnader totalt	121

Årsregnskap

Ledelseskommmentar

Virksomhetens formål

Fiskeridirektoratet ble etablert i Bergen i 1900 og er myndighetenes rådgivende og utøvende organ innen fiskeri- og akvakulturforvaltning i Norge. Fiskeridirektoratet skal bidra til å oppfylle Nærings- og fiskeridepartementets overordnede mål, og vårt samfunnsoppdrag er formulert som følger; «Fiskeridirektoratet skal fremme lønnsom og verdiskapende næringsaktivitet gjennom bærekraftig og brukerrettet forvaltning av marine ressurser og marint miljø.»

Bekreftelse

Årsregnskapet er avlagt i henhold til bestemmelser om økonomistyring i staten med tilhørende rundskriv fra Finansdepartementet og krav fra eget departement.

Fiskeridirektoratet har i samråd med Nærings- og fiskeridepartementet vedtatt at Fiskeridirektoratet skal føre og rapportere sitt virksomhetsregnskap ihht. de anbefalte statlige regnskapsstandardene.

Årsregnskapet gir et dekkende bilde av virksomhetens disponible bevilgninger og av regnskapsførte utgifter, inntekter, eiendeler og gjeld.

Vesentlige forhold ved årsregnskapet

Virksomhetens kontantutbetalinger over driftsposten er tilnærmet lik årets bevilgning inkludert merinntekt. Hensyntar vi også overført beløp fra 2022, er samlet

mindreforbruk på driftsposten i 2023 totalt 19,3 mill. kroner, og dette søkes overført i sin helhet til 2024.

Artskontorrapporteringen viser en økning i netto rapporterte driftsutgifter fra 2022 til 2023 på om lag 2 %. Utbetalinger til investeringer har i den samme perioden en reduksjon på i overkant av 15 %.

Som en følge av at inntekt fra bevilgning inntektsføres i henhold til prinsippet om motsatt sammenstilling ved årets slutt, er resultatet i virksomhetsregnskapet av årets aktiviteter null. Driftsinntekter og driftskostnader i virksomhetsregnskapet har økt fra 2022 til 2023 med om lag 1 %.

Samlet sett har det vært en liten økning i driftskostnadene til direktoratet. Andre driftskostnader er redusert, men økning i lønnskostnadene i forbindelse med årets lønnsoppgjør overgår dette. Reduksjonen i andre driftskostnader skyldes flere forhold. Det har blant annet vært lavere strømpriser i 2023, reduserte kostnader til leie av fartøy og noe nedgang i utstyrsanskaffelser. Det er også en betydelig nedgang i kjøp av konsulenttjenester, som et resultat av at direktoratet gjennom året har ansatt flere faste ansatte på IT-avdelingen i stedet for å leie inn konsulenter.

I utgangspunktet ville det ikke ha vært auksjon knyttet til vekst i havbruksnæringen i 2023, men ettersom det gjenstod betydelig kapasitet fra auksjonen i 2022 ble det avholdt en restauksjon i 2023.

Dermed ser vi at innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten også i 2023 er svært høy sammenlignet med et år uten auksjon. Tilskuddsforvaltning og andre overføringer til staten viser en nedgang, som i all hovedsak skyldes en lavere utbetaling fra Havbruksfondet sammenlignet med året før.

Av nøkkeltallsoversikt fremgår det at antall utførte årsverk er noe redusert fra 388 til 383 i 2023. Lønnskostnader som andel av totale driftskostnader har økt fra 57,4 % i 2022 til 59,9 % i 2023. Økningen i forholdet mellom lønnskostnader og totale driftskostnader skyldes økningen i lønnskostnadene og reduksjonen i driftskostnader, som omtalt over.

Revisjonsordning

Fiskeridirektoratets regnskap revideres av Riksrevisjonen. Revisjonsberetningen antas å foreligge i løpet av 2. kvartal 2024.

Fiskeridirektoratet, 22. februar 2024

Frank Bakke-Jensen, Fiskeridirektør

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Prinsippnote til årsregnskapet

Årsregnskap for Fiskeridirektoratet er utarbeidet og avlagt etter nærmere retningslinjer fastsatt i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene»). Årsregnskapet er i henhold til krav i bestemmelsene punkt 3.4.1, nærmere bestemmelser i Finansdepartementets rundskriv R-115 av desember 2022 og eventuelle tilleggskrav fastsatt av overordnet departement.

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen og arts-kontorrapporteringen er utarbeidet med utgangspunkt i bestemmelsene punkt 3.4.2 – de grunnleggende prinsippene for årsregnskapet:

- a) Regnskapet følger kalenderåret.
- b) Regnskapet inneholder alle rapporterte utgifter og inntekter for regnskapsåret.
- c) Regnskapet er utarbeidet i tråd med kontantprinsippet.
- d) Utgifter og inntekter er ført i regnskapet med brutto beløp.

Oppstillingene av bevilgnings- og arts-kontorrapportering er utarbeidet etter de samme prinsippene, men gruppert etter ulike kontoplaner. Prinsippene samsvarer med krav i bestemmelsene punkt 3.5 til hvordan virksomhetene skal rapportere til statsregnskapet. Sumlinjen «Netto rapportert til bevilgningsregnskapet» er lik i begge oppstillingene.

Virksomheten er tilknyttet statens konsernkontoordning i Norges Bank i henhold til krav i bestemmelsene pkt. 3.7.1. Bruttobudsjetterte virksomheter tilføres ikke likviditet gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsern-konto. Ved årets slutt nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto ved overgang til nytt år.

Bevilgningsrapporteringen

Oppstillingen av bevilgningsrapporteringen omfatter en øvre del med bevilgningsrapporteringen og en nedre del som viser beholdninger virksomheten står oppført med i kapitalregnskapet. Bevilgningsrapporteringen viser regnskapstall som virksomheten har rapportert til statsregnskapet. Det stilles opp etter de kapitler og poster i bevilgningsregnskapet virksomheten har fullmakt til å disponere. Kolonnen samlet tildeling viser hva virksomheten har fått stilt til disposisjon i tildelingsbrev for hver statskonto (kapittel/post). Oppstillingen viser i tillegg alle finansielle eiendeler og forpliktelser virksomheten står oppført med i statens kapitalregnskap.

Mottatte fullmakter til å belaste en annen virksomhets kapittel/post (belastningsfullmakter) vises ikke i kolonnen for samlet tildeling, men er omtalt i note B til bevilgningsoppstillingen. Utgiftene knyttet til mottatte belastningsfullmakter er bokført og rapportert til statsregnskapet, og vises i kolonnen for regnskap.

Avgitte belastningsfullmakter er inkludert i kolonnen for samlet tildeling, men bokføres og rapporteres ikke til statsregnskapet fra virksomheten selv. Avgitte belastningsfullmakter bokføres og rapporteres av virksomheten som har mottatt belastningsfullmakten og vises derfor ikke i kolonnen for regnskap. De avgitte fullmaktene framkommer i note B til bevilgningsoppstillingen.

Artskontorrapporteringen

Oppstillingen av arts-kontorrapporteringen har en øvre del som viser hva som er rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter og en nedre del som viser eiendeler og gjeld som inngår i mellomværende med statskassen. Artskontorrapporteringen viser regnskapstall virksomheten har rapportert til statsregnskapet etter standard kontoplan for statlige virksomheter. Virksomheten har en trekkrettighet på konsernkonto i Norges Bank. Tildelingene er ikke rapportert som en inntekt til statsregnskapet og derfor ikke vist som inntekt i arts-kontorrapporteringen.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Oppstilling av bevilgningsrapportering 31.12.2023

Utgiftskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merutgift (-) og mindreutgift	Postert på avgitte belastnings- fullmakter	Avvik fra tildeling
0917	Fiskeridirektoratet	01	Driftsutgifter	A,B	518 227 000	503 991 661	14 235 339		
0917	Fiskeridirektoratet	22	Fiskeriforskning og -overvåking, kan overføres	A,B,C	200 507 000	149 717 434	50 789 566		
0917	Fiskeridirektoratet	45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold, kan overføres	A,B	850 000	850 000	0		
0919	Diverse fiskeriformål	60	Tilskudd til kommuner og fylkeskommuner	A,B	1 409 600 000	1 409 600 000	0		
0919	Diverse fiskeriformål	71	Tilskudd til velferdstasjoner	A,B	2 553 000	2 553 000	0		
0919	Diverse fiskeriformål	74	Erstatninger, kan overføres	A,B,C	2 665 000	512 150	2 152 850		
0919	Diverse fiskeriformål	75	Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene, kan overføres	A,B,C	53 087 000	22 431 000	30 656 000		
0919	Diverse fiskeriformål	76	Tilskudd til fiskeriforskning, kan overføres	A,B	19 503 000	10 629 442	8 873 558		
1633	Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift	01	Statlig betalt merverdiavgift		0	47 467 739			
Sum utgiftsført					2 206 992 000	2 147 752 426			

Inntektskapittel	Kapittelnavn	Post	Posttekst	Note	Samlet tildeling	Regnskap 2023	Merinntekt og mindreinntekt(-)	Postert på avgitte belastnings- fullmakter	Avvik fra tildeling
3917	Fiskeridirektoratet	01	Diverse inntekter	B,D	1 200 000	4 922 209	3 722 209	1 353 150	5 075 359
3917	Fiskeridirektoratet	05	Saksbehandlingsgebyr	D	28 315 000	22 908 187	-5 406 813		
3917	Fiskeridirektoratet	13	Inntekt vederlag oppdrettskonsesjoner		1 513 900 000	1 515 957 234	2 057 234		
3917	Fiskeridirektoratet	86	Forvaltningssanksjoner	B,D	4 000 000	1 919 047	-2 080 953	852 800	-1 228 153
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	72	Kontroll- og tilsynsavgift akvakultur	B	33 100 000	0	-33 100 000	35 000 422	1 900 422
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	73	Årsavgift merkeregisteret	B	8 600 000	7 770	-8 592 230	7 627 391	-964 839
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	74	Fiskeriforskningsavgift		400 000 000	414 220 244	14 220 244		
5574	Sektoravgifter under Nærings- og fiskeridepartementet	76	Kontrollavgift fiskeflåten		51 500 000	53 563 706	2 063 706		
5605	Renter av statskassens kontantbeholdning	83	Av alminnelige fordringer		0	2 363	2 363		
5309	Tilfeldige inntekter	29	Ymse		0	687 163			
5700	Folketrygdens inntekter	72	Arbeidsgiveravgift		0	42 171 668			
Sum inntektsført					2 040 615 000	2 056 359 592			

Netto rapportert til bevilgningsregnskapet						91 392 834
Kapitalkontoer						
60090001	Norges Bank KK /innbetalinger					2 042 267 116
60090002	Norges Bank KK/utbetalinger					-2 132 494 380
710700	Endring i mellomværende med statskassen					-1 165 570
Sum rapportert						0

Beholdninger rapportert til kapitalregnskapet (31.12)

	2023	2022	Endring
710700 Mellomværende med statskassen	-33 498 383	-32 332 813	-1 165 570

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note A – Forklaring av samlet tildeling utgifter

Kapittel og post	Overført fra i fjor	Årets tildelinger	Samlet tildeling
091701	19 238 000	498 989 000	518 227 000
091722	59 702 000	140 805 000	200 507 000
091745	850 000		850 000
091960		1 409 600 000	1 409 600 000
091971		2 553 000	2 553 000
091974	2 665 000		2 665 000
091975	24 287 000	28 800 000	53 087 000
091976	12 953 000	6 550 000	19 503 000

Note B – Forklaring til brukte fullmakter og beregning av mulig overførbart beløp til neste år

Kapittel og post	Stikkord	Merutgift(-)/ mindre utgift	Utgiftsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter(-)	Merutgift(-)/ mindreutgift etter avgitte belastnings- fullmakter	Merinntekter/ mindre- inntekter(-) iht. merinntekts- fullmakt	Omdisponering fra post 01 til 45 eller til post 01/21 fra neste års bevilgning	Innsparinger(-)	Sum grunnlag for overføring	Maks. overførbart beløp*	Mulig over- førbart beløp beregnet av virksomheten
091701/391701		14 235 339		14 235 339	5 075 359			19 310 698	24 949 450	19 310 698
091722	Kan overføres	50 789 566		50 789 566				50 789 566	269 475 000	50 789 566
091974	Kan overføres	2 152 850		2 152 850				2 152 850	1 900 000	1 900 000
091975	Kan overføres	30 656 000	(4 375 000)	26 281 000				26 281 000	55 600 000	26 281 000
091976	Kan overføres	8 873 558		8 873 558				8 873 558	12 950 000	8 873 558

*) Maksimalt beløp som kan overføres er 5% av årets bevilgning på driftspostene 01-29, unntatt post 24 eller sum av de siste to års bevilgning for poster med stikkordet «kan overføres». Se årlig rundskriv R-2 for mer detaljert informasjon om overføring av ubrukte bevilgninger.

Opplysninger om avgitte belastningsfullmakter på inntektskapitler

Kapittel og post	Merinntekt og mindreinntekt (-)	Inntektsført av andre iht. avgitte belastnings- fullmakter (+)	Merinntekt og mindre- inntekt (-) etter avgitte belastningsfullmakter
391701	3 722 209	1 353 150	5 075 359
391786	-2 080 953	852 800	-1 228 153
557472	-33 100 000	35 000 422	1 900 422
557473	-8 592 230	7 627 391	-964 839

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Forklaring til bruk av budsjettfullmakter

Mottatte belastningsfullmakter (gjelder for både utgiftskapitler og inntektskapitler)

Ikke aktuelt

Stikkordet «kan overføres»

- Er knyttet til kap 0917 post 22 og 45, mindreutgift i henhold til maksimalt beløp som kan overføres vil bli søkt overført til 2024
- Er knyttet til kap 0919 post 74, 75 og 76, mindreutgift i henhold til maksimalt beløp som kan overføres vil bli søkt overført til 2024

Stikkordet «kan benyttes under»

Ikke aktuelt

Stikkordet «overslagsbevilgning»

Ikke aktuelt

Avgitte belastningsfullmakter (utgiftsført av andre på utgiftskapitler og inntektsført av andre på inntektskapitler)

- Kap 0919 post 75 - Nærings- og fiskeridepartementet
- Kap 3917 post 01 - Registerenheten i Brønnøysund
- Kap 3917 post 86 - Skatteetaten innkrevingsregnskapet for oppdrag og særavgifter
- Kap 5574 post 72 - Skatteetaten innkrevingsregnskapet for oppdrag og særavgifter
- Kap 5574 post 73 - Skatteetaten innkrevingsregnskapet for oppdrag og særavgifter

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter

Merinntekt over kap 3917 post 01 Refusjoner og diverse inntekter, til sammen kr 5 075 359, er nyttet under kap 0917 post 01 Fiskeridirektoratets driftsutgifter.

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Ikke aktuelt

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke aktuelt

Innsparing i regnskapsåret som følge av bruk av fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Ikke aktuelt

Romertallsvedtak

Ikke aktuelt

Mulig overførbart beløp

- Mulig overførbart beløp på kap 0917 post 01 og post 22 vil bli søkt overført med henholdsvis kr 19 310 698 og kr 50 789 566.
- Mulig overførbart beløp på kap 0919 post 74, 75 og 76 vil bli søkt overført med henholdsvis kr 1 900 000, kr 26 281 000 og kr 8 873 558.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note C – Utbetaling per hovedformål for utvalgte poster

Kap. 917 post 22 Fiskeriforskning og -overvåkning	
Hovedformål	Beløp
Sjötjenesten – fartøyleie fiskefartøy	14 816 504
Sjötjenesten – hurtiggående fartøy (Eir+Rind+Fjordgyn)	24 559 372
Sjötjenesten – drivstoff m.m. leid fartøy	9 161 758
Sjötjenesten – tokt/ubekv. arb.tid/overtid/andre personalkostnader	2 874 330
Sjötjenesten – andre kostnader Sjötjenesten	3 541 477
Sjötjenesten – kran, nett-trommel, tensjon system på vinsjer Fjordgyn	377 780
Ordningen med fiskeforsøk og utviklingstiltak	15 961 474
<i>Fiskeritabellen – kunnskapsgrunnlag for fiskeriforvaltning</i>	<i>5 954 131</i>
<i>Opprensning tapte redskaper</i>	<i>9 986 657</i>
<i>Handlingsplan mot marin forsøpling</i>	<i>20 686</i>
Holdningsskapende arbeid mot marin forsøpling	1 094 799
Ansatte – Sjötjenesten, Ordningen, informasjonsinnhenting/ bearbeiding data	66 466 179
GIS/plan/kystnære fiskeridata – ansatte	4 838 609
Pilot regional forvaltning – i hovedsak ansatte	2 802 838
Utvikle system for helhetlig informasjonsforvaltning – i hovedsak ansatte	2 169 063
Selfangstinspektør + kurs	124 660
Utvikling Yggdrasil totalt	928 592
Sum	149 717 435

Kap. 919 post 74 Erstatninger	
Hovedformål	Beløp
Erstatning som følge av beslagleggelse av fiskefelt etter petroleumsloven § 8-2	512 150
Sum	512 150

Kap. 919 post 75 Næringstiltak i fiskeriene	
Hovedformål	Beløp
Tilskudd til føring av fisk og skalldyr	10 681 000
Tilskudd til rapporteringsutstyr	10 000 000
Tilskudd til selfangst	1 250 000
Tilskudd til garantilott	500 000
Sum	22 431 000

Note D – Innbetalt per hovedtype for utvalgte poster

Kap. 3917 post 01 Refusjoner og diverse inntekter	
Hovedformål	Beløp
Timer/reiseutgifter refundert fra HI for deltakelse i bistandsarbeid	1 167 940
Tilskudd fra Norges forskningsråd og EU	3 754 269
Sum	4 922 209

I tillegg er 1 353 150 kr bokført på denne posten av Brønnøysund, dette gjelder salg av registertilgang.

Kap. 3917 post 05 Saksbehandlingsgebyr	
Hovedformål	Beløp
Gebyr akvakultursøknader	18 343 600
Innmeld.gebyr merkeregisteret	1 278 325
Gebyr ervervstillatelse	3 286 262
Sum	22 908 187

Kap. 3917 post 86 Forvaltningssanksjoner	
Hovedformål	Beløp
Overtreddesgebyr havbruk	1 919 047
Sum	1 919 047

I tillegg er 852 799 kr bokført på denne posten av Skatteetaten, dette gjelder overtredelsesgebyr fiskeri.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Oppstilling av artskontorrapporteringen 31.12.2023

	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Innbetalinger fra gebyrer	22 908 187	25 384 342
Innbetalinger fra tilskudd og overføringer	3 754 269	0
Andre innbetalinger	1 167 940	3 494 280
Sum innbetalinger fra drift	27 830 396	28 878 622
Driftsutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetalinger til lønn	388 690 563	365 858 656
Andre utbetalinger til drift	258 424 292	270 227 776
Sum utbetalinger til drift	647 114 855	636 086 431
Netto rapporterte driftsutgifter	619 284 459	607 207 809
Investerings- og finansinntekter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Sum investerings- og finansinntekter	0	0
Investerings- og finansutgifter rapportert til bevilgningsregnskapet		
Utbetaling til investeringer	7 443 184	8 804 079
Utbetaling av finansutgifter	1 057	1 834
Sum investerings- og finansutgifter	7 444 240	8 805 913
Netto rapporterte investerings- og finansutgifter	7 444 240	8 805 913
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten*		
Innbetaling av skatter, avgifter, gebyrer m.m.	1 985 674 529	4 613 750 027
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	1 985 674 529	4 613 750 027
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten*		
Utbetalinger av tilskudd og stønader	1 445 725 592	3 115 656 658
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	1 445 725 592	3 115 656 658
Inntekter og utgifter rapportert på felleskapitler**		
Gruppelivsforsikring konto 1985 (ref. kap. 5309, inntekt)	682 999	538 857
Arbeidsgiveravgift konto 1986 (ref. kap. 5700, inntekt)	42 171 668	38 580 097
Nettoføringsordning for merverdiavgift konto 1987 (ref. kap. 1633, utgift)	47 467 739	52 432 899
Netto rapporterte utgifter på felleskapitler	4 613 072	13 313 944
Netto rapportert til bevilgningsregnskapet	91 392 834	-868 765 702
Oversikt over mellomværende med statskassen		
Eiendeler og gjeld	31.12.2023	31.12.2022
Fordringer på ansatte	105 803	118 081
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-18 152 356	-16 638 857
Skyldige offentlige avgifter	-87 130	-348 750
Avsatt pensjonspremie til Statens pensjonskasse****	-14 219 164	-15 480 921
Mottatte forskuddsbetalinger	-1 162 291	0
Lønn (negativ netto, for mye utbetalt lønn m.m.)	16 755	21 368
Differanser på bank og uidentifiserte innbetalinger	0	-3 735
Sum mellomværende med statskassen	-33 498 383	-32 332 813

Prinsipper for oppstilling av virksomhetsregnskapet

Virksomhetsregnskapet er satt opp i samsvar med de statlige regnskapsstandardene (SRS).

Transaksjonsbaserte inntekter

Transaksjoner resultatføres til verdien av vederlaget på transaksjonstidspunktet. Inntekt resultatføres når den er opptjent. Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet hvor overføring av risiko og kontroll er overført til kjøper. Salg av tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Inntekter fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer

Inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres etter prinsippet om motsatt sammenstilling. Dette innebærer at inntekt fra bevilgninger og inntekt fra tilskudd og overføringer resultatføres i takt med at aktivitetene som finansieres av disse inntektene utføres, det vil si i samme periode som kostnadene påløper (motsatt sammenstilling).

Bruttobudsjetterte virksomheter har en forenklet praktisering av prinsippet om motsatt sammenstilling ved at inntekt fra bevilgninger beregnes som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null.

Kostnader

Utgifter som gjelder transaksjonsbaserte inntekter kostnadsføres i samme periode som tilhørende inntekt.

Utgifter som finansieres med inntekt fra bevilgning og inntekt fra tilskudd og overføringer, kostnadsføres i samme periode som aktivitetene er gjennomført og ressursene er forbrukt.

Pensjoner

SRS 25 Ytelser til ansatte legger til grunn en forenklet regnskapsmessig tilnærming til pensjoner. Statlige virksomheter skal ikke balanseføre netto pensjonsforpliktelser for ordninger til Statens pensjonskasse (SPK).

Virksomheten resultatfører arbeidsgiverandel av pensjonspremien som pensjonskostnad. Pensjon kostnadsføres som om pensjonsordningen i SPK var basert på en innskuddsplan.

Fra 2022 har SPK lagt om pensjonspremiemodellen for statlige virksomheter. Fra 1. januar 2022 betaler virksomheten en virksomhetsspesifikk hendelsesbasert arbeidsgiverandel som del av pensjonspremien. At premien er virksomhetsspesifikk, betyr at den beregnes ut fra den enkelte virksomhets forhold, ikke for grupper av virksomheter samlet. At den er hendelsesbasert, betyr at den tar hensyn til de faktiske hendelser i medlemsbestanden i virksomheten, slik at premiereserven er ajour i forhold til medlemmets opptjening. Medlemsandelen på to prosent av lønnsgrunnlaget er uendret.

Leieavtaler

Virksomheten har valgt å benytte forenklet metode i SRS 13 om leieavtaler og klassifiserer alle leieavtaler som operasjonelle leieavtaler.

Klassifisering og vurdering av anleggsmidler

Anleggsmidler er varige og betydelige eiendeler som disponeres av virksomheten. Med varige eiendeler menes eiendeler med utnyttbar levetid på 3 år eller mer. Med betydelige eiendeler forstås eiendeler med anskaffelseskost på 50 000 kroner eller mer. Anleggsmidler er balanseført til anskaffelseskost fratrukket avskrivninger.

Kontorinventar og datamaskiner (PCer, servere m.m.) med utnyttbar levetid på 3 år eller mer er balanseført som egne grupper.

Varige driftsmidler nedskrives til virkelig verdi ved endret anvendelse eller utnyttelse, dersom virkelig verdi er lavere enn balanseført verdi.

Egenutvikling av programvare

Virksomhetens egenutvikling av programvare foregår etter agil utviklingsmetode. Det er derfor vanskelig å skille mellom nyutvikling og vedlikehold, og overgangen fra utvikling til forvaltning er glidende. Etter skjønnsmessig vurdering anses det som mest hensiktsmessig å kostnadsføre utgiftene fortløpende.

Investeringer i aksjer og andeler

Virksomheten har ingen investeringer i aksjer og andeler.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Klassifisering og vurdering av omløpsmidler og kortsiktig gjeld

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til det laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Beholdning av varer og driftsmateriell

Virksomheten har ingen beholdning av varer og driftsmateriell.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Valuta

Virksomheter har ingen pengeposter i utenlandsk valuta per 31.12.

Statens kapital

Statens kapital utgjør nettobeløpet av virksomhetens eiendeler og gjeld, og fremgår i regnskapslinjen for avregninger i balanseoppstillingen. Bruttobudsjetterte virksomheter presenterer ikke konsernkontoene i Norges Bank som bankinnskudd. Konsernkontoene inngår i regnskapslinjen avregnet med statskassen.

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten presenteres etter samme prinsipper som de er bokført, i samsvar med SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten. Inntektsføring forekommer på tidspunkt for fakturering og fordring føres opp i balansen. I virksomhetsregnskapet under avsnittet for omløpsmidler er det en egen overskrift for Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer (del B, punkt IV).

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten presenteres etter samme prinsipper som de er bokført, i samsvar med SRS 10 Inntekt fra bevilgninger, tilskudd og overføringer til virksomheten, samt overføringer til og fra staten. Tilskudd kostnadsføres på det tidspunktet tilsagnsbrev mottas, med motpost skyldig tilskudd i balansen.

Statlige rammebetingelser

Selvassurandørprinsippet

Staten opererer som selvassurandør. Det er følgelig ikke inkludert poster i balanse eller resultatregnskap som søker å reflektere alternative netto forsikringskostnader eller forpliktelser.

Statens konsernkontoordning

Statlige virksomheter omfattes av statens konsernkontoordning. Konsernkontoordningen innebærer at alle innbetalinger og utbetalinger daglig gjøres opp mot virksomhetens oppgjørskontoer i Norges Bank.

Virksomheten tilføres ikke likvider gjennom året, men har en trekkrettighet på sin konsernkonto. For bruttobudsjetterte virksomheter nullstilles saldoen på den enkelte oppgjørskonto i Norges Bank ved overgang til nytt regnskapsår.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Resultatregnskap

	Note	31.12.2023	31.12.2022
Driftsinntekter			
Inntekt fra bevilgninger	1	623 337 312	616 527 478
Inntekt fra tilskudd og overføringer	1	3 754 269	0
Inntekt fra gebyrer	1	22 908 187	25 384 342
Andre driftsinntekter	1	1 005 380	3 724 290
Sum driftsinntekter		651 005 148	645 636 110
Driftskostnader			
Lønnskostnader	2	389 940 777	370 504 716
Avskrivninger på varige driftsmidler og immaterielle eiendeler	3,4	6 308 513	5 546 256
Andre driftskostnader	5	254 754 801	269 583 303
Sum driftskostnader		651 004 091	645 634 275
Driftsresultat		1 057	1 834
Finansinntekter og finanskostnader			
Finanskostnader	6	1 057	1 834
Sum finansinntekter og finanskostnader		-1 057	-1 834
Resultat av periodens aktiviteter		0	0
Avregninger og disponeringer			
Sum avregninger og disponeringer		0	0
Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten			
Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	8	1 985 669 259	4 614 032 957
Avregning med statskassen innkrevingsvirksomhet		1 985 669 259	4 614 032 957
Sum innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten		0	0
Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten			
Tilskudd til andre	9	1 455 411 471	3 126 986 613
Avregning med statskassen tilskuddsforvaltning		1 455 411 471	3 126 986 613
Sum tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten		0	0

Balanse

EIENDELER	Note	31.12.2023	31.12.2022
A. Anleggsmidler			
I Immaterielle eiendeler			
Programvare og lignende rettigheter	3	55 414	91 126
Sum immaterielle eiendeler		55 414	91 126
II Varige driftsmidler			
Maskiner og transportmidler	4	10 089 976	11 818 831
Driftsløsøre, inventar, verktøy og lignende	4	15 999 375	13 186 049
Sum varige driftsmidler		26 089 350	25 004 880
III Finansielle anleggsmidler			
Sum finansielle anleggsmidler		0	0
Sum anleggsmidler		26 144 765	25 096 006
B. Omløpsmidler			
I Beholdning av varer og driftsmateriell			
Sum beholdning av varer og driftsmateriell		0	0
II Fordringer			
Kundefordringer	10	259 452	1 303 417
Andre fordringer	12	9 405 943	17 308 869
Sum fordringer		9 665 395	18 612 286
III Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		0	0
Sum omløpsmidler		9 665 395	18 612 286
Sum eiendeler drift		35 810 159	43 708 292
IV Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer			
Fordringer vedr. innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	8	0	896 931
Sum fordringer vedr. innkrevingsvirksomhet og andre overføringer		0	896 931
Sum eiendeler		35 810 159	44 605 223

Balanse

STATENS KAPITAL OG GJELD	Note	31.12.2022	31.12.2021
C. Statens kapital			
I Virksomhetskaper			
Sum virksomhetskaper		0	0
II Avregninger			
Avregnet med statskassen (bruttobudsjetterte)	7	-105,501,689	-96,987,359
Sum avregninger		-105,501,689	-96,987,359
Sum statens kapital		-105 501 689	-96 987 359
D. Gjeld			
I Avsetning for langsiktige forpliktelser			
Sum avsetninger for langsiktige forpliktelser		0	0
II Annen langsiktig gjeld			
Sum annen langsiktig gjeld		0	0
III Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		24 164 045	30 517 620
Skyldig skattetrekk		18 152 347	16 638 848
Skyldige offentlige avgifter		6 365 510	6 445 214
Avsatte feriepenger		34 841 656	33 023 500
Mottatt forskuddsbetaling	11	1 162 291	0
Annen kortsiktig gjeld	13	22 194 517	30 221 795
Sum kortsiktig gjeld		106 880 364	116 846 977
Sum gjeld		106 880 364	116 846 977
Sum statens kapital og gjeld drift		1 378 675	19 859 618
IV Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer			
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	9	34 431 484	24 745 605
Sum gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer		34 431 484	24 745 605
Sum statens kapital og gjeld		35 810 159	44 605 223

Note 1: Driftsinntekter

	31.12.2023	31.12.2022
Inntekt fra bevilgninger*		
Inntekt fra bevilgninger	623 337 312	616 527 478
Sum inntekt fra bevilgninger	623 337 312	616 527 478
Inntekt fra tilskudd og overføringer		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	3 369 519	0
Tilskudd fra EU	384 750	0
Sum inntekt fra tilskudd og overføringer	3 754 269	0
Inntekt fra gebyrer		
Gebyrer	22 908 187	25 384 342
Sum inntekt fra gebyrer	22 908 187	25 384 342
Salgs- og leieinntekter		
Sum salgs- og leieinntekter	0	0
Andre driftsinntekter		
Andre driftsinntekter	1 005 380	3 724 290
Sum andre driftsinntekter	1 005 380	3 724 290
Sum driftsinntekter	651 005 148	645 636 110

*) Etter de statlige regnskapsstandardene beregnes inntekt fra bevilgninger for bruttobudsjetterte virksomheter som differansen mellom periodens kostnader og opptjente transaksjonsbaserte inntekter og eventuelle inntekter fra tilskudd og overføringer til virksomheten. En konsekvens av dette er at resultat av periodens aktiviteter blir null. For informasjon om mottatte bevilgninger se oppstilling av bevilgningsrapportering.

Note 2: Lønnskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Lønn	292 007 855	279 036 471
Feriepenger	36 282 108	34 456 358
Arbeidsgiveravgift	42 360 654	38 967 466
Pensjonskostnader*	31 621 674	29 714 149
Sykepenger og andre refusjoner (-)	-15 048 936	-14 295 434
Andre ytelser	2 717 423	2 625 706
Sum lønnskostnader	389 940 777	370 504 716
Antall utførte årsverk**	383	388

*) Premiesatsen for arbeidsgiverandelen utgjorde i 2023 10,8 prosent (arbeidsgiverandel av pensjonspremien/pensjonsgrunnlaget i 2023 rapportert til SPK). For regnskapsåret 2022 utgjorde premiesatsen 10,6 prosent.

***) Jf. Personalmelding PM-2019-13: Definisjon av utførte årsverk.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note 3: Immaterielle eiendeler

	Programvare og lignende rettigheter	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	178 560	178 560
Anskaffelseskost	178 560	178 560
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	87 434	87 434
Ordinære avskrivninger i året	35 712	35 712
Balansført verdi 31.12.2023	55 414	55 414

Avskrivningssatser (levetider)	5 år / lineært
Avhendelse av immaterielle eiendeler i 2023:	
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0

Note 4: Varige driftsmidler

	Maskiner og transportmidler	Driftsløsøre, inventar, verktøy o.l.	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	14,831,193	25,806,995	40,638,188
Tilgang i året	377,780	6,979,491	7,357,271
Anskaffelseskost	15,208,973	32,786,486	47,995,460
Akkumulerte avskrivninger 01.01.	3,012,362	12,620,946	15,633,308
Ordinære avskrivninger i året	2,106,636	4,166,165	6,272,801
Balansført verdi 31.12.2023	10,089,976	15,999,375	26,089,350

Avskrivningssatser (levetider)	3-15 år lineært	3-15 år lineært
Avhendelse av varige driftsmidler i 2023:		
Salgssum ved avgang anleggsmidler	0	0
- Bokført verdi avhendede anleggsmidler	0	0
= Regnskapsmessig gevinst/tap	0	0

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note 5: Andre driftskostnader

	31.12.2023	31.12.2022
Husleie	38 131 955	38 682 856
Vedlikehold og ombygging av leide lokaler	1 384 565	752 537
Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler*	7 310 840	10 395 546
Leie maskiner, inventar og lignende**	77 348 198	79 372 207
Mindre utstyrsanskaffelser***	2 284 472	4 715 930
Reparasjon og vedlikehold av maskiner, utstyr mv.	184 277	260 829
Kjøp av konsulenttenester****	57 822 324	69 439 640
Kjøp av andre fremmede tjenester	14 322 765	15 107 958
Reiser og diett*****	21 158 373	17 687 476
Tap og lignende	892 971	45 521
Øvrige driftskostnader	33 914 061	33 122 803
Sum andre driftskostnader	254 754 801	269 583 303

*) Reduksjon i Andre kostnader til drift av eiendom og lokaler skyldes hovedsakelig reduksjon i strømpriser fra 2022.

***) Reduksjon i Leie maskiner, inventar og lignende skyldes hovedsakelig tre endringer. Økte kostnader for leie av lisenser og hurtiggående fartøy, samt reduserte kostnader for leie av fiskefartøy.

****) Reduksjon i Mindre utstyrsanskaffelser skyldes reduserte kostnader for innkjøp av instrumenter/apparatur, datamaskiner, arbeidsklær og verneutstyr, samt annet driftsmateriale.

*****) Reduksjon i Kjøp av konsulenttenester skyldes i hovedsak et lavere behov for innleie av IT-konsulenter, ettersom vi i 2023 har ansatt flere faste ansatte på IT-avdelingen.

*****) Økning i Reiser og diett skyldes økt reisevirksomhet etter omorganisering, samt fortsatt økning etter pandemien.

Tilleggsinformasjon om operasjonelle leieavtaler*

Gjenværende varighet	Type eiendel				Sum
	Immaterielle eiendeler	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	Maskiner og transportmidler	Driftsløse, inventar, verktøy og lignende	
Varighet inntil 1 år	2 559 894	2 267 539	6 643 649	190 936	11 662 017
Varighet 1-5 år	4 097 098	8 608 965	7 301 016		20 007 078
Varighet over 5 år		24 282 515	21 000 322		45 282 838
Kostnadsført leiebetaling for perioden	6 656 991	35 159 019	34 944 987	190 936	76 951 933

*) Kun vesentlige leieavtaler er spesifisert.

Note 6: Finansinntekter og finanskostnader

Finansinntekter	31.12.2023	31.12.2022
Sum finansinntekter	0	0
Finanskostnader	31.12.2023	31.12.2022
Rentekostnad	1 057	1 834
Sum finanskostnader	1 057	1 834

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note 7: Sammenheng mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen (bruttobudsjetterte virksomheter)**A) Forklaring til at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen (kongruensavvik)**

	31.12.2023	31.12.2022	Endring*
Avregnet med statskassen i balansen	-105 501 689	-96 987 359	-8 514 330

*) Bakgrunnen for at periodens resultat ikke er lik endring i avregnet med statskassen i balansen for bruttobudsjetterte virksomheter er at konsernkontoene i Norges Bank inngår som en del av avregnet med statskassen i balansen. I tillegg hensyntas enkelte transaksjoner som ikke er knyttet til virksomhetens drift og transaksjoner som ikke medfører ut- eller innbetaling. Nedenfor vises de ulike postene som er grunnen til at endring i avregnet med statskassen i balansen ikke er lik periodens resultat.

Endring i avregnet med statskassen		
Konsernkontoer i Norges Bank		
- Konsernkonto utbetaling		-2 132 494 380
+ Konsernkonto innbetaling		2 042 267 116
Netto trekk konsernkonto		-90 227 264
Innbetalinger og utbetalinger som ikke inngår i virksomheten drift (er gjennomstrømningsposter)		
- Innbetaling innkrevingsvirksomhet og andre overføringer		-1 985 669 259
+ Utbetaling tilskuddsforvaltning og andre overføringer		1 455 411 471
Bokføringer som ikke går over bankkonto, men direkte mot avregning med statskassen		
+ Inntektsført fra bevilgning (underkonto 1991)		623 337 312
- Gruppeliv/arbeidsgiveravgift (underkonto 1985 og 1986)		-42 854 667
+ Nettoordning, statlig betalt merverdiavgift (underkonto 1987)		48 515 337
Andre avstemmingsposter		
Spesifikasjon av andre avstemmingsposter		1 399
Forskjell mellom resultatført og netto trekk på konsernkonto		8 514 330
Resultat av periodens aktiviteter før avregning mot statskassen		0
Sum endring i avregnet med statskassen		8 514 330

B) Forskjellen mellom avregnet med statskassen og mellomværende med statskassen

	31.12.2023 Spesifisering av bokført avregning med statskassen	31.12.2023 Spesifisering av rapportert mellomværende med statskassen	Forskjell
Immaterielle eiendeler og varige driftsmidler			
Immaterielle eiendeler	55 414		55 414
Varige driftsmidler	26 089 350		26 089 350
Sum	26 144 765	0	26 144 765
Finansielle anleggsmidler			
Sum	0	0	0
Omløpsmidler			
Kundefordringer	259 452	0	259 452
Andre fordringer	9 405 943	105 803	9 300 141
Sum	9 665 395	105 803	9 559 592
Langsiktige forpliktelser og gjeld			
Sum	0	0	0
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	-24 164 045	0	-24 164 045
Skyldig skattetrekk og andre trekk	-18 152 347	-19 349 736	1 197 389
Skyldige offentlige avgifter	-6 365 510	-87 130	-6 278 379
Avsatte feriepenges	-34 841 656	0	-34 841 656
Mottatt forskuddsbetaling	-1 162 291	-1 162 291	0
Annen kortsiktig gjeld	-22 194 517	-13 005 029	-9 189 488
Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten	-34 431 484	0	-34 431 484
Sum	-141 311 848	-33 604 186	-107 707 662
Sum	-105 501 689	-33 498 383	-72 003 306

Mellomværende med statskassen består av kortsiktige fordringer og gjeld som etter økonomiregelverket er rapportert til statsregnskapet (S-rapport). Avregnet med statskassen viser finansieringen av virksomhetens netto eiendeler og gjeld.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note 8: Innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten

Avgifter og gebyrer direkte til statskassen	31.12.2023	31.12.2022
Skatter og avgifter, renteinntekter og utbytte m.m	1 985 669 259	4 614 032 957
Sum avgifter og gebyrer direkte til statskassen	1 985 669 259	4 614 032 957

Tabellen nedenfor viser en spesifisering av hva som inngår i posten.

Renter/tilfeldige inntekter m.m.	2 363	4 450
Inntekt vedelag oppdrettskonsesjoner*	1 515 957 234	4 177 010 124
Kontrollavgift fiskeflåten**	53 563 706	49 798 703
Forvaltnings sanksjoner	1 919 047	3 884 826
Årsavgift merkeregisteret	2 500	2 661
Fiskeriforskningsavgift**	414 220 244	383 331 038
Tilfeldige inntekter	4 164	1 155
Sum	1 985 669 259	4 614 032 957

*) 2023 ville normalt sett vært et mellomår uten auksjon knyttet til vekst i havbruksnæringen. Men på grunn av restkapasitet fra auksjonen i 2022, ble det avholdt en restauksjon som genererte betydelige vedelag på ca 1,5 mrd.

**) Økningen i kontrollavgiften og fiskeriforskningsavgiften skyldes økt førstehåndsomsetning i 2023.

Fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer	31.12.2023	31.12.2022
Fordringer til pålydende	305 403	1 109 931
Avsatt til forventet tap(-)	-305 403	-213 000
Sum fordringer vedrørende innkrevingsvirksomhet og andre overføringer til staten	0	896 931

Note 9: Tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Tilskudd til andre	31.12.2023	31.12.2022
Utbetaling av tilskudd til andre*	1 455 411 471	3 126 986 613
Sum tilskudd til andre	1 455 411 471	3 126 986 613

* I 2023 er det foretatt utbetaling til kommuner og fylkeskommuner knyttet til vekst i havbruksnæringen på 1 410 mill. kroner. Tilsvarende utbetaling i 2022 var 3 093 mill. kroner. Dette er hovedårsaken til reduksjon av denne posten.

Tabellen nedenfor viser en spesifisering av hva som inngår i posten.

Utbetalt per 31.12.		
Overføring til kommunene, vederlag havbruk	1 409 600 000	3 093 094 000
Tilskudd til velferdstasjoner	2 553 000	2 500 000
Erstatninger	512 150	223 253
Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	33 051 000	25 570 456
Tilskudd til fiskeriforskning	9 695 321	5 598 904
Sum	1 455 411 471	3 126 986 613

Gjeld vedrørende tilskuddsforvaltning og andre overføringer fra staten

Per 31.12.2023 er alle mottatte utbetalingsanmodninger saksbehandlet og utbetalt.

Vi avsetter løpende for skyldig tilskudd etter hvert som det gis tilsagnsbrev. Per 31.12. er det gjort en vurdering av om de balanseførte prosjektene fortsatt representerer en gjeld for virksomheten. Nødvendige korrigeringer er gjort. Se oppstilling under over skyldig tilskudd per 31.12.

	31.12.2023	31.12.2022
Avsatt per 31.12.		
Tilskudd til næringstiltak i fiskeriene	28 220 000	17 600 000
Tilskudd til fiskeriforskning	6 211 484	7 145 605
Sum	34 431 484	24 745 605

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Note 10: Kundefordringer

	31.12.2023	31.12.2022
Kundefordringer til pålydende	1 117 791	1 567 417
Avsatt til forventet tap (-)	-858 339	-264 000
Sum kundefordringer	259 452	1 303 417

Note 11: Mottatt forskuddsbetaling

	31.12.2023	31.12.2022
Mottatt forskuddsbetaling (gjeld)		
Tilskudd fra Norges forskningsråd	153 976	0
Tilskudd fra EU	1 008 315	0
Sum mottatt forskuddsbetaling	1 162 291	0

I 2023 har Fiskeridirektoratet mottatt midler i forbindelse med fire ulike prosjekter. Alle prosjekter gjelder FangstID programmet i tilknytning til direktoratets handlingsplan for framtidens fiskerikontroll. Et prosjekt mottar midler fra Norges Forskningsråd, mens de tre siste er EU-prosjekter.

Prosjektene løper over flere år. Samtlige prosjekter mottar løpende midler a-konto, slik at det må vurderes hvor mye av mottatt tilskudd som skal tas til inntekt i tråd med prosjektenes påløpte kostnader.

Note 12: Andre kortsiktige fordringer

	31.12.2023	31.12.2022
Forskuddsbetalt lønn	0	51 446
Reiseforskudd	105 038	65 870
Forskuddsbetalte leie	5 532 086	14 169 133
Andre forskuddsbetalte kostnader	2 473 179	1 484 772
Andre fordringer	1 295 641	1 537 648
Sum andre kortsiktige fordringer	9 405 943	17 308 869

Note 13: Annen kortsiktig gjeld

	31.12.2023	31.12.2022
Skyldig lønn	-16 755	-21 368
Annen gjeld til ansatte	20 636 673	21 628 791
Påløpte kostnader	1 574 599	8 614 372
Sum annen kortsiktig gjeld	22 194 517	30 221 795

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidsutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Årsverkkostnader Fiskeridirektoratet totalt

Antall utførte årsverk ¹⁾	376		381		388		383	
	2020		2021		2022		2023	
	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.	Sum kostnad	Kostn. pr. årsv.
Driftskostnader totalt (tall i 1000 kr)	500 011	1 330	577 039	1 515	645 600	1 664	651 000	1 700
o Lønn og sos. kostn.	317 720	845	347 074	911	370 500	955	389 940	1 018
o Andre driftskostn.	178 228	474	224 798	590	269 600	695	254 800	665
oo – herav husleie	40 601	108	36 031	95	38 683	100	38 132	100
oo – herav leie fartøy mv.	53 253	142	65 754	173	79 372	205	77 348	202
oo – herav frememde tjenester	48 964	130	77 018	202	84 548	218	72 145	188
oo – herav reiser, diett	8 225	22	10 774	28	17 687	46	21 158	55
o Avskrivninger	4 063	11	5 167	14	5 546	14	6 309	16

1) Ref. PM-2019-03 Definisjon av utførte årsverk.

Kostnadsandeler i % av driftskostnader totalt

o Lønn og sos. kostn.	63,5 %	60,1 %	57,4 %	59,9 %
o Andre driftskostn.	35,6 %	39,0 %	41,8 %	39,1 %
oo – herav husleie	8,1 %	6,2 %	6,0 %	5,9 %
oo – herav leie fartøy mv.	10,7 %	11,4 %	12,3 %	11,9 %
oo – herav frememde tjenester	9,8 %	13,3 %	13,1 %	11,1 %
oo – herav reiser, diett	1,6 %	1,9 %	2,7 %	3,3 %
o Avskrivninger	0,8 %	0,9 %	0,9 %	1,0 %

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Vedlegg

Mål og indikatorer: Effektmål 123

• Havressursforvaltning 123

• Akvakulturforvaltning 125

• Marin arealforvaltning 126

Vedlegg 2: Organisasjonen 126

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Mål og indikatorer*: Effektmål

Havressursforvaltning

Verdiskaping

Effektmål 1:
Utvikling i driftsmargin og totale driftsinntekter for fiskeflåten

Figur 11: Gjennomsnittlig driftsmargin og totale driftsinntekter, 1990–2022.

Figur 12: Driftsmargin for utvalgte havfiskegrupper 2000–2022.

Figur 13: Driftsmargin for kystfiskegrupper 2000–2022.

Effektmålet inngår i Prop. 1S.

Effektmål 2:
Samlet landet kvantum og førstehåndsverdi norske fartøy

Figur 6: Norsk fangst 1945–2023. Kvantum og verdi.

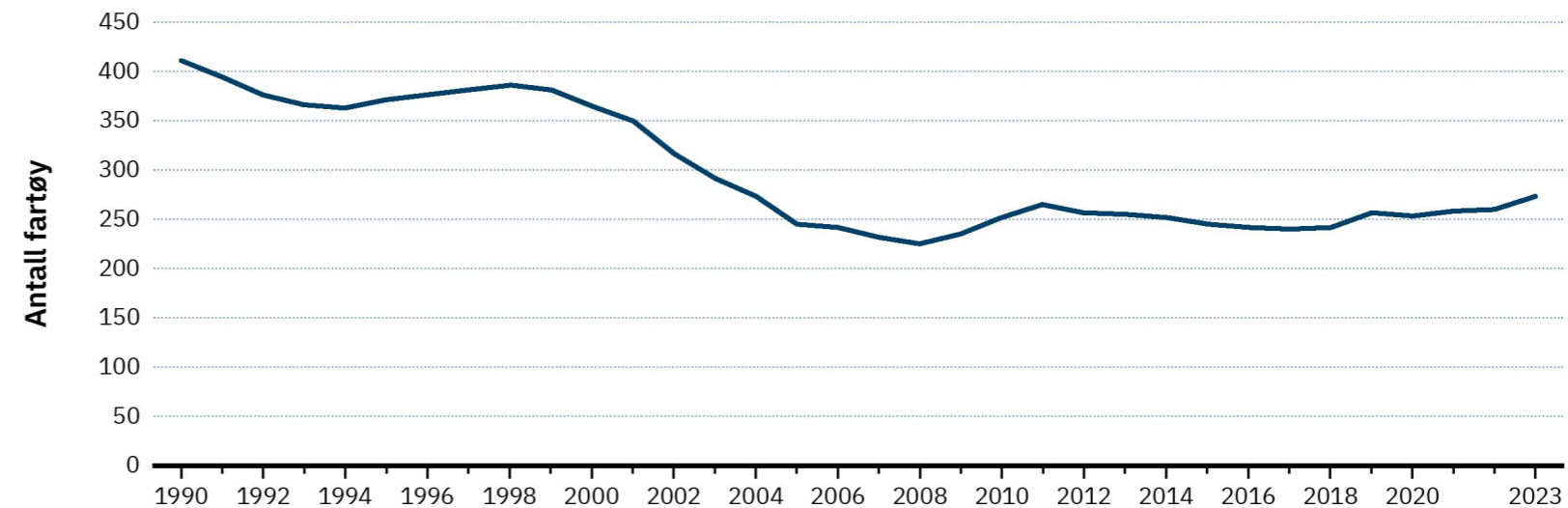
Effektmål 3:
Utvikling i fangst, antall fiskere og fangst per fisker

Figur 7: Norsk fangst 1945–2023. Fiskere og fangst.

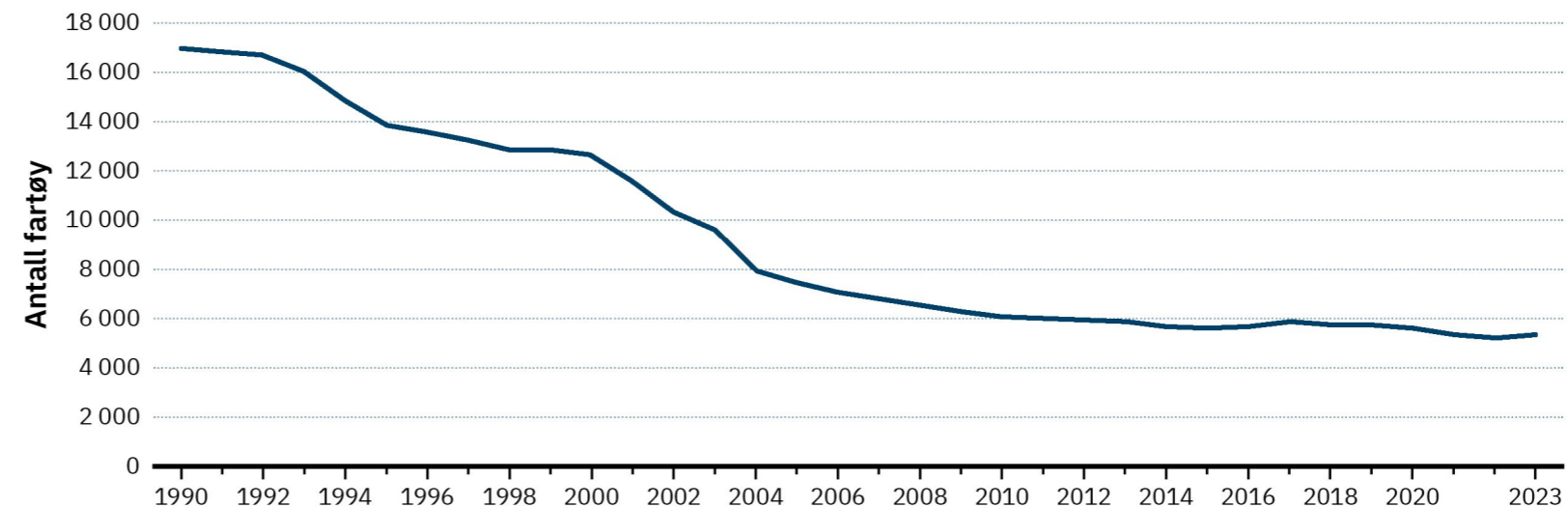
Effektmålet inngår i Prop. 1S.

*) Svarer opp avsnitt 3 om «Mål og indikatorer» i tildelingsbrevet 2023.

Effektmål 4:

Figur 39: Utvikling i antall fartøy 28 meter og over, 1990–2023.

Figur 40: Utvikling i antall fartøy under 28 meter, 1990–2023.

Effektmål 5:

Tabell 18: Utvikling i antall tillatelser (aktive/passive), utvalgte grupper 2012–2023.

Type tillatelse	Antall tillatelser											
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ¹⁾
Ringnot > 90 fot	80	79	79	78	78	78	77	74	74	73	72	70
Ringnot 70-90 fot (SUK)	17	17	16	16	16	16	16	16	16	16	16	16
Pelagisk trål	32	32	28	26	25	25	24	24	24	24	24	23
Nordsjøtrål	6	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Makrelltrål	23	23	19	17	17	17	17	17	17	17	17	17
NVG-trål	24	24	20	17	17	17	17	17	17	17	17	17
Makrell, kystnot	212	214	213	209	208	206	204	204	203	203	203	203
Makrell, garn/snøre	215	209	203	195	189	179	174	171	164	162	162	164
NVG-Kystnot	331	318	293	283	280	265	256	252	249	246	243	242
Sild sør, kystnot < 21,35 m	89	89	87	82	81	78	75	74	74	74	74	74
Torsketrål	38	37	37	37	37	36	36	36	36	36	35	35
Seitrål	5	5	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4
Konvensjonelle havfiskefartøy	34	28	26	26	26	26	26	26	26	26	26	26
Seigarn, havfiskefartøy	14	14	13	13	13	13	13	13	13	13	13	13
Konvensjonelle kystfiskefartøy	1 912	1 894	1 855	1 810	1 774	1 737	1 729	1 724	1 711	1 689	1 668	1 648
Seinot, nord, 13 m og over, men mindre enn 500m3 lasteromsvolum	147	141	126	117	111	103	101	97	97	97	95	94
Seinot, sør, 13 m og over, men mindre enn 500m3 lasteromsvolum	57	57	54	52	51	51	50	50	50	50	50	50
Torsk sør, konv. kystfiskefartøy	59	57	56	56	53	51	50	47	45	45	45	45
Reketrål sør, kyst 11 m og over	141	140	132	128	123	116	114	111	106	104	102	101

1) Tall for 2023 er foreløpige tall publisert 4. januar 2024.

Effektmål 6: Gytebestand for ulike arter

Figur 5: Utviklingen i gytebestand 1985–2023.

Basert på opplysninger fra ICESs rådgivningskomité (ACOM) og The Joint Russian-Norwegian group on Arctic Fisheries.

Effektmål 7:

Status for bestander, klasse A, B og C er ikke oppdatert på grunn av kapasitetsutfordringer.

[Se «Prioriterte bestander og utviklingstiltak», side 28.](#)

Effektmål 8: Indeks over utslipp/drivstofforbruk

Figur 14: Drivstofforbruk i fiskeflåten, 2001–2022.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

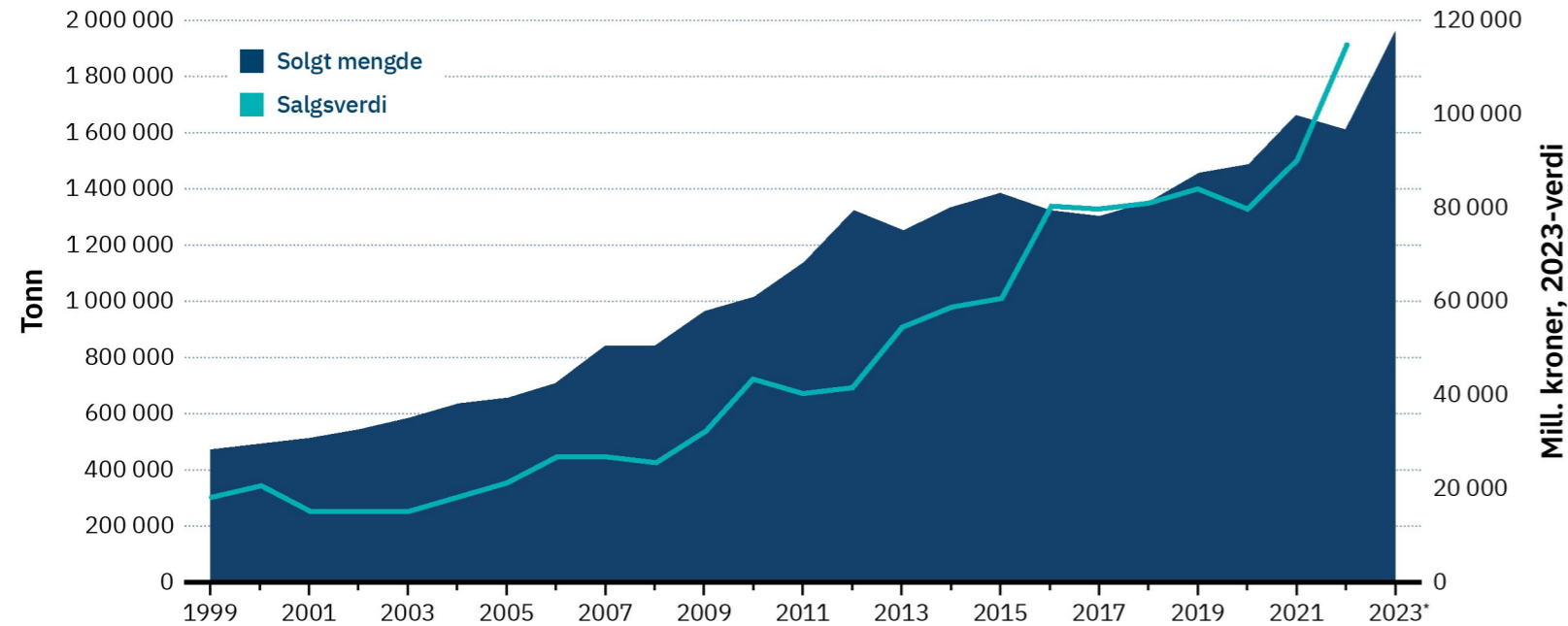
Årsregnskap

Vedlegg

Akvakulturforvaltning

Verdiskaping

Effektmål 9:

Figur 41: Totalt solgt mengde og førstehandsverdi av oppdrettsfisk 1999–2023.

*) Foreløpige tall.

Effektmålet inngår i Prop. 1S.

Effektmål 10:

Antall tillatelser med produksjon av laks, regnbueørret og ørret, fordelt på fylke/region

Tabell 2: Tildelte tillatelser for laks, ørret og regnbueørret per 31.12.2023.

Figur 24: Antall tildelte tillatelser for ulike produksjonsformer, 1999–2023.

Effektmål 11:

Indikator som sier noe om driftsmargin og produksjonskostnad per kilo

Figur 23: Gjennomsnittlig driftsmargin og gjennomsnittlig produksjonskostnad per kg, laks og regnbueørret, 1988–2022.

Bærekraft

Effektmål 12:

Antall innrapporterte rømte oppdrettsfisk kategorisert på laksefisk

Figur 31: Rømt fisk fordelt på art 2014–2023, ifølge meldinger fra oppdrettere.

Effektmål 13:

Innslag av rømt oppdrettsfisk på gyte plassene

[Se «Rømt oppdrettslaks i vassdrag», side 54.](#)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Effektmål 14:**Andel oppdrettslokaliteter som ligger i områder med god vannkvalitet**

I Norge er det 2 283 kystvannsføremøster av svært varierende størrelse. Pr. 31.12.22 var det 1 060 klarerte lokaliteter i sjø med laks, regnbueørret og ørret. Av disse ligger 831 lokaliteter i kystvannsføremøster med god eller svært god økologisk tilstand (kilde: Vann-Nett 9.3.22). Dette betyr at 78 % av alle akvakulturlokaliteter i sjø med laks, regnbueørret og ørret ligger i kystvannsføremøster med god eller svært god økologisk tilstand. 22 % av lokalitetene ligger i vannføremøster med moderat eller dårligere økologisk tilstand. Annen akvakultur som marin fisk, blåskjell, tare og lokaliteter på land er ikke med i beregningen.

Effektmål 15:**Status/tilstand på oppdrettslokaliteter fra innrapporterte MOM B-undersøkelser**[Se «Miljø», side 58.](#)**Marin arealforvaltning****Verdiskaping****Effektmål 16:****Andel innsigelser som blir tatt til følge**[Se side 67 «Areal – tiltak og prosjekter».](#)**Vedlegg 2*: Organisasjonen**

Tabell 19: Registreringsskjema for tilstandsrapportering – kjønn og mangfold per 31.12.2023.

		Kjønnsbalanse i antall og prosent			Kvinnens lønn av menns (%)	Deltid		Midlertidig ansatt		Foreldrepermisjon		Sykefravær	
		Menn %	Kvinner %	Total (N)		Menn %	Kvinner %	Menn %	Kvinner %	Menn %	Kvinner %	Menn %	Kvinner %
Total i virksomheten	2022	55,00	45,00	437	93,90	2,90	6,10	6,70	6,10	1,30	3,90	5,10	7,41
	2023	55,96	44,04	436	95,75	2,46	3,13	4,72	2,13	5,17	9,09	4,96	7,90
Toppleidelse (eks. direktør, assisterende direktør)	2022	17,00	83,00	6	74,00	0,00	0,00	100,00	40,00	0,00	0,00	0,67	0,62
	2023	42,86	57,14	7	82,31	0,00	0,00	50,00	0,00	0,00	0,00	0,50	0,84
Mellomledelse (eks. avdelings direktør)	2022	64,00	36,00	31	99,70	0,00	0,00	25,81	45,16	0,00	0,00	6,16	1,96
	2023	76,00	24,00	25	98,91	0,00	0,00	46,15	20,00	5,56	20,00	1,12	3,41
Annet (eks. seniorrådgiver)	2022	54,00	46,00	404	92,90	3,05	6,50	0,92	1,10	1,50	4,00	5,07	7,99
	2023	54,95	45,05	404	95,80	2,70	3,30	1,83	1,68	5,21	8,98	5,29	7,64

*) Svarer opp vedlegg 4 i tildelingsbrevet for 2024. SSB rapport 12623 viser 425 arbeidsforhold.

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

Fotokreditering:

Del 1

Foto side 3: ©...
Foto side 4: ©...
Foto side 5: ©...

Del 2

Foto side 6: ©...
Foto side 8: ©...
Foto side 10: ©...
Foto side 11: ©...

Del 3

Foto side 17: ©...
Foto side 24: ©...
Foto side 26: ©...
Foto side 29: ©...
Foto side 30: ©...
Foto side 31: ©...
Foto side 33: ©...
Foto side 38: ©...
Foto side 42: ©...
Foto side 46: ©...
Foto side 47: ©...
Foto side 52: ©...
Foto side 55: ©...
Foto side 56: ©...
Foto side 61: ©...
Foto side 62: ©...
Foto side 68: ©...
Foto side 69: ©...
Foto side 72: ©...
Foto side 73: ©...
Foto side 82: ©...

Del 4

Foto side 84: ©...
Foto side 87: ©...
Foto side 88: ©...
Foto side 91: ©...
Foto side 93: ©...
Foto side 96: ©...
Foto side 97: ©...

Del 5

Foto side 99: ©...
Foto side 101: ©...

Del 6

Foto side 102: ©...

Vedlegg

Foto side 122: ©...

Design

Miksmaster Creative as – www.miksmaster.no

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidssikter

Del 6

Årsregnskap

Vedlegg

 [Til forside](#)

 [Til innhold](#)

Del 1

Leders beretning

Del 2

Introduksjon til virksomheten

Hovedtall

Del 3

Årets aktiviteter og resultater

Havressursforvaltning

Akvakulturforvaltning

Marin arealforvaltning

Overgripende fagområder

Del 4

Styring og kontroll av virksomheten

Del 5

Vurdering av framtidutsikter

Del 6

Årsregnskap

[Vedlegg](#)

Livet i havet – vårt felles ansvar